

AVOCATUL POPORULUI

RAPORT

de activitate pentru anul 2022

București
2023

Raportul a fost transmis
președintelui Camerei Deputaților și
președintelui Senatului
pentru a fi discutat în ședința Parlamentului,
conform art. 60 din Constituția României

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraza nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Telefon +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

*Doamnei Alina-Ștefania Gorghiu,
Vicepreședinte - cu îndeplinirea atribuțiilor de președinte pe perioada cât
funcția de președinte este vacantă
Senatul României*

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 2653...../...31. IAN. 2023

Stimată Doamnă Președinte al Senatului,

*În conformitate cu prevederile art. 60 din Constituție și ale art. 5 din
Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul
Poporului, republicată, vă înaintăm alăturat, **Raportul de activitate pentru
anul 2022**, cu rugămintea de a fi prezentat celor două Camere ale
Parlamentului.*

Cu deosebită stimă,

Avocatul Poporului,

Renate Weber

București, 31 ianuarie 2023

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraça nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Telefon +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

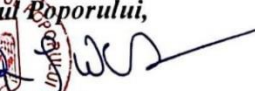
*Domnului Ion-Marcel Ciolacu,
Președintele Camerei Deputaților
Parlamentul României*

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. *2674* / 31. IAN. 2023

Stimate Domnule Președinte al Camerei Deputaților,

*În conformitate cu prevederile art. 60 din Constituție și ale art. 5 din
Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul
Poporului, republicată, vă înaintăm alăturat, **Raportul de activitate pentru
anul 2022**, cu rugămintea de a fi prezentat celor două Camere ale
Parlamentului.*

Cu deosebită stimă,

Avocatul Poporului,

Renate Weber

București, 31 ianuarie 2023

CUPRINS

<i>Cuvânt introductiv</i>	3
Instituția Avocatul Poporului.....	4
Volumul general de activitate.....	5
CAPITOLUL I. Domeniul drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale	9
CAPITOLUL II. Domeniul drepturile familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap	19
CAPITOLUL III. Domeniul apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului	25
CAPITOLUL IV. Domeniul armată, justiție, poliție, penitenciare	37
CAPITOLUL V. Domeniul proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe	45
CAPITOLUL VI. Domeniul privind prevenirea torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante în locurile de detenție	54
CAPITOLUL VII. Activitatea birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului	72
CAPITOLUL VIII. Serviciul contencios constituțional, recurs în interesul legii, contencios administrativ și juridic, analiză acte normative, relații externe și comunicare	134
<i>Secțiunea 1. Activitatea Biroului contencios constituțional și recurs în interesul legii</i>	134
<i>Secțiunea a 2-a. Activitatea Biroului contencios administrativ și juridic</i>	142
<i>Secțiunea a 3-a. Activitatea Biroului analiză acte normative, relații externe și comunicare</i>	143
CAPITOLUL IX. Resurse umane, materiale și bugetare	150
<i>Secțiunea 1. Resurse umane</i>	150
<i>Secțiunea a 2-a. Resurse materiale și bugetare</i>	151
CAPITOLUL X. Audit și managementul riscurilor	154

Cuvânt introductiv

***Domnule Ion-Marcel Ciolacu, Președinte al Camerei Deputaților,
Doamnă Alina-Ștefania Gorghiu, Vicepreședinte - cu îndeplinirea atribuțiilor de
președinte pe perioada cât funcția de președinte este vacantă,
Doamnelor și domnilor deputați și senatori,***

Anul 2022 a însemnat ieșirea din pandemie. Chiar dacă terminarea acesteia nu a fost declarată în mod oficial, în realitate, viața a revenit încetul cu încetul la normal. O normalitate însă diferită, marcată de urmările profunde ale lungii perioade de restricții de tot felul și ale altor măsuri luate în perioada pandemiei. Cele mai serioase consecințe privesc starea de sănătate a populației, nivelul de școlarizare al copiilor și calitatea școlarizării, nivelul de trai reflectat atât în puterea de cumpărare, cât și în calitatea locuirii și accesul la utilitățile de strictă necesitate. Evident, persoanele vulnerabile au fost cele mai afectate, cele în vârstă, cele din medii defavorizate sau din zone izolate, persoanele cu dizabilități, dar și copiii și femeile victime ale violenței domestice. Războiul din Ucraina a amplificat serios unele consecințe negative. Va fi nevoie de o intervenție masivă a statului, prin politici publice inclusive și finanțate corespunzător, pentru a ajunge la o stare de fapt comparabilă cu cea dinaintea pandemiei.

Instituția Avocatul Poporului și-a continuat activitatea de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale cu aceeași fermitate, ceea ce s-a reflectat în sporirea numărului de audiențe, de sesizări din oficiu, de anchete efectuate, în sesizările adresate Curții Constituționale, în limitele mandatului constituțional pe care Avocatul Poporului are. Am abordat nu doar cazuri individuale, ci și probleme de sistem, prin recomandări sau rapoarte speciale, reușind în câteva situații să determinăm schimbări de acte normative sau de practici instituționale, așa cum prezentul Raport menționează în cuprinsul său.

Vom continua să ne îndeplinim mandatul constituțional de garant al respectării drepturilor și libertăților cu aceeași hotărâre și în viitor.

Avocatul Poporului,

Renate Weber

București, ianuarie 2023

INSTITUȚIA AVOCATUL POPORULUI

Domeniul drepturile omului egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale

Domeniul drepturile familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap

Domeniul apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului

Domeniul armată, justiție, poliție, penitenciare

Domeniul proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe

Domeniul privind prevenirea torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante în locurile de detenție (Mecanismul Național de Prevenire): Centrul Zonal București, Centrul Zonal Alba, Centrul Zonal Bacău, Centrul Zonal Craiova

Birouri teritoriale:
Alba-Iulia, Bacău, Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Galați, Iași, Oradea, Pitești, Ploiești, Slobozia, Suceava, Târgu-Mureș, Timișoara

Biroul financiar, salarizare și resurse umane,
Biroul administrativ

Audit Public Intern

Serviciul contencios constituțional, recurs în interesul legii, contencios administrativ și juridic, analiză acte normative, relații externe și comunicare: Biroul contencios constituțional și recurs în interesul legii, Biroul contencios administrativ și juridic, Biroul analiză acte normative, relații externe și comunicare

VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE**PETIȚII**

12033

AUDIENȚE

4701

RECOMANDĂRI

174

**APELURI
TELEFONICE**

7670

ANCHETE: 281

- Sediul central 143

- Birouri teritoriale 138

**SESIZĂRI DIN OFICIU:
2468**

- Sediul central 653

- Birouri teritoriale 1815

**RAPOARTE
SPECIALE**

3

**EXCEPȚII DE
NECONSTITUȚIONALITATE
DIRECTE**

4

**OBIECȚII DE
NECONSTITUȚIONALITATE**

10

**ACȚIUNI ÎN
CONTENCIOS
ADMINISTRATIV**

2

**RECURSURI ÎN
INTERESUL LEGII**

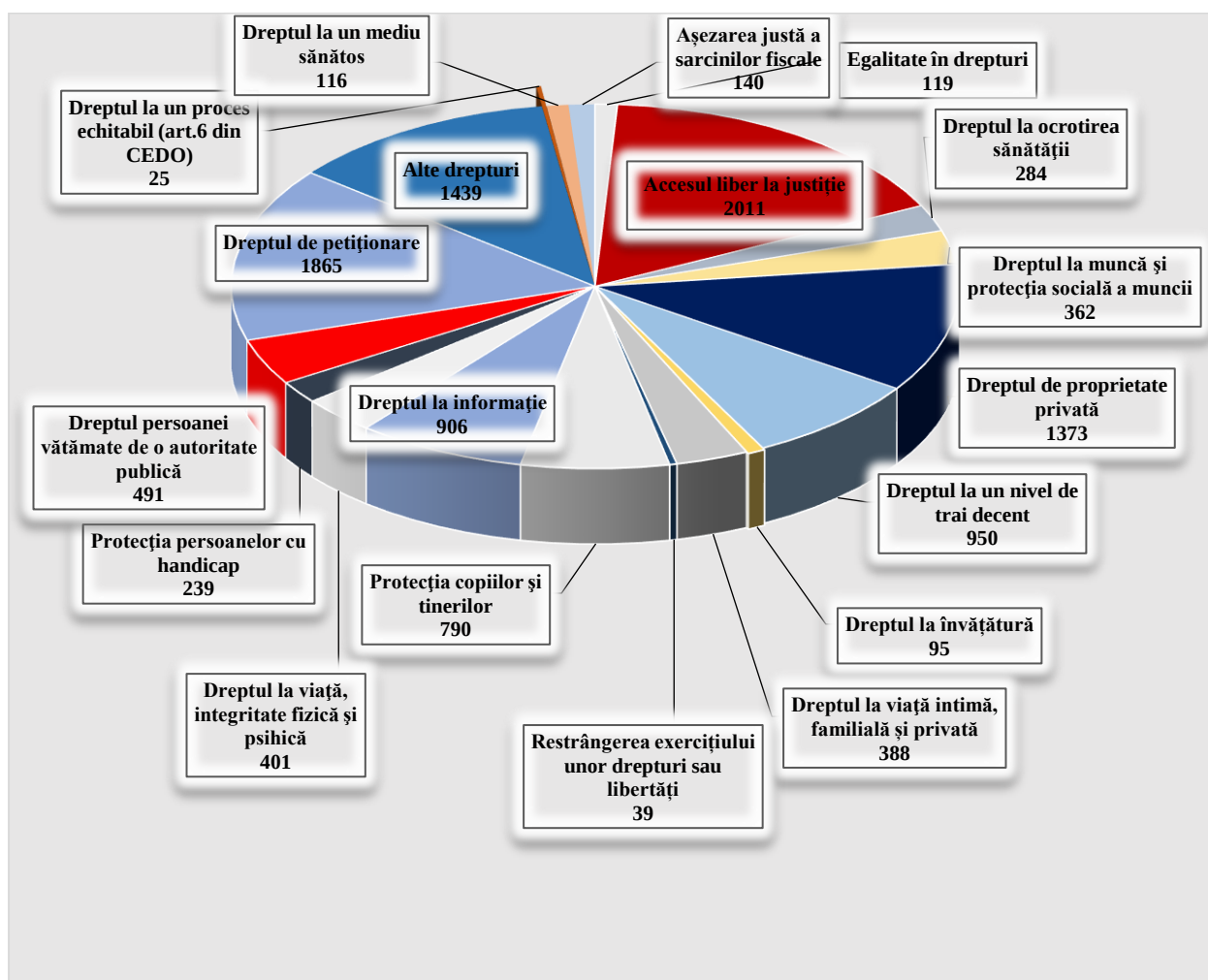
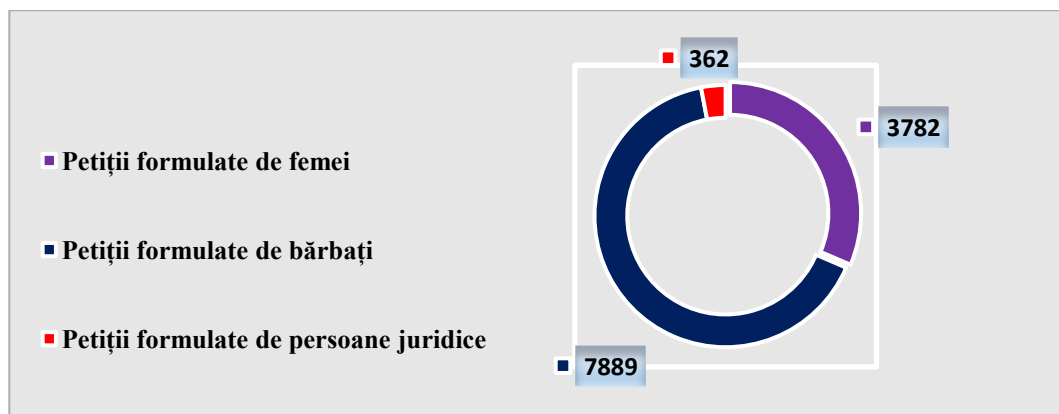
1

VIZITE MNP

63

PETIȚIILE ÎNREGISTRATE ÎN RAPORT CU DREPTURILE ȘI LIBERTĂȚILE ÎNCĂLCATE

Nr. crt.	Drepturi constituționale	Nr. petiții
1.	Egalitatea în drepturi (art. 16)	119
2.	Străini și apatrizi (art. 18)	4
3.	Dreptul de azil, extradare, expulzare (art. 19)	3
4.	Accesul liber la justiție (art. 21)	2011
5.	Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică (art. 22)	401
6.	Libertatea individuală (art. 23)	4
7.	Dreptul la apărare (art. 24)	6
8.	Dreptul la libera circulație (art. 25)	21
9.	Dreptul la viață intimă, familială și privată (art. 26)	388
10.	Inviolabilitatea domiciliului (art. 27)	1
11.	Secretul corespondenței (art. 28)	5
12.	Libertatea conștiinței (art. 29)	5
13.	Libertatea de exprimare (art. 30)	9
14.	Dreptul la informație (art. 31)	906
15.	Dreptul la învățătură (art. 32)	95
16.	Accesul la cultură (art. 33)	3
17.	Dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34)	284
18.	Dreptul la mediu sănătos (art. 35)	116
19.	Dreptul de vot (art. 36)	11
20.	Dreptul de a fi ales (art. 37)	5
21.	Libertatea întrunirilor (art. 39)	1
22.	Dreptul la asociere (art. 40)	2
23.	Dreptul la muncă și protecția socială a muncii (art. 41)	362
24.	Dreptul la grevă (art. 43)	2
25.	Dreptul de proprietate privată (art. 44)	1373
26.	Libertatea economică (art. 45)	7
27.	Dreptul la moștenire (art. 46)	13
28.	Dreptul la un nivel de trai decent (art. 47)	950
29.	Familia și dreptul la căsătorie (art. 48)	11
30.	Protecția copiilor și tinerilor (art. 49)	790
31.	Protecția persoanelor cu handicap (art. 50)	239
32.	Dreptul de petiționare (art. 51)	1865
33.	Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52)	491
34.	Restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți (art. 53)	39
35.	Așezarea justă a sarcinilor fiscale (art. 56)	140
36.	Dreptul la un proces echitabil (art. 6 din CEDO)	25
37.	Alte drepturi	1326
	TOTAL GENERAL:	12033

CAPITOLUL I

DOMENIUL DREPTURILE OMULUI, EGALITATE DE ȘANSE ÎNTRE BĂRBAȚI ȘI FEMEI, CULTE RELIGIOASE ȘI MINORITĂȚI NAȚIONALE

Activitatea **Domeniului drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale** acoperă ocrotirea unei largi sfere de drepturi, dintre care amintim: dreptul la ocrotirea sănătății, dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, dreptul la mediu sănătos, egalitatea în drepturi, dreptul la învățătură, dreptul la liberă circulație, dreptul de petiționare, dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, libertatea conștiinței, libertatea de exprimare, dreptul de vot etc.

La nivelul Domeniului drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale, în cursul anului 2022, s-au înregistrat un număr de **749 petiții**, cu privire la care au fost deschise un număr de **67 dosare**, ocazie cu care s-au făcut demersuri la instituțiile/autoritățile publice reclamate, în vederea asigurării respectării drepturilor și libertăților persoanelor.

În cursul anului 2022, au fost efectuate un număr de **18 anchete**, în cadrul cărora au fost solicitate lămuriri cu privire la modul în care drepturile și libertățile cetățenilor sunt respectate în cadrul activităților desfășurate de instituții și autorități publice. Au fost emise **2 recomandări**, adresate autorităților administrației publice pentru luarea de măsuri în vederea respectării drepturilor omului.

La nivelul domeniului au fost inițiate **60 de sesizări din oficiu**, referitoare la situații de interes general, precum și cu privire la nerespectarea drepturilor și libertăților în cazuri particulare, semnalate de cele mai multe ori în mass-media.

O componentă importantă în activitatea domeniului în cursul anului 2022 a constituit-o elaborarea a **două rapoarte speciale privind dreptul la ocrotirea sănătății**, documente care conțin recomandări pentru modificarea legislației și măsuri pentru ocrotirea drepturilor și libertăților persoanelor fizice. Primul *Raport special*, care a fost prezentat în cadrul unei conferințe de presă și transmis Parlamentului, precum și altor autorități competente, este intitulat ***Prevenție și informare în domeniul medical din România***. Prin intermediul raportului, s-au adus în atenția autorităților publice responsabile: necesitatea luării de măsuri pentru facilitarea accesului persoanelor la serviciul gratuit de analize medicale; importanța existenței unui consimțământ liber și informat al pacientului pentru orice tip de intervenție medicală, inclusiv pentru efectuarea analizelor medicale gratuite; aspecte privind programele de screening și programele naționale de sănătate, privind medicii de familie și mediatorii sanitari; rolul de bază al educației medicale și al promovării unui stil de viață sănătos prin sistemul național de educație și prin mass-media, precum și necesitatea perfecționării reglementărilor legale referitoare la reclamele privind suplimentele alimentare.

Un al doilea *Raport special*, elaborat în cadrul domeniului, care va fi prezentat la începutul anului 2023, analizează gradul de accesibilitate a pacienților la serviciile oferite de sistemul medical din România, adică timpii de așteptare pentru tratament, rezultatele tratamentelor, gama de servicii oferite și accesul la medicamente. Raportul pune accent pe accesul la servicii medicale al anumitor categorii de pacienți (cu cancer, boli rare, marii arși, femei însărcinate), fenomenul infecțiilor nosocomiale din spitale, criza unor medicamente,

infrastructura sistemului medical – insuficiența medicilor, a ambulanțelor, accesul pacienților la tratamente în străinătate și decontarea acestora. Informațiile statistice din cadrul raportului au rolul de a prezenta un tablou cât mai clar cu privire la problemele pacienților și constituie un element important care a stat la baza propunerilor noastre punctuale.

Referitor la receptivitatea autorităților și a instituțiilor publice raportată la demersurile efectuate de instituția Avocatul Poporului, subliniem **buna colaborare** cu: Administrația Bazinală de Apă Dobrogea – Litoral, Institutul Național de Transfuzie Sanguină „Prof. Dr. C. T. Nicolau”, Administrația Străzilor București, Primăria Municipiului București, Institutul Național de Statistică, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 5, Institutul Național de Sănătate Publică, Institutul Clinic de Urologie și Transplant Renal Cluj-Napoca, STB SA, Agenția Națională Pentru Egalitate de Șanse pentru Femei și Bărbați, Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date, Inspectoratul General pentru Imigrări.

Dintre autoritățile care **nu au acordat sprijinul necesar** în exercitarea atribuțiilor instituției Avocatul Poporului, evidențiem: Casa Națională de Asigurări de Sănătate, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației, Instituția Prefectului Județul Ilfov, Primăria Sectorului 4 București, Primăria comunei Chiajna, județul Ilfov, Primăria comunei Sângeorgiu de Mureș, județul Mureș.

În continuare, redăm o serie de cazuri relevante din perspectiva activității Domeniului drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale în anul 2022.

Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la respectarea prevederilor art. 22 și art. 31 din Constituție, privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică și dreptul la informație, în contextul informațiilor postate pe site-ul Agenției Naționale pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați, referitoare la **linia telefonică gratuită, pusă la dispoziția victimelor violenței domestice**.

Astfel, ne-am adresat Agenției Naționale pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați (ANES), cu solicitarea de ne comunica informații referitoare la **acordarea/asigurarea serviciilor de tip linie telefonică de urgență și cetățenilor aparținând minorităților naționale, victime ale violenței domestice**.

ANES ne-a informat că instituția a luat toate măsurile necesare pentru a se asigura că *fiecare dintre principalele minorități naționale din România*, conform ultimului recensământ realizat de Institutul Național de Statistică în anul 2011 (maghiară, romă, ucraineană), *poate primi consilierea corespunzătoare situațiilor expuse*.

În acest sens, persoanele aparținând unei minorități naționale pot primi sprijin atunci când accesează linia telefonică gratuită, *pusă la dispoziția victimelor violenței domestice în limba minorității*, întrucât *unul dintre consilierii liniei unice este vorbitor de limba maghiară*, iar, în ceea ce privește alte minorități (romi, ucraineni), serviciile de consiliere se realizează pe bază de *protocol de colaborare și voluntariat*, cu instituții precum Agenția Națională pentru Romi, respectiv Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” din București. Prin parteneriatul încheiat cu Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”, un grup de voluntari, format din studenți vorbitori de limbă ucraineană, facilitează comunicarea dintre consilierii din cadrul call center-ului și potențialii beneficiari.

De asemenea, ANES precizează că, încă din momentul debutului conflictului din Ucraina, la nivelul Agenției s-au luat măsuri imediate pentru a asigura o intervenție integrată, avându-se în vedere acordarea unei atenții sporite potențialelor victime ale traficului de

persoane, deoarece rețelele de trafic de persoane prezentau un risc iminent în zona granițelor.
Dosar nr. 17728/2022

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la pericolul generat de modul de amplasare a unor panouri publicitare în Municipiul București. În urma demersurilor efectuate de către instituția Avocatul Poporului cu privire la situația expusă, Direcția Generală de Poliție a Sectorului 5 al Municipiului București, a constatat amplasarea ilegală a unor panouri publicitare, iar *„în acest sens au fost solicitate serviciile Direcției Generale de Administrare a Domeniului Public și Privat al Sectorului 5 al Municipiului București în vederea desființării panourilor publicitare în cauză”*. **Dosar nr. 9393/2022**

Dreptul la ocrotirea sănătății

Instituția Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu**, prin prisma informațiilor apărute în mass-media, conform cărora nimeni nu-și asumă responsabilitatea pentru siguranța pacientului, în contextul în care România nu are în prezent cadru legal care să reglementeze acest aspect. **40% dintre spitale n-au raportat nicio eroare medicală!!** În acest sens, ne-am adresat Ministerului Sănătății, Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate și Colegiului Medicilor din România.

Din analiza informațiilor comunicate de instituțiile vizate, a rezultat că este necesar a fi instituit un cadru legal unitar, care să reglementeze aspectele legate de malpraxisul medical, normele legale în vigoare nefiind corelate contextului actual. În acest sens, a fost emisă o Recomandare către ministrul sănătății. Ulterior, Ministerul Sănătății, prin Direcția Generală de Asistență Medicală, ne-a transmis un răspuns, prin care ne-a adus la cunoștință faptul că la nivelul ministerului *„sunt demarate diligențele privind elaborarea unei propuneri de modificare a Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, prin contribuția unui Grup tehnic de lucru, din care vor face parte membri desemnați de către următoarele instituții: Ministerul Sănătății, Casa Națională de Asigurări de Sănătate, Colegiul Medicilor din România, Colegiul Medicilor Stomatologi din România, Autoritatea de Supraveghere Financiară, OAMGMAMR”*. Față de această situație, am apreciat oportun ca subiectul referitor la reglementarea malpraxisului medical să rămână în continuare în atenția Avocatului Poporului. **Dosar nr. 25075/2021**

Instituția Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu** în legătură cu încălcarea dreptului la ocrotirea sănătății, prevăzut de art. 34 din Constituție, a persoanelor aflate în măsura de siguranță *„obligare la tratament medical”* (art. 109 Cod penal), având în vedere că în categoria persoanelor exceptate de la plata contribuției de asigurări de sănătate, conform art. 154 alin. (1) lit. m) din Codul fiscal, nu sunt incluse și persoanele aflate în măsura de siguranță, *„obligarea la tratament medical”*. Urmare demersurilor instituției Avocatul Poporului a fost emisă **Recomandarea nr. 56/2022**, adresată Ministerului Sănătății pentru a lua cu celeritate măsuri în vederea organizării unei întâlniri cu reprezentanții Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, Ministerului Finanțelor și Ministerului Justiției, care să aibă ca obiect analizarea situației expuse, în vederea completării prevederilor Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare, concomitent cu a celor din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare și a informa în termen de 30 de zile instituția Avocatul Poporului cu privire la aceste aspecte. La data de 24 iunie 2022, **a fost publicată Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 87/2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 18/2009 privind organizarea și finanțarea rezidențiatului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative privind unele măsuri din domeniul sănătății, care reglementează situația acestor categorii de persoane**. **Dosar nr. 23867/2021**

Instituția Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu** în urma scrisorii deschise adresate de Asociația Moașelor Independente (AMI) ministrului sănătății, Alexandru Rafila, și publicate de site-ul stiripesurse.ro în data de 05.10.2022 în care se reclama faptul că specializarea pentru profesia de moașe a fost desființată din centrele universitare din țară, cu excepția Universității „Dunărea de Jos” din Galați, și că România este singura țară europeană în care există riscul extincției profesiei de moașă, deși țara noastră înregistrează cele mai ridicate rate ale mortalității materne și infantile din Europa. Ne-am adresat în legătură cu acest subiect Ministerului Sănătății și Ministerului Educației. Ministerul Educației ne-a comunicat faptul că oferta educațională este circumscrisă capacității maxime de școlarizare stabilite de Agenția Română de Asigurarea Calității în Învățământul Superior pentru fiecare program de studii universitare, pentru anul 2022-2023 programul de studii universitare de licență „Moașe” fiind organizat în mai multe universități din țară (București, Galați, Craiova), iar capacitatea maximă totală fiind de 105 locuri. Ministerul Educației a specificat și numărul de absolvenți în anii 2021 și 2022 ai acestei specializări (56 și, respectiv, 50). **Dosar nr. 25098/2022**

Instituția Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu** în anul 2020 cu privire la situația cu care se confruntă o pacientă suferindă de o boală rară, angioedem dobândit. Astfel, prin petiție aceasta a arătat că a solicitat atât aprobarea finanțării tratamentului atacurilor glotice produse de boală prin procedură personalizată la proximitatea domiciliului pacienților cu angioedem dobândit, la fel ca în cazul pacienților cu angioedem ereditar, cât și asigurarea profilaxiei de lungă durată prin administrarea de acid tranexamic sau danazol, medicamente extrem de eficiente în tratarea simptomelor acestei boli, dar care nu sunt indicate în ghidurile medicale pentru acest scop (medicamente off-label).

Ne-am adresat Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, pentru a ne comunica măsurile concrete pe care aceasta le poate lua conform atribuțiilor sale legale în ceea ce privește decontarea celor două medicamente și ulterior, Ministerului Sănătății.

CNAS a prezentat etapele care trebuie parcurse pentru ca medicamentele respective să poată fi eliberate pacienților cu angioedem dobândit în cadrul Programului național de tratament pentru boli rare finanțat de CNAS.

În urma corespondenței purtate cu Ministerul Sănătății și a celor **două anchete** efectuate (prima în data de 21.12.2021 și cea de-a doua în luna august 2022), acesta ne-a comunicat faptul că, pentru modificarea Ordinului nr. 540/2016 privind organizarea, funcționarea și metodologia de certificare a centrelor de expertiză pentru boli rare în vederea stabilirii condițiilor de prescriere, finanțare și decontare a medicamentelor off-label, este necesară modificarea corespunzătoare a legislației primare.

Ministerul Sănătății a precizat că s-a înființat prin ordin de ministru un grup tehnic de lucru în acest scop. În prezent, monitorizăm publicarea pe site-ul ministerului a proiectului/proiectelor de modificare a legislației primare și ulterior, secundare. **Dosar nr. 16341/2020**

Dreptul la viață intimă, familială și privată

Instituția Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu** având în vedere știrea potrivit căreia Ministrul Sănătății a declarat că „Programul de vizită în spitale trebuie să fie accesibil, la ore la care oamenii pot să ajungă să-și vadă rudele. Sunt spitale care încă aplică ordonanțele militare din pandemie”.

Pe cale de consecință, am solicitat Ministerului Sănătății să ne comunice: care sunt spitalele unde se aplică ordonanțele militare; dacă s-a efectuat o verificare în domeniu, în acest sens și măsurile dispuse; dacă intenționează să transmită o circulară la nivelul tuturor DSP-urilor din România în vederea distribuirii acestora în unitățile sanitare cu paturi, în privința

accesului rudelor/ aparținătorilor în spitale pentru vizitarea bolnavilor, având în vedere că ordonanțele militare din pandemie, nu mai sunt în vigoare și, în situația în care a emis această circulară, să ne transmită documentul respectiv în vederea consultării acestuia.

Ministerul Sănătății ne-a comunicat faptul că la rubrica Transparență decizională a fost postat în dezbatere publică **proiectul de Ordin privind stabilirea programului de vizite în unitățile sanitare publice**, potrivit căruia, programul de acces al vizitatorilor pacienților internați în unitățile sanitare se realizează de luni până vineri, în intervalul orar 15.00-20.00, iar în zilele de sâmbătă și duminică, între orele 10.00-20.00. **Dosar nr. 25099/2022**

Instituția Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu** în contextul desfășurării recensământului populației și locuințelor din runda 2021 (RPL2021) și având în vedere îngrijorările manifestate atât în presă, cât și pe rețele de socializare sau la diferite debateri publice, privind modalitatea în care este asigurată confidențialitatea datelor colectate în procesul de recensare a populației și locuințelor. Față de această situație, ne-am adresat Institutului Național de Statistică, cu solicitarea de a ne comunica informații detaliate referitoare la confidențialitatea datelor colectate, dar și la măsurile de securitate cibernetică dispuse cu ocazia desfășurării recensământului.

Institutul Național de Statistică a răspuns întrebărilor noastre, informându-ne că recensământul populației și locuințelor se desfășoară în condițiile existenței unui *cadru legislativ european extrem de detaliat*, a cărui menire este de a asigura un maxim de compatibilitate a statisticilor produse de către statele membre UE. Institutul Național de Statistică (INS) ne-a prezentat modalitatea/procedura aplicabilă datelor colectate/informațiilor obținute, prin raportare la legislația incidentă, astfel încât confidențialitatea datelor individuale colectate să fie asigurată.

Cu privire la utilizarea CNP-ului persoanei recensate, INS a specificat că pentru fiecare CNP este generat un cod numeric unic, denumit **identificator statistic unic** (ISU), generat în scopuri exclusiv statistice și obținut prin aplicarea unui algoritm specific de anonimizare. ISU este utilizat în procesul de colectare și prelucrare și are rolul de a permite realizarea *unei legături* între datele aferente unei unități statistice (persoană, locuință, clădire) și datele de recensământ. ISU asigură un grad de protecție al datelor mai ridicat decât CNP-ul, întrucât este format dintr-o serie de 40 caractere fără nicio semnificație, legătura cu o anumită persoană fiind astfel imposibil de realizat.

INS ne-a precizat că sistemul său informatic este protejat prin metode specifice, iar accesul pe toate calculatoarele/servele INS se face pe baza unor reguli stricte de acces, bazate pe identificarea utilizatorilor, pe autentificare și pe autorizare.

De asemenea, INS ne-a informat că bazele de micro-date constituite în urma desfășurării recensământului **nu vor migra pe Cloud-ul guvernamental**, INS neputând fi decât utilizator al datelor existente în acest cloud, *nu și furnizor de date individuale*. INS poate migra pe acest cloud doar date agregate.

Perioada de stocare a datelor colectate în vederea realizării recensământului este, conform RGPD, *perioada necesară realizării scopului pentru care au fost colectate*. La finalul perioadei de colectare datele vor fi anonimizate. Serviciul de Telecomunicații Speciale este instituția care asigură și aplică măsurile de *securitate cibernetică* pentru datele de recensământ. **Dosar nr. 8520/2022**

Dreptul la învățătură

Instituția Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu** în legătură cu desfășurarea testelor PISA (Programul pentru Evaluarea Internațională a Elevilor), evaluare standardizată internațional, proiectată împreună de către țările participante și inițiată de către Organizația pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (OECD). Testările PISA sunt destinate copiilor de

15 ani și acoperă trei domenii principale: citire/lectură, matematică și științe. În urma procesării și interpretării rezultatelor din testarea principală, se realizează un profil de bază al cunoștințelor și deprinderilor elevilor testați.

Minoritățile naționale au un sistem separat de educație, având posibilitatea de a învăța în limba lor maternă, fapt care îi ajută enorm să reproducă identitatea și cultura acestora. Cu toate acestea, performanțele școlare și oportunitățile de mobilitate sunt la fel de importante și în cazul lor. În 2019, în România, peste 152.000 de copii s-au înscris în învățământul preuniversitar cu predare în limba maghiară, dar la momentul sesizării instituției Avocatul Poporului, pentru evaluările PISA nu se utiliza niciun subșantion ținut care să țină cont de această pondere.

Având în vedere argumentele de mai sus, am opinat că testele PISA sunt un instrument indispensabil pentru investigarea calității educației în limba maghiară și în politicile educaționale care vizează acest segment special, iar din analiza realizată a rezultat utilitatea introducerii unui subșantion pentru elevii învățământului preuniversitar cu predare în limba maghiară. În cadrul procesului de monitorizare realizat în acest dosar, Ministerul Educației ne-a informat că la evaluarea PISA 2022 participă 7716 elevi, dintre care 1320 de elevi învață în limba maternă maghiară, aceștia provenind din 51 de școli cu predare în limba maghiară și 9 școli mixte.

Urmare demersurilor realizate, fiecare unitate de învățământ din eșantion stabilește data la care se administrează evaluarea PISA 2022, ocazie cu care elevii răspund la întrebări din domeniile matematicii, științelor, lecturii și gândirii creative, precum și la câteva întrebări referitoare la opiniile și atitudinile lor în legătură cu activitățile de la școală și din afara școlii. Administrarea durează în jur de 4 ore și este realizată computerizat, fiind condusă de un administrator de test care colaborează cu coordonatorul de școală pentru îndeplinirea standardelor de calitate stabilite la nivel internațional. **Dosar nr. 2758/2021**

Dreptul la un mediu sănătos

Instituția Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu** după ce a luat cunoștință din mass-media despre „*praful toxic de steril cu cianuri, siliciu și metale grele împrăștiat, la fiecare rafală mai puternică de vânt, peste satele de lângă Baia Mare*”. Potrivit sursei din presă, „*proiect de ecologizare există de ani buni, dar nu a primit niciodată bani de la Guvern.*” Agenția pentru Protecția Mediului Maramureș a învederat faptul că pentru realizarea lucrărilor de investiții în proiectul de închidere și ecologizare mina Herja – iaz de decantare Bozânta, „*este necesară alocarea de resurse financiare*”. Prin urmare, instituția Avocatul Poporului a efectuat demersuri la Ministerul Economiei, în vederea identificării de soluții pentru remedierea situației și finanțarea demersurilor necesare pentru ecologizarea minei și iazului de decantare. **Dosar nr. 15632/2022**

Drepturile minorităților naționale

Printr-o sesizare înregistrată la instituția Avocatul Poporului, un petent și-a exprimat nemulțumirea cu privire la conduita U.A.T. Albești, județul Mureș, de a nu comunica bilingv pe pagina de internet a instituției, în contextul dispozițiilor art. 94 din Codul administrativ. Din verificările întreprinse pe site-ul Institutului Național de Statistică, a rezultat faptul că, potrivit recensământului din anul 2011, în comuna Albești, județul Mureș, trăiesc 5345 de cetățeni, din care 1077 maghiari, reprezentând 20% din numărul total al acestora. Urmare demersurilor realizate pe parcursul mai multor luni, inclusiv prin intermediul unei **anchete** desfășurate la sediul UAT-ului, autoritatea a dat asigurări că prin intermediul unei firme specializate, site-ul instituției urmează a fi actualizat, în vederea asigurării exigențelor art. 94 din Codul administrativ, ocazie cu care se va lua legătura și cu alte UAT-uri care au implementat deja comunicarea bilingvă prin intermediul site-ului, în vederea realizării acestui

serviciu în cele mai bune condiții. Dosarul a rămas în monitorizarea instituției până la realizarea efectivă a celor de mai sus. **Dosar nr. 6050/2022**

Demersuri efectuate pentru monitorizarea respectării drepturilor refugiaților din Ucraina

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu pentru a verifica respectarea dreptului la viață și la integritate fizică și psihică și a dreptului la ocrotirea sănătății în cazul refugiaților care sosesc din Ucraina în România în contextul conflictului armat. Astfel, reprezentanții instituției Avocatul Poporului au demarat efectuarea de **anchete** pentru a verifica situația de pe teren, la punctele rutiere de trecere de frontieră Siret (județul Suceava), Sighetu Marmației (județul Maramureș) și Isaccea (județul Tulcea). La fiecare dintre punctele de trecere a frontierei a fost organizat câte un Comandament Operativ Avansat, coordonat de Inspectoratul pentru Situații de Urgență, alcătuit din reprezentanți ai Poliției de Frontieră, Jandarmeriei, Inspectoratului General pentru Imigrări, Direcțiilor de Sănătate Publică, Consiliilor Județene, Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului și Instituției Prefectului. În fiecare punct de frontieră au fost prezente echipe de prim-ajutor SMURD, formate din medici și paramedici. Așadar, la fața locului s-a constatat o foarte bună mobilizare și colaborare, atât a instituțiilor și autorităților publice competente, cât și a sectorului privat și neguvernamental, în vederea acordării sprijinului umanitar pentru persoanele sosite din zona de conflict din Ucraina. **Dosar nr. 5942/2022**

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu raportat la necesitatea accesului la informații și a acordării asistenței juridice cetățenilor străini și apatrizilor aflați în situații deosebite, care sosesc în România din zona conflictului armat desfășurat în Ucraina. Instituțiile Prefectului au învederat faptul că persoanele care sosesc din Ucraina beneficiază de consiliere juridică și mediere, asigurate atât de reprezentanții instituțiilor care acționează în zona Punctelor de Trecere a Frontierei, cât și de avocați voluntari sau de organizațiile non-guvernamentale care sprijină demersul umanitar. De asemenea, au fost distribuite broșuri editate de Uniunea Națională a Barourilor din România, în limbile română, ucraineană și engleză, conținând informații referitoare la procedura de acordare a azilului și a statutului de refugiat pe teritoriul României. Inspectoratul General pentru Imigrări a arătat că este prezent inclusiv în zona punctelor de frontieră, unde sunt amplasate containere care desfășoară activități de înregistrare și informare. Inspectoratul General al Poliției de Frontieră ne-a comunicat faptul că în cazurile persoanelor vulnerabile și ale minorilor neînsoțiți, care ar putea fi victime ale traficului de persoane, Poliția de Frontieră Română acționează potrivit dispozițiilor *Mecanismului Național de Identificare și Referire a Victimelor Traficului de Persoane*, fiind informate în acest sens autoritățile competente, în vederea acordării sprijinului necesar, asistenței ori consilierii persoanelor. **Dosar nr. 6173/2022**

În luna martie a anului 2022 s-a desfășurat o **anchetă** la Gara de Nord din București, la care au participat reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului, de la *Domeniul drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale*, respectiv *Domeniul apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului*. Obiectul anchetei l-a constituit verificarea respectării drepturilor refugiaților ucraineni de către autoritățile române. La fața locului au fost instalate corturi dotate cu paturi, scaune și instalații de încălzire. Totodată, persoanelor sosite din zona de conflict din Ucraina li s-au asigurat 2 mese calde pe zi, inclusiv mic dejun, hrană rece, sendvișuri, apă, dulciuri, fructe. **Dosar nr. 6415/2022**

O altă **anchetă** a fost efectuată, la sfârșitul lunii martie a anului 2022, la Centrul de primire pentru persoanele sosite din zona de conflict din Ucraina situat în incinta Colegiului

Tehnic „Dinicu Golescu” din București, aflat în administrarea DGASPC Sector 1, la care au participat reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului, de la *Domeniul drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale*, respectiv *Domeniul apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului*. La data anchetei, în centrul de primire erau prezenți 40 de beneficiari, dintre care 17 minori, restul fiind femei și persoane vârstnice. Cazarea acestora s-a realizat în camere cu două paturi, în condiții civilizate, cu respectarea condițiilor de igienă. Totodată, au fost asigurate nevoile de hrană (hrană caldă, ambalată corespunzător și hrană rece pentru micul dejun, produse lactate, fructe și legume proaspete), tratament medical, asistență medicală și stomatologică. În cadrul centrului, în timpul zilei, își desfășura activitatea un medic care verifica starea de sănătate a beneficiarilor și acorda consultații acestora. Minorii din centru au beneficiat de un spațiu de joacă adecvat, de supraveghere și au avut posibilitatea de a participa la școală în sistem online, dar și la activitățile unui centru de tip after school.

În luna aprilie a anului 2022 a fost efectuată o **anchetă** la Centrul de zi situat din incinta Complexului Expozițional Romexpo, aflat în administrarea Direcției Generale de Asistență Socială a Municipiului București (DGASMB), la care au participat reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului, de la *Domeniul drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale*, respectiv *Domeniul apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului*. La Complexul Expozițional Romexpo s-a constatat funcționarea unui centru de zi, unde în medie s-au prezentat un număr de aproximativ 450-500 de cetățeni ucraineni zilnic, vârful fiind atins în data de 28 martie 2022, când s-au prezentat 740 de persoane. Acestora li s-a oferit posibilitatea să se aprovizioneze periodic cu haine, produse de igienă, mâncare, produse pentru copii, dar și alte bunuri, care se găsesc în cantități considerabile, aprovizionarea realizându-se constant. Pavilionul central a fost amenajat cu paturi, așternuturi, perne, prosoape, dotat cu grupuri sanitare și dușuri, având o capacitate de cazare pentru aproximativ 2000 de persoane. **Dosar nr. 7734/2022**

În anul 2022, Domeniul drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale a avut o prezență susținută în cadrul mai multor proiecte guvernamentale și neguvernamentale, care au vizat în esență următoarele:

1. Strategia Națională pentru prevenirea și combaterea antisemitismului, xenofobiei, radicalizării și discursului instigator la ură are scop preventiv și se implementează în vederea evitării atentatelor și evoluțiilor negative din alte țări, precum și pentru a sancționa faptele de antisemitism, xenofobie sau care sunt asociate radicalizării și discursului instigator la ură.

În acest context, la solicitarea Ministerului Educației, în vederea realizării unui obiectiv general asumat, referitor la promovarea toleranței, educației civice și a rezilienței societății românești în fața antisemitismului, xenofobiei, radicalizării și discursului instigator la ură, în cursul lunilor iunie-august 2022, am evaluat actualele programe școlare primare și gimnaziale, care privesc domeniile relevante pentru combaterea antisemitismului, xenofobiei, radicalizării și discursului instigator la ură, prin elaborarea unor propuneri menite să crească eficiența acestor programe, la disciplinele *Educație socială cls. V-VIII* și *Istorie cls. IV-VIII*.

2. În același context, în vederea eficientizării acțiunilor Strategiei sus indicate, având ca punct de plecare o sesizare din oficiu a instituției Avocatul Poporului în legătură cu materialele publicistice disponibile la adresa: <https://www.incorectpolitic.com>, au fost realizate mai multe grupuri de lucru și dezbateri cu reprezentanți ai Ministerului Justiției, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Ministerului Afacerilor Interne,

Departamentului pentru Relații Interetnice, Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Consiliului Superior al Magistraturii și Institutului Național al Magistraturii, ANCOM, Secretariatului General pentru Culte, Agenției Naționale pentru Egalitate de Șanse, Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, Consiliului de monitorizare a implementării convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, Agenției Naționale pentru Romi, Departamentului pentru Relații Interetnice și Institutului Elie Wiesel pentru identificarea măsurilor ce pot fi dispuse și implementate rapid, în vederea împiedicării răspândirii efectelor conținuturilor online cu caracter antisemit, rasist sau xenofob, precum și care însumează caracteristicile discursului instigator la ură.

Astfel, s-au conturat mai multe propuneri, printre care necesitatea introducerii unei proceduri administrative de restricționare a accesului publicului la materialele online cu conținut antisemit, rasist sau xenofob sau circumscrise discursului instigator la ură și identificarea uneia sau mai multor autorități publice, care după efectuarea unei analize de specialitate și emițând o decizie motivată, să aibă posibilitatea să dispună blocarea accesului la conținut antisemit, rasist, xenofob sau având caracter instigator la ură în vederea protejării publicului. Propunerea a fost deja diseminată membrilor Comitetului de monitorizare a Strategiei, urmând ca în cursul anului 2023 să se identifice cea mai bună modalitate prin care aceasta să devină funcțională.

3. Instituțiile publice din România au datoria să implementeze, la acest moment, două hotărâri ale Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la violări de drepturi împotriva persoanelor LGBTI, generate tocmai de orientarea sexuală sau de gen a acestora. Aceste cauze sunt *MC și AC împotriva României*, și *X și Y împotriva României*, ocazie ca autoritățile statului să coopereze îndeaproape cu societatea civilă, pentru a îmbunătăți legislația națională, politicile publice și practica instituțională, astfel încât încălcările de drepturi constatate în aceste două hotărâri să nu se mai repede. Instituția Avocatul Poporului a susținut de-a lungul timpului implementarea deciziilor pronunțate de instanțele europene referitoare la respectarea drepturilor LGBT și transpunerea acestora în legislația națională. De asemenea, a intervenit în chestiuni administrative care rezultă din aplicarea deciziilor sus amintite, printre care amintim demersurile în problema referitoare la cazul a doi petenți, care au reclamat conduita Inspectoratului General pentru Imigrări - Serviciul pentru Imigrări al județului Timiș, în sensul de a nu pune în aplicare dispozițiile Hotărârii C-673/16 *Coman și alții* a Curții de Justiție a Uniunii Europene, încălcând astfel art. 1 din TFUE și art. 2 pct. 2 lit. a) și art. 7 alin. (2) din Directiva 2004/38.

În acest context, a fost creat un **grup de lucru** privind executarea hotărârilor CEDO ce vizează orientarea sexuală și identitatea de gen, facilitate de Avocatul Poporului, ACCEPT și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu participarea Agentului Guvernamental CEDO. Acest grup de lucru vizează inclusiv elaborarea unei proceduri administrative pentru recunoașterea juridică a genului. Au existat deja 4 dezbateri pe marginea acestui subiect, inclusiv o vizită de studiu în Portugalia, ocazie cu care participanții au fost invitați să dezbată și să agreeze cele mai potrivite măsuri pentru implementarea hotărârii CEDO în cauza *X și Y împotriva României* cu privire la recunoașterea juridică a genului, aflată în supravegherea susținută a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei (CM). Acțiunile din cadrul acestui proiect se vor derula și în cursul anului 2023.

4. La data de 6 octombrie 2022, la Palatul Victoria, a avut loc prima reuniune a Comitetului Interministerial pentru Implementarea, Monitorizarea și Evaluarea Strategiei Guvernului

României de Incluziune a Cetățenilor Români aparținând Minorității Rome (CIIMES). La întrunire au fost prezenți reprezentanții instituțiilor administrației publice și alte instituții cu atribuții în implementarea și monitorizarea SNIR 2022-2027. Activitățile CIIMES pentru monitorizarea implementării Strategiei se desfășoară prin intermediul Grupurilor de Lucru Tematice (GLT), formate din instituțiile centrale direct implicate în diversele aspecte ale procesului de incluziune a romilor, în vederea asigurării unei abordări integrate a problematicii specifice populației rome. În componența celor 8 grupuri de lucru tematice este inclusă, cu atribuții de monitorizare, și instituția Avocatul Poporului.

5. Nu în ultimul rând, menționăm participarea la *Conferința Tinerilor ONU privind Schimbările Climatice*, organizată în Egipt, în contextul aplicării Convenției-cadru a Națiunilor Unite privind schimbările climatice (UNFCCC), care a avut loc în preambulul Conferinței părților la *Convenție* (COP), cu rol în consolidarea capacităților, schimb cultural, dezvoltarea abilităților și elaborarea documentului care redă vocea tinerilor în negocierile ONU privind schimbările climatice.

CAPITOLUL II

DOMENIUL DREPTURILE FAMILIEI, TINERILOR, PENSIONARILOR, PERSOANELOR CU HANDICAP

În anul 2022, **Domeniului drepturile familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap** i-au fost repartizate **872** de petiții. Din acest total au rezultat dosare, celelalte petiții fiind soluționate fără deschidere de dosar. Conform specializărilor domeniului de activitate, petițiile au fost structurate astfel:

1. Drepturile tinerilor și familiei: 77 de petiții
2. Drepturile pensionarilor: 496 de petiții
3. Drepturile persoanelor cu handicap: 299 de petiții

Drepturile tinerilor și familiei

Cele mai multe cereri adresate Domeniului drepturile familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap, cu privire la protecția drepturilor familiei sunt adresate de către petiționari cu venituri mici, cu venituri ocazionale mici sau fără venituri, fără locuință sau având condiții de locuit improprii și ale căror demersuri întreprinse pe lângă autoritățile competente să le acorde sprijinul necesar, au rămas fără niciun rezultat. De regulă, autoritățile administrației publice confirmă dificultățile cu care se confruntă petiționarii și îi consideră îndreptățiți să beneficieze de diferite forme de asistență socială, dar menționează că, din lipsă de fonduri, acestea nu se pot acorda.

Petițiile adresate instituției Avocatul Poporului cu privire la drepturile tinerilor au fost analizate, cu precădere, în contextul dreptului la educație, al dreptului la informație și al dreptului tinerilor la un regim special de protecție.

Ca și în anii precedenți, petițiile având ca obiect încălcarea drepturilor familiei și ale tinerilor au fost soluționate fără deschiderea unui dosar, petenții solicitând consiliere juridică cu privire la: tergiversarea soluționării cererilor pentru obținerea unei locuințe sociale și măsuri de prevenire și combatere a marginalizării sociale; dificultatea de integrare socială a tinerilor majori crescuți în instituții rezidențiale; neacordarea în termenul stabilit de senatul universității a burselor de studiu; obligația de întreținere a rudelor față de persoana internată într-un azil privat; obținerea sau indexarea pensiei de întreținere; indemnizația de văduvă de veteran de război; regimul juridic al bunurilor dobândite în timpul căsătoriei ori dreptul la moștenire. Au mai fost adresate petiții referitoare la dreptul familiilor la un venit minim garantat, ca formă de asistență socială, potrivit Legii nr. 416/2001, sau pentru acordarea voucherelor sociale potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 63/2022. Pentru a veni în sprijinul cetățenilor, instituția Avocatul Poporului a transmis îndrumări atât în privința prevederilor legale, cât și în ceea ce privește constituirea dosarului pentru obținerea acestui venit de la serviciile de asistență socială ale primăriilor de care aparțineau.

S-au înregistrat mai multe plângeri care au ca obiect violența familială. Mulți petiționari preferă să ceară sprijinul Avocatului Poporului pentru rezolvarea unor litigii de familie, decât să se adreseze justiției. Uneori, se solicită intervenția directă în relațiile de familie, alteori doar informații privind modul de soluționare a conflictului respectiv. Majoritatea petiționarilor ezită introducerea unor acțiuni în justiție și speră că problema lor va fi soluționată mai repede și mai eficient prin intervenția unei alte autorități decât cea judecătorească.

Dosar nr. 15584/2022 Petentul a reclamat faptul că Primăria Sectorului 3, prin Serviciul de Stare Civilă, a refuzat să officieze căsătoria acestuia și nu a răspuns la cererea prin

care se solicita excepția de la regula potrivit căreia căsătoria se încheie la sediul Serviciului Public Comunitar Local de Evidență a Persoanelor, al primăriei în a cărei rază de competență teritorială își are domiciliul ori reședința unul dintre viitorii soți.

Pentru verificarea cât mai rapidă a celor sesizate a fost efectuată o **anchetă** la autoritatea sus menționată.

Din discuțiile purtate, a rezultat că la Starea Civilă Sector 3 nu exista nicio cerere înregistrată pentru depunerea cererii de căsătorie, chiar dacă petentul a făcut dovada purtării unei corespondențe electronice cu Primăria Sector 3, folosind adresa relatiipublice@primarie3.ro. În corespondența respectivă, petentul și-a exprimat dorința ca oficierea căsătoriei să se desfășoare în timpul zilelor libere din timpul săptămânii, lucru imposibil în cadrul programului stabilit de Serviciul Stare Civilă Sector 3 la acea dată, acesta fiind luni-joi, între orele 09:00-15:00 și vineri, între orele 09:00-14:00.

Cu privire la excepțiile impuse de legea actelor de stare civilă prin care se poate oficia căsătoria în altă primărie pentru motive excepționale, acestea se analizează de la caz la caz și se aprobă sau sunt respinse de către primar. Nu exista nicio cerere înregistrată în acest sens.

Totodată, am fost informați că Serviciul de Stare Civilă Sector 3 a luat legătura cu petentul și că între timp căsătoria deja fusese oficiată în județul Ilfov.

Dosar nr. 26182/2022 Petentul a solicitat intervenția instituției Avocatul Poporului reclamând că o persoană întrerupe fără drept energia electrică într-un imobil unde stau mai multe rude ale sale, unele cu dizabilități, și că s-a folosit de falsuri în înscrișuri pentru a se înscrie ca titular de contract pentru furnizare curent electric la imobilul respectiv, în vederea șicanării continue a chiriașilor respectivi. Petentului i s-a transmis faptul că instituția Avocatul Poporului nu mediază conflicte între persoane fizice, fiind îndrumat să sesizeze autoritățile abilitate, în speță organele de poliție și parchetul competent.

Drepturile pensionarilor

În cele **496** de petiții referitoare la drepturile pensionarilor, petenții au solicitat informații și explicații despre condițiile legale de acordare a pensiilor, calcularea acestora, legislația din domeniul asigurărilor sociale și modul în care casele de pensii înțeleg să pună în practică această legislație.

Petițiile adresate instituției Avocatul Poporului au vizat, în esență, următoarele aspecte:

- nemulțumirea față de prorogarea aplicării indexării pensiilor, așa cum era prevăzută în Legea nr. 127/2019;
- critica Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, sub aspectul „modului de creștere al pensiilor în plată” și solicitarea îndreptării erorilor;
- lămuriri privind modul de obținere de la fostul angajator a unor adeverințe care să ateste activitatea în grupa a II-a de muncă, precum și alte sporuri;
- modul de soluționare a dificultăților întâmpinate în recunoașterea activității profesionale desfășurate în grupa a II-a de muncă;
- nemulțumiri legate de neplata contribuțiilor de asigurări sociale de către fostul angajator;
- nemulțumiri legate de recalcularea pensiei militare;
- dificultăți întâmpinate în valorificarea perioadei de ucenicie;
- calculul drepturilor de pensie și verificarea dosarului de pensionare de către instituția Avocatul Poporului, ca entitate independentă;
- explicații referitoare la condițiile de pensionare;

- criticarea modului de eliberare adeverințelor de către fostul angajator sau a condiționării eliberării acestora, în vederea recalculării pensiei;
- neluarea în considerare de către casele de pensii a tuturor documentelor depuse de petenți în vederea recalculării pensiilor;
- neluarea în considerare de către casele de pensii a stagiului militar la calculul pensiilor;
- faptul că aplicarea Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare, nu se face corect de către Casa de Pensii Sectorială a Ministerului Apărării Naționale, întrucât pensiile militare nu se actualizează cu toate elementele care depind procentual de solda de funcție;
- recuperarea sumelor încasate necuvenit cu titlu de prestații de asigurări sociale fără explicații clare;
- întârzieri în soluționarea cererilor de revizuire a pensiei recalculate ori de stabilire a drepturilor de pensie sau de trecere de la un tip de pensie la altul, și chiar lipsa de răspuns la unele petiții;
- neprimirea de către pensionarii îndreptățiți a voucherelor sociale prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 63/2022.

În ceea ce privește problemele de natură legislativă, remarcăm o accentuare a atitudinii critice a asiguraților și a pensionarilor față de reglementările în vigoare. Dintre problemele referitoare la aspecte legislative reclamate instituției Avocatul Poporului, amintim:

- critica stagiului minim de cotizare sub aspectul încălcării dreptului la un nivel de trai decent, deoarece nu se pot valorifica anii de contributivitate, dacă sunt mai puțini decât stagiul minim de cotizare de 15 ani;

- nemulțumiri legate de unele condiționări impuse de fondurile private de pensii clienților lor în legătură cu dreptul de dispoziție asupra sumelor depuse.

Recomandări implementate cu succes:

Dosar nr. 7613/2022 Petenta ne-a sesizat în legătură cu faptul că nu i s-a virat pensia de agricultor, deși a depus la 20, respectiv 25 martie 2022, două petiții în acest sens la Casa de Pensii a Sectorului 1 București, la care nu a primit nici numere de înregistrare.

Instituția Avocatul Poporului s-a adresat Casei Locale de Pensii Sector 1 în mai multe rânduri pentru soluționarea problemei ridicate de petentă, pe parcursul a 5 luni, fără niciun rezultat. Din aceste motive, instituția Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 121/2022**, prin care se cerea încetarea tergiversării nejustificate a rezolvării cererii.

Urmare demersurilor noastre, Casa Locală de Pensii a Sectorului 1 București a soluționat favorabil cererea petentei, la data de 28 iulie 2022, primind înștiințarea prin care ni se comunica faptul că aceasta a primit drepturile restante și curente.

Dosar nr. 10740/2002 Petentul ne-a sesizat în legătură cu o posibilă încălcare a dreptului de petiționare și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică de către Casa Națională de Pensii Publice, reclamând faptul că nu i s-a răspuns la cererea adresată la data de 28 februarie 2022 acestei autorități publice.

Ne-am adresat președintelui Casei Naționale de Pensii Publice, solicitându-i să dispună măsurile necesare clarificării situației respective și să ne comunice soluția adoptată în acest caz. Am retransmis, prin adresa nr. 10740 din 2 august 2022 punctul nostru de vedere către Casa Națională de Pensii Publice, socotind că o depășire a termenului legal de soluționare este nejustificată, rugând conducerea respectivei autorități să dispună urgentarea adoptării unei soluții legale, demers rămas fără rezultat.

În atare situație, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 132/2022**, prin care solicita conducerii Casei Naționale de Pensii Publice să dispună măsurile legale în vederea

eliminării oricăror tergiversări în soluționarea petițiilor, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 263/2010, privind sistemul unitar de pensii publice.

Urmare demersurilor noastre, la data de 14 septembrie 2022, am primit de la Casa Națională de Pensii Publice un răspuns prin care ni se comunica faptul că petentul a primit atât drepturile restante, cât și pe cele și curente.

Dosar nr. 10534/2022 Petentul ne-a sesizat în legătură cu faptul că a solicitat în mai multe rânduri de la Arhiva CFR Turnu Roșu, județul Sibiu, o adeverință de salarizare pentru a fi depusă în completarea dosarului pentru pensionare fără a primi răspuns în termenul legal. Menționăm că petiții având același obiect au fost primite de la mai mulți petenți din țară, dat fiind faptul că această arhivă deservește toate persoanele din țară care au fost angajați ai Căilor Ferate Române. Ca și în alte dăți, urmare demersurilor efectuate de instituția Avocatul Poporului, petentului i-a fost eliberată adeverința respectivă.

Dosar nr. 13898/2022 Petentul ne-a sesizat în legătură cu faptul că a depus o cerere la Casa Județeană de Pensii Gorj la data de 15 martie 2022, pentru plata pensiei restante cu actualizarea indicelui de inflație, în conformitate cu o sentință judecătorească, fără a primi răspuns în termenul legal.

În urma solicitărilor noastre, Casa Județeană de Pensii Gorj ne-a înștiințat că s-a conformat deciziei instanței de judecată, iar pensia restantă actualizată cu indicii de inflație a fost virată în contul petentului.

Drepturile persoanelor cu handicap

În virtutea rolului instituției Avocatul Poporului, autoritate de rang constituțional, cu prerogative de protecție a persoanelor cu handicap lezate în drepturile lor fundamentale, Avocatul Poporului a fost sesizat, și în anul 2022, cu numeroase petiții vizând drepturile persoanelor cu handicap.

Totodată, atunci când, în spațiul public, au fost prezentate cazuri de încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale ale acestei categorii de persoane, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și a efectuat demersurile instituționale care se impuneau.

Au fost analizate **299** de petiții adresate de persoane cu dizabilități sau în legătură cu încălcarea drepturilor persoanelor cu dizabilități. În principal, acestea au vizat probleme legate de:

- distribuirea defectuoasă a cardurilor încărcate cu voucherele sociale de 250 de lei;
- accesibilitatea scăzută la transport public a persoanelor cu dizabilități și încălcarea demnității persoanei în fotoliu rulant de către operatorii de transport;
- costurile ridicate ale unor tratamente oncologice necesare persoanelor încadrate în grad de handicap, raportat la veniturile mici ale acestora, provenite din indemnizațiile de handicap și/sau pensiile de invaliditate;
- pierderea, de către elevul cu handicap care împlinește 18 ani, a beneficiului unui quantum mărit al alocației de stat pentru copiii cu handicap, în ciuda persistenței handicapului în considerarea căruia legiuitorul apreciasse că-i este necesar un quantum sporit al alocației față de cea atribuită copilului sănătos;
- neexecutarea sau executarea cu întârziere a hotărârilor judecătorești pronunțate împotriva CEPAH, privind anularea certificatelor de handicap și reîncadrarea persoanelor în grad de handicap;
- încălcarea dreptului fundamental la un nivel decent de trai și la protecția persoanelor cu handicap grav cu asistent personal, care trăiesc doar din indemnizația de handicap, din cauză că nu-și pot cumula acest venit modest cu o pensie de invaliditate, neavând (din cauza gravității handicapului) stagiul de cotizare în sistemul public de pensii;

- tergiversarea soluționării unor cereri ale persoanelor cu handicap sau ale familiilor lor, neadoptarea unor măsuri în termenul prevăzut de lege;
- pasivitatea autorităților față de problemele care apar în cursul implementării normelor legale, lipsa de comunicare interinstituțională, gestionarea defectuoasă a resurselor financiare destinate sistemului de protecție a persoanelor cu handicap;
- nerespectarea prevederilor legale sau greșita lor aplicare, neacordarea facilităților recunoscute prin lege acestei categorii de persoane, vizând prioritatea la parcare de reședință a persoanei cu handicap;
- dificultăți privind accesul persoanelor cu handicap în centre rezidențiale adecvate nevoilor lor, condițiile necorespunzătoare de îngrijire a persoanelor adulte cu handicap în centrele publice rezidențiale;
- reorganizarea și restructurarea centrelor rezidențiale de tip vechi, încălcarea drepturilor persoanelor adulte cu handicap grav la asistent personal de către autoritățile administrației publice locale;
- prioritatea persoanelor cu handicap la obținerea unei locuințe sociale adecvate;
- accesul persoanelor cu handicap la obiectivele turistice și de petrecere a timpului liber etc.

Încălările de drepturi reclamate individual de petenții persoane cu handicap, în anul 2022, au adus în atenția Avocatului Poporului încălcări sistemice, directe sau indirecte, ale drepturilor fundamentale ale acestei categorii de persoane. Neglijarea sau încălcarea drepturilor persoanelor cu dizabilități în cadrul sistemului de asistență socială, de educație sau de sănătate au evidențiat fie necunoașterea legislației de cei în drept să o aplice, fie neînțelegerea deplină a conceptului de „adaptări rezonabile” de către autorități, fie lipsa de diligență a autorităților publice în identificarea unor soluții administrative și/sau legale.

Dosar nr. 11326/2022 Petenta, persoană cu dizabilități, mamă singură a 3 copii, doi dintre aceștia minori, s-a adresat Avocatului Poporului plângându-se că a primit repartiție într-o locuință socială cu pereții crăpați și fără grup sanitar, pe care nu-și permite să o renoveze din veniturile familiei. Din cauză că spațiul nu este locuibil, aceasta locuia cu copiii prin vecini.

Instituția Avocatul Poporului a solicitat primarului municipiului de domiciliu să dispună măsurile necesare asigurării unei locuințe sociale corespunzătoare standardelor impuse de legislația în vigoare și de condiția petentei. În urma demersurilor instituției Avocatul Poporului, Primăria Municipiului Brăila ne-a adus la cunoștință că a început lucrările în vederea tencuirii pereților și aducerea spațiului în legătură cu care s-a plâns petenta, în stare locuibilă.

Dosar nr. 12572/2022 Un grup de petenți care obținuseră în anul 2020, repartiții într-un bloc de locuințe sociale în construcții, s-a adresat instituției Avocatul Poporului în legătură cu întârzierile repetate în finalizarea imobilului. Fiind al treilea an când se amână finalizarea lucrărilor, familiile se aflau în dificultate, veniturile mici din care trăiau nepermițându-le să susțină încă un an costul chiriilor pe piața liberă. În plus, din cauză că figurau cu repartiție de locuință socială, fuseseră scoase de pe lista de priorități la obținerea unei locuințe.

În urma demersurilor Avocatului Poporului la Primăria Municipiului București, familiilor care au primit note de atribuire în blocul în construcție li s-au acordat măsuri compensatorii, constând în sprijin financiar pentru plata chiriilor la prețul pieței.

Dosar nr. 28572/2022 Avocatul Poporului s-a **sesizat din oficiu**, adresându-se Ministerului Afacerilor Interne în legătură cu o notificare adresată membrilor unei familii formate din mamă și doi tineri cu handicap grav cu drept de asistent personal, somate să plătească un debit constând în costul reparației mașinii care îl accidentase mortal pe capul familiei.

Avocatul Poporului a solicitat verificarea acestei situații și reevaluarea măsurilor dispuse, astfel încât să nu fie afectată familia. Conducerea Direcției Generale Juridice a MAI ne-a informat că nu cunoștea situația familiei debitorului la data notificării, dar defunctul nu mai figurează cu debit înregistrat în evidența contabilă a ministerului.

Dosar nr. 4470/2022 Petenta, soția unui vârstnic încadrat în grad de handicap accentuat, dependent de îngrijire, ambii domiciliați în Sectorul 2 al Capitalei, ne-a semnalat că locuiește împreună cu soțul său, imobilizat la pat, căruia nu i-a putut găsi un loc într-un centru unde să primească îngrijire specializată, iar ea nu-l poate îngriji, fiind foarte bolnavă și într-o situație de dificultate materială.

La intervenția Avocatului Poporului, vârstnicul a primit o nouă încadrare în grad de handicap (de la gradul „accentuat” a trecut la „grav”), în baza certificatului de încadrare în grad de handicap grav, identificându-i-se un loc în cadrul unui centru rezidențial pentru persoane vârstnice și fiind preluat spre îngrijire.

CAPITOLUL III

DOMENIUL APĂRAREA, PROTECȚIA ȘI PROMOVAREA DREPTURILOR COPILULUI

În anul 2022, la nivelul **Domeniului Apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului** au fost înregistrate un număr total de:

- **618** de petiții;
- **1509** de sesizări din oficiu;
- **68** de anchete;
- **68** de recomandări;
- **148** de participări la dezbateri, conferințe, simpozioane, având ca tematică promovarea și respectarea drepturilor copiilor.

Dintre acestea, la sediul central au fost înregistrate 486 de petiții, 471 de sesizări din oficiu, au fost efectuate 16 anchete, au fost emise 4 recomandări și 32 de participări la dezbateri, conferințe, simpozioane, iar din activitatea birourilor teritoriale, detaliată la Capitolul VII, rezultă: 132 de petiții, 1038 de sesizări din oficiu, 52 de anchete, 64 de recomandări și 116 de participări la dezbateri, conferințe care au vizat drepturilor copilului. Exemple din cauzistica domeniului se regăsesc la capitolul menționat.

Totodată, au fost realizate activități de mediatizare, având ca obiect prezentarea atribuțiilor Avocatului Copilului, precum și alte teme incidente protecției și promovării drepturilor copilului, rezultând un număr total de **84** de astfel de activități.

De asemenea, a fost efectuată o **vizită** de monitorizare, împreună cu Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție (MNP), la Asociația Reaching Out Pitești, județul Argeș și o anchetă la Adăpostul de noapte pentru copiii străzii din cadrul Complexului de servicii „Măgura” Codlea, județul Brașov, cu privire la posibilele rele tratamente aplicate unor beneficiare.

Personalul din cadrul domeniului a participat la **2 conferințe internaționale**: Conferința Internațională *Clear rights - Îmbunătățirea asistenței juridice pentru copiii din Europa*, organizată de Fundația Terre des hommes Elveția, desfășurată în Budapesta, Ungaria și Conferința Internațională *Interesul superior al copilului: abordare socio-culturală, normativă și jurisprudențială*, organizată de Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului din Republica Moldova, în colaborare cu Departamentul de Drept Penal al Facultății de Drept a Universității de Stat din Moldova, desfășurată în Chișinău, Republica Moldova.

În plus, la nivelul Domeniului Apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului au fost organizate webinarii lunare, cu următoarele teme: *Demersuri întreprinse de Avocatul Copilului privind situația minorilor implicați în cauze penale; Modalitatea de intervenție interinstituțională în cazul minorilor cu părinți diagnosticați ca având tulburări psihice, în ce măsură este respectat interesul superior al minorului; Constituie „alienarea parentală” un argument pentru solicitarea unui ordin de protecție instanței judecătorești?; Cyberbullying-ul. Impactul utilizării rețelelor digitale asupra drepturilor copilului; Cauzele abandonului școlar și modalitatea de intervenție a autorităților; Intervenția autorităților în cazurile de violență domestică asupra copiilor; Audierea minorilor. Prezentarea metodelor/bunelor practici în cazul audierii sau acordării audienței unui minor – la nivelul Poliției, la DGASPC și la Instituția Avocatul Poporului; Educația sexuală în contextul creșterii alarmante a numărului minorelor însărcinate. Problemele identificate cu privire la evidența și raportarea*

cazurilor de mame minore, monitorizarea copiilor deveniți părinți și acordarea serviciilor de specialitate; Plecările voluntare ale minorilor din centrele de plasament.

Totodată, în luna noiembrie 2022 a fost organizată **o acțiune de acordare de ajutoare sociale** din fondul pus la dispoziția instituției Avocatul Poporului, potrivit prevederilor art. 36 din Legea nr. 35/1997, republicată, la Școala Gimnazială Strungari din comuna Pianu, județul Alba. Aceste ajutoare au constat în rechizite, produse de igienă și dulciuri, și au fost acordate unui număr de **57 de elevi**, băieți și fete.

Petițiile și sesizările din oficiu au vizat, în principal, următoarele categorii de problematice: acordarea burselor școlare; acordarea alocațiilor de stat; condițiile din unele unități de învățământ; absenteismul școlar; fenomenul bullying-ului; transportul școlar; conduita unor cadre didactice; înscrierea copiilor în învățământul preșcolar; transferul elevilor între clase/unități de învățământ; exercitarea autorității părintești și menținerea legăturilor personale cu minorii în urma desfacerii căsătoriei; fenomenul alienării parentale; neplata pensiei de întreținere; solicitarea de informații privind stabilirea/tăgada paternității minorilor; situația mamelor minore; acordarea indemnizației de sprijin pentru familiile adoptatoare; exercitarea formelor de violență verbală, fizică, psihică și sexuală asupra minorilor; accidente rutiere cu victime minore; delincvența juvenilă; condițiile de călătorie a minorilor în afara țării; încadrarea juridică a abuzurilor sexuale împotriva minorilor, prin raportare la vârsta fragedă a acestora, precum și în orice situație în care drepturile copiilor nu sunt respectate.

Alte activități relevante ale Domeniului Apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului:

În data de 29 martie 2022, Avocatul Poporului și un reprezentant al Domeniului privind apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului **au participat** la ședința Comisiei de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, din cadrul Senatului României.

La această întâlnire s-a arătat că din cazuistica instituției se constată, în ultima perioadă, o creștere alarmantă a numărului de cazuri de abuz sexual/viol împotriva copiilor.

Astfel, s-a reiterat poziția fermă a Avocatului Poporului de a se schimba încadrarea juridică a faptei din infracțiunea de act sexual cu un minor, în infracțiunea de viol, în principal bazat pe faptul că un eventual consimțământ al unui minor cu vârstă fragedă nu poate fi considerat valabil, acesta neavând gradul de maturitate necesar și nici vârsta legală pentru a decide privitor la întreținerea unui raport sexual și nici capacitatea de a înțelege consecințele unui asemenea act sexual, consecințe grave în ceea ce privește dezvoltarea sa ulterioară fizică și morală.

Or, în situația victimelor minore cu vârste foarte mici și nu numai suntem în prezența unei constrângeri prin manipulare psihologică, emoțională, ceea ce nu implică în mod obligatoriu amenințări directe sau violențe fizice, ci o pune pe victimă într-o incapacitate de a acționa, practic o lipsă a consimțământului.

Totodată, câtă vreme Codul penal protejează minorii care au săvârșit fapte penale, stabilind că nu răspund penal minorii care nu au împlinit vârsta de 14 ani, iar cei între 14 și 16 ani răspund numai dacă se dovedește discernământul avut la momentul săvârșirii faptei, cu atât mai mult trebuie ocrotiți minorii victime ale infracțiunilor. Însuși legiuitorul exclude existența discernământului minorului de până în 14 ani, admitând doar posibilitatea, și nu certitudinea existenței discernământului pentru minorul cu vârsta cuprinsă între 14 și 16 ani.

Astfel, lipsa discernământului este determinată în mod direct de vârsta minorului, iar a aprecia existența discernământului în funcție de calitatea de „făptuitor” sau „victimă” contravine principiului interesului superior al copilului.

În data de 10 august 2022, la sediul Inspectoratului General al Poliției Române a avut loc o **întâlnire** între conducerea IGPR, Avocatul Poporului și Avocatul Copilului, în urma căreia s-a stabilit că în întâmpinarea sincopei de comunicare dintre unitățile de poliție și instituția Avocatul Poporului, toate adresele referitoare la datele de identificare ale minorilor se vor transmite, cu celeritate, în viitor, către Polițiile de Sector ale Municipiului București și către Inspectoratele de Poliție Județene.

În data de 18 octombrie 2022, la sediul instituției Avocatul Poporului a avut loc o **întâlnire** între conducerea Direcției Siguranță Școlară, Avocatul Copilului și tot personalul Domeniului Apărarea Protecția și Promovarea Drepturilor Copilului - sediul central, în vederea dezvoltării unei colaborări care să conducă la creșterea gradului de siguranță școlară.

În data de 23 septembrie 2022, a avut loc la Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități din Senatul României o **rundă de consultări** pe tema instituirii unui sistem funcțional privind plata pensiei de întreținere în favoarea minorilor și stoparea eventualelor abuzuri sau încercării de tergiversare sau eludare a celui obligat la întreținere.

Reprezentanții instituției Avocatul Poporului au arătat că instituția a fost sesizată atât prin petiții, dar și în cadrul audiențelor acordate, cât și prin serviciul dispecerat, cu diferite aspecte vizând pensia de întreținere.

O altă chestiune pusă în discuție de reprezentanții instituției Avocatul Poporului privind posibilele sugestii de îmbunătățire a sistemului plății pensiei de întreținere a fost în ceea ce privește art. 378 din Codul penal - infracțiunea de abandon de familie, care la alin. (1) prevede: „Săvârșirea de către persoana care are obligația legală de întreținere, față de cel îndreptățit la întreținere, a uneia dintre următoarele fapte: **lit. b)** neîndeplinirea, **cu rea-credință**, a obligației de întreținere prevăzute de lege și **lit. c)** neplata, **cu rea-credință**, timp de 3 luni, a pensiei de întreținere stabilite pe cale judecătorească”. Apreciem oportună înlăturarea sintagmei „cu rea-credință” din cuprinsul art. 378 alin. (1) lit. b) și c) Cod penal, deoarece această prevedere duce la clasarea majorității plângerilor penale, debitorul motivând că nu este de rea-credință, dar chiar nu a avut venituri ca să poată achita pensia la care a fost obligat, toate acestea fiind în detrimentul minorului care în această perioadă rămâne fără venituri fiind lipsit de întreținere, iar sistemul ar trebui să fie mult mai energic în ceea ce privește această obligație de plată.

În perioada 10-14 octombrie 2022, a avut loc evenimentul *Zilele Porților deschise* - 25 de ani de la înființarea Instituției Avocatul Poporului din România, în cadrul căruia au fost primiți studenți de la Facultatea de Drept - Universitatea București, cărora le-a fost prezentat Domeniul Apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului și o parte relevantă din cazuistica acestui domeniu.

Participări la grupuri de lucru: Grupul de lucru pentru Drepturile Copilului - (Comitetul Interministerial pentru Implementarea, Monitorizarea și Evaluarea Strategiei Guvernului României de Incluziune a Cetățenilor Români aparținând Minorității Rome (Cancelaria Primului Ministru și Agenția Națională pentru Romi); Grupul de lucru privind respectarea drepturilor refugiaților din Ucraina (Instituția Ombudsman din Ucraina); Grupul de Lucru privind Datele pentru Copii (UNICEF România); Grupul de lucru al proiectului i-Restore 2.0 - Terre des hommes; Comitetul Național de Coordonare al Inițiativei localități Prietene ale Copiilor (UNICEF România); Comitetul de Coordonare al Proiectului „România pentru fiecare copil” (UNICEF România).

Și în acest an, ne-am confruntat cu **lipsa de colaborare a Ministerului Educației**. Astfel, în vederea soluționării Dosarului nr. 26642/2022 am transmis Ministerului Educației două adrese, rămase până în prezent fără răspuns.

Exemple de cazuri rezolvate cu succes:

Dosar nr. 31398/2022 Avocatul Poporului s-a **sesizat din oficiu** în urma articolului *Noul Regulament de acces în școli: ce este INTERZIS elevilor din 15 decembrie, în școlile din Ilfov.*

În urma celor prezentate în spațiul public, s-a procedat la analiza conținutului Regulamentului-cadru pentru siguranța și securitatea elevilor în perimetrul unităților de învățământ din județul Ilfov, anexă la Planul managerial al ISJ Ilfov pentru anul școlar 2022-2023, rezultând că următoarele aspecte necesită clarificări suplimentare:

- accesul în unitățile de învățământ al reprezentanților unor instituții/autorități publice, în exercitarea atribuțiilor legale;
- permiterea accesului la cursurile școlare în situațiile în care elevul a uitat acasă/pierdut/deteriorat carnetul de elev;
- condițiile în care poate fi învoit elevul minor în cazul părinților despărțiți/divorțați.

Conducerea Inspectoratului Școlar Județean Ilfov a răspuns cu celeritate solicitărilor formulate de către instituția Avocatul Poporului, ținând cont întocmai de observațiile transmise, și procedând de îndată la revizuirea documentului în cauză.

Dosar nr. 11198/2022 Petenta ne-a solicitat sprijinul, deoarece a fost nevoită să părăsească domiciliul fostului partener din cauza violențelor, fiind obținut un ordin de restricție împotriva acestuia și a primit adăpost și protecție în cadrul Centrului Maternal Baia Mare, însă întâmpină dificultăți în ceea ce privește recuperarea fiului, rămas în grija fostului partener, pe raza județului Tulcea. Mama este unicul reprezentant legal al minorului, paternitatea nefiind recunoscută și acesta are probleme grave de sănătate, care necesită consult și tratament de specialitate.

În urma solicitărilor formulate de instituția Avocatul Poporului, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Tulcea, a procedat la evaluarea situației minorului și a dispus instituirea plasamentului în regim de urgență la Centrul de Primire Minorilor în Regim de Urgență Tulcea. Ulterior, reprezentanții DGASPC Tulcea și DGASPC Maramureș au stabilit o întâlnire la jumătatea distanței dintre cele două județe, respectiv la sediul DGASPC Neamț, ocazie cu care minorul a fost predat mamei.

Dosar nr. 3220/2022 Avocatul Poporului s-a **sesizat din oficiu** în urma articolului *Cazul părinților arestați în Danemarca după ce bebelușul lor a ajuns la spital. Reprezentanții ambasadei vor merge duminică la penitenciarul unde se află mama.*

În acest sens, au fost solicitate informații Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul consular și Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse, rezultând că aceste autorități au întreprins numeroase demersuri la nivelul autorităților daneze, pentru a obține informații cu privire la situația juridică a părinților și la starea de sănătate a minorului și pentru a solicita aducerea în România a copilului.

În luna iulie 2022, copilul a fost adus în România și încredințat bunicilor materni, iar situația acestuia va fi monitorizată în continuare de autoritățile române competente.

Dosar nr. 20947/2022 Avocatul Poporului s-a **sesizat din oficiu** în urma articolului *Părinții și angajații Centrului de Zi au primit din nou garanții pentru continuarea activităților – Protest în curtea Primăriei Dumbrăvița.*

În urma demersurilor efectuate, a rezultat că Primăria comunei Dumbrăvița a întreprins diligențele necesare în vederea depunerii documentației și obținerii licențelor de funcționare pentru cele două servicii sociale aflate în subordinea Compartimentului de Asistență Socială din cadrul Primăriei comunei Dumbrăvița.

Astfel, acordarea serviciilor sociale copiilor în situație de risc și a celor cu dizabilități, de pe raza unității administrativ-teritoriale activitatea acestora a fost reluată odată cu obținerea licențelor provizorii de funcționare.

Dosar nr. 12459/2022 Avocatul Poporului s-a **sesizat din oficiu** în urma articolului *Copil bătut de profesorul de istorie la școala din Brădeni – ”L-a lovit cu pumnii. Îi jignește pe toți”*, sens în care au fost întreprinse demersuri la nivelul Inspectoratului Școlar Județean Sibiu (ISJ), Școlii Gimnaziale Brădeni și Postului de Poliție Brădeni, județul Sibiu.

În articolul de presă sunt prezentate mai multe cazuri de violență fizică și verbală a unor profesori ai Școlii Gimnaziale Brădeni, reclamate de o mamă care are trei copii înscriși la această unitate de învățământ.

În urma demersurilor întreprinse, Școala Gimnazială Brădeni ne-a transmis că cele prezentate în mass-media au fost în cea mai mare parte eronate. Astfel, se menționează că mama elevului în cauză este cea care a generat un scandal în sediul unității de învățământ, motiv pentru care cadrele didactice au sesizat organele de poliție.

Postul de poliție Brădeni ne-a informat că situația prezentată în mass-media se află în atenția postului de poliție, sens în care au fost purtate discuții cu persoanele implicate și s-a procedat la consilierea acestora în vederea descurajării săvârșirii pe viitor a unor astfel de fapte. De asemenea, organele de poliție s-au sesizat din oficiu cu privire la comiterea infracțiunii de purtare abuzivă, faptă ce face obiectul unui dosar penal.

Inspectoratul Școlar Județean Sibiu ne-a transmis că situația prezentată în mass-media este în atenția ISJ Sibiu, astfel că doi inspectori s-au deplasat la unitatea de învățământ pentru clarificarea situației.

La nivelul unității de învățământ s-a constituit comisia de cercetare disciplinară. Profesorul de religie, profesorul de istorie și diriginta clasei au fost sancționați cu „observație scrisă”.

ISJ Sibiu a dispus prelucrarea Codului de etică al personalului didactic din învățământul preuniversitar în Consiliul profesoral, iar inspectorul de sector monitorizează în continuare situația din unitatea de învățământ.

Dosar nr. 6500/2022 Petenta, în calitate de reprezentant legal al fiului său minor, încadrat în grad de handicap grav cu asistent personal, ne-a sesizat asupra faptului că de 5 ani solicită atribuirea gratuită a unui loc de parcare pentru mijloacele de transport ale persoanelor cu dizabilități, pentru autoturismul cu care își transportă fiul, scutirea acestuia de la plata impozitului anual, precum și înscripționarea locului de parcare, de reședință, cu însemnele speciale pentru persoană încadrată în grad de handicap.

În acest sens, petenta și tatăl minorului s-au adresat în mai multe rânduri Primăriei Municipiului București, primarului Sectorului 3 București, însă soluționarea cererii a fost tergiversată de faptul că Primăria Sector 3 invoca și interpreta în mod eronat o Hotărâre a Consiliului General care prevedea, că „locurile de parcare nu se atribuie gratuit reprezentanților legali ai minorilor, gratuitatea operând exclusiv doar în cazul locurilor de parcare atribuite persoanelor cu handicap”.

Astfel, instituția Avocatul Poporului a întreprins demersuri la nivelul Primăriei Sectorului 3, precum și al Primăriei Municipiului București, cu solicitarea de a ne informa cu privire la punctul de vedere avut și la măsurile legale adoptate pentru remedierea situației.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, Primăria Sectorului 3 București a dat curs cererilor petentei, toate solicitările acesteia, respectiv înscripționarea corespunzătoare a locului de parcare, gratuitatea acestuia și scutirea de la plata impozitului a autoturismului cu care tatăl minorului îl transportă pe fiul acestora s-au soluționat favorabil.

Dosar nr. 17417/2022 Avocatul Poporului s-a **sesizat din oficiu** cu privire la situația a doi minori din județul Timiș, implicați în sustragerea de diverse bunuri.

În cadrul cercetărilor preliminare dispuse cu privire la acest caz au fost solicitate informații de la Parchetul de pe lângă Judecătoria Timișoara și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș, Direcția de Asistență Socială din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara, în vederea identificării situației copiilor și a măsurilor dispuse cu privire la aceștia.

Urmare demersurilor efectuate și în baza răspunsurilor primite din partea instituțiilor publice anterior menționate, s-a constatat că informațiile vehiculate în mass-media au fost confirmate.

Cu referire la situația celor doi minori s-a constatat că, în ceea ce privește situația primului minor, acesta este securizat în mediul familial, a fost inclus în cadrul unui program de consiliere în cadrul DGASCP Timiș și nu s-a aflat până la acest eveniment în evidența direcției.

În schimb, cu privire la situația celui alt copil implicat în acest caz, s-a constatat că minorul locuiește fără forme legale împreună cu părinții pe un teren extravilan, condițiile de locuit și nivelul de igienă sunt precare, iar mediul familial favorizează săvârșirea faptelor cu caracter penal. Copilul și frații acestuia nu sunt înscriși în evidențele unui medic de familie, nu frecventează cursurile unității școlare unde sunt înscriși și există suspiciunea reală că aceștia să fie puși de către părinți să apeleze la mila publicului.

Față de aspectele constatate cu privire la situația minorului, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 172/2022**, adresată directorului general al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș, referitoare la: necesitatea evaluării corespunzătoare și cu celeritate a situației copiilor familiei, respectiv formularea unei propuneri către Comisia pentru Protecția Copilului sau, după caz către instanța de judecată în vederea dispunerii uneia din măsurile de protecție specială prevăzute de Legea nr. 272/2004 (r), cu modificările și completările ulterioare, în favoarea minorilor; evaluarea corespunzătoare și cu celeritate a situației copiilor familiei din perspectiva prevederilor art. 59, art. 60 lit. c) și e), respectiv formularea unei propuneri către Comisia pentru Protecția Copilului sau, după caz către instanța de judecată în vederea dispunerii uneia din măsurile de protecție specială prevăzute de Legea nr. 272/2004 (r), cu modificările și completările ulterioare, în favoarea minorilor; adoptarea unor măsuri concrete în vederea securizării minorului și a celorlalți copii ai familiei; intervenția de îndată și respectarea prevederilor art. 60, art. 65, art. 71, art. 84-88, art. 89-90 în toate situațiile care privesc minorii care au săvârșit o faptă penală și nu răspund penal, precum și în cazul copiilor victime ale oricărei forme de abuz, neglijență sau exploatare.

Dosar nr. 29021/2022 Avocatul Poporului s-a **sesizat din oficiu** ca urmare a informațiilor vehiculate prin intermediul rețelei sociale Facebook, privind deficitul de personal didactic din cadrul Școlii Generale nr. 27 „Principesa Ileana” din București, respectiv cu privire la modul în care este asigurată desfășurarea procesului educațional în cadrul unității de învățământ.

În cadrul cercetărilor preliminare dispuse cu privire la acest caz, au fost solicitate o serie de informații din partea Inspectoratului Școlar al Municipiului București - Sectorul 2 și a Școlii Gimnaziale nr. 27 „Principesa Ileana” din București, în vederea clarificării aspectelor vehiculate în spațiul public, precum și în vederea identificării site-ului unității de învățământ raportat la prevederile art. 31 din Constituție, privind dreptul la informație.

Având în vedere constatările legate de informațiile vehiculate în spațiul public cu privire la situația din cadrul Școlii Gimnaziale nr. 27 din București și analizând conținutul răspunsurilor primite, s-a constatat că aspectele prezentate prin intermediul rețelelor sociale,

nu au fost confirmate. Cu toate acestea, conducerea școlii, nu a dat curs solicitării punctuale, privind indicarea site-ului unității de învățământ.

Referitor la această solicitare, nu au fost puse la dispoziția instituției Avocatul Poporului niciun fel de documente, respectiv dovada faptului că reprezentanții legali ai elevilor au fost informați cu privire la situația din cadrul unității de învățământ.

Din analiza situației de fapt care a generat această situație, raportat la prevederile art. 31 din Constituție, s-a constatat că la nivelul Școlii Gimnaziale nr. 27 din București, au fost identificate carențe privind modalitatea de informare și diseminare a informațiilor relevante privind activitatea unității de învățământ, aspect ce poate duce la dezinformarea reprezentanților legali ai elevilor, sens în care Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 174/2022**, către directorul Școlii Gimnaziale nr. 27 „Principesa Ileana” privind: înființarea unui site dedicat exclusiv unității de învățământ, domeniu web, conform prevederilor art. 6 alin. (2) lit. f) din Regulamentul de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, aprobat prin Ordinul Ministerului Educației nr. 4183/2022, precum și actualizarea informațiilor disponibile pe paginile de internet ale unității de învățământ; publicarea la zi, pe site/pagina de internet, a Hotărârilor Consiliului de Administrație, în conformitate cu dispozițiile art. 12 alin. (3) lit. d) din Ordinul Ministrului Educației nr. 5154/2021; îmbunătățirea modalității de diseminare a informațiilor de interes public, în interesul elevilor, prin orice mijloace de comunicare legale, uzuale și instruirea personalului didactic și auxiliar al unității de învățământ în acest sens.

Dosar nr. 21367/2022 În urma publicării articolului *Ordine de protecție emise de polițiștii arădeni pe numele a cinci bărbați violenți*, Avocatul Poporului s-a **sesizat din oficiu**, în vederea identificării măsurilor dispuse cu privire la situația copiilor, victime ale violenței domestice, precum și având în vedere creșterea fenomenului violenței domestice în scopul identificării modului în care la nivelul județului Arad sunt implementate dispozițiile legale referitoare la prevenirea și combaterea violenței domestice.

În acest context, Avocatul Poporului s-a adresat Inspectoratului de Poliție Județean Arad, Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Arad - Consiliului Județean Arad, Direcției de Asistență Socială Arad și Serviciului Public de Asistență Socială din cadrul Primăriei Vărădia de Mureș.

În urma verificărilor efectuate, s-a constatat că în cazurile de violență prezentate în mass-media, reprezentanții IPJ Arad au emis ordine de protecție provizorii și a fost sesizată Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Arad, precum și faptul că în două dintre aceste cazuri au fost implicați minori.

În ceea ce privește situația copiilor, aceștia nu au fost agresați, însă au asistat la agresiuni.

În vederea evaluării și consilierii copiilor, DGASPC Arad, DAS Arad și SPAS Vărădia de Mureș, au contactat familiile, însă în ambele cazuri s-a constatat că victimele violenței domestice au renunțat la acțiunile în instanță privind prelungirea ordinului de protecție, respectiv s-au împăcat cu agresorii.

De asemenea, în ambele cazuri în care au fost implicați minori, familiile au refuzat accesarea serviciilor puse la dispoziție de către DGASPC Arad, iar aceste cazuri sunt în atenția direcției, fiind în continuare monitorizate.

Din analiza răspunsurilor primite s-a constatat că în ceea ce privește fenomenul violenței domestice la nivelul județului Arad, în anul 2021, au fost emise de către organele de poliție un număr de 152 de ordine de protecție provizorii, iar în primele luni ale anului 2022, au fost emise un număr de 162 de ordine de protecție provizorii.

Cu toate că la nivelul județului Arad se desfășoară campanii de informare și prevenire a fenomenului violenței domestice, existând o colaborare strânsă între autoritățile și instituțiile publice locale, fiind înființate locuințe protejate și servicii specializate pentru victimele violenței domestice, aceste servicii pot fi oferite doar cu acordul și la solicitarea victimei.

Dosare nr. 1159/2022 și nr. 1594/2022 (colaborare cu Domeniul armată, poliție, justiție, penitenciare) - Avocatul Poporului s-a **sesizat din oficiu** vizând situația a două minore implicate într-un accident rutier.

O mașină de poliție a spulberat două minore aflate pe trecerea pietoni, care se deplasau către școală, în Sectorul 1, pe B-dul. Laminorului. În urma evenimentului rutier, au rezultat decesul unei minore și vătămarea corporală a celeilalte minore.

Au fost solicitate informații de la: Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București, Ministerul Afacerilor Interne - Direcția Generală de Poliție a Municipiului București, IGPR, Ministerul Afacerilor Interne - Brigada Rutieră București, Administrația Domeniului Public Sector 1 (ADP), unitatea de învățământ pe care au frecventat-o cele două minore și DGASPC Sector 1, ministrul afacerilor interne.

De asemenea, a fost emisă **Recomandarea nr. 76/2022**, referitoare la necesitatea elaborării unei proceduri unitare ce trebuie urmată în desfășurarea de către polițiști și jandarmi a „misiunilor”, „misiunilor urgente” și „intervențiilor”, adresată ministrului afacerilor interne.

Din răspunsurile primite, au rezultat următoarele: există un dosar penal în care se efectuează cercetări cu privire la săvârșirea infracțiunilor de vătămare corporală din culpă și ucidere din culpă, cercetările penale nefiind finalizate, polițistul a fost pus la dispoziția organelor de cercetare penală fiind cercetat sub control judiciar; ulterior, măsura preventivă a fost revocată de instanța de judecată; inculpatul a fost testat preliminar cu aparatul alcooltest și Drugtest, rezultatul fiind negativ; inculpatul deținea un permis de conducere auto valabil și recunoscut, care îi dădea dreptul de a conduce pe drumurile publice, permis care a fost reținut.

Autoritățile locale au luat măsuri pentru instalarea de dispozitive pentru limitarea vitezei în zona trecerilor pentru pietoni de pe artera unde a avut loc accidentul rutier și s-a analizat posibilitatea de semaforizare a acestora, respectiv de suplimentare a semnalizării rutiere orizontale și verticale.

Minorei accidentate i s-a permis să participe la ore online, aceasta beneficiază de un program de consiliere în mediu privat.

Minorilor din unitatea de învățământ, colegi cu cele două fete, li s-a adus la cunoștință prin intermediul directorului școlii de modalitatea de accesare a serviciilor oferite de către DGASPC Sector 1.

Dosar nr. 21981/2022 Avocatul Poporului s-a **sesizat din oficiu** în urma prezentării în mass-media a unei știri privind situația în care se află o familie nevoiașă din județul Timiș: mama și cei doi băieți trăiesc într-o casuță sărăcăcioasă, locuința nu are curent electric și nici baie funcțională, iar prin acoperiș a curs apa la ultimele ploi.

Au fost efectuate demersuri la primăria comunei de la domiciliul mamei și minorilor și la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș.

Situația disperată a familiei a ajuns și în atenția unei Asociații, care s-a oferit să ajute familia prin repararea casei.

Autoritățile sesizate ne-au comunicat, printre altele, că unul dintre minori nu beneficiază de alocație de stat din anul 2015.

Ca urmare a acestui răspuns, instituția Avocatul Poporului a transmis o nouă adresă atât primăriei, cât și DGASPC Timiș, pentru a ne comunica care sunt motivele pentru care minorul, nu beneficiază de alocație de stat, precum și luarea cu celeritate, a măsurilor legale ce se impun pentru asigurarea dreptului minorului la alocație de stat, prin acordarea de

asistență mamei pentru îndeplinirea formalităților necesare obținerii acestui drept, care presupune îndeplinirea unei proceduri legale și administrative complexe, care poate depăși disponibilitatea/capacitatea socială/ materială a mamei.

Minorul nu a beneficiat de alocație de stat, ca urmare a refuzului tatălui de a se prezenta cu actul de identitate pentru a efectua modificările la dosarul de alocație, depus la primărie, având în vedere schimbarea domiciliului, deoarece părinții erau separați.

Ca urmare a intervenției Avocatului Poporului, cu ajutorului Poliției, reprezentanții primăriei au reușit să-l găsească pe tatăl minorului, care a venit cu cartea de identitate și a fost depusă cerere de reluare a plății alocației de stat.

Dosar nr. 27519/2022 Avocatul Poporului s-a **sesizat din oficiu** în urma prezentării în mass-media a unor știri privind conducerea unui autoturism de către un tânăr, fără a poseda permis de conducere. Din răspunsurile primite, au rezultat următoarele:

- s-au luat măsuri specifice în ceea ce-l privește pe minor privind cercetările penale și consilierea acestuia;

- totodată, ni se aduce la cunoștință că în primele 10 luni ale anului 2022, polițiștii Biroului Educație Rutieră din cadrul Brigăzii Rutiere București au realizat aproximativ 750 activități de educație rutieră în unitățile de învățământ din Municipiul București, ocazie cu care polițiștii rutieri au discutat interactiv cu elevii și preșcolarii despre principalele reguli de circulație în scopul îmbunătățirii nivelului de cunoștințe în domeniul rutier, în acest context fiindu-le adresate recomandări și oferite materiale preventive, care să contribuie la reducerea numărului de accidente de circulație.

- printre aceste activități se numără și cele de educație rutieră desfășurate în parteneriat cu *Asociația „EDIT”* (Asociația pentru Educație, Dezvoltare și Implicarea Tineretului) și *Fundația Total Energies*, în cadrul proiectelor „*VIA-Ora de Educație Rutieră*”, respectiv „*Ora de Educație Rutieră-Școala de vară*”.

- proiectele au avut drept scop promovarea importanței educației rutiere și formarea elevilor din clasele a III-a și a IV-a din unitățile de învățământ din Municipiul București, în toate sectoarele, activitățile fiind susținute de polițiști rutieri, psihologi și studenți voluntari din cadrul Facultății de Psihologie.

- la nivelul Inspectoratului General al Poliției Române, se află în derulare Proiectul: *Educație rutieră - Modelarea factorului uman prin responsabilizarea participanților la trafic pentru creșterea gradului de siguranță rutieră*, iar campaniile din cadrul acestui proiect vizează conștientizarea participanților la trafic cu privire la principalele cauze generatoare de accidente rutiere grave produse în ultimii ani, în România (viteza excesivă, indisciplina pietonilor, neacordarea priorității de trecere), precum și alte cauze (folosirea telefonului mobil, alcoolul, substanțele psihoactive).

- prioritatea Direcției Generale de Poliție a Municipiului București o reprezintă reducerea gradului de victimizare a populației prin accidente de circulație și creșterea siguranței traficului rutier.

Dosar nr. 21155/2022 Avocatul Poporului s-a **sesizat din oficiu** în urma prezentării în mass-media a unor știri privind condițiile/măsurile luate în vederea deschiderii anului școlar 2022-2023 în județul Caraș-Severin.

Din răspunsurile primite au rezultat următoarele:

Referitor la măsurile luate pentru remedierea situației în ceea ce privește asigurarea serviciilor de pază și supraveghere, siguranța elevilor și a personalului didactic în incinta unităților de învățământ preuniversitar din județul Caraș Severin, precum și în zona adiacentă, acestea reprezintă un obiectiv prioritar, cu caracter permanent pentru Inspectoratul Școlar

Județean Caraș-Severin și constituie una dintre condițiile fundamentale pentru organizarea unui proces educațional de calitate, performant.

Siguranța în unitățile de învățământ din județul Caraș-Severin presupune o conjugare constantă a eforturilor tuturor celor cu atribuții sau preocupări în acest domeniu: părinți, cadre didactice, autorități locale, poliție, ISU, precum și a altor actori sociali care pot contribui în mod concret la asigurarea siguranței în mediul școlar, urmărind desfășurarea activităților:

- pe durata desfășurării procesului de învățământ, în unitate nu vor avea acces persoane străine, cu excepția celor înscrise pe agenda zilei aprobată de director, a personalului ISJ Caraș-Severin /M.E. sau a personalului cu atribuții în domeniul în care se legitimează;

- analiza cazurilor de violență în cadrul comisiilor de prevenire și combatere a violenței în mediul școlar de la nivelul unităților de învățământ, respectiv în cadrul Consiliilor claselor și implementarea măsurilor specifice în colaborare cu partenerii instituțiilor abilitate;

- organizarea unor sesiuni de consiliere a directorilor/cadrelor didactice, reprezentanților elevilor, reprezentanților din partea părinților, referitor la situațiile de violență școlară;

- verificarea aplicării și respectării procedurilor de comunicare/informare școală-părinți, diriginte -părinți, director-diriginți, director-Inspectoratul Școlar;

- întâlniri lunare sau ori de câte ori este necesar cu reprezentanții Inspectoratului Județean de Poliție al Județului Caraș-Severin, în vederea analizării situației operative înregistrate și dispunerea de măsuri de prevenire a infracționalității în rândul elevilor;

- prezentarea în cadrul ședințelor Consiliului de Administrație și a Consiliului profesoral, precum și la ședințele cu părinții, a tematicii specifice combaterii absenteismului și abandonului școlar și raportarea lunară a absențelor în aplicația informatică SIIIR.

- înlăturarea deficiențelor și cauzelor care au dus la creșterea numărului de infracțiuni în incinta și în zona adiacentă acestor unități;

- realizarea unor întâlniri conform Planului Comun de Acțiune;

- raportarea situațiilor sesizate de școli privind comerțului ilegal cu produse din alcool și tutun, a faptelor de încălcare a prevederilor legale privind protecția consumatorului, la unitățile de alimentație publică din vecinătatea amplasamentelor școlare, inclusiv a căminelor pentru elevi;

- solicitarea de finanțare complementară pentru asigurarea personalului de pază, cât și pentru securizarea clădirilor unităților de învățământ prin achiziționarea de camere de supraveghere;

- sprijinirea derulării în școlile din județ a proiectelor educative destinate elevilor pentru formarea de abilități în prevenirea actelor de violență;

- organizarea unor dezbateri, concursuri, proiecte pe teme privind violența, prevenirea delincvenței, a traficului de persoane, a consumului de droguri etc. (Valorificarea grupurilor de elevi și cadre didactice formatori);

Dosar nr. 4723/2022 Avocatul Poporului s-a **sesizat din oficiu** în urma prezentării în mass-media a unei știri privind un presupus atac cu toporul la Liceul Teoretic „Jean Monnet” din București.

Astfel, au fost solicitate informații de la unitatea de învățământ și de la Direcția Generală de Poliție a Municipiului București.

Din răspunsurile primite, au rezultat următoarele: s-a procedat la vizionarea înregistrărilor video din zonă, ocazie cu care nu au fost observate grupuri de tineri strânse în zona liceului care să se manifeste agresiv sau să dețină asupra lor obiecte contondente sau interzise la deținere, cele prezentate în mass-media nu se confirmă, elevii nu au avut de suferit,

petentul care a depus sesizarea la Secția 1 Poliție cu privire la eveniment, nu s-a prezentat în vederea audierii, deși a fost invitat de două ori.

Conducerea liceului dorește să sesizeze aspectul de „*știre malignă*” al articolelor apărute în mass-media cu privire la evenimente petrecute în Liceul Teoretic „Jean Monnet”, similar altor informații care au circulat în media în trecut, prin care este denigrată imaginea publică și demnitatea elevilor și a întregului personal, având în vedere și concluzia echipei de polițiști care a anchetat evenimentul.

Dosar nr. 19369/2022 Avocatul Poporului s-a **sesizat din oficiu** privind creșterea numărului infracțiunilor în școlile din județul Arad, în anul școlar 2021-2022, precum și cea a școlilor care nu au nici pază umană, nici sistem de supraveghere video, nici sistem de alarmare antifraude.

S-au efectuat demersuri la Inspectoratul Școlar Județean Arad și la Inspectoratul de Poliție Județean Arad - Biroul Siguranță Școlară.

Inspectoratul Școlar Județean Arad a comunicat, următoarele:

Cu privire la acțiunile de prevenire a absenteismului sau a abandonului școlar, combaterea și prevenirea consumului de alcool și tutun, reducerea violenței fizice și psihice, prevenirea delincvenței juvenile, Inspectoratul Școlar Județean Arad a centralizat răspunsurile tuturor unităților de învățământ din județ, din care s-au desprins următoarele măsuri și acțiuni întreprinse, printre care: monitorizarea absențelor, stabilirea cauzelor acestora; întreținerea, la nivelul școlilor, a legăturii permanente între diriginte și părinte; solicitarea sprijinului psihologului școlar pentru consilierea individuală, de grup sau consilierea părinților ori de câte ori este necesar, vizite la domiciliul elevilor; înștiințări scrise privind situația la învățătură a elevilor; adrese conținând lista elevilor aflați în risc de abandon școlar către Poliția Locală Arad; suport pentru dezvoltarea serviciilor comunitare de sănătate mintală pentru copii și adolescenți, susținut de Centrul Național de Sănătate Mintală și Luptă Antidrog în colaborare cu AB European Research Grup, activități școlare și extrașcolare de combatere și prevenire a consumului de alcool și tutun („*Stop consumului de tutun!*”, „*Cum să creștem sănătoși*”, „*Alegeri responsabile*”, „*Stop fumat!*” în parteneriat cu Universitatea „Babeș Bolyai” Cluj Napoca, „*Trăiesc sănătos*”, în colaborare cu Asociația Sportivă Sporting Șimand, activitatea de prevenire în colaborare cu Centrul Antidrog Arad: „*Riscurile consumului de alcool, tutun și droguri ilegale*”); acțiuni de reducere a violenței fizice și psihice, de prevenire a delincvenței juvenile.

Dezvoltarea proiectelor și programelor educative, de către unitățile de învățământ, pe tema prevenirii și combaterii violenței în mediul școlar, în colaborare cu instituții specializate (Inspectoratul de Poliție Județean Arad, Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului, Centrul Județean de Resurse și Asistentă Educațională Arad și alte entități cu personalitate juridică - Asociația Maxwell, Asociația Ofensivă Tinerilor). Ex: *Prevenirea delincvenței juvenile*, *Prevenirea traficului de persoane*, *Fii inteligent, nu gândește cu pumnul*, campania județeană *Fără violență în școală*. Au fost organizate la nivelul unităților de învățământ, activități de consiliere a elevilor de către învățători, diriginți, consilieri școlari pe tema prevenirii și reducerii fenomenului de violență.

Inspectoratul Școlar Județean Arad a organizat și desfășurat a V-a Ediție a proiectului județean cu participare internațională *Bullying-ul și libertatea de exprimare a elevilor*.

Acțiunile încadrate în categoriile de mai sus, se vor desfășura și în anul școlar 2022-2023.

În ceea ce privește măsurile întreprinse de unitățile de învățământ care nu dispun de pază sau supraveghere video, precum și cu privire la supravegherea elevilor, s-au luat următoarele măsuri:

- supravegherea copiilor atât de către cadrele didactice din unitatea școlară pe coridoare și în curtea unității de învățământ, prin rotație, cât și de către personalul nedidactic;
- efectuarea demersurilor către autoritățile locale, dar și către alți finanțatori, în vederea achiziționării sistemelor de supraveghere audio-video pe căile de acces, holuri și alte zone ale unității, unde nu există, în acest moment, astfel de sisteme;
- efectuarea demersurilor pentru încheierea contractelor de prestări servicii cu firme de pază.

Inspectoratul de Poliție Județean Arad - Biroul Siguranță Școlară a comunicat, următoarele:

Polițiștii din cadrul IPJ Arad-Biroului Siguranță Școlară au desfășurat în anul școlar 2021-2022, un număr de 157 de activități preventive în unitățile de învățământ din județul Arad, ocazie cu care au fost abordate tematici de natură juridică, precum prevenirea infracțiunilor comise cu violență, legislația referitoare la răspunderea penală a minorilor, bullying /cyberbullying, prevenirea consumului de substanțe interzise etc.

Totodată, au fost puse în aplicare 5 planuri de acțiune pentru prevenirea absenteismului /abandonului școlar și pentru prevenirea și combaterea consumului de alcool și a produselor din tutun în incinta și în zona adiacentă unităților de învățământ, iar pentru reducerea violenței fizice și psihologice în unitățile de învățământ preuniversitar din județul Arad au fost întocmite și puse în aplicare 10 proiecte încheiate cu unitățile de învățământ, DGASPC Arad, Centrul de Prevenire Antidrog, precum și cu Centrul Cultural Județean Arad.

Astfel de acțiuni se vor desfășura și în anul școlar 2022-2023.

CAPITOLUL IV

DOMENIUL ARMATĂ, JUSTIȚIE, POLIȚIE, PENITENCIARE

În anul 2022, **Domeniului armată, justiție, poliție, penitenciare** i-au fost repartizate un număr de 3748 de lucrări, împărțite pe subdomenii după cum urmează:

- armată: 45 de petiții;
- justiție: 1536 de petiții;
- poliție: 185 de petiții;
- penitenciare: 1921 de petiții;
- altele: 61 de petiții;

Petițiile soluționate în cadrul domeniului au vizat în principal următoarele aspecte:

- nemulțumiri ale cadrelor de poliție privind dotarea logistică a poliției, salarizarea și condițiile de muncă;

- modul și termenul de soluționare a cauzelor aflate pe rolul instanțelor sau în instrumentarea parchetelor, punerea în executare a hotărârilor judecătorești, modul de îndeplinire a atribuțiilor de serviciu de către executorii judecătorești;

- condițiile de detenție din penitenciare, în special cele privind hrana, violențele exercitate asupra persoanelor private de libertate de către cadrele din penitenciare, violențele dintre deținuți, neacordarea liberării condiționate și transferul în alte penitenciare.

- lămuriri solicitate de cetățeni privind procedurile de urmat în diverse cauze judiciare.

Urmare unora dintre aceste petiții, a fost constituit un număr de 1207 dosare:

- armată - 11 dosare
- justiție - 80 de dosare
- poliție - 40 de dosare
- penitenciare - 1069 de dosare
- altele - 7 dosare

De asemenea, 53 de dosare au fost constituite în urma **sesizărilor din oficiu**.

În anul 2022, anchetele efectuate, au vizat, în principal, condițiile de cazare ale deținuților, hrana dar și asistența medicală acordată acestora în penitenciare.

Urmare conflictului din Ucraina, în cursul anului 2022, o parte importantă a anchetelor efectuate de reprezentanții Domeniului armată, justiție, poliție, penitenciare, a vizat și starea în care se află adăposturile de protecție civilă din România. În urma demersurilor întreprinse, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență ne-a transmis o serie de informații, din care rezultă faptul că a dispus adoptarea cu celeritate a unor măsuri concrete la nivel județean, constând în informarea președintelui Comitetului Județean pentru Situații de Urgență, de către inspectorul șef, în calitate de vicepreședinte al acestuia, pentru organizarea unei ședințe extraordinare a Comitetului Județean pentru Situații de Urgență și stabilirea unui plan de măsuri, cu termene de remediere a problemelor identificate la nivelul adăposturilor de protecție civilă verificate, elaborat la nivelul Comitetului Județean pentru Situații de Urgență și asumat de către participanții la ședința extraordinară și de către reprezentanții unităților administrativ-teritoriale care au în administrare adăposturi de protecție civilă.

Tot în contextul conflictului armat din Ucraina, la nivelul domeniului au fost inițiate o serie de sesizări din oficiu care au avut drept bază de plecare informațiile apărute în mass-media referitoare la problemele, în principal de natură logistică, apărute în zona graniței de est și nord a României, din cauza fluxului mare de refugiați care au sosit din Ucraina.

Ca și în anul precedent, în cadrul anchetelor derulate la nivelul domeniului, s-a recurs și la audieri online, folosindu-se aplicația Skype.

Exemple de acțiuni derulate prin Domeniul armată, justiție, poliție, penitenciare Recomandări implementate cu succes:

Dosar nr. 1357/2022 – Sesizare din oficiu ca urmare a informațiilor apărute în presă, potrivit cărora *câteva zeci de persoane au protestat la Bolintin - Vale, la sediul primăriei și la cel al poliției, după ce un localnic, șofer de microbuz, a fost omorât cu pietre, în urmă cu câteva zile.*

Ca urmare a celor de mai sus, am solicitat Inspectoratului General al Poliției Române să ne comunice câte sesizări sau plângeri ale cetățenilor au fost depuse din 2016 până în prezent, care au avut ca obiect tulburări ale ordinii publice prin comportamente de acest gen și care au fost măsurile luate în urma acestor sesizări. De asemenea, am solicitat atât Primăriei Orașului Bolintin-Vale, cât și Instituției Prefectului Județul Giurgiu să ne comunice dacă acestea au inițiat eventuale solicitări la nivelul Inspectoratului General al Poliției sau al structurilor subordonate acestuia, în contextul unor tensiuni sistemice preexistente încă din anul 1991.

Primăria Orașului Bolintin-Vale ne-a comunicat că: a fost demarată procedura de executare silită împreună cu un executor judecătoresc pentru punerea în executare a sentințelor civile având ca obiect „autorizare desființare lucrări”; a fost inițiată o acțiune de verificare a legalității construcțiilor în care locuiau membrii ai respectivului grup, realizate ilegal pe terenuri care nu le aparțin; au fost sancționați doi proprietari de terenuri pentru construcțiile realizate ilegal, reprezentând șase adăposturi; s-a dispus desființarea lucrărilor în termen de 30 de zile; se află în curs de execuție un proiect pentru realizarea unui sistem de supraveghere video prin care se vor monitoriza și semnaliza faptele antisociale care se produc în orașul Bolintin Vale; în urma numeroaselor sesizări adresate verbal reprezentanților Primăriei și prezentate în ședințele Consiliului Local al orașului Bolintin-Vale, a fost informat prefectul județului Giurgiu.

De asemenea, am fost informați că, începând cu anul 2018, Primăria Bolintin-Vale a adresat patru solicitări Instituției Prefectului Județul Giurgiu și dată fiind lipsa unei reacții, s-a adresat direct ministrului afacerilor interne. Adresele formulate de Primăria Bolintin-Vale au făcut vorbire despre faptele care se petrec în localitate, climatul de tensiune creat și despre necesitatea suplimentării forțelor de ordine.

Instituția Prefectului Județul Giurgiu ne-a transmis copii ale documentelor solicitate, prin care au fost inițiate demersuri pentru suplimentarea sau înființarea unor noi grupe de supraveghere și intervenție la nivelul județului Giurgiu.

Inspectoratul General al Poliției Române ne-a transmis că în urma verificărilor efectuate în perioada 2016 până în prezent, au fost înregistrate 18 sesizări privind evenimente din sfera menționată sau conexe acesteia, respectiv o sesizare la Direcția de Ordine Publică și 17 sesizări la Inspectoratul de Poliție Județean Giurgiu. În fiecare dintre situații au fost întocmite dosare penale, în unele cauze fiind dispuse măsuri preventive.

Totodată, Inspectoratul de Poliție Județean Giurgiu a organizat și desfășurat mai multe acțiuni punctuale, având ca scop menținerea unui climat corespunzător de siguranță publică, prevenirea comiterii faptelor de tulburare a ordinii și liniștii publice și a celor săvârșite cu violență, creșterea autorității poliției și asigurarea respectării legii, descurajarea activităților infracționale și creșterea vizibilității elementului polițienesc.

În vederea monitorizării evoluțiilor posibile, apte de a se consolida într-un nucleu de tensiuni sociale remanente, în data de 15 iunie 2022, doi reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului s-au deplasat în Orașul Bolintin-Vale.

Din discuțiile avute cu conducerea Poliției Orașului Bolintin-Vale a reieșit că din data de 12 ianuarie 2022, și până la data purtării discuțiilor nu a fost înregistrată decât o singură sesizare de tulburare a ordinii publice, pe fondul consumului de băuturi alcoolice. Cu privire la locuințele improvizate, construite fără autorizație, acestea formează acum obiectul unor dosare aflate pe rolul instanțelor. Măsurile de prevenire se materializează prin pregătirea de specialitate a cadrelor de poliție, la nivelul structurilor de ordine publică. Pregătirea fizică se realizează în coordonarea Inspectoratului de Poliție Județean Giurgiu. Patrurile mixte sunt constituite, iar activarea lor are loc în funcție de amploarea fenomenului perturbator. De asemenea, în vederea creșterii gradului de protecție al populației s-a propus factorilor de decizie extinderea schemei de personal, cât și ridicarea gradului instituției Poliției Orașului Bolintin-Vale, de la structură de tip „2” la tip „1”, fapt ce ar permite înființarea mai multor birouri și, implicit, număr de cadre operative.

Ca urmare a celor de mai sus, dosarul a fost închis, urmând ca aspectele care au generat sesizarea din oficiu să rămână în atenția instituției Avocatul Poporului.

Dosar nr. 4369/2022 Un petent, custodiat la data redactării petiției în Penitenciarul București-Rahova, și-a exprimat nemulțumirea cu privire la imposibilitatea efectuării ședințelor săptămânale de consiliere psihologică la care a fost obligat printr-o hotărâre a instanței de judecată. Aceste aspecte au fost sesizate de petent și printr-o petiție anterioară (nr. 26268/2021), în care am solicitat Administrației Naționale a Penitenciarelor efectuarea de verificări cu privire la chestiunile invocate.

Urmare verificărilor făcute de Corpul de Control al Ministrului Justiției, au fost emise recomandări adresate inspectorului general al Poliției Române și directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, prin care s-a solicitat dispunerea de măsuri cu caracter unitar la nivelul locurilor de deținere (centre de reținere și arestare preventivă și penitenciare) pentru ca în situația în care instanțe civile au dispus, prin hotărâri executorii, măsuri având ca obiect obligarea persoanelor private de libertate de a participa la ședințe de consiliere psihologică sau alte demersuri specifice, acestea să fie de îndată puse în executare, indiferent dacă persoanele private de libertate au pus la dispoziția locului de deținere hotărârile judecătorești, sau doar au învederat existența unor asemenea hotărâri judecătorești.

Față de datele comunicate, din care a rezultat însușirea **Recomandării nr. 60/2022**, s-a revenit cu adresă la Ministerul Afacerilor Interne, pentru a ni se comunica stadiul modificării/ completării Regulamentului aprobat prin O.M.A.I. nr. 14/2018 și a Dispoziției Inspectorului General al Poliției Române nr. 48/2019 în vederea reglementării activităților de consiliere psihologică și/sau psihoterapie, dispuse de către instanța civilă prin hotărâri executorii, conform prevederilor Legii nr. 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței domestice. Inspectoratul General al Poliției Române ne-a comunicat că în legătură cu conduita de urmat de administrația și personalul centrului de reținere și arestare preventivă în cazul persoanelor private de libertate obligate prin hotărâri executorii să urmeze consiliere psihologică, norma stabilită prin Nota aprobată de conducerea IGPR a fost transmisă tuturor centrelor de reținere și arestare preventivă.

Dosar nr. 1619/1621/2238/2022 În urma petiției unei persoane private de libertate, care a criticat condițiile de detenție din Penitenciarul Mioveni (apă caldă insuficient furnizată și supraaglomerare), pe 3 februarie 2022, a fost efectuată o **anchetă** la Penitenciarul Mioveni, iar în urma constatărilor a fost emisă **Recomandarea nr. 10/2022**, adresată directorului general al ANP, prin care s-a solicitat dispunerea măsurilor necesare pentru înlăturarea fenomenului de supraaglomerare la Penitenciarul Mioveni și alocarea unei suprafețe minime de 4 mp./persoană (având în vedere art. 1 alin. (3) din Normele minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate, aprobate prin Ordinul Ministrului

Justiției nr. 2772/C din 17 octombrie 2017) și prelungirea programului de furnizare a apei calde, astfel ca persoanele private de libertate din Penitenciarul Mioveni să se poată îmbăia în condiții normale.

Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a comunicat că indicele mediu de ocupare prin raportare la spațiul individual de 4 mp. este de 119,48 %. În baza Deciziei Directorului General ANP nr. 369/2018 s-a constituit o comisie de analiză a gradului de ocupare, pentru gestionarea judicioasă a spațiilor de cazare.

În anul 2021, au continuat demersurile pentru dezvoltarea infrastructurii sistemului penitenciar prin crearea de noi locuri de cazare (216 locuri în nouă penitenciare) și modernizarea celor existente. Conform Planului de acțiune pentru perioada 2020-2025, aprobat de Guvern prin Memorandum, elaborat în vederea executării hotărârii pilot *Rezmiveș și alții împotriva României* și a hotărârilor pronunțate în grupul de cauze *Bragadireanu împotriva României*, îmbunătățirea condițiilor materiale din penitenciare se realizează prin investiții în infrastructura fizică, crearea de 7.849 de locuri noi de cazare și modernizarea a 946 de locuri de cazare (1900 de locuri de cazare vor fi disponibile prin înființarea Penitenciarelor Berceni și Unguriu). Suplimentar față de locurile de cazare prevăzute în Memorandum, la 28 aprilie 2021, a fost semnat contractul de finanțare în cadrul proiectului Secure (finanțat prin rezerva Mecanismului Financiar Norvegian), unul dintre obiective vizând dezvoltarea infrastructurii la Penitenciarul Mărgineni (între altele prin înființarea a 52 locuri de cazare). De asemenea, au fost efectuate lucrări de reparații curente.

Cu privire la programul de furnizare a apei calde la Penitenciarul Mioveni, s-a precizat că această unitate asigură apa caldă menajeră și pentru Penitenciarul Spital Mioveni și pentru Inspectoratul de Poliție Județean Argeș, folosind dotări utilizate o lungă perioadă de timp, ce necesită intervenții permanente pentru remedierea pierderilor. Administrația penitenciarului a întreprins demersuri pentru derularea unui obiectiv - Modernizare centrală termică și rețele de distribuție.

Dosar nr. 1597/2022 În urma unui eveniment relatat de mass-media, referitor la faptul că un polițist local din Municipiul Sibiu a fost filmat când lovește un om al străzii cu pumnul în față, instituția Avocatul Poporului s-a **sesizat din oficiu**, solicitând conducerii Serviciului Public Poliție Locală al Municipiului Sibiu să ne comunice dacă aspectele relatate se confirmă, dacă au fost efectuate verificări și măsurile dispuse în urma acesteia.

Urmare demersurilor întreprinse, ni s-a comunicat că persoana în cauză a fost amendată în acea zi pentru cerșetorie cu o amendă de 1.000 de lei, motiv pentru care a devenit recalcitrant. În anul 2021, aceeași persoană a mai fost amendată de 11 ori pentru apelare la mila publică, fiind cunoscută și ca o persoană violentă, implicată în scandaluri în care a utilizat arme albe. Imaginile analizate indicau faptul că cetățeanul intenționa să îl lovească pe agent atât înainte, cât și după incident. De asemenea, din cuprinsul informațiilor care ne-au fost comunicate de autoritatea sesizată, rezultă că cercetarea administrativă continuă, pentru a stabili toate împrejurările acestui incident regretabil, agentul în cauză fiind cercetat disciplinar întrucât utilizarea violenței nu se justifică, indiferent dacă a fost sau nu legitimă apărare. Totodată, ni s-a precizat faptul că toți polițiștii locali sunt instruiți periodic cu privire la modul de comportare și apărare în astfel de cazuri, fără utilizarea violenței fizice și a forței.

Având în vedere răspunsul primit din partea autorității sesizate, am revenit printr-o adresă solicitând să fim informați cu privire la stadiul în care se află cercetarea administrativă, respectiv cercetarea disciplinară a agentului de poliție locală implicat în incident. Conducerea Serviciului Public Poliție Locală al Municipiului Sibiu ne-a comunicat faptul că în urma finalizării cercetării administrativ-disciplinare, polițistul local implicat în eveniment, a fost

sanționat disciplinar conform art. 492 alin. (3) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ.

Dosar nr. 26835/2022 Sesizare din oficiu ca urmare a informațiilor apărute în presă, potrivit cărora, studenții de la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” sunt cazați în condiții necorespunzătoare. Ca urmare a informațiilor apărute în presă, a fost efectuată o **anchetă** la instituția de învățământ mai sus menționată.

În cadrul anchetei au fost vizitate Tronsonul A, care se afla în renovare totală și Tronsonul B (fosta Facultate de Arhivistică), unde erau cazate provizoriu 179 de studenți din anul II (în perioada 28.10-01.11.2022, s-a dispus suspendarea activităților didactice, urmând să se efectueze reparații, dezinsecție, deratizare, verificare/reparație instalație electrică, reparații la nivelul grupurilor sanitare), Pavilionul Vest (corp nou cazare studenți), Pavilion Nord - Tronson B (cazare studenți), blocul alimentar.

Urmare anchetei, s-a considerat că spațiul destinat cazării studentelor era impropriu, fiind supraaglomerat și neigienizat corespunzător. Deși conducerea instituției încearcă remedierea acestei situații, reparațiile, dezinsecția, deratizarea, verificarea/repararea instalațiilor electrice, precum și reparațiile la nivelul grupurilor sanitare puteau fi realizate înainte de data de 27.10.2022. În consecință, Avocatul Poporului a recomandat Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” identificarea unor soluții pentru evitarea supraaglomerării din dormitoare; luarea tuturor măsurilor pentru efectuarea reparațiilor necesare, dezinsecția, deratizarea, verificarea/repararea instalațiilor electrice, reparații la nivelul grupurilor sanitare, dezasarea și casarea deșeurilor rezultate din activitatea de renovare a clădirilor; luarea măsurilor necesare pentru care, pe viitor, efectuarea activităților mai sus menționate să fie realizate în timpul vacanțelor sau a perioadelor în care studenții nu sunt prezenți la academie.

Dosar nr. 6908/6909/2022 Un deținut din Penitenciarul Codlea a sesizat instituția Avocatul Poporului cu privire la nerespectarea normelor minime de cazare prevăzute de O.M.J. nr. 2772/C/2017, sens în care Avocatul Poporului a aprobat efectuarea unei anchete la Penitenciarul Codlea.

Cu ocazia efectuării **anchetei**, reprezentanții instituției Avocatul Poporului au vizitat mai multe secții de cazare, constatând că nu sunt respectați indicatorii privind spațiul și volumul de aer (6 mc. pentru fiecare persoană), camere cu ferestre mici, situate sus, care nu furnizau suficientă lumină naturală, bucătăria, în care erau îndeplinite condițiile de igienă, iar hrana respecta normativele în vigoare. De asemenea, referitor la prezența insectelor (ploșnițe) în saltele, s-a stabilit că se efectuează periodic activități de dezinsecție.

Din verificările efectuate s-a constatat și faptul că la punctul de informare (Info-chioșc) deținuții pot consulta legislație europeană, regulamentul interior al penitenciarului, legislație diversă, situația juridică individuală, lista numerelor de telefon, precum și soldul pe care îl au disponibil. De asemenea, s-a constatat că la nivelul punctelor de informare (Info-chioșc) din penitenciar nu pot fi vizualizate Recomandările emise de instituția Avocatul Poporului și nici Rapoartele speciale întocmite de aceasta.

Având în vedere cele de mai sus, Avocatul Poporului a recomandat ANP (**Recomandarea nr. 38/2022**) alocarea de fonduri (în măsura în care aceasta este posibil), pentru continuarea efectuării operațiunilor de modernizare în secția a IV-a, precum și pentru montarea unui sistem de ventilare în camerele ale căror băi nu au aerisire, în vederea asigurării normelor minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate aprobate prin Ordinul Ministerului de Justiție nr. 2772/C/17.10.2017; respectarea dreptului la informație, astfel încât, la punctele de informare (Info-chioșc) existente la nivelul

Penitenciarului Codlea să poată fi vizualizate Rapoartele speciale și Recomandările emise de instituția Avocatul Poporului.

ANP ne-a informat că Penitenciarul Codlea, conform planului de reparații curente pentru perioada 2022-2026, a solicitat fonduri bugetare în valoare de 279.000 lei, dintre care 5.000 lei pentru întreținerea pavilionului „Atelier producție” în care se află Secția a IV-a. Bugetul alocat în anul curent a fost în sumă de 40.00 lei conform filei de buget din data de 31.01.2022 și a fost redistribuit în funcție de priorități, secției de deținuți nr. IV fiindu-i alocată suma de 2.000 lei pentru lucrări de întreținere și reparație a secției.

Dosar nr. 21720/2022 21720/2022 În data de 30 august 2022, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) a constatat încălcarea art. 2 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale în cauza *Pârvu c. României*. S-a reținut că soțul reclamantei, a fost ucis la data de 26 septembrie 2009 prin împușcare de către un agent de poliție aflat în executarea unui mandat european de arestare emis față de acesta. Ofițerii de poliție nu purtau uniformă și nu a rezultat dacă și-au declinat clar calitatea înaintea de a deschide focul. S-a mai arătat că ancheta derulată în cauză de organele judiciare nu a fost efectivă și s-a derulat din 2009 până în 2021, cauza fiind restituită procurorului în repetate rânduri datorită omisiunilor din cursul investigațiilor și a lăsat fără răspuns mai multe întrebări asupra unor aspecte cruciale ale cauzei. Curtea și-a exprimat îndoiala cu privire la faptul dacă folosirea forței letale a fost absolut necesară și justificată, considerând că maniera de acțiune a poliției nu poate fi considerată ca fiind în limita strictului necesar pentru atingerea scopului misiunii. Pe de altă parte, Guvernul nu a putut explica dacă au fost puse în aplicare măsuri legislative și un cadru administrativ care să ocrotească cetățenii împotriva arbitrariului și abuzului.

Având în vedere considerentele și dispozitivul deciziei, Avocatul Poporului s-a **sesizat din oficiu**, fiind transmise adrese ministrului de interne, președintelui Consiliului Superior al Magistraturii și procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pentru comunicarea de informații cu privire la aplicarea considerentelor avute în vedere de CEDO.

Ministerul Afacerilor Interne a comunicat că sub aspect legislativ, cadrul juridic privind utilizarea armelor pe timpul executării operațiunilor polițienești, stabilit prin Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române a fost implementat prin Legea nr. 192/2019 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul ordinii și siguranței publice. La nivelul structurilor de menținere a ordinii și siguranței publice au fost repartizate înregistratoare audio-video portabile, iar polițiștii sunt instruiți cu privire la folosirea echipamentului din dotare și respectarea drepturilor omului în activitatea desfășurată. În cazul polițiștilor cu privire la care s-a constatat manipularea greșită a armamentului/aplicarea defectuoasă a uzului de armă, se desfășoară, în mod prioritar, activități suplimentare de instruire.

Parchetul de pe lângă ICCJ a comunicat că în aplicarea măsurilor generale pe care autoritățile române trebuie să le adopte pentru executarea hotărârilor CEDO aflate în monitorizarea Comitetului de miniștri al Consiliului European, Ministerul Public a instituit, prin Ordinul Procurorului General al Parchetului de pe lângă ICCJ nr. 59/2021, un sistem de monitorizare a cauzelor în care agenții statului sunt cercetați pentru fapte de rele tratamente comise în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor profesionale, luându-se măsuri procesuale necesare asigurării unei anchete efective și de coordonare a activității criminalistice în dosarele cu un asemenea obiect (monitorizarea aspectelor calitative ale urmăririi penale prin urmărirea cerințelor CEDO pentru realizarea unei anchete efective, urmărirea calității motivării soluției procurorului, preluarea cauzelor de parchetele

ierarhic superioare și efectuarea urmăririi de procurori specializați, monitorizarea cauzelor de procurori desemnați la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel).

S-a subliniat necesitatea monitorizării cauzelor prin prisma obligațiilor Ministerului Public în relațiile de cooperare cu Comitetul miniștrilor din cadrul Consiliului Europei, în cadrul măsurilor individuale pentru aducerea la îndeplinire a executării hotărârii *Pârvu împotriva României*, Ministerul Public analizându-se posibilitatea redeschiderii urmăririi penale potrivit competenței funcționale a parchetelor în materie.

Consiliul Superior al Magistraturii a comunicat că hotărârea *Pârvu împotriva României* a fost diseminată în întregul sistem judiciar (inclusiv pentru a fi dezbătută în cadrul întâlnirilor profesionale periodice) și a fost transmisă Institutului Național al Magistraturii, pentru a fi avută în vedere în cadrul activităților de formare inițială și continuă.

Dosar nr. 15218/2022 Avocatul Poporului s-a **sesizat din oficiu** ca urmare a apariției în mass-media a mai multor știri referitoare la îngreunarea activității la frontieră și la perioadele mari de timp în care persoanele care vor să iasă sau să intre în România trebuie să aștepte pentru a trece Frontiera de Stat a României.

Având în vedere cele de mai sus, am solicitat Inspectoratului General al Poliției de Frontieră Române să ne comunice care sunt motivele care au generat întârzieri în ceea ce privește timpul de așteptare pentru trecerea frontierei și măsurile care au fost dispuse în cauză.

Urmare demersului întreprins, ni s-a comunicat faptul că, în conformitate cu prevederile art. 8 din Codul Frontierelor Schengen, verificările sistematice asupra persoanelor, realizate pentru atestarea identității, cetățeniei și a autenticității/valabilității documentului de călătorie utilizat la tranzitarea frontierei de stat, includ în mod obligatoriu și consultarea bazelor de date naționale, europene și internaționale de interes, stabilite expres în cuprinsul acestei norme.

Pe cale de consecință, reprezentanții Poliției de Frontieră efectuează verificările menționate mai sus, asupra tuturor persoanelor care tranzitează frontiera de stat a României, urmărindu-se ca în acest proces, să se asigure un raport echilibrat între necesitatea respectării normelor europene anterior prezentate și derularea fluentă a traficului de frontieră, activități specifice care au un impact asupra timpului de așteptare înregistrat la nivelul punctelor de trecere a frontierei. În acest sens, se menționează și faptul că, timpul mediu înregistrat pentru realizarea acestor verificări de către personalul Poliției de Frontieră Române este de 30 secunde - 1 minut/persoană, fiind înregistrate valori mai mari în cadrul formalităților derulate de către personalul autorităților de frontieră bulgare, în cadrul controlului de frontieră efectuat în comun, care, în esență, influențează durata timpului de așteptare la intrarea/ieșirea în/din țară.

Pentru reducerea timpului de așteptare în punctele de trecere a frontierei situate la frontiera comună cu Bulgaria, la nivelul Poliției de Frontieră Române sunt întreprinse permanent măsuri de suplimentare a personalului, utilizarea la maxim a arterelor, prin crearea de fluxuri suplimentare de control, pe sensul de intrare sau ieșire, de comun acord cu autoritățile statului vecin, repartizarea în punctele de trecere a unor echipamente portabile care să permită verificarea documentelor de călătorie în vederea realizării unui precontrol al persoanelor și mijloacelor de transport, relaxarea controalelor pe momente operative, în conformitate cu prevederile Codului Frontierelor Schengen (ca excepție de la modul de efectuare a controlului de frontieră stipulat prin actele normative în vigoare pentru cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene), măsură care poate fi aplicată

numai de comun acord cu polițiștii de frontieră bulgari, informarea cetățenilor prin comunicate de presă sau prin aplicația online care prezintă o medie a timpilor de așteptare în punctele de trecere a frontierei în timp real, zilnic, la schimbul de tură, coordonatorii din cadrul celor două autorități de frontieră, realizează o consultare în legătură cu măsurile care se impun pentru gestionarea, în dinamică, a eventualelor situații privind înregistrarea unui trafic crescut/aglomerări în punctele de trecere a frontierei.

De asemenea, din informațiile primite rezultă că au fost începute lucrările de reabilitare a infrastructurii la un nou punct de trecere a frontierei în regim rutier - bac, în apropierea PTF Giurgiu cu specific rutier, în zona Ostrovu - Mocănașu.

Referitor la aspectele semnalate în articolul de presă *Trafic de coșmar în vămile spre Moldova și Ucraina*, se arată faptul că luptele din Ucraina au generat o creștere semnificativă a traficului de persoane și de marfă prin punctele de trecere situate la frontiera comună, în special în zona de nord a țării. Totodată, blocarea porturilor ucrainene de la Marea Neagră și Marea Azov și închiderea navigației pe Canalul Bâstroe a determinat, atât la PTF Isaccea cât și la PTF-urile de la frontiera cu Republica Moldova (inclusiv în PTF Albița și PTF Galați), o creștere semnificativă a traficului de mărfuri, în special a transporturilor de cereale.

În vederea facilitării accesului pe teritoriul României a persoanelor care vin din Ucraina, la nivelul Poliției de Frontieră Române au fost adoptate măsuri de creștere a capacității de procesare a cetățenilor în discuție, constând în utilizarea la maxim a arterelor de control, suplimentarea personalului alocat verificărilor la frontieră, precum și a tehnicii din dotare, prin detașarea unor echipamente mobile pentru efectuarea formalităților de control. Totodată, a fost creată posibilitatea de a putea realiza verificările la intrarea în România pe arterele destinate ieșirii din țară, concomitent cu operaționalizarea, în funcție de necesități și raportat la configurația punctelor de trecere, a unor fluxuri separate pentru persoanele care nu dețin documente și pentru persoanele/grupurile vulnerabile.

De asemenea, autoritatea sesizată precizează că urmare efectuării vizitelor în teren, care au avut ca scop analiza posibilității de dezvoltare a traficului de marfă în raport cu situația existentă, au fost identificate aspectele problematice și formulate următoarele propuneri pentru eficientizarea formalităților de control efectuate asupra transporturilor de marfă: îmbunătățirea activității autorităților de control prin suplimentarea de personal/tehnică, permanentizarea programului de lucru (ANSVSA, ANF), modificări de proceduri/legislație, modificarea infrastructurii actuale a punctelor de trecere a frontierei pentru creșterea capacității de procesare, analiza posibilității deschiderii unor noi puncte de trecere a frontierei.

Discuțiile purtate cu reprezentanții autorităților responsabile din Republica Moldova au vizat aspecte tehnice privind implementarea proiectului pilot de constituire a unor echipe mixte de control la frontiera româno-moldoveană, fiind stabilite principiile de funcționare, posibilitățile de amplasare a tonetelor de control, numărul personalului alocat pentru fiecare instituție, urmând ca aceste aspecte să fie implementate în perioada următoare. În acest sens, s-a propus ca fluxurile de mărfuri să fie organizate în funcție de încărcătură, astfel încât să existe posibilitatea dirijării camioanelor goale de către autoritățile din Republica Moldova către punctele de trecere cu valori de trafic mai reduse (cum ar fi, PTF Stânca și PTF Oancea), pentru a permite camioanelor încărcate cu marfă să poată fi procesate în noua procedură fixată de autoritățile celor două state.

CAPITOLUL V

DOMENIUL PROPRIETATE, MUNCĂ, PROTECȚIE SOCIALĂ, IMPOZITE ȘI TAXE

În cadrul **Domeniului proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe** se examinează petițiile privind încălcări ale drepturilor și libertăților cetățenești prin acte sau fapte administrative, de către autorități ale administrației publice și regii autonome, care au ca obiect aspecte legate de proprietate, muncă și protecția socială a muncii, impozite și taxe.

Au fost examinate **2631 de lucrări**, au fost efectuate **67 de anchete** la mai multe instituții publice și au fost emise **3 recomandări**. Totodată, Avocatul Poporului s-a **sesizat din oficiu în 62 de cazuri**.

În cursul acestui an, în cadrul domeniului s-au elaborat **2 rapoarte speciale**: *Raportul special privind respectarea dreptului la muncă și protecția socială a muncii și Raportul special privind respectarea dreptului de proprietate în procesul de reconstituire/constituire a dreptului de proprietate privată asupra terenurilor agricole și forestiere*.

Proprietate

În cadrul activității subdomeniului au fost analizate aspecte legate, în principal, de: modul defectuos de aplicare a legilor cu caracter reparatoriu în materia proprietății funciare, tergiversarea punerii în posesie, tergiversarea eliberării/modificării/anulării titlurilor de proprietate; dificultăți/întârzieri în realizarea planurilor parcelare; întârzieri în executarea unor hotărâri judecătorești (ce conțin dispoziții obligatorii, de la îndeplinirea obligației de a face, până la anularea unor titluri de proprietate); dificultăți în constituirea dreptului de proprietate asupra terenului aferent construcției, solicitat în temeiul Legii nr. 18/1991 privind fondul funciar, republicată, (în special prin modificările aduse prin Legea nr. 231/2018, Legea nr. 87/2020 și Legea nr. 263/2022); tergiversarea/refuzul ADS de a pune la dispoziția comisiilor locale de fond funciar, terenurile necesare în vederea punerii în posesie a persoanelor îndreptățite; dificultăți în intabularea dreptului de proprietate publică al statului sau al unităților administrativ - teritoriale asupra fondului forestier, ceea ce conduce la întârzieri în emiterea hotărârilor de guvern pentru schimbarea regimului juridic al suprafețelor în cauză, și, pe cale de consecință, la întocmirea proceselor-verbale de punere în posesie și emiterii titlurilor de proprietate; tergiversarea adoptării soluțiilor în dosarele constituite în temeiul Legii nr. 10/2001; nemulțumiri cu privire la deciziile de compensare emise de CNCI; tergiversarea adoptării soluțiilor în dosarele constituite în temeiul Legii nr. 9/1998, precum și al Legii nr. 290/2003; imposibilitatea inițierii hotărârilor de guvern de trecere din domeniul public/privat al statului a unor suprafețe de bălți și punerea la dispoziția Comisiilor locale de fond funciar, reconstituite/retrocedate fie prin sentință judecătorească, fie prin hotărârea comisiei județene; neactualizarea prin hotărâre a Guvernului a indemnizațiilor lunare de care beneficiază persoanele persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri odată cu indexările aplicate pensiilor și celorlalte drepturi de asigurări sociale de stat; dificultăți în obținerea documentelor necesare eliberării certificatului de atestare a construcției și a autorizației de construire și a Normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 93/2022 etc.

Pentru soluționarea cazurilor sesizate au fost efectuate demersuri la entitățile implicate/responsabile, inclusiv anchete, prin intermediul cărora au fost clarificate aspectele

prezentate de petenți, fiind emise procesele-verbale de punere în posesie și, ulterior, titlurile de proprietate, au fost eliberate actele solicitate, inclusiv comunicarea hotărârilor comisiilor județene în cauză, în vederea exercitării dreptului de a formula contestație împotriva soluțiilor adoptate de acestea, după caz etc. Totodată, având în vedere dificultățile constatate în procesul de reconstituire, atât de ordin legislativ, cât și cele rezultate din aplicarea acestora, chiar și după intrarea în vigoare a Legii nr. 165/2013¹, Avocatul Poporului a întocmit *Raportul special privind respectarea dreptului de proprietate în procesul de reconstituire/constituire a dreptului de proprietate privată asupra terenurilor agricole și forestiere*².

Dosar nr. 19513/2021 Petentul a reclamat nepunerea în executare a Deciziei civile nr. ccc/2015 a Tribunalului Dolj, prin care CJFF Dolj a fost obligată „*să înainteze documentația necesară punerii în posesie a reclamanților cu terenul astfel cum este individualizat la capătul de cerere anterior către ADS*”. În urma demersurilor efectuate (inclusiv o **anchetă** la ADS), în Monitorul Oficial al României nr. 316/31.03.2022, **a fost publicată Hotărârea Guvernului nr. 377/2022 privind trecerea unei suprafețe de 1,425 ha. teren cu destinație agricolă din domeniul public al statului în domeniul privat al statului și în administrarea Agenției Domeniilor Statului, în vederea reconstituirii dreptului de proprietate.**

Muncă și protecția socială a muncii

La fel ca în fiecare an, în activitatea desfășurată, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată de petenți, în numeroase cazuri, cu privire la dificultățile pe care aceștia le întâmpinau din partea angajatorilor atât instituții publice, cât și societăți comerciale, referitor la executarea contractelor de muncă.

La instituțiile publice, Avocatul Poporului a întreprins demersurile legale în conformitate cu Legea nr. 35/1997, republicată, însă în ceea ce privea problemele întâmpinate de petenți din partea societăților comerciale, aceștia au fost îndrumați să se adreseze instituțiilor cu atribuții de control în relațiile de muncă, sau le-au fost aduse la cunoștință dispozițiile legale în baza cărora puteau să își exercite drepturile.

Cu titlu de exemplu, precizăm că problematica supusă atenției instituției, a vizat, printre altele, următoarele: neacordarea sporului de până la 15% din salariul de bază, în temeiul Legii-cadru nr. 153/2017 în cazul asistentului personal al persoanei încadrate cu grad de handicap grav (nu avem o practică unitară la nivelul țării); neacordarea drepturilor salariale de către angajatori societăți comerciale; posibilitatea legală de transformare a unor posturilor contractuale în funcții publice; neîncadrarea angajaților Serviciilor Voluntare pentru Situații de Urgență în condiții speciale sau condiții deosebite de muncă; neacordarea indemnizației de hrană; neacordarea concediului de odihnă; eliberarea adeverințelor din care să reiasă încadrarea în grupă superioară de muncă; simplificarea procedurii pentru eliberarea certificatului de concediu medical pentru COVID-19; plata drepturilor salariale restante pentru angajații centrelor de vaccinare; plata drepturilor salariale pentru recenzori; deficiențe de personal la serviciul de ambulanță; migrația personalului medical din spitale; suplimentarea bugetelor locale în vederea asigurării plății personalului din administrația publică locală în zonele de frontieră cu Ucraina etc.

O particularitate a acestui an, a fost reprezentată de petițiile/sesizările din oficiu prin care se semnalau **acte de hărțuire morală la locul de muncă**. Petenți au reclamat abuzuri, hărțuire morală și sexuală la locul de muncă asupra lor atât de către șefi, cât și de către colegi. Majoritatea petenților, în momentul când s-au adresat instituției Avocatul Poporului, aveau

¹ Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

² <https://avp.ro/wp-content/uploads/2022/10/Raport-special-proprietate.pdf>

deja formulate demersuri atât la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, la organele penale, cât și acțiuni la instanța de judecată.

În colaborare cu Domeniul de activitate drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale se află în lucru **sesizarea din oficiu (Dosar nr. 3498/2022)** care vizează analizarea legislației naționale în materie raportată la Convenția privind eliminarea violenței și a hărțuirii în lumea muncii (Convenția OIM nr. 190), adoptată la Geneva în cea de-a 108-a sesiune ILC din 21 iunie 2019 și condițiile necesare ratificării acesteia de către România. S-a considerat oportună efectuarea unei analize aprofundate a legislației naționale din domeniul muncii, pentru a observa dacă toate elementele cuprinse în Convenția OIM nr. 190 sunt reglementate în legislația națională. În acest context, s-au făcut și demersuri la autorități/instituții cu atribuții în domeniu, precum și la curțile de apel.

O altă particularitate a acestui subdomeniu o reprezintă cazurile privind **accidentele de muncă și bolile profesionale**. Și în aceasta situație, raportat la cazuistica instituției Avocatul Poporului se face o analiză detaliată a situației de fapt, raportată la competențele și activitatea instituțiilor cu atribuții în materie și a legislației incidente.

La începutul anului 2022, a fost prezentat *Raportul special privind respectarea dreptului la muncă și protecția socială a muncii*, raport care a avut în vedere următoarele teme: *salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată; șomajul; executarea necorespunzătoare a contractelor individuale de muncă și problemele apărute în practică în ceea ce privește vaccinarea obligatorie și testarea personalului angajat, ca urmare a pandemiei*.

Dosar nr. 2359/2022 Referitor la monitorizarea personalului medical din cadrul Spitalului Clinic Municipal de Urgență Timișoara, cu privire la care Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, în urma emiterii **Recomandării nr. 109/2022, unitatea spitalicească și-a însușit recomandarea**, în sensul că implementarea monitorizării/brățări electronice a angajaților a fost sistată, urmând a se continua demersurile către Autoritatea Națională pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, în vederea obținerii avizelor necesare.

Protecție socială

În cadrul acestui subdomeniu, în cursul anului 2022, au fost analizate petiții care au vizat numărul redus de locuințe sociale existente, precum și solicitări ale diverșilor petenți de a le fi acordate astfel de locuințe, obținere card vouchere sociale, problemele rezultate din modul de facturare a energiei electrice și a gazelor naturale etc.

De asemenea, au fost formulate sesizări din oficiu ce au vizat: lipsa furnizării agentului termic în două municipii din țară; obținerea de materiale sanitare specifice pentru tratamentul prin endoprotezare al bolnavilor cu mai multe afecțiuni; condițiile pentru stabilirea persoanei care poate fi desemnată în calitate de tutore, durata măsurii, categoriile de acte pentru care este necesară reprezentarea; anularea amenzilor date pentru necompletarea formularului de intrare în țară; situația facturilor de recalculare a energiei electrice; situația familiilor afectate de incendiul din Sectorul 5; cazul unei persoane cu dizabilități care și-a amenajat singură o rampă de acces la propriul imobil; îndreptarea erorilor din biletele de trimitere și rețete, de către furnizorii de servicii medicale și medicamente etc.

Dosar nr. 23664/2022 Petentul ne-a adus la cunoștință unele dificultățile cu care se confruntă, având în vedere condițiile precare de trai, respectiv lipsa ajutorului social și imposibilitatea obținerii cardului aferent voucherului social. În urma demersurilor noastre, familia petentului beneficiază de drepturile Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, începând cu luna decembrie 2022 (dosarul a fost închis favorabil).

Impozite și taxe

În materia impozitelor și taxelor, în cursul anului 2022, au fost analizate petiții ce aveau ca obiect, în principal, probleme referitoare la: modul de calcul al impozitului/taxei pe clădiri, respectiv al impozitului/taxei pe teren, conținutul deciziilor de impunere privind impozitul/taxa pe clădiri, impozitul/taxa pe teren, respectiv impozitul asupra mijlocului de transport, nemulțumiri legate de respingerea contestațiilor formulate împotriva deciziilor de impunere, popriri, titluri executorii și somații privind executarea silită, taxe speciale (taxa de habitat, taxa de salubritate - persoane fizice, persoane fizice autorizate, persoane juridice), condiționarea eliberării anumitor documente de achitarea obligațiilor fiscale etc.

Anumite petiții au făcut obiectul demersurilor instituției Avocatul Poporului la direcțiile de impozite și taxe locale, administrațiile finanțelor publice, Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice București, primării etc. Cu privire la cazurile care nu intrau în competența instituției, petenții au fost informați în legătură cu procedurile ce puteau fi urmate, cu indicarea bazei legale incidente în cauză și a autorității la care se puteau adresa pentru soluționarea problemelor întâmpinate, unele dintre dosare făcând obiectul unor anchete.

Dosar nr. 20154/2022 Avocatul Poporului s-a **sesizat din oficiu** în legătură cu calculul cotei contribuției de asigurări sociale datorate de către persoanele fizice care obțin venituri din salarii sau asimilate salariilor, în baza unui contract individual de muncă cu normă întreagă sau cu timp parțial, precum și în legătură cu proiectul de ordin privind procedura de aplicare a prevederilor art. 146 alin. (5⁷) lit. e) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

În urma demersurilor efectuate la Ministerul Finanțelor au rezultat, în principal, următoarele:

- **cotele contribuțiilor sociale sunt cote generale de impunere care se aplică unitar categoriilor de venituri reglementate în Codul fiscal, nu sunt diferențiate după nivelul bazei de calcul, raportul juridic generator al venitului sau după alte criterii.** Astfel, pentru veniturile din salarii și asimilate salariilor, indiferent de tipul contractului, **cotele contribuțiilor sociale datorate de persoanele fizice sunt aceleași**, respectiv, 25% cota contribuției de asigurări sociale și 10% cota contribuției de asigurări sociale de sănătate.

- **este o măsură de politică fiscală menită, practic, să asigure salariul minim brut pe țară garantat în plată pentru toți angajații, cu excepția celor aflați în situațiile speciale identificate expres în lege** (de exemplu: elevi, studenți, persoane cu dizabilități, ucenici), care se aplică indiferent de tipul de contract de muncă. Totodată, se reține faptul că **măsura nu se aplică în cazul în care angajații realizează în cursul aceleiași luni venituri din salarii sau asimilate salariilor în baza a două sau mai multe contracte individuale de muncă, pentru care baza lunară de calcul cumulată aferentă acestora este cel puțin egală cu salariul minim brut pe țară.**

Dosar nr. 16409/2022 Petentul a reclamat lipsa de reacție din partea Primăriei Sectorului 1 București, la sesizările ce privesc funcționarea unui local fără autorizație și care tulbură liniștea publică.

În acest caz, instituția Avocatul Poporului a sesizat Primăria Sectorului 1 București, care a efectuat un control împreună cu organele competente și a dispus închiderea unității comerciale, respectiv a sesizat Agenția Națională de Administrare Fiscală în vederea confiscării veniturilor obținute ilegal, „*este vorba de o prevedere legală aplicată în premieră la nivel național și pe care primarii din întreaga țară o au la dispoziție*”.

Exemple de rezultate obținute ca urmare a activității desfășurate:

§ Cazuri reprezentative finalizate în anul 2022

Dosar nr. 3498/2022 - IGPR a dispus organizarea, în mod unitar, de către structurile de poliție rutieră competente, a unui program de 2 ore în fiecare dintre zilele de repaus săptămânal, de sărbători legale și în celelalte zile în care, în conformitate cu reglementările în vigoare, nu se lucrează, în care să se realizeze activitățile de restituire a documentelor reținute/retrase de către acestea.

Dosar nr. 26600/2022 - CNAIR a demarat execuția lucrărilor de completare de la 3 la 4 benzi de circulație a sectorului de pe DN1, km 95+100 – km 95+400, în localitatea Cornu, și anume construirea benzii 1 pe sensul de mers Câmpina-Comarnic, cu termen de finalizare a lucrărilor la data de 02.02.2023.

Dosar nr. 3103/2021 - în urma demersurilor efectuate de Avocatul Poporului la Primăria Sectorului 6 București și Primăria Municipiului București, prin Hotărârile Consiliului General al Municipiului București a fost schimbat regimul juridic al unui drum de exploatare, fiind astfel creată o arteră de circulație, în domeniul public al Municipiului București, fiind transmisă în administrarea Sectorului 6 al Municipiului București, ceea ce a condus la posibilitatea racordării imobilelor deținute de mai mulți petenți din Str. Prelungirea Ghencea nr. 143 A-G și nr. 145 A-M, la sistemul de utilități publice.

Dosar nr. 12096/2021 - a fost emisă Hotărârea de Guvern nr. 877/2022 privind trecerea din domeniul public al statului în domeniul privat al statului a bunului „Pasaj superior km 6+645 București - Roșiori”, aflat în administrarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii și în concesiunea Companiei Naționale de Căi Ferate C.F.R. - S.A. - Sucursala Regională CF București, pentru scoaterea din funcțiune, în vederea valorificării și, după caz, casării, în data de 6 iulie 2022. Hotărârea de Guvern nr. 877/2022 a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 718, din data de 18 iulie 2022.

Dosar nr. 18238/2022 - Sesizare din oficiu cu privire la imposibilitatea încadrării în grupele superioare de muncă a lucrătorilor angajați ai unităților care nu au urmat procedura de încadrare a unităților și locurilor de muncă în condiții speciale. Au fost solicitate Comisiei Europene - Locuri de muncă și drepturi sociale, clarificări cu privire la limitele impuse de Directiva Consiliului 89/391/CEE din 12 iunie 1989.

Urmare demersului întreprins, am fost informați cu privire la faptul că Directiva Consiliului 89/391/CEE din 12 iunie 1989 („Directiva-cadru”) nu împiedică statele membre să recunoască înființarea de unități și locuri de muncă în condiții speciale cu scopul calculului pensiilor pentru limită de vârstă ale lucrătorilor relevanți și nici nu impune o astfel de obligație statelor membre.

Față de răspunsul primit din partea Comisiei Europene, am sesizat Ministerul Muncii și Solidarității Sociale cu solicitarea de a ne informa cu privire la posibilitatea inițierii unui proiect de act normativ care să prevadă procedura de includere în categoria de locuri de muncă în condiții speciale a tuturor locurilor de muncă ce îndeplinesc aceleași condiții cu locurile de muncă deja incluse în Legea nr. 263/2010 a pensiilor publice.

În consecință, în data de 13 decembrie 2022, **a fost publicată în Monitorul Oficial Legea nr. 351/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, prin care se introduc noi categorii de locuri de muncă în grupe superioare și care permite (și) persoanelor deja pensionate în domeniile vizate să-și recalculeze pensiile.**

Dosar nr. 2714/2022 - În urma demersului instituției Avocatul Poporului, Casa de Asigurări de Sănătate și Ministerul Sănătății **au adoptat Ordinul nr. 1165/2022** privind modificarea și completarea Ordinului ministrului sănătății și al președintelui Casei Naționale

de Asigurări de Sănătate nr. 1.192/745/2020 (...) prin care art. 10 alin. (2) din Anexa nr. 2 din a fost modificat, în sensul că „În cazul în care plătitorul de indemnizație respinge la plată un certificat de concediu medical din cauza completării greșite a acestuia sau utilizării unui formular a cărui valabilitate a încetat, medicul/casa de asigurări de sănătate care a eliberat certificatul de concediu medical poate efectua modificări pe formularul eliberat, confirmate prin semnătură și parafă, după caz, sau poate elibera un duplicat în care menționează, la rubrica «Data acordării», data când a efectuat modificarea, specificând «DUPLICAT» și atașând certificatul de concediu medical anulat la exemplarul 3 al noului formular.”

Dosar nr. 9931/2022 - În urma demersurilor întreprinse, referitor la cardurile europene de sănătate, CNAS ne-a informat că la nivelul CNAS există un grup tehnic de lucru care lucrează pentru a pune la dispoziție o platformă unică de înregistrare a cererilor de card european de asigurări sociale de sănătate; se are în vedere propunerea de modificare a legislației pentru introducerea explicită a acestei opțiuni, fără a exclude însă depunerea fizică a cererii de obținere a cardului european; prin contractul de suport și mentenanță al cardului european, se vor modifica aplicația și portalul dedicate, astfel încât să existe o abordare unitară și integrată la nivel național (termenul estimat al acestei activități era finalul anului 2022).

Dosar nr. 8375/2022 - Urmare și demersurilor instituției Avocatul Poporului, referitor la standardele de cost pentru serviciile sociale, **Guvernul a adoptat Hotărârea nr. 1253/2022 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 426/2020, prin care au fost actualizate standardele de cost pentru serviciile sociale destinate: protecției și promovării drepturilor copilului; protecției și promovării drepturilor persoanelor adulte cu dizabilități; persoanelor vârstnice; prevenirii și combaterii violenței în familie.**

Dosar nr. 9759/2022 - În urma demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului la Guvernul României - Secretarul general și Ministerul Finanțelor, în data de 29 iulie 2022, a fost publicată în Monitorul Oficial, **Hotărârea de Guvern nr. 953 pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 90/2022 privind acordarea unor facilități pentru creditele acordate de bănci și instituții financiare nebancare anumitor categorii de debitori.**

Dosar nr. 18454/2022 - Urmare demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, referitor la coșul minim de consum pentru un trai decent, **Institutul Național de Statistică ne-a informat că a adoptat Metodologia „Coș minim de consum pentru un trai decent”** și a emis, pe această bază, Ordinul nr. 876 din 27.12.2021. Totodată, INS ne-a informat că va propune un proiect de lege pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 217/2000.

Dosar nr. 29020/2022 - **Sesizare din oficiu** cu privire la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, cu modificările și completările ulterioare, cu luarea în considerare, în principal, a faptului că întrucât **cuantumul venitului mediu net lunar pe membru de familie, nu a fost actualizat, motiv pentru care, din ce în ce mai puține persoane au beneficiat efectiv de ajutorul public judiciar în materie civilă**, astfel că scopul enunțat în actul normativ menționat **a devenit iluzoriu**. Inițial, Ministerul Justiției ne-a comunicat că *se află în dezbateri parlamentară, proiectul de Lege pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008*. **Ulterior, prin Legea nr. 31/2023 s-a modificat și completat Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008.**

Dosar nr. 23942/2022 - Având în vedere neemiterea în termen a modelului cererii de restituire a sumelor reprezentând taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule, taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule și timbrul de mediu pentru autovehicule, au fost efectuate demersuri la ministrul mediului,

apelor și pădurilor și la ministrul finanțelor, cu privire la motivele neaprobării în termen a normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 93/2022 prin ordin comun, precum și cu privire la motivul neaprobării în termen a modelului cererii de restituire tot prin ordin comun. Urmare acestor demersuri, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, ne-a informat că **Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor și ministrului finanțelor nr. 2806/4079/2022 privind aprobarea modelului cererii de restituire a sumelor reprezentând taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule, taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule și timbrul de mediu pentru autovehicule a fost publicat în Monitorul Oficial al României.**

Dosar nr. 28402/2022 - Sesizare din oficiu cu privire la situația unei persoane vârstnice din Capitală, fără picioare, care și-a construit singură rampa de acces la bloc, iar asociația de proprietari intenționa să o demoleze. Urmare demersurilor efectuate, a fost identificat cazul și s-a constatat faptul că rampa de acces nu necesită autorizație de construire și nu va fi demolată.

Mai mult, după punerea în discuție a acestei situații, în care am atras atenția că se limitează accesul persoanelor cu astfel de deficiențe, la proprietatea privată în lipsa rampelor de acces, Primăria Sectorului 3 a decis să construiască gratuit rampe de acces la toate blocurile din sector, prioritate având cele care înaintează solicitări scrise.

Dosar nr. 32721/2022 - Sesizare din oficiu cu privire la situația unei familii cu 5 copii, dintre care o fetiță cu dizabilități, al cărei tată, rușinat de hainele cu care era îmbrăcat, a rămas pe hol la serbarea ei. Urmare demersului nostru, *s-a efectuat o anchetă socială, în care s-a constatat faptul că familiei i se alocase o locuință socială cu 3 camere pe raza Sectorului 3, București și primește constant sprijin din partea autorităților competente.*

§ Analiza legislației în urma întocmirii rapoartelor speciale:

1. Ulterior elaborării și prezentării Raportului special privind respectarea dreptului la muncă și protecția socială a muncii - unul dintre capitole a avut ca obiect salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, **au fost adoptate:**

- **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 67/2022** privind unele măsuri fiscale, precum și pentru modificarea și completarea art. 59 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, prin care s-a stabilit posibilitatea ca angajatorii să plătească voluntar oricând în perioada 1 iunie-31 decembrie 2022 suma de 200 de lei pentru salariații care desfășoară activitate în baza contractelor individuale de muncă, în executare la data de 1 iunie 2022, ce prevăd un nivel al salariului de bază lunar brut la aceeași dată;

- **Legea nr. 135/2022** pentru modificarea și completarea unor acte normative - pentru domeniul agricol și industria alimentară s-a prevăzut un salariu brut de încadrare pentru 8 ore de muncă/zi de minimum 3.000 lei lunar.

2. Ulterior elaborării și prezentării Raportului special privind lipsa medicilor de familie din zona rurală și din zonele defavorizate sau greu accesibile în 2021, au fost adoptate:

- **Legea nr. 282/2022** pentru modificarea art. 75 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, *cabinetele de medicină de familie pot deschide cel mult două puncte secundare de lucru dacă solicitantul asigură un program fracționat de minimum 10 ore pe săptămână în norma lui de bază sau peste norma lui de bază. Punctele de lucru pot fi deschise în mediul rural în aceeași unitate administrativ-teritorială sau în alte unități unde există deficit de medici stabilit de către o comisie organizată la nivelul direcțiilor de sănătate publică județene sau a municipiului București;*

- prin **Ordinul nr. 2182/2022** a fost aprobat Ghidul beneficiarului pentru investiția specifică I1.1 Cabinete ale medicilor de familie sau asocieri de cabinete de asistență medicală primară din cadrul pilonului V: Sănătate și reziliență instituțională - componenta 12: Sănătate
- investiția I1. Dezvoltarea infrastructurii medicale prespitalicești – s-a prevăzut echipamente/dotări pentru cabinetele medicilor de familie sau asocieri de cabinete de asistență medicală primară;
- în PNRR investiția I.2 din cadrul Componentei 10 Fondul Local Construirea de locuințe nZEB plus tineri/locuințe de serviciu pentru specialiști din sănătate și învățământ;

§ Exemple de cazuri de interes general aflate în lucru:

Dosar nr. 28396/2022 - Termoenergetica București S.A. - **sesizare din oficiu** referitoare la problemele privind furnizarea agentului termic pentru apă caldă și/sau căldură în Municipiul București. În data de 15 noiembrie 2022, a fost efectuată o **anchetă** la sediul Companiei Municipale Termoenergetica București S.A., ocazie cu care, din discuțiile purtate, au reieșit, printre altele că, pentru depășirea situației critice, din acel moment, respectiv evitarea intrării în insolvență a Companiei Termoenergetica, se impunea modificarea legislației în vederea creșterii plafonului de îndatorare a Primăriei Capitalei pentru susținerea serviciilor publice. Astfel, în data de 7 noiembrie 2022, a fost efectuată o anchetă la Primăria Municipiului București, iar din documentele puse la dispoziție și în urma discuțiilor purtate, s-au evidențiat următoarele concluzii:

a) până la sfârșitul anului 2022, PMB urmează să achite datoria către Termoenergetica S.A., ca urmare a apariției Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 160/2022 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2022 (aspect care s-a și întâmplat),

b) implicarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei în procesul de avizare a tarifului de transport și distribuție al Termoenergetica, care întârzie aprobarea acestui tarif de către Asociația de dezvoltare intercomunitară, adâncește pierderea financiară a Termoenergetica (dosar în lucru).

Dosar nr. 2628/2022. S-a emis **Recomandarea nr. 125/2022**, adresată primarului general al Municipiului București, prin care s-a solicitat luarea măsurilor legale în vederea schimbării procedurii de eliberare a certificatelor de urbanism, astfel încât să nu fie în contradicție cu dispozițiile art. 19 alin. (3) din Normele Metodologice potrivit cărora „*Se interzice emitentului să condiționeze emiterea certificatului de urbanism de elaborarea prealabilă a unei documentații de urbanism pentru imobilul în cauză, precum și a oricăror documentații tehnice de definire a scopului solicitării*”. Având în vedere că recomandarea susmenționată nu a fost însușită, a fost sesizată Instituția Prefectului Municipiului București (dosarul în lucru).

Dosar nr. 13484/2022 Petentul a reclamat Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației în legătură cu neacordarea primei de stat, conform contractului de economisire-creditare, în calitate de client al BCR Banca pentru Locuințe.

În urma demersurilor întreprinse de Avocatul Poporului, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației ne-a transmis, printre altele, că a demarat procedura de verificare ce intră sub incidența ministerului, în scopul efectuării plăților în cel mai scurt timp posibil (dosar în lucru).

Colaborarea cu autoritățile publice

Deși relațiile instituționale pe care le avem cu autoritățile publice se desfășoară în mod corespunzător, avem și situații în care acestea exprimă puncte de vedere diferite celor sesizate de noi, uneori neîntemeiate, situațiile semnalate găsindu-și rezolvarea ulterior, prin apelarea la organele ierarhic superioare, sau prin intermediul legiuitorului.

Un caz concret îl reprezintă **sesizarea din oficiu** a Avocatului Poporului în legătură cu amenzile pentru necompletarea Formularului digital de intrare în România, reglementat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 129/2021 privind implementarea formularului digital de intrare în România, abrogată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2022.

Cu luarea în considerare a actului normativ de abrogare și a Deciziei Curții Constituționale nr. 228/2007, **am considerat că amenzile neplătite pentru necompletarea Formularului digital de intrare în România, indiferent de perioada în care au fost date, reprezintă plăți nedatorate. Prin urmare, Agenția Națională de Administrare Fiscală nu mai dispunea de temei legal pentru a le putea încasa ori executa.**

Deși am sesizat acest aspect ANAF-ului, solicitând luarea măsurilor legale, instituția sesizată ne-a comunicat că, *competența aplicării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 22/2022, aparține organelor de specialitate ale unităților administrativ teritoriale în raza cărora domiciliază contravenientul, întrucât sumele provenite din aceste amenzi se fac venit integral la bugetele locale ale acestor unități administrativ teritoriale.*

Ulterior, a fost publicată în publicată în Legea nr. 257/2022, din care rezultă, în principal, că, *amenzile contravenționale neachitate până la data intrării în vigoare a prezentei legi se anulează și se scad din evidențele organelor de executare, respectiv că sumele de bani achitate până la data intrării în vigoare a legii, reprezentând amenzi contravenționale se restituie la cererea contravenientului.*

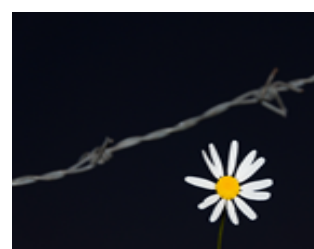
CAPITOLUL VI

DOMENIUL PRIVIND PREVENIREA TORTURII ÎN LOCURILE DE DETENȚIE - MNP

Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante...nici în caz de război sau de alt pericol public ce amenință viața națiunii.
(art. 3 și 15 lit. 2 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale)

Torționarilor nu ar trebui să li se permită niciodată să scape cu crimele lor, iar sistemele care permit tortura ar trebui demontate sau transformate. Împreună, să fim solidari cu victimele torturii și să lucrăm pentru ca tortura să fie istorie.

António Guterres, Secretarul General ONU
Ziua internațională pentru sprijinirea victimelor torturii
26 iunie 2022

***Domeniul privind
prevenirea torturii - MNP***

Prin ratificarea ***Protocolului Opțional din 18 decembrie 2002 la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante (OPCAT)***, România și-a asumat obligația de a înființa Mecanismul național de prevenire a torturii în locurile de detenție (MNP). Astfel, în anul 2014, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 48, s-a stabilit ca instituția Avocatul Poporului, prin Domeniul privind prevenirea torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante în locurile de detenție, să îndeplinească atribuțiile specifice de mecanism național de prevenire. MNP exercită, în principal, un **mandat preventiv**, rolul său constând în identificarea situațiilor cu risc potențial pentru rele tratamente și consolidarea protecției persoanelor lipsite de libertate împotriva relelor tratamente și a exercitării fără discriminare a drepturilor fundamentale.

Activitatea MNP constă, în general, în: efectuarea de vizite periodice, anunțate sau inopinate, în locuri de detenție; realizarea de vizite comune inopinate de control, din oficiu sau la cerere, inițiate de reprezentanții Avocatului Copilului și la care se alătură MNP, la centrele educative sau de detenție în care minorii execută măsurile privative de libertate prevăzute de Legea nr. 286/2009, cu modificările și completările ulterioare, în domeniul răspunderii penale a minorilor, la persoanele însărcinate cu supravegherea și îndrumarea minorilor aflați în executarea măsurilor neprivative de libertate prevăzute de Legea nr. 286/2009, cu modificările și completările ulterioare, în domeniul răspunderii penale a minorilor, la centrele de plasament, locuințele de tip familial, asistență maternală și plasament familial în care minorul este plasat ca măsură de protecție specială prevăzută de Legea nr. 272/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la familia extinsă, precum și la spitalele de pediatrie; soluționarea, în colaborare cu celelalte structuri ale instituției Avocatul Poporului, de petiții cu privire la actele de tortură, tratamentele cu cruzime, inumane sau degradante în locurile de detenție; formularea de recomandări către conducerea locurilor

vizitate (și, uneori, către locurile în care se desfășoară anchete) și autoritățile ierarhic superioare; formularea de propuneri de modificare legislativă; activități de mediatizare a mandatului MNP și pregătirea profesională a personalului care își desfășoară activitatea în locurile de detenție, cu privire la interzicerea torturii și prevenirea relelor tratamente; menținerea legăturii cu Subcomitetul de prevenire.

MNP cuprinde: Structura centrală, care include și Centrul Zonal București și Structura teritorială, alcătuită din 3 centre zonale: ● Centrul Zonal Alba; ● Centrul Zonal Bacău; ● Centrul Zonal Craiova. În cadrul celor 4 centre zonale, în cursul anului 2022, și-au desfășurat activitatea personal de specialitate - 7 juriști, 3 medici, 2 psihologi, 2 asistenți sociali - și 4 persoane cu atribuții de personal administrativ (șoferi), la finalul anului fiind vacante: 2 posturi de medici (Centrul Zonal București și Centrul Zonal Bacău), 1 post de asistent social (Centrul Zonal București) și 1 post de psiholog (Centrul Zonal București).

Pentru desfășurarea activităților MNP sunt cooptați și colaboratori externi, în baza unor contracte de prestări de servicii, selectați de către Avocatul Poporului, pe baza propunerilor primite de la Colegiul Medicilor din România, Colegiul Psihologilor din România și de la Colegiul Național al Asistenților Sociali. Astfel, în anul 2022, instituția Avocatul Poporului a avut 42 de colaboratori externi (11 medici, 11 asistenți sociali și 20 de psihologi). De asemenea, la desfășurarea activității de prevenire a torturii participă reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale active în domeniul protecției drepturilor omului, selectați, în funcție de cerințele activității specifice, de către Avocatul Poporului. În prezent, sunt încheiate Protocoale de colaborare cu 27 de organizații neguvernamentale.

I. Vizite de monitorizare a locurilor de detenție

În cursul anului 2022, MNP a efectuat **63 de vizite** în locurile de detenție (o parte dintre vizite fiind și de verificare a implementării recomandărilor formulate prin rapoarte de vizită anterioare):

- **Penitenciare - 13 vizite:** Penitenciarul Vaslui; Penitenciarul Galați; Centrul Educativ Târgu Ocna, județul Bacău; Penitenciarul Timișoara - Secția exterioară Buziaș; Penitenciarul Baia Mare; Penitenciarul Gherla; Penitenciarul București-Jilava; Penitenciarul Spital București-Rahova; Penitenciarul Drobeta-Turnu Severin; Penitenciarul Slobozia; Penitenciarul Găești; Penitenciarul Mărgineni; Secția Exterioară Chilia Veche - Penitenciarul Tulcea;

- **Spitale de psihiatrie - 2 vizite:** Spitalul de Psihiatrie „Elisabeta Doamna” Galați, județul Galați; Spitalul de Psihiatrie Drăgoești, județul Vâlcea;

- **Centre de Reținere și Arestare Preventivă - 9 vizite:** Centrele de reținere și arestare preventivă din cadrul Inspectoratelor de Poliție Județene Vâlcea, Mureș, Bistrița, Maramureș, Dâmbovița, Centrele de Reținere și Arestare Preventivă nr. 3, 6, 7 și 11 București;

- **Centre rezidențiale pentru copii - 11 vizite:** Centrul de Servicii Sociale „C.A. Rosetti” Iași, județul Iași; Complexul de apartamente „Cireșarii” Botoșani; Casa de Tip familial Sfântul Mihail Săcălaz, județul Timiș; Casa de Tip Familial nr. 2 Sf. Elisabeta-Mocrea, județul Arad; Centrul de Primire în Regim de Urgență Baia Mare, județul Maramureș; Casa de Tip Familial Zădăreni, județul Arad; Rețeaua de Case familiale Orăștie, județul Hunedoara; Centrul de plasament „Casa Ioana” Rupea, județul Brașov; Centrul social de tip rezidențial cu cazare pentru copiii victimele traficului de persoane - Asociația Reaching Out, comuna Bascov, județul Argeș; Centrul de primire în regim de urgență și de evaluare a copilului din cadrul Complexului de servicii sociale Giurgiu; Centrul de Plasament „Micul Rotterdam” Constanța;

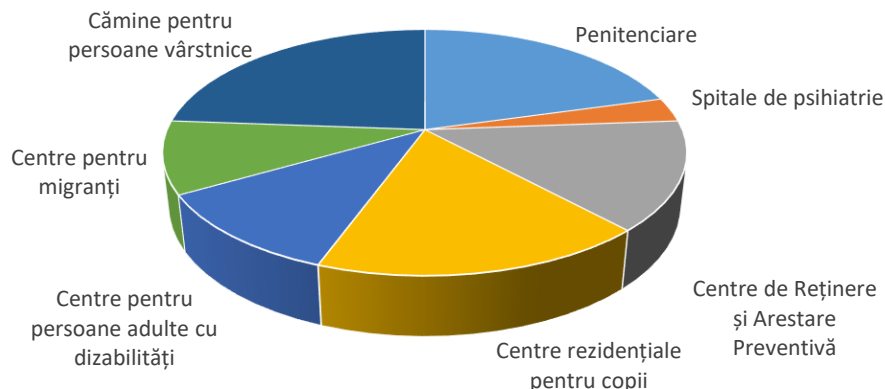
- **Centre pentru persoane adulte cu dizabilități - 7 vizite:** Centrul de Îngrijire și Asistență Poienile de Sub Munte, județul Maramureș; Centrul de Abilitare și Reabilitare

pentru Persoane cu Dizabilități Mitocu Dragomirnei, județul Suceava; Centrul de Abilitare și Reabilitare pentru Persoane cu Dizabilități Dărmănești, județul Bacău; Centrul de îngrijire și asistență Corabia, județul Olt; Centrul Rezidențial de Asistență și Reintegrare Socială pentru persoane fără adăpost Victoria, județul Brașov; Centrul de Îngrijire și Asistență Ciocănești, județul Călărași; Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Techirghiol, județul Constanța;

• **Centre pentru migranți - 6 vizite:** Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Rădăuți, județul Suceava; Centrul Regional de Proceduri și Cazare a Solicitanților de Azil Galați; Centrul pentru Cazarea Străinilor luați în Custodie Publică Arad; Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Șomcuta Mare, județul Maramureș; Centrul Regional de Proceduri și Cazare a Solicitanților de Azil București; Centrul Regional de Proceduri și Cazare a Solicitanților de Azil Giurgiu;

• **Cămine pentru persoane vârstnice - 15 vizite:** Căminul de Pensionari „Sf. Cuvioasă Parascheva” Iași, județul Iași; Căminul pentru Persoane Vârstnice Reșița, județul Caraș-Severin; Centrul pentru persoane vârstnice „Floare Roșie” București; Căminul pentru persoane vârstnice comuna Uliești, județul Dâmbovița; Centrul de Asistență Medico-Socială, sat Mogoșești, Adunații Copăceni, județul Giurgiu; Centrul pentru persoane vârstnice Cervența, județul Teleorman; Căminul pentru persoane vârstnice „Casa bunicilor” Câmpina, județul Prahova; Căminul de bătrâni „Sfântul Teodor” Roșiori de Vede, județul Teleorman; Centrul de Îngrijire pentru Persoane Vârstnice Sanotour, sat Homorâciu, comuna Izvoarele, județul Prahova; Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Vârstnice Sf. Ana București; Căminul de bătrâni „Casa Maria Blanca”, județul Ilfov; Căminul pentru Persoane Vârstnice Sf. Gheorghe, Oltenița, județul Dâmbovița; Centrul Rezidențial Sfânta Ecaterina din cadrul Societății ASISOC ARCOS SRL, Tulcea, județul Tulcea; Centrul de Îngrijire și Asistență nr. 2 București; Căminul de bătrâni „Casa Alegria Ploiești”, județul Prahova.

VIZITE MNP

► colaborarea autorităților cu echipele MNP în timpul desfășurării vizitelor

În cazul tuturor unităților vizitate a existat o foarte bună colaborare a conducerii și a personalului cu membrii MNP, atât în timpul vizitelor, cât și ulterior, fiind puse la dispoziția echipelor de vizită, informațiile și documentele solicitate. Se cuvine a sublinia implicarea deosebită a personalului Centrului Educativ Târgu Ocna, județul Bacău, unitate care a fost vizitată de întreg personalul MNP, în cadrul sesiunii de pregătire profesională a acestuia.

În timpul vizitei efectuate la Penitenciarul Mărgineni, reprezentanții MNP au constatat faptul că la Info-chioșc erau postate, la secțiunea Rapoarte Avocatul Poporului, materialele publicitare transmise de MNP în anul anterior (2021), materiale referitoare la conceptul „tortură”, reglementări naționale și internaționale aplicabile în materie, broșura și pliantul MNP în limba română și în limba engleză. Din analizarea documentelor puse la dispoziția echipei de vizită, denumite „*Tabel Predare - Primire Materia Prelegere Avocatul Poporului și Combaterea Torturii*”, în care erau consemnate secția de deținere, numele reprezentanților persoanelor private de libertate din fiecare cameră de deținere, număr de cameră și semnătura acestora, a rezultat că aceste materiale au fost distribuite și la nivelul camerelor de deținere. Ulterior vizitei MNP din luna august 2022, conducerea penitenciarului a dat dispoziție ca aceste documente să fie postate și în Biblioteca virtuală și în secțiunea Mapa de cameră.

► **exemple de bune practici constatate pe parcursul vizitelor de monitorizare**

- În cadrul ***Rețelei de Case familiale Orăștie, județul Hunedoara*** era amenajată o sală multimedia, dotată cu 13 calculatoare, 3 laptopuri și 3 tablete, ceea ce reprezintă un potențial important în dezvoltarea abilităților copiilor în domeniul tehnologiei informației. La nivelul centrului se desfășura o varietate de activități educațional-recreative; erau puse la dispoziția copiilor multiple posibilități de petrecere a timpului liber (cursuri de echitație, dans, karate, activități atletism fitness, sală multimedia, home cinema, play-station, biciclete, participări la serbări, excursii, slujbe religioase, plantat copaci, vizite organizate la pensiuni agroturistice, grădini zoologice etc.), aceste activități fiind organizate de către psihologul centrului.

- ***Centrul de plasament „Casa Ioana” Rupea, județul Brașov*** avea încheiate protocoale de colaborare cu diferite organizații/fundații/asociații, în vederea desfășurării unor activități recreative, educative, vocaționale și/sau în vederea facilitării reintegrării copiilor.

- Cu prilejul vizitei efectuate la ***Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Șomcuta Mare, județul Maramureș***, s-a constatat că Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș a implementat un mecanism de identificare rapidă a unor astfel de cazuri, specialiștii din cadrul acestei instituții asigurând preluarea și gestionarea lor, încă de la punctele de trecere a frontierei. În cazul unei doamne de naționalitate ucraineană, respectiv o femeie însărcinată în luna a 7-a, care urma să nască și care era însoțită de fiica ei, s-a identificat o familie de încredere, care urma să o cazeze pe fiica acesteia în acea perioadă. Pentru a se putea gestiona numărul mare de solicitanți de azil de naționalitate ucraineană, prezenți pentru înregistrare/procesare la biroul primirii din centru, într-un timp foarte scurt, au fost constituite echipe mixte, multidisciplinare, care au oferit consiliere de grup și individuală, inclusiv consiliere psihologică și asistență socială, cu sprijinul unor interpreți de limbă ucraineană, precum și suport informațional și logistic necesar pentru rezolvarea solicitărilor de sprijin primite din partea acestora.

- În ***Centrul de reținere și arestare preventivă din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Mureș***, pe fiecare tură de lucru, în rândul angajaților exista cel puțin câte o persoană de sex feminin, în vederea gestionării în condiții legale și decente a cazuisticii persoanelor de sex feminin, custodiate în centru (situație constatată și în cadrul ***Centrului de reținere și arestare preventivă din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Mureș***); persoanelor custodiate le erau respectate opțiunile alimentare, fundamentate pe considerente religioase.

- În ***Centrul de reținere și arestare preventive nr. 3 București***, unele camere de deținere aveau pardoseală din gresie, care pe lângă aspectul „prietenos” și confortabil, este rezistentă la trafic greu și poate fi ușor și ieftin de curățat. De asemenea, în toate camerele de deținere era cald, caloriferele erau fierbinți, ținând cont de vremea rece de la data vizitei (4 martie 2022); apa rece și apa caldă erau furnizate permanent, persoanele custodiate putând face duș zilnic.

- În cadrul vizitei efectuate la **Penitenciarul Slobozia**, în timpul întreprinderilor avute cu persoanele private de libertate, membrii echipei MNP au reținut, din susținerile deținuților, faptul că cei mai mulți dintre aceștia aveau o relație bună cu personalul angajat, nu au fost supuși la rele tratamente, majoritatea declarând că le erau respectate drepturile.

- În **Penitenciarul Găești**, la intrarea în Secția de deținere E3, erau instalate rampe de acces care asigurau deținuților cu dizabilități locomotorii un traseu accesibil între niveluri aflate la înălțimi diferite și care permiteau deplasarea fără a fi nevoie de alte echipamente mecanice.

- La nivelul **Penitenciarului Mărgineni**, se implementa proiectul SECURE (aprilie 2021 - aprilie 2024), care presupune dezvoltarea unui set integrat de măsuri care să asigure prevenirea recidivei, creșterea gradului de responsabilizare și șansele deținuților de a se reintegra în societate. De asemenea, în cadrul acestui proiect erau vizate și obiective, precum: construirea unui pavilion nou de deținere, cu o capacitate de 52 de locuri; construirea unei baze sportive: teren de fotbal și sală de sport; cursuri de formare profesională pentru personalul din domeniul reintegrării sociale, medical, operativ; cursuri de calificare profesională pentru 150 de deținuți; certificarea competențelor profesionale pentru 50 de deținuți etc. În unitatea penitenciară a fost implementată o procedură privind organizarea și efectuarea dreptului la cumpărături online, fiind menținut, însă, și magazinul din incintă.

► exemple de deficiențe constatate pe parcursul vizitelor de monitorizare

Deficiențele sistemice constatate de către MNP în anii anteriori, precum lipsa personalului sau numărul insuficient și pregătirea profesională necorespunzătoare a acestuia s-au regăsit și în acest an, pe parcursul vizitelor de monitorizare. Astfel, în cadrul unora dintre căminele pentru persoane vârstnice vizitate, nu erau asigurate beneficiarilor servicii de recuperare, motivele fiind lipsa personalului de specialitate și/sau a sălilor amenajate în acest sens sau, dacă existau, acestea nu erau funcționale, cum era cazul **Centrului pentru persoane vârstnice „Floare Roșie” București** (unde exista un spațiu de recuperare balneo-fizio-terapeutică, nefuncțional din luna iunie 2021) sau **Centrului de Asistență Medico – Socială, sat Mogoșești, Adunații Copăceni, județul Giurgiu** (exista o sală de kinetoterapie și gimnastică medicală cu o minimă dotare, dar fără angajați de specialitate, nefiind prevăzuți în organigramă). Au fost centre care au înființat post de kinetoterapeut, dar nu au reușit atragerea unui astfel de specialist (**Căminul pentru persoane vârstnice comuna Uliești**, în cazul căruia s-a încercat atragerea unui specialist din orașul Găești).

Echipele MNP au constatat lipsa de preocupare a personalului pentru starea de sănătate a beneficiarilor, în unele cămine pentru persoane vârstnice. De exemplu, în **Centrul pentru persoane vârstnice „Floare Roșie” București**, nu era respectată obligația cu privire la consemnarea zilnică sau, după caz, săptămânală în fișa de monitorizare servicii a medicației acordate și date despre starea de sănătate a beneficiarului (de exemplu: stare generală și simptome, tensiune arterială, puls, diureză, scaun, glicemie, temperatură etc.). În cazul unei beneficiare cu ultima valoare a glicemiei crescută (192 mg/dl), medicul centrului a precizat că se preocupa ca beneficiarei să i se asigure „oarecum” dieta necesară, pentru aceasta contribuind și asistentul medical, bucătarul, magazionerul, însă centrul nu colabora în acest scop și cu un nutriționist. Iar în **Căminul pentru persoane vârstnice comuna Uliești, județul Dâmbovița**, o beneficiară, suferindă de ciroză hepatică, era cazată în camera denumită „Izolator”, o încăpere mică, cu un geam foarte mic și aflat la înălțime, astfel încât nu putea fi deschis decât prin urcare pe un scaun sau cu o scară. În cameră mirosea a urină. Nu exista nimic care să ofere o stimulare senzorială, un televizor. Asistenta medicală a precizat că niciun beneficiar nu primea regim alimentar, așadar nici regim alimentar hiposodat, așa cum i se recomandase beneficiarei la externarea din spital. În **Centrul pentru persoane vârstnice**

Cervenia, județul Teleorman, erau angajate patru asistente medicale pentru asigurarea continuității asistenței medicale, însă graficul de lucru evidenția că în ziua vizitei echipei MNP nu era repartizată nicio asistentă medicală să își desfășoare activitatea în centru.

În ceea ce privește tratamentul asigurat minorilor privați de libertate, existau **centre de reținere și arestare preventivă**, precum cel din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Mureș, în care nu se asigura asistență psihologică tuturor minorilor plasați în centru cu măsura arestării preventive, deși art. 17 alin. (2) din Legea nr. 254/2013, cu modificările ulterioare prevede: *Pe timpul executării arestării preventive, minorului i se acordă asistență psihologică, [...] în vederea diminuării efectelor negative ale privării de libertate asupra dezvoltării sale fizice, psihice sau morale.* Sau nu era respectat dreptul minorilor de a li se acorda vizite fără dispozitive de separare (în cadrul aceluiași centru). MNP reamintește recomandările formulate ulterior vizitelor efectuate în acest tip de centre cu privire la aceste aspecte, recomandări cuprinse și în *Raportul special cu privire la asistența psihologică în cadrul centrelor de reținere și arestare preventivă - Extras din constatările celor 51 de vizite ale Mecanismului Național de Prevenire 2015-2020*: • asigurarea asistenței psihologice tuturor minorilor custodiați în centru, prin informarea de îndată a ofițerilor psihologi și realizarea demersurilor imediate către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului în cazul minorilor care aparțin centrelor sociale ale acestor instituții pentru a fi vizitați, sprijiniți, pentru a primi bunuri (îmbrăcăminte, încălțăminte, respectiv hrană suplimentară) și asistență socio-juridică din partea instituției; • acordarea dreptului minorilor de a avea vizite fără dispozitive de separare, în vederea diminuării efectelor negative ale privării de libertate asupra dezvoltării fizice, psihice sau morale, și în situația vizitatorului minor.

În continuare, sunt prezentate câteva dintre **deficiențele întâlnite de MNP, în funcție de tipul locului de detenție vizitat**:

- **cămine pentru persoane vârstnice**: • căminul nu deținea licența de funcționare ca serviciu social, ca urmare a neîndeplinirii în integralitate a standardelor minime de calitate pentru a obține reacreditarea serviciului social (Căminului pentru persoane vârstnice comuna Uliești, județul Dâmbovița i-a fost retrasă licența de funcționare, în luna iunie 2022); • nu era stabilită componența echipei multidisciplinare, astfel încât aceasta să fie compusă din specialiștii angajați ai căminului sau personal desemnat în baza contractelor de servicii externalizate; de asemenea, nu era desemnat, pentru fiecare beneficiar, un responsabil de caz, persoană care să coordoneze întreg procesul de furnizare a serviciilor și să supravegheze implementarea planurilor individualizate de asistență și îngrijire/planurilor de intervenție; • Planurile individualizate de asistență și îngrijire nu cuprindeau informații cu privire la activitățile derulate/serviciile acordate pentru acoperirea nevoilor de îngrijire personală; menținerea și/sau ameliorarea stării de sănătate și a autonomiei fizice și psihice; nevoile de recuperare/reabilitare funcțională (psihică și/sau fizică); nevoile de integrare/ reintegrare socială și programarea activităților și serviciilor: zilnică, săptămânală sau lunară; • nu se realiza reevaluarea situației beneficiarului cel puțin anual, sau atunci când situația o impunea, respectiv dacă apăreau modificări semnificative ale stării de sănătate și ale statusului funcțional fizic și/sau psihic al beneficiarului; • nu s-au efectuat cursuri/sesiuni de prim ajutor, lucru necesar în asistența medicală preventivă; • asistența socială și cea psihologică nu erau efectuate de asistent social, respectiv de psiholog (în cadrul Centrului pentru persoane vârstnice Cervenia, județul Teleorman, organigrama serviciului social nu cuprindea un post de asistent social, ci unul de lucrător social, acesta nefiind ocupat; deși reprezentanții centrului solicitaseră DGASPC Teleorman o modificare a organigramei și a statului de funcții, în sensul transformării postului de lucrător social, în asistent social, Direcția nu luase nicio măsură în

acest sens; prin aceeași adresă se solicitase desemnarea unui manager de caz din partea aparatului propriu al DGASPC Teleorman, precum și suplimentarea cu 3 posturi de personal de specialitate de îngrijire și asistență - 1 post asistent medical și 2 posturi infirmier, dar nici la aceste solicitări furnizorul de servicii sociale nu dăduse curs; în cazul Căminului pentru Persoane Vârstnice Sf. Gheorghe, Oltenița, județul Dâmbovița, postul de psiholog a fost scos din organigramă); ● nu erau întocmite formularele de consimțământ informat în cazul tuturor persoanelor care beneficiază de servicii de asistență medicală, cu respectarea prevederilor Legii nr. 95/2006 republicată, precum și a prevederilor Codului deontologic medical referitoare la consimțământ; ● nu erau personalizate camerele de cazare, inclusiv prin decorarea pereților cu tablouri, fotografii sau alte obiecte personale;

- **spitale de psihiatrie:** ● existau posturi vacante, în special de medici și de asistenți medicali; ● nu erau întocmite o procedură privind plângerile/sesizările și nu exista un registru în care acestea să fie consemnate; ● nu era întocmit un program zilnic de intervenție psihologică, astfel încât toți pacienții să poată beneficia, în mod regulat, de activități de natură psihologică; ● în Spitalul de Psihiatrie Drăgoești, erau saloane și cu 10 paturi, nefiind respectate prevederile art. 5 lit. a) din Ordinul Ministrului Sănătății nr. 914/2006 pentru aprobarea normelor privind condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un spital în vederea obținerii autorizației sanitare de funcționare, Anexa 3, conform căroră salonul curent pentru pacienți adulți va avea o capacitate maximă de 6 paturi; ● nu erau amenajate grupuri sanitare pentru persoanele cu dizabilități locomotorii;

- **penitenciare:** ● supraaglomerarea - în Penitenciarul Vaslui existau secții de deținere în care supraaglomerarea era evidentă: E6 – 196,43%, E3 – 187,93% și E1 173,68%, situație care poate fi sursa unor probleme grave în domeniul tratamentului, sănătății, securității și reabilitării; ● în cadrul aceluiasi penitenciar, statul de funcții era mult subdimensionat față de nevoile reale, fiind elaborat când Penitenciarul Vaslui custodia un număr mai scăzut de persoane private de libertate, ajungându-se în situația de a nu mai putea executa misiunile specifice în condiții de siguranță; ● lipseau spațiile destinate activităților cultural-educative, de asistență socială și asistență psihologică, astfel încât să fie garantat accesul persoanelor private de libertate la astfel de activități; ● curțile de plimbare nu erau dotate conform prevederilor legale, astfel încât persoanele private de libertate să poată să-și exercite dreptul la plimbare în mod corespunzător; ● Centrul Educativ Târgu Ocna, județul Bacău, nu avea amenajat un teren de sport, activitățile sportive de exterior fiind desfășurate în curtea interioară a centrului; uneori, potrivit informațiilor oferite de personalul centrului, în baza unei solicitări, minorii/tinerii deținuți foloseau terenul de sport al Școlii Naționale de Pregătire a Agenților de Penitenciare Târgu Ocna, situată lângă centru; în timpul interviurilor, mai multe persoane private de libertate au declarat că nu au acces la materiale și articole sportive, existând doar o singură minge de fotbal disponibilă în tot centrul (există o sală de sport în interior, dar aceasta era dotată doar cu o masă de tenis și un spalier pentru gimnastică); ● condiții de cazare necorespunzătoare (disconfort termic; paturi din metal vechi, deteriorate, spații de depozitare insuficiente etc.); ● lipsa unor puncte de informare (info-chioșcuri) pentru persoanele private de libertate (la Secția Exterioară Chilia Veche - Penitenciarul Tulcea, de exemplu, motivul invocat de către conducere în cadrul primei vizite MNP efectuate în unitate, în anul 2021, a fost imposibilitatea de extindere a rețelei de calculatoare, conducerea precizând că vor fi întreprinse demersuri pentru instalarea acestora, până la finalul anului 2021; cu ocazia vizitei efectuate în anul 2022, MNP a constatat neimplementarea recomandării, aceasta fiind pusă în aplicare, conform răspunsului comunicat, abia în cursul anului 2022, ulterior vizitei MNP);

- **centre pentru migranți:** ● nu erau ocupate posturile de psiholog și de medic (la Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Rădăuți, județul Suceava,

postul de psiholog a fost ocupat în cursul anului 2021, însă la data efectuării vizitei MNP, 14 aprilie 2022, era iarăși vacant); ● condițiile de cazare erau necorespunzătoare (mobiliier degradat; igrasie și mucegai la nivelul tavanului și pereților; zona de bucătărie, unde rezidenții centrului își preparau hrana, nu era la standarde corespunzătoare de curățenie și era dotată insuficient; grupurile sanitare erau într-o stare precară de curățenie și igienă, obiectele sanitare erau deteriorate, iar instalațiile sanitare defecte; existau insecte - gândaci de bucătărie); ● camera prevăzută pentru activități destinate „mamei și copilului” era utilizată ca magazie pentru donațiile destinate refugiaților din Ucraina (Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Șomcuta Mare, județul Maramureș); ● nu exista un Plan individualizat de intervenție/servicii întocmit pentru fiecare beneficiar; ● la Centrul pentru Cazarea Străinilor Luați în Custodie Publică Arad, unele dintre persoanele intervievate au sesizat echipei MNP faptul că sunt scoase la activități recreative în aer liber doar de două ori pe săptămână, și își doreau să fie scoase zilnic, atunci când condițiile atmosferice erau prielnice;

- **centre de reținere și arestare preventivă:** ● condițiile de cazare erau necorespunzătoare: centrele funcționau la demisolul clădirii, lumina naturală și aerisirea erau deficitare (în Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Dâmbovița, ferestrele erau protejate cu gratii metalice acoperite cu polycarbonat transparent, ce împiedicau pătrunderea luminii naturale, camerele fiind întunecoase, inclusiv în timpul zilei, chiar însorită, cum era la data vizitei), nu erau amenajate camere de deținere și căi de acces, pentru persoanele cu dizabilități (deficiențe existente în majoritatea centrelor de reținere și arestare preventive din România); ● cazarea unei singure persoane nou depuse în cameră, act care reprezintă un factor semnificativ de risc în majoritatea cazurilor de suicid; ● în Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Dâmbovița nu erau respectate prevederile legale naționale și internaționale cu privire la principiul separației pe vârste, respectiv cazarea minorilor separat de adulți, având în vedere că la data vizitei, în camerele de deținere erau 4 minori cazați cu adulți; ● curțile de plimbare nu erau dotate cu bănci de odihnă și aparate pentru efectuarea exercițiilor fizice; ● asistența psihologică nu se asigura cu continuitate, respectiv în cazurile în care psihologul era absent, acesta nu era înlocuit, astfel încât serviciile psihologice să fie acordate respectându-se cadrul legal existent; răspunsul la solicitările persoanelor private de libertate, de acordare a asistenței psihologice, depășea termenul legal prevăzut de 72 de ore;

În cursul vizitelor de monitorizare, MNP a constatat că **persoanele nou depuse în centrele de reținere și arestare preventivă nu beneficiau de prima hrană imediat, ci chiar și după 48 de ore de la depunere.** Cu privire la acest aspect, MNP a recomandat unităților vizitate elaborarea unei proceduri/modificarea procedurii (dacă aceasta exista) sau, după caz, modificarea convenției de furnizare a hranei privind alocarea la hrană a persoanelor private de libertate nou introduse (cum este cazul celei încheiate de Poliția Capitalei cu Penitenciarul Rahova, în baza căreia era furnizată hrana de la penitenciar către Centrul de Reținere și Arestare Preventivă nr. 3 București, vizitat de MNP), astfel încât acestea să beneficieze de prima masă care se distribuie în centrul de reținere și arestare preventivă de la momentul introducerii acestora în centru. Conform răspunsului conducerii Inspectoratului General al Poliției Române: „... *serviciul de preparare a hranei se asigură și prin unitățile Ministerului Afacerilor Interne sau, contra cost, prin unități ale Administrației Naționale a Penitenciarelor sau prin intermediul operatorilor economici, cu respectarea prevederilor legale în vigoare, iar hrănirea persoanelor private de libertate se face potrivit normelor de hrană specifice Administrației Naționale a Penitenciarelor. ... administrația centrului asigură persoanei private de libertate, de trei ori pe zi, o hrană variată, bine preparată, corespunzătoare*

calitativ și cantitativ, ținând cont de vârstă, starea de sănătate și convingerile religioase, potrivit normelor legale.

Și, referitor la convenția antementionată, ***Direcția Generală de Poliție a Municipiului București va remite noi solicitări Penitenciarului București-Rahova pentru îmbunătățirea calității hranei distribuite persoanelor private de libertate, custodiate în centrele din cadrul DGPMB și va efectua demersuri pentru realizarea unei întrevederi cu reprezentanții Penitenciarului București – Rahova, având ca obiect alocarea la hrană a persoanelor private de libertate și analiza calității hranei distribuite acestora***”.

- ***centre rezidențiale pentru copii:*** ● procedurile (de admitere în serviciul social, privind încetarea serviciilor etc.) nu erau întocmite în conformitate cu prevederile legale; ● nu existau materiale informative de prezentare a centrului; ● personalul centrului nu avea un grup sanitar propriu, motiv pentru care salariații utilizau același grup sanitar cu copiii, ceea ce contravine prevederilor Ordinului nr. 25/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială, Anexa nr. 2 (Centrul de primire în regim de urgență Baia Mare, județul Maramureș); ● personalul era instruit insuficient, în ceea ce privește cunoașterea și aplicarea Procedurii privind gestionarea și notificarea incidentelor deosebite; ● centrul nu avea angajat un asistent social sau psiholog, având în vedere profilul de activitate al instituției, precum și importanța acestui tip de specialist în procesul de furnizare a serviciilor beneficiarilor centrului; ● acordarea serviciilor stomatologice nu se realiza conform prevederilor legale, respectiv, cel puțin o dată pe an, pentru fiecare copil; ● nu s-au desfășurat cursuri de prim ajutor pentru întreg personalul centrului; ● demersurile pentru integrarea/reintegrarea copiilor nu erau efectuate într-un mod susținut; ● centrul nu urmărea suficient pregătirea ieșirii copilului din centru prin activități specifice destinate reintegrării acestuia în familie sau integrării în familia extinsă ori familia substitutivă, precum și sensibilizării copilului privind viitorul mod de viață; ● nu erau servite meniurile în funcție de nevoile copilului și de vârstă, lipseau gustările și nu erau servite zilnic fructe și legume proaspete de sezon și diverse sortimente (doar măcar o dată sau de 2 ori/săptămână), erau servite și produsele alimentare necorespunzătoare procesate tip mezeluri - salam, crenvurst și margarină, la micul dejun;

- ***centre pentru persoane adulte cu dizabilități:*** ● Registrul de evidență cazuri de neglijare, exploatare, violență și abuz nu era completat (în acest registru trebuiau să fie consemnate astfel de cazuri și modul lor de rezolvare, precum și efectuarea de evaluări psihologice complete ale beneficiarilor, având în vedere că din unele fișe de incident a reieșit că unii beneficiarii au fost agresați de alți beneficiari); nu erau consemnate în fișe: măsurile ulterioare luate, dacă beneficiarii implicați au primit consiliere psihologică; de asemenea, nu era completată rubrica starea actuală a persoanei; ● monitorizarea insuficientă a beneficiarilor din punct de vedere al posibilelor efecte adverse ale medicației administrate; ● supravegherea deficitară a beneficiarilor cunoscuți ca având comportamente agresive; ● personal insuficient față de nevoile reale ale beneficiarilor (în Centrul de Abilitare și Reabilitare pentru Persoane cu Dizabilități Mitocu Dragomirnei, județul Suceava, pentru posturile de medic și psiholog se stabilise câte ½ normă, ceea ce era insuficient, având în vedere numărul beneficiarilor - 49, afecțiunile de care suferă și volumul mare de muncă); ● lipsa pregătirii personalului cu privire la prevenirea, gestionarea și deescaladarea situațiilor de agresivitate din partea beneficiarilor, pentru însușirea unor metode și abilități de preîntâmpinare și de gestionare a incidentelor, precum și de autoapărare.

► În cadrul rapoartelor de vizită întocmite în anul 2022, au fost formulate **676 de recomandări** către unitățile monitorizate și autoritățile ierarhic superioare (Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, Administrația Națională a

Penitenciarelor, Inspectoratul General pentru Imigrări, Primăria comuna Uliești, DGASPC Sector 6, DGASPC Iași, DGASPC Suceava etc.). **În mare majoritate, recomandările au fost implementate.**

În cazul recomandărilor aflate în curs de implementare, au fost precizate termene de implementare, iar în cazul recomandărilor rămase neimplementate, motivele au fost, în general, justificate: blocarea angajărilor, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2022; buget alocat insuficient; volumul mare de muncă al personalului, aflat în număr insuficient, care afectează îndeplinirea activităților în timp util; implementarea *Calendarului de măsuri investiții în infrastructura Inspectoratului General al Poliției Române, la Planul de investiții detaliat, planului de resurse umane pentru MAI, precum și impactul financiar al acestora*, în ceea ce privește construirea unui arest suprateran nou și, ulterior, amenajarea unei camere de deținere și a unor căi de acces pentru persoane private de libertate cu dizabilități.

În cazul Penitenciarului Vaslui, unde personalul era insuficient (o situație regăsită și în alte penitenciare, atât în ceea ce privește deficiențele, dar mai ales privind dificultăți întâmpinate de către unitățile penitenciare în corectarea acestora), unde MNP a recomandat *analizarea necesităților și efectuarea demersurilor legale la autoritățile ierarhic superioare pentru suplimentarea statului de funcții conform nevoilor reale ale Penitenciarului Vaslui și angajarea personalului necesar desfășurării activităților din penitenciar (personal de pază, medici generaliști, medic psihiatru, asistent social și psiholog etc.)*, precum și *continuarea demersurilor pentru completarea schemei de personal medical (medic generalist și medic psihiatru)*, cu scopul asigurării unei asistențe medicale de calitate persoanelor private de libertate, conducerea Penitenciarului Vaslui a comunicat următoarele: • au fost scoase la concurs, din sursă internă, un post de psiholog și un post de asistent social; • la repartitia absolvenților Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” București, promoția 2022, le-a fost alocat un ofițer pe o funcție din cadrul Sectorului Siguranța Deținerii și Regim Penitenciar, iar la repartitia absolvenților Universității Naționale de Apărare „Carol I” București, promoția 2022, le-a fost alocat un ofițer asigurare tehnico-materială; • până la suplimentarea statului de funcții, pentru compensarea nevoii de personal în Sectorul Reintegrare Socială, au fost purtate discuții și era în curs de asumare un contract de voluntariat cu Asociația Filantropia Ortodoxă, în baza căruia 6 specialiști (psihologi și asistenți sociali) vor desfășura programe și activități specifice în Penitenciar; • pentru gestionarea lipsei de personal medical, urma să fie încheiat un protocol de colaborare cu o clinică din rețeaua privată, care va acorda persoanelor private de libertate, *pro bono*, asistență psihiatrică și neurologică; • conducătorii fiecărui sector de activitate vor analiza și identifica nevoile reale privind suplimentarea statului de organizare, cel puțin la nivelul standardelor existente și conducerea unității va înainta Administrației Naționale a Penitenciarelor o notă de fundamentare privind suplimentarea statului de funcții, până la data de 1 septembrie 2022; • referitor la continuarea demersurilor pentru completarea schemei de personal medical (medic generalist și medic psihiatru), au fost scoase la concurs posturile de medic șef și de medicină de familie, în ambele situații nu a fost înscris nici un candidat.

► **exemple de recomandări implementate cu succes:**

• În cursul vizitei la *Căminul pentru Persoane Vârstnice Reșița, județul Caraș-Severin*, MNP a verificat modul în care era asigurată asistența pentru menținerea igienei personale a beneficiarilor aflați în situație de dependență (persoane imobilizate) și a identificat un beneficiar cu escare și leziune cutanată ușoară de decubit, deși avea saltea antiescară. Urmare recomandării MNP, personalul de îngrijire din cadrul căminului a fost instruit, astfel încât să efectueze zilnic manevrele de prevenire a ulcerului de decubit (escarelor).

- În **Centrul de reținere și arestare preventivă din cadrul IPJ Vâlcea**, nu se asigura asistență psihologică tuturor persoanelor minore custodiate (reținute și arestate); de exemplu, în anul 2021, dintre cele 16 persoane minore custodiate, doar 4 au beneficiat de asistență psihologică. Urmare recomandării MNP, conform răspunsului conducerii centrului, asistența psihologică urma să fie acordată tuturor persoanelor minore, conform prevederilor legale, cu ocazia primirii acestora în centru. Și având în vedere că, în unele situații, acordarea asistenței psihologice a fost îngreunată de lipsa consimțământului informat din partea părintelui, reprezentantului legal, Compartimentul de Psihologie din cadrul IPJ Vâlcea a propus să fie inițiate demersuri către DGASPC sau Serviciul Public de Asistență Socială, pentru a facilita consimțământul informat.

- Registrul situațiilor de risc întocmit în **Centrul de Abilitare și Reabilitare pentru Persoane cu Dizabilități Mitocu Dragomirnei, județul Suceava** conținea câteva cazuri de agitație psihomotorie cu agresivitate fizică și verbală asupra personalului sau beneficiarilor, distrugere de obiecte și haine etc. Echipa MNP a recomandat efectuarea demersurilor pentru intensificarea supravegherii beneficiarilor cunoscuți ca având comportamente agresive, precum și pentru instruirea și formarea continuă a personalului cu privire la prevenirea, gestionarea și deescaladarea situațiilor de agresivitate din partea beneficiarilor, pentru însușirea unor metode și abilități de preîntâmpinare și de gestionare a incidentelor, precum și de autoapărare. Recomandările au fost aplicate imediat și cu caracter permanent de către întreg personalul centrului, mai ales cel de specialitate, în unitate fiind reanalizate metodele de lucru cu beneficiarii cunoscuți cu comportament agresiv sau imprevizibil.

- În cadrul **aceluiași centru**, verificând condica de prescripții a medicamentelor cu regim special (antipsihotice, hipnotice și anxiolitice), MNP a constatat că marea majoritate a beneficiarilor primeau tratamente de lungă durată pentru afecțiunile psihiatrice și neurologice cronice și erau scheme de tratament care cuprindeau mai multe medicamente în care exista cel puțin o substanță activă psiho sau neurotrop, toate acestea putând determina multiple efecte secundare. Urmare recomandării MNP, de monitorizare atentă a beneficiarilor din punct de vedere al posibilelor efecte adverse ale medicației administrate, au fost contactați medicii de specialitate pe listele cărora se aflau beneficiarii, și cei cu tratamente cronice psihiatrice și de natură somatică au fost incluși în noul tip de protocol medical, cu monitorizare periodică. Astfel, în perioada 8 octombrie - 7 noiembrie 2022, au fost efectuate următoarele consultații: 26 consultații la medicul de familie; 29 de consultații la medicul specialist psihiatru; 16 consultații la medici de alte specializări, în funcție de nevoile individuale. Urmare acestor consulturi, au fost eliberate 54 de bilete de trimitere spre analize medicale sau consulturi de specialitate la alți specialiști.

- În **Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Rădăuți, județul Suceava**, urmare recomandărilor MNP, au fost asigurate fondurile necesare pentru realizarea unor lucrări de reparație și modernizare a spațiului în care era organizată bucătăria centrului, motivat de faptul că la data efectuării vizitei bucătăria nu asigura condiții corespunzătoare de igienă, de pregătire și depozitare a alimentelor; au fost întreprinse demersuri pentru reabilitarea spațiilor de cazare și pregătire a hranei, prin igienizarea acestora, înlocuirea instalațiilor uzate, achiziționarea de mobilier și aparatură, igienizarea saltelelor etc.; bucătăria a fost dotată cu aparatură și mobilierul necesare preparării și depozitării hranei în condiții igienico-sanitare corespunzătoare; beneficiarii au fost antrenați și îndrumați în activități de igienizare și autogospodărire.

- În ceea ce privește **Penitenciarul Vaslui**, în care existau condiții de cazare necorespunzătoare, urmare recomandărilor MNP, s-au întreprins demersurile necesare pentru reabilitarea spațiilor de cazare, a grupurilor sanitare și a blocului alimentar, prin igienizarea

acestora, înlocuirea instalațiilor uzate, achiziționarea de mobilier și aparatură etc.; au fost continuate demersurile legale la autoritățile ierarhic superioare pentru suplimentarea fondurilor necesare asigurării condițiilor minime de cazare ale persoanelor private de libertate.

► Pe parcursul anului 2022, **MNP a colaborat cu celelalte domenii de activitate și Birouri Teritoriale ale instituției Avocatul Poporului**, prin efectuarea de vizite și anchete în comun și elaborarea de răspunsuri către diverse entități (de exemplu, Comisarul Parlamentar Ucrainean pentru Drepturile Omului, privind informații referitoare la cetățeni ucraineni aflați în centre de reținere și arestare preventivă și penitenciare, pe teritoriul României, și Agenția UE pentru Drepturi Fundamentale/FRA, privind aspecte din domeniul azilului, migrației și controlului la frontieră - cazuri în care MNP a colaborat cu Domeniul armată, justiție, poliție, penitenciare). MNP a efectuat **o vizită în comun** cu Domeniul privind apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului (Avocatul Copilului), la Centrul social de tip rezidențial cu cazare pentru copiii victimele traficului de persoane - Asociația Reaching Out, comuna Bascov, județul Argeș, urmare sesizării din oficiu cu privire la posibile rele tratamente aplicate unor minore, care părăseau în mod repetat centrul.

De asemenea, au fost efectuate **anchete**, în comun cu: • *Domeniul privind drepturile familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap*, la Căminele pentru persoane vârstnice „Sf. Cuvioasa Parascheva” și „Sf. Mina” din București și Direcțiile de Asistență Socială și Protecția Copilului din Sectoarele 4, 5 și 6, urmare unei petiții în care se menționa faptul că mai mulți beneficiari - persoane vârstnice, ar fi fost agresați sau supuși la rele tratamente de către personalul centrelor; • *Biroul Teritorial Brașov*, la Adăpostul de noapte pentru copiii străzii din cadrul Complexului de servicii „Măgura” Codlea, județul Brașov, cu privire la posibile rele tratamente aplicate unor beneficiare; • *Biroul Teritorial Alba-Iulia*, la Centrul Rezidențial de îngrijire și asistență persoane vârstnice „Sfântul Ștefan” Sibiu, urmare sesizării din oficiu cu privire la aspecte semnalate în mass-media, referitoare la condițiile de cazare și serviciile de îngrijire acordate beneficiarilor; • *Biroul Teritorial Suceava*, la Locuința Maxim Protejată „Sf. Foca” Botoșani, la Centrul de Abilitare și Reabilitare pentru Persoane Adulte cu Dizabilități „Lucie Lecomte” Botoșani și DGASPC Botoșani, urmare sesizării din oficiu a instituției Avocatul Poporului cu privire la posibile rele tratamente aplicate beneficiarilor centrelor respective.

II. Propunere de modificare legislativă

► *modificarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora, aprobat prin Ordinul MAI nr. 14/2018, prin:*

a) introducerea în mod explicit a prevederilor art. 71 alin. (6) din Legea nr. 254/2013, în sensul că persoana privată de libertate are posibilitatea de a beneficia, contra cost, de o examinare efectuată de un doctor, la alegerea acesteia, atât în Procesul-verbal tipizat (prevăzut în Anexa nr. 2 din Regulament, la secțiunea a II-a - lit. (a) și lit. (b)), cât și în extrasul care se afișează pe ușile celulelor (în care sunt trecute drepturile și obligațiile persoanelor încarcerate pe perioada deținerii);

b) eliminarea sintagmei „cu avizul medicului care asigură asistența medicală la nivelul centrului”, prevăzută la art. 136 alin. (5) din Regulament, care **adăugă o condiție suplimentară** (avizarea medicului), **care nu este stabilită de lege** (respectiv: art. 71 alin. (6) din Legea nr. 254/2013, care se aplică și în centrele de reținere și arestare preventivă, conform art. 110 alin. (1) din același act normativ, coroborat cu art. 237 alin. (1), (4), (5) și (11) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013 și Normele CPT - Regula 42, în care se precizează: „... dreptul de acces la un doctor ar trebui să includă dreptul de a beneficia, dacă deținutul dorește, de o examinare efectuată de un doctor la alegerea acestuia (în plus față de

orice alt examen efectuat de doctorul chemat de poliție)”. Tot în acest sens, sunt și prevederile art. 33 din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, care stipulează: „Pacientul internat are dreptul și la servicii medicale acordate de către un medic acreditat din afara spitalului.”

În acest sens, MNP a sesizat Ministerul Afacerilor Interne, care, prin conducerea Inspectoratului General al Poliției Române (IGPR) și Direcția Medicală, a comunicat următoarele:

„... implementarea acestor aspecte presupune aducerea unor modificări de natură legislativă la Regulamentul aprobat prin O.MAI nr. 14/2018, ceea ce implică efectuarea unor demersuri la nivel instituțional. ... La nivelul Serviciului Coordonare Centre de Reținere și Arestare Preventivă se află deja în derulare activități de modificare și completare ale prevederilor Regulamentului aprobat O.MAI nr. 14/2018, aspectele recomandate vor fi avute în vedere și materializate în cadrul acestor demersuri.

... au fost dispuse măsuri pentru modificarea și completarea regulamentelor de ordine interioară ale centrelor și, implicit, a extraselor afișate pe ușile camerelor de deținere, astfel încât acestea să conțină și mențiunile referitoare la posibilitatea persoanei private de libertate de a beneficia în centru, contra cost, în urma unei cereri scrise, de asistență medicală din partea unui medic solicitat de aceasta, cu avizul medicului care asigură asistența medicală la nivelul centrului și informarea șefului centrului.”

III. Acțiuni de mediatizare a atribuțiilor MNP, participarea la conferințe, simpozioane interne și internaționale, pregătirea personalului, grupuri de lucru

La stabilirea activităților anuale, MNP are în vedere recomandarea SPT de a pune accent nu numai pe vizite, dar și pe alte activități de prevenire, precum acțiuni de mediatizare (acțiuni de sensibilizare în ceea ce privește prevenirea torturii) (CAT/OP/ROU/1). De asemenea, în concordanță cu prevederile OPCAT și ale Legii nr. 35/1997, republicată, MNP a desfășurat activități de pregătire profesională a personalului din locuri de detenție, în sensul art. 4 din OPCAT, dar și a propriilor membri.

► **Pentru sporirea gradului de conștientizare cu privire la prevenirea torturii și a rețelilor tratamente, MNP a desfășurat și în acest an o amplă activitate de mediatizare (141 de activități)**, adresată atât persoanelor lipsite de libertate, cât și personalului din locuri de detenție și autorităților care au în subordine unități supuse monitorizării MNP, de exemplu:

- Ministerul Muncii și Solidarității Sociale;
- Administrația Națională a Penitenciarelor;
- Inspectoratul General pentru Imigrări;
- Poliția de Frontieră Română;
- direcții generale de asistență socială și protecția copilului (Neamț, Bacău, Iași, Vrancea, Galați, Brăila, Botoșani, Arad, Gorj, Sibiu, Brașov, Alba, Sălaj, Ialomița, Prahova, Buzău, Constanța, Călărași, Dâmbovița, Ialomița, Ilfov, Giurgiu, Prahova, Teleorman și Tulcea);
- organizații neguvernamentale (Asociația Europeană a Drepturilor Omului și Protecției Sociale; Asociația Europeană pentru Susținerea Drepturilor Omului-Combaterea Discriminării; Asociația pentru Protejarea Demnității și Drepturile Omului; Asociația Pentru Recuperarea și Integrarea Persoanelor cu Autism și Sindrom Down București);
- Facultatea de Drept din cadrul Universității „Titu Maiorescu” din București;
- centre pentru persoane adulte cu dizabilități (Centrul de abilitare și reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilități Vulturești, sat Buzoiești, județul Argeș; Centrul de recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Galda de Jos, județul Alba; Centrul pentru Îngrijire și Asistență Abrud, județul Alba; Centrul de Abilitare și Reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilități Câmpina, județul Prahova; Centrul de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu handicap Lilești-Băicoi, județul Prahova; Centrul de Abilitare și Reabilitare pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Oltenița, județul Călărași; Centrul de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități Sindrom Down „Ștefan Ionescu” Câmpina, județul Prahova; Serviciul de asistență și suport pentru persoane

adulte cu dizabilități „Ema și Ligia”, localitatea Popești Leordeni, județul Ilfov); • penitenciare (Găești, Vaslui, Focșani, Arad, Târgu Jiu, Timișoara, Pelendava, Mioveni, Gherla - Secția exterioară pentru femei Cluj-Napoca, Bistrița, Gherla, București-Jilava, Giurgiu, Ploiești Târgșorul Nou, București-Rahova, Constanța Poarta-Albă și Tulcea); • spitale de psihiatrie (Spitalul de Psihiatrie Mocrea, județul Arad; Spitalul de Psihiatrie Zam, județul Hunedoara); • centre regionale de cazare și proceduri pentru solicitanții de azil (Giurgiu, Rădăuți și Timișoara); • cămine pentru persoane vârstnice (Căminul de bătrâni „Sfântul Teodor” din Roșiori de Vede, județul Teleorman; Căminul pentru bătrâni Hârja, județul Bacău; Centrul Nera, Oravița, județul Caraș-Severin; Clubul Seniorilor „Răsărit în Amurg” Slobozia, județul Ialomița; Centrul Rezidențial Sfânta Ecaterina Tulcea, județul Tulcea; Căminul pentru Persoane Vârstnice Sf. Gheorghe, Oltenița, județul Dâmbovița; Centrul de Bătrâni „Sf. Ana” București; Centrul Rezidențial Paradisul Bunicilor Giurgiu; Casa Măndescu, comuna Jilava, județul Ilfov; Casa Părintească - Asociația St. Johann, comuna Surani, județul Prahova; Centrul de Îngrijire Persoane Vârstnice „Sanotour”, comuna Izvoarele, sat Homorâciu, județul Prahova); • centre rezidențiale pentru minori (Centrul Maternal Suceava, județul Suceava; Centrul Maternal din cadrul DGASPC Hunedoara; Centrul Maternal Speranța din cadrul DGASPC Alba; Centrul de plasament Traian Constanța; Centrul de plasament pentru copii cu handicap sever Călărași; Centrul de zi de recuperare pentru copii cu dizabilități „Cabinet de dezvoltare abilități Sindrom Down” Sector 5 București); • centre de reținere și arestare preventivă (Dâmbovița, Bacău, Caraș-Severin, Satu Mare, Sibiu, Buzău, Călărași, Constanța, Dâmbovița, Ialomița, Ilfov, Giurgiu, Prahova și Teleorman); • centre de detenție (Brăila-Tichilești și Craiova); • activitate de mediatizare cu asistenții sociali angajați în cadrul serviciilor sociale din subordinea Arhiepiscopiei Bucureștilor, sectorul Social - Filantropic și Misionar al Patriarhiei Române.

Cu ocazia *Zilelor porților deschise* ale instituției AVP referitor la 25 de ani în slujba cetățeanului, în perioada 10-14 octombrie 2022, membrii MNP s-au întâlnit cu studenții Facultății de Drept din cadrul Universității București și cu grupuri de vizitatori care și-au manifestat interesul privind cunoașterea instituției Avocatul Poporului.

► **Membrii MNP au participat** (fizic sau online) **la o serie de webinarii, întâlniri, conferințe, simpozioane, grupuri de lucru organizate la nivel național și internațional**, de exemplu:

la nivel național: • Conferința Națională privind Integrarea Refugiaților, organizată de către Consiliul Național pentru Refugiați și Agenția Națiunilor Unite pentru Refugiați; • Conferința internațională privind accesibilizarea justiției penale pentru persoanele cu dizabilități (minori și adulți), organizată de Centrul de Resurse Juridice; • ședința de lucru cu reprezentanții Oficiului Avocatului Poporului din Republica Moldova; • Simpozionul cu tema *Sistemele Juridic, Economic și Administrativ, componente fundamentale ale unei societăți bazate pe respectarea drepturilor omului*, organizat în parteneriat de: Instituția Avocatul Poporului - Centrul Zonal Craiova, OADO - Filiala Regională Craiova, Facultatea de Științe Juridice, Economice și Administrative Craiova din cadrul Universității Spiru Haret și Asociația Juriștilor și Economistilor Haretiști din Craiova; • Dezbaterile privind obligația Guvernului României de a executa hotărârile CEDO în materia drepturilor persoanelor cu dizabilități psihosociale și intelectuale prin elaborarea Planului Național de Acțiune pentru prevenirea relelor tratamente în spitale de psihiatrie și în centre rezidențiale, eveniment organizat de CRJ și Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități a Senatului României; • masă rotundă cu tema *Integrarea pe piața muncii a persoanelor cu dizabilități*, organizată de Sucursala Teritorială Prahova a Colegiului Național al Asistenților Sociali din România în parteneriat cu DGASPC Prahova și Camera de Comerț și Industrie

Prahova; • Conferința ChildHub – Supervizare oferită asistenților sociali și altor categorii de profesioniști care lucrează în echipe integrate și multidisciplinare în domeniul protecției copilului, organizată de Child Protection Hub și Terre des hommes, Organizația Umanitară CONCO; • întâlnire regională cu tema „Competențele viitorului în serviciile sociale” în cadrul proiectului FOCUS – Forward Looking Social Europe Skills, organizată de Sucursala Teritorială Argeș a Colegiului Național al Asistenților Sociali din România, Academia CONCORDIA; • webinarii cu tema *Despre traumă și grija de sine, (Co)responsabilitate socială – perspective și soluții*.

Membrii MNP au participat la o serie de întâlniri cu reprezentanți/experti ai Consiliului European. Scopul acestor întâlniri a fost îmbunătățirea tratamentului asigurat persoanelor cu tulburări psihice din penitenciarele, spitalele de psihiatrie și centrele de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică din România (situația acestora fiind considerată îngrijorătoare de reprezentanții CoE), precum și identificarea motivelor care au împiedicat respectarea hotărârilor CEDO împotriva României (Ticu contra României, Parascineti contra României, Cauza N. contra României etc.) și a soluțiilor necesare punerii acestora în aplicare. De exemplu:

- întâlnire de lucru privind executarea hotărârilor pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) în cauze împotriva României, prin care au fost constatate încălcări ale drepturilor persoanelor care suferă de afecțiuni psihiatrice sau dizabilități intelectuale, organizată de Departamentul pentru Executarea Hotărârilor CEDO al Consiliului European;

- întâlnire cu coraportori din cadrul Comisiei pentru respectarea obligațiilor și angajamentelor asumate de statele membre ale Consiliului European din cadrul Adunării Parlamentare a Consiliului European (Comisia de monitorizare);

- întâlnire cu Raportorul Comisiei pentru afaceri juridice și drepturile omului din cadrul APCE;

- întrevederi cu experți ai Consiliului European, în cadrul proiectului „*Consolidarea serviciilor medicale și de sănătate mintală în penitenciarele din România*”, proiect finanțat de Fondul pentru Drepturile Omului al Consiliului European și lansat în luna martie 2022, pe următoarele teme: elaborarea Strategiei/documentului de politică în domeniul resurselor umane pentru a atrage personal medical să lucreze în sistemul penitenciar; analiza juridică a legislației în domeniul serviciilor privind sănătatea mintală; problematica specifică asistenței medicale psihiatrice.

la nivel internațional: • instruire regională cu tema *Integrarea problemei violenței sexuale și de gen în monitorizarea detenției*, organizată la Varșovia, Polonia, de Oficiul pentru Instituțiile Democratice și Drepturile Omului din cadrul OSCE (ODIHR); • conferința cu tema *Monitorizarea drepturilor unor grupuri specifice de persoane private de libertate*, organizată de Consiliul European la Strasbourg, Franța; • webinarii organizate de Universitatea Kwazulu-Natal (Africa de Sud) în colaborare cu Centrul de Cercetare al Ombudsmanului African, cu teme precum: *Seeking Higher Ground - Values and Ethics of the Ombudsman, Effective Investigation strategies, UN resolution on Ombudsman and mediators, the Venice Principles and the OR TAMBO Declaration on Minimum Standards for an Effective Ombudsman Institution, Dealing with challenging behaviour* etc.; • Forumul Internațional organizat de Centrul Național al Republicii Kârgâze pentru Prevenirea Torturii cu tema *Achievements and prospects of the Kyrgyz Republic in respect for the right to be free from torture and ill-treatment*; • sesiune de dialog, în vederea efectuării unui studiu de către Institutul Ludwig Boltzmann pentru Drepturile Fundamentale și ale Omului, Austria, în cadrul proiectului UE „JUSTIȚIE PENTRU TOȚI - Îmbunătățirea drepturilor inculpaților și a deținuților cu

dizabilități intelectuale și/sau psihosociale: transferuri transfrontaliere în UE, detenție și alternative” în cooperare cu parteneri din întreaga lume.

► MNP a desfășurat **activitate de pregătire profesională a personalului din unități aflate în competența de monitorizare a MNP** (Centrul de Abilitare și Reabilitare pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Câmpina, județul Prahova; Complexul de Servicii Comunitare Sinaia- Centrul de Plasament Sinaia, județul Prahova; Căminul de bătrâni Mangalia, județul Constanța; Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Artemia Techirghiol, județul Constanța; Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Călinești, județul Prahova; Centrul de Abilitare și Reabilitare Neuropsihiatrică pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Filipeștii de Târg, județul Prahova; Inspectoratul de Poliție Județean Caraș-Severin), printre temele abordate fiind: *Recunoașterea situațiilor/formelor de tortură, tratamente crude, inumane, degradante; Conceptul de tortură, mandatul MNP; raportul de activitate al MNP pe anul 2021; Prevenirea, recunoașterea și raportarea formelor de exploatare, violență și abuz; Investigarea, analiza, raportarea mărcilor traumatiche, practica CPT, SPT, Protocolul de la Istanbul.*

► În ceea ce privește **pregătirea profesională a membrilor MNP**, în cursul anului 2022, alături de seminariile, workshop-urile naționale și internaționale la care au participat membrii MNP (o parte dintre ele fiind menționate mai sus), au fost organizate activități de pregătire profesională la nivel intern, în cadrul instituției Avocatul Poporului, cu teme precum: *Principiile Mendez; Cunoașterea și promovarea drepturile omului în activitatea de asistență socială; Menținerea legăturii cu familia sau cu alte persoane relevante din viața beneficiarilor; Prezentare cu ocazia Zilei Mondiale de Prevenire a Suicidului, marcată anual la 10 septembrie; Rolul instituțiilor de evaluare, monitorizare și control în domeniul serviciilor sociale; Drepturile, obligațiile și interdicțiile solicitanților de azil; Aspecte privind tolerarea rămânerii pe teritoriul României, a străinilor care nu au drept de ședere și care, din motive obiective, nu părăsesc teritoriul României; Ghid de bune practici pentru securitate cibernetică, navigarea pe internet.*

În acest an, în luna iulie 2022, MNP a desfășurat o activitate de pregătire profesională a tuturor membrilor săi, la Slănic Moldova, pe tema *Garanțiile mecanismelor naționale de prevenire (conform OPCAT) și Procedura de efectuare a vizitelor. Consolidarea abilităților de monitorizare ale personalului MNP România prin efectuarea unei vizite practice la Centrul Educativ Târgu-Ocna, județul Bacău.* Evenimentul, prin participarea întregului MNP la aceeași vizită de monitorizare, a eficientizat schimbul de experiență între membrii săi, specialiști în diferite domenii: juridic, al asistenței medicale, psihologice și sociale.

De asemenea, MNP (prin reprezentant) a participat la cea de-a doua sesiune pregătire profesională a instituției Avocatul Poporului, organizată în comuna Albac, județul Alba, în perioada 21-23 septembrie 2022, prilej cu care a fost prezentată activitatea MNP și au fost identificate soluții pentru colaborarea, în condiții optime, cu celelalte domenii de activitate din cadrul instituției.

► Au avut loc **întrevederi ale MNP cu organizațiile neguvernamentale** cu care instituția Avocatul Poporului are încheiate protocoale de colaborare: Fundația Familia Galați; Asociația Romilor Creștini „Calea, Adevărul și Viața” Bacău; Asociația pentru Sprijin Comunitar și Integrare Socială (ASCIS) Iași; Asociația „Aproape de Oameni” (ADO) Iași; Asociația Acțiune și Resurse pentru Comunitate (ARC) Bacău; Organizația pentru Apărarea Drepturilor Omului - Filiala Regională Craiova; Asociația Iris Vaslui; Federația PHRALIPE de Integrare Europeană Alba; Asociația Alternative Sociale Iași; Asociația Pro-Democrația Piatra Neamț; Asociația Institutul pentru Parteneriat Social Bucovina; Apărarea și promovarea

drepturilor copiilor cu dizabilități din Alba-Iulia, în cadrul cărora au fost abordate subiecte referitoare la vizitele de monitorizare, organizare și aspecte constatate.

► Au fost realizate **întâlniri cu colaboratorii externi** (medici, psihologi și asistenți sociali) pe teme profesionale (legislația națională și internațională cu privire la interzicerea și prevenirea torturii, aspecte constatate în vizitele MNP cu privire la asigurarea asistenței medicale/psihologice/sociale, întocmirea rapoartelor de vizită, prezentarea raportului privind activitatea MNP pentru anul 2021 etc.).

► MNP coordonează **Grupul de lucru**, constituit în data de 24 februarie 2022, **în vederea monitorizării respectării drepturilor refugiaților din Ucraina** (în contextul fluxului crescut de persoane care s-au refugiat din Ucraina pe teritoriul României, după declanșarea conflictului armat), constituit din reprezentanți ai celor 6 domenii din cadrul instituției Avocatul Poporului și întrunit săptămânal.

În exercitarea atribuțiilor desemnate, începând cu data de 28 februarie, membrii grupului au centralizat întreaga activitate întreprinsă de reprezentanții instituției Avocatul Poporului cu privire la situația refugiaților: solicitări de informații către autorități; anchete în puncte de frontieră și centre pentru refugiați; vizite în centre regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil.

Reprezentanții MNP, conform competenței lor, au monitorizat respectarea drepturilor persoanelor strămutate, aflate în centre regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil (fiind efectuate vizite și solicitate informații la toate cele 6 centre - București, Rădăuți, Maramureș - Șomcuta Mare, Giurgiu, Galați și Timișoara; de asemenea, a fost menținută legătura cu Inspectoratul General pentru Imigrări, în ceea ce privește solicitările de azil și de permise de protecție temporară), precum și în centre rezidențiale pentru minori, persoane adulte cu dizabilități și persoane vârstnice (fiind solicitate informații și menținut un contact periodic cu Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, direcții generale de asistență socială și protecția copilului).

Informațiile privind acțiunile întreprinse de reprezentanții instituției Avocatul Poporului pot fi vizualizate pe pagina de internet a instituției, unde a fost constituită o secțiune specială, *Monitorizarea respectării drepturilor refugiaților din Ucraina*, accesând link-urile: <https://avp.ro/index.php/2022/05/25/monitorizarea-respectarii-drepturilor-refugiatilor-din-ucraina/> (în limba română); <https://avp.ro/index.php/en/2022/05/25/monitoring-the-observance-of-rights-of-the-refugees-from-ukraine/> (în limba engleză). Rapoartele vizitelor efectuate de MNP pot fi vizualizate în integralitate accesând link-ul: <https://avp.ro/index.php/centre-pentru-migranti-2022/>.

IV. Colaborarea cu CPT, SPT și alți parteneri internaționali

► **Subcomitetul de prevenire a torturii și a pedepselor ori tratamentelor inumane sau degradante (SPT)**

În conformitate cu prevederile art. 49 din Legea nr. 35/1997, republicată, MNP a menținut legătura cu SPT, în acest an participând la evenimentul cu tema *Rolul MNP-urilor în monitorizarea locurilor unde migranții sunt privați de libertate*, organizat de SPT, cu prilejul celei de a 47-a sesiuni pentru MNP.

► **Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratatamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT)**

În anul 2022, CPT a vizitat, ad-hoc, al doilea an consecutiv, România. Dacă în anul 2021 a vizitat penitenciare și centre de reținere și arestare preventivă, în acest an a monitorizat spitale de psihiatrie și centre de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică. Acțiunile concertate ale diferitelor entități de la nivelul CoE (menționate mai sus), indică o preocupare deosebită a

acestora pentru identificarea soluțiilor care să îmbunătățească situația persoanelor cu tulburări psihice care sunt sau ar putea fi private de libertate din România, prin implicarea autorităților statului român competente în materie.

Cu prilejul vizitei efectuate de CPT în România, în perioada 19-30 septembrie 2022, MNP a colaborat cu reprezentanții CPT, prin schimburi de informații și desfășurarea unor întrevederi online și la sediul instituției Avocatul Poporului, la care au participat doamna Renate Weber, Avocatul Poporului, și întreg personalul MNP.

► **Asociația pentru prevenirea torturii (APT)**

În cursul anului 2022, la fel ca în anii anteriori, MNP a menținut legătura cu APT și a participat la evenimente organizate de această asociație, pe teme, precum: *Promoting the effective protection of LGBTI and persons deprived of liberty*, organizat de APT în colaborare cu ODIHR; *Preventing torture in the context of public assemblies*, *Meet the candidates for the SPT*.

► **Mecanisme Naționale de Prevenire - SEE NPM Network**

MNP România este parte a Rețelei Mecanismelor Naționale de Prevenire din Europa de Sud-Est, a cărei activitate poate fi vizualizată accesând link-ul: <https://see-npm.net/>. Și în acest an, membrii MNP au menținut legătura cu alte MNP-uri și au participat la întâlniri/sesiuni de pregătire profesională organizate de către acestea, cum este cea organizată la Viena, de către instituția Ombudsman din Austria și Forumul MNP al Consiliului Europei, cu tema *Nevoile speciale ale persoanelor în vârstă și cu dizabilități în locurile de detenție*.

CAPITOLUL VII

ACTIVITATEA BIROURILOR TERITORIALE ALE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

La nivelul anului 2022, activitatea birourilor teritoriale s-a concretizat în: soluționarea unui număr de **2499 de petiții**, **sesizarea din oficiu în 1815 de cazuri**, efectuarea a **138 de anchete**, acordarea a **4294 de audiențe**, înregistrarea a **6072 de apeluri telefonice** prin serviciul dispecerat, formularea a **124 de recomandări** și **767 de activități mediatizare/colaborare cu alte autorități**, după cum urmează:

Biroului Teritorial Alba-Iulia

● **Biroul Teritorial Alba-Iulia:** a soluționat un număr de 67 de petiții, a acordat 208 de audiențe, a înregistrat 271 de apeluri telefonice prin serviciul de dispecerat, a desfășurat 8 activități de mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 173 cazuri, a efectuat 3 anchete și a formulat o recomandare.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 287/2022 Petentul a sesizat Biroul Teritorial Alba-Iulia, reclamând tergiversarea soluționării cererii nr. 3226 din 10.01.2022, prin care a solicitat întreprinderii Uzina Mecanică Cugir, județul Alba, eliberarea unei adeverințe care să ateste perioadele lucrate pentru care a beneficiat de venituri realizate în acord global și orele suplimentare, în vederea valorificării ei la dosarul de pensie pentru limită de vârstă.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei posibile încălcări a dreptului la un nivel de trai decent și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, și au fost solicitate informații de la Uzina Mecanică Cugir, județul Alba, de la care am primit un răspuns favorabil, în sensul că a fost eliberată Adeverința cu nr. 160/31.05.2022, cu veniturile brute realizate, care a fost transmisă petentului și ulterior valorificată prin recalcularea pensiei.

Dosar nr. 11/2022 - Sesizare din oficiu privind situația unei femei și a fiicei acesteia, care au fost victimele unor fapte comise cu violență. Din primele cercetări reieșea faptul că un bărbat, care avea ordin de protecție emis de instanță, a mers la locuința soției sale care locuia împreună cu fiica sa și le-a agresat, provocându-le leziuni cu un obiect ascuțit. Cel mai probabil, atât mama, cât și fiica ei în încercarea de a se apăra, au fost rănite cu un cuțit, iar în cele din urmă atât agresorul, cât și cele două au fost transportați la spital.

Au fost solicitate informații instituțiilor abilitate în gestionarea acestui caz, în vederea examinării situației și transmiterea măsurilor întreprinse în vederea prevenirii unor astfel de incidente.

Astfel, în urma demersului nostru, Direcția de Asistență Socială, Medicală și Comunitară Sebeș, ne-a comunicat faptul că în urma verificărilor efectuate, având în vedere aspectele constatate a propus și dispus următoarele: monitorizarea minorilor din familie în vederea prevenirii și combaterii oricăror situații de risc; includerea minorilor și a mamei într-un program de consiliere psihologică, iar în cazul în care situația familială a mamei și a minorilor se vor identifica situații de risc, acestea vor fi sesizate către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Alba, în conformitate cu prevederile Legii nr.

272/2004, privind protecția și promovarea drepturilor copilului, modificată și completată și ale Legii nr. 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței domestice.

Potrivit Poliției Municipiului Alba-Iulia, cu privire a acest caz cercetările au fost efectuate, sub aspectul comiterii infracțiunii de *încălcarea de către persoana împotriva căreia a fost emis un ordin de protecție a oricăreia dintre măsurile prevăzute, dispuse prin ordinul de protecție cu referire la prevederile art. 38 alin. (1) lit. e), faptă prevăzută și pedepsită de art. 47 alin. (1) din Legea nr. 217/2003 și violență în familie, faptă prevăzută și pedepsită de art. 199 alin. (1), raportat la art. 193 alin. (1) din Codul penal.*

Ulterior, în urma constatărilor preliminare ale medicului legist din cadrul S.M.L. Alba, s-a schimbat încadrarea juridică a infracțiunilor comise, în alte infracțiuni, motiv pentru care dosarul a fost înaintat Parchetului de pe lângă Judecătoria Sebeș cu propunere de declinare a cauzei în favoarea Parchetului de pe lângă Tribunalul Alba.

Dosar nr. 76/2022 - Sesizare din oficiu privind cazul unei femei nemulțumite de modul cum a fost tratat tatăl său, care într-o convorbire telefonică cu medicul cardiolog din cadrul Spitalului Clinic Județean de Urgență Sibiu, a fost jignită și umilită, fiindu-i adresate cuvinte jignitoare.

Au fost cerute informații de la Spitalul Clinic Județean de Urgență Sibiu, solicitând examinarea situației și transmiterea măsurilor întreprinse în vederea prevenirii unor astfel de incidente.

Astfel, în urma demersului efectuat, Spitalul Clinic Județean de Urgență Sibiu ne-a comunicat că a fost analizat cazul, iar în urma cercetării disciplinare pe baza propunerilor Comisiei de Etică, Deontologie Medicală și Disciplină, managerul a dispus sancționarea salariații cu avertisment scris și demararea cercetării disciplinare prealabile cu privire la transmiterea de informații medicale unei persoane care nu a fost desemnată conform Legii nr. 46/2003 a drepturilor pacientului.

Măsurile dispuse de către Spitalul Clinic Județean de Urgență Sibiu în vederea prevenirii unui astfel de incident, sunt următoarele: reinstruirea întregului personal cu privire la prevederile codurilor de etică și deontologie medicală; reinstruirea personalului medical cu privire la procedurile de comunicare cu aparținătorii; reinstruirea personalului cu privire la prevederile Regulamentului intern referitoare la drepturile și obligațiile salariaților și verificarea însușirii informațiilor și prevederilor materialelor asupra cărora au fost instruiți.

Dosar nr. 77/2022 - Sesizare din oficiu privind concentrațiile foarte mari de poluanți atmosferici în Municipiul Alba-Iulia, fiind înregistrate valori **de aproape 10 ori mai mari** decât limita normală în intervalul 01-31.01.2022.

Au fost efectuate demersuri către autoritățile competente în gestionarea acestor probleme, solicitând examinarea situației și transmiterea măsurilor întreprinse în vederea remedierii lor.

Astfel, în urma demersurilor noastre, autoritățile sesizate, ne-au comunicat următoarele:

Calitatea aerului înconjurător (imisii) este monitorizată în județul Alba, de către Agenția pentru Protecția Mediului Alba, prin stațiile automate de monitorizare amplasate în Alba-Iulia, Sebeș și Zlatna.

În intervalul 01-31.01.2022, au fost înregistrate șase depășiri ale valorii limită zilnică pentru indicatorul particule în suspensie PM₁₀ (pulberi în suspensie cu diametrul sub 10 microni) determinat prin metoda automată în zilele de 13,16, 20, 24, 25 și 26 ianuarie 2022. *Toate aceste depășiri ale valorii limită zilnică nu au fost confirmate de metoda gravimetrică - metoda de referință standardizată.*

În aceasta perioadă au fost înregistrate creșteri orare ale concentrației de pulberi în suspensie PM₁₀ care a condus la stabilirea indicelui general de calitate a aerului "RĂU".

În anotimpul rece, în scopul prevenirii formării de gheață/polei pe carosabil și în zonele pietonale, primăriile folosesc ca agent de dezăpezire clorura de calciu. Aceasta previne înghețarea apei în timpul iernii. Această substanță ia forma unui praf foarte fin care se depune cu ușurință pe toate suprafețele și constituie un posibil factor de poluare aerului.

De asemenea, s-a constatat că, în aceasta perioadă a anotimpului friguros, una din cauzele principale a creșterii valorilor înregistrate în unele zile se datorează încălzirii locuințelor cu combustibil solid (lemn, rumeguș, etc) pe fondul unui calm atmosferic. În continuare se vor efectua verificări și controale la agenții economici de pe raza UAT-ului Alba Iulia pentru a preîntâmpina pe cât posibil eventuale depășiri ale indicatorilor relevanți.

Concluzionând, rezultă că autoritățile publice sesizate au luat în considerare demersurile instituției noastre, care au determinat dispunere de măsuri în vederea monitorizării continue a calității aerului și de informare a publicului cu privire la rezultatele monitorizărilor efectuate prin stațiile automate de monitorizare prin emiterea zilnică a buletinului de informare a publicului, care se publică zilnic pe site-ul A.P.M.

Dosar nr. 450/2002 - Sesizare din oficiu privind comportamentul abuziv al directorului adjunct al Agenției Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă Hunedoara față de salariați.

Au fost efectuate demersuri la AJOFM Hunedoara, solicitând examinarea situației și transmiterea măsurilor întreprinse în vederea remedierii ei.

Astfel, în urma demersurilor efectuate, autoritatea sesizată ne-a comunicat că în urma sesizării, la nivelul instituției s-a constituit Comisia de disciplină în vederea cercetării plângerilor cu privire la activitatea profesională și programul de lucru ale directorului adjunct, precum și cele referitoare la comportamentul neadecvat față de salariații instituției.

În urma cercetării efectuate de către comisia de disciplină, au fost constatate următoarele:

Comunicarea defectuoasă sau uneori lipsa totală de comunicare atât cu superiorul ierarhic, cât și cu cei din directa subordonare, implicarea redusă sau uneori lipsa de implicare, care au adus atingere climatului normal de desfășurare a activității în cadrul instituției, fiind afectate relațiile cu persoanele aflate în subordine, cât și cu superiorul ierarhic.

Referitor la conduita directorului adjunct, s-a constatat o atitudine necolegială, generatoare de tensiuni și de conflicte în cadrul instituției.

Astfel, comisia a apreciat că directorul adjunct a încălcat prevederile referitoare la îndatoriri și interdicții stabilite pentru funcționarii publici, altele decât cele referitoare la conflictele de interese și incompatibilități.

Având în vedere probele existente și administrate, comisia de disciplină, a constatat, prin Procesul-verbal de dezbatere a cazului nr. 703/2022, că faptele supuse cercetării constituie abatere disciplinară și a propus sancționarea disciplinară a directorului adjunct al Agenției Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă Hunedoara, prin aplicarea sancțiunii muștrării scrise, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ.

Concluzionând, rezultă că autoritatea publică sesizată a luat în considerare demersul instituției noastre, care a determinat demararea procedurii de cercetare disciplinară și sancționarea funcționarului public în cauză.

Recomandare implementată cu succes:

Dosar nr. 614/2022 - Sesizare din oficiu referitoare la condițiile improprii de cazare și îngrijire furnizate beneficiarilor Centrului Rezidențial de îngrijire și asistență persoane vârstnice „Sfântul Ștefan” din Sibiu.

Ca urmare, Avocatul Poporului a dispus efectuarea unei **anchete**. Principalele aspecte urmărite au fost cele legate de respectarea standardelor minime de calitate prevăzute de Ordinul Ministrului Muncii și Justiției Sociale nr. 29/2019 în vederea acreditării serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice, persoanelor fără adăpost, tinerilor care au părăsit sistemul de protecție a copilului și altor categorii de persoane adulte aflate în dificultate, precum și a serviciilor acordate în comunitate, serviciilor acordate în sistem integrat și cantinele sociale și verificarea condițiilor de cazare și îngrijire a beneficiarilor, în scopul identificării eventualelor tratamente inumane sau degradante.

Deficiențele constatate au determinat emiterea **Recomandării nr. 162/2022**, prin care s-a propus directorului executiv al Agenției Județene pentru Plăți și Inspecție Socială Sibiu, să dispună următoarele măsuri:

- *monitorizarea serviciului social* - Centrul Rezidențial de îngrijire și asistență persoane vârstnice „Sfântul Ștefan” Sibiu, *în vederea efectuării demersurilor necesare pentru îndeplinirea cerințelor legale la termenul stabilit, respectiv 31.10.2022.*

- *monitorizarea beneficiarilor cu privire la relocarea lor în alte unități care furnizează servicii sociale, în cazul în care serviciul social nu își duce la îndeplinire remedierea deficiențelor care au condus la retragerea licenței provizorii de funcționare*

Autoritatea ne-a comunicat că și-a însușit prevederile Recomandării, în sensul că inspecitori sociali din cadrul Agenției Județene pentru Plăți și Inspecție Socială Sibiu s-au deplasat la Centrul rezidențial de îngrijire și asistență persoane vârstnice „Sfântul Ștefan”, în vederea monitorizării măsurilor dispuse.

În urma vizitării centrului rezidențial, s-a constatat că nu mai este niciun beneficiar prezent. Din declarația scrisă a administratorului, reiese faptul că cei 20 de beneficiari au fost relocați după cum urmează: 11 beneficiari au fost preluați de aparținători și 9 beneficiari de către alte centre rezidențiale pentru persoane vârstnice.

De asemenea, punctul de lucru Centrul rezidențial de îngrijire și asistență persoane vârstnice „Sfântul Ștefan” Sibiu, str. Moldoveanu, nr. 3 a fost radiat conform rezoluției nr. 14200/26.10.2022 a Oficiului Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Sibiu.

Dintre autoritățile care au fost **deschise la colaborare** și care au acordat sprijinul lor în exercitarea atribuțiilor noastre legale, amintim: Penitenciarul Deva, Inspectoratul de Poliție Județean Alba, Primăria Municipiului Alba-Iulia, Primăria Municipiului Sibiu, Consiliul Județean Hunedoara, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Alba, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara, care au răspuns la obiect, cu promptitudine și profesionalism tuturor solicitărilor adresate.

În activitatea de soluționare a petițiilor, nu au fost întâmpinate dificultăți sau reticențe din partea autorităților.

Biroul Teritorial Bacău

- **Biroul Teritorial Bacău:** a soluționat un nr. de 141 de petiții, a acordat 235 de audiențe, a înregistrat 262 de apeluri telefonice prin serviciul de dispecerat, a desfășurat 29 activități de mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 66 cazuri și a formulat 10 recomandări.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 208/2022 Petenta a sesizat Biroul Teritorial Bacău, solicitând sprijinul în vederea soluționării unei cereri depuse la Casa Sectorială de Pensii a Ministerului Apărării Naționale.

S-a reținut faptul că în calitate de soț supraviețuitor al unui veteran al teatrelor de operații, a solicitat Casei de Pensii Sectorială a MAN acordarea drepturilor prevăzute de art. 18 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 168/2020 pentru recunoașterea meritelor personalului participant la acțiuni militare, misiuni și operații pe teritoriul sau în afara teritoriului statului român și acordarea unor drepturi acestuia, familiei și urmașilor celui decedat, respectiv, a unei indemnizații lunare egale cu câștigul salarial mediu brut, însă cererea nu a fost soluționată favorabil. Prin adresa nr. P 25600 din data de 21 decembrie 2021 i-au fost solicitate documentele prevăzute la art. 54 alin. (1) lit. e) din Ordinul Ministrului Apărării Naționale nr. M. 7/2021, deși petenta susținea că a atașat documente medicale care atestă faptul că afecțiunea fizică care a condus la decesul soțului a fost contactată în timpul și din cauza îndeplinirii obligațiilor militare.

Față de aspectele sesizate, am solicitat Casei Sectoriale de Pensii a MAN reexaminarea dosarului depus de petentă.

Ca urmare a demersului întreprins, autoritatea ne-a comunicat că în urma reexaminării datelor aflate la dosarul întocmit de petentă, a fost emisă decizia de acordare a indemnizației lunare prevăzută la art. 18 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 168/2020, începând cu data de 1 decembrie 2021, urmând ca drepturile bănești să fie acordate retroactiv.

Dosar nr. 353/2022 Petenta a sesizat Biroul Teritorial Bacău, relatând faptul că soțul său, persoană care execută o pedeapsă privativă de libertate în Penitenciarul Bacău, a suferit o intervenție chirurgicală ORL într-un spital din Municipiul Iași, iar la externare i s-a recomandat ca după șase săptămâni să se prezinte la o unitate sanitară pentru îndepărtarea din cavitatea bucală a unor materiale care au fost utilizate la intervenția chirurgicală. De asemenea, petenta a susținut că deși au trecut mai mult de șase săptămâni, persoanei private de libertate i s-au refuzat solicitările de prezentare la o unitate sanitară, în scopul anterior amintit.

Ca urmare a demersului întreprins, Penitenciarul Bacău ne-a comunicat că la data de 27.09.2022, persoana privată de libertate a fost prezentată la Spitalul Județean de Urgență Bacău, unde a fost supusă unei intervenții de suprimare a sistemului de imobilizare montat în cavitatea bucală.

Dosar nr. 307/2022 Petenta, angajată a Primăriei comunei Tamași, județul Bacău, în funcția de asistent personal al fiului său încadrat în grad grav de handicap, a sesizat faptul că, deși ceilalți angajați ai autorității locale au beneficiat de acordarea voucherelor de vacanță pentru anul în curs, de la acest beneficiu au fost exceptați asistenții personali ai persoanelor cu handicap grav.

De asemenea, petenta s-a adresat Primăriei comunei Tamași, solicitând să fie informată cu privire la motivele care au condus la excluderea asistenților personali de la acordarea voucherelor de vacanță, însă nu a primit un răspuns în termenul legal.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, Primăria comunei Tamași ne-a comunicat că în luna septembrie 2022, vor fi acordate voucherele de vacanță asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav.

La data de 15 septembrie 2022, petenta ne-a confirmat telefonic faptul că autoritatea locală a distribuit voucherele de vacanță salariaților asistenți personali ai persoanelor cu handicap grav.

Dosar nr. 9/2022 - Sesizare din oficiu În articolul intitulat *Din nou focar Covid la Căminul pentru vârstnici Văratec* s-a relatat faptul că la Căminul pentru Persoane Vârstnice Văratec, unitate care funcționează în subordinea Primăriei comunei Agapia, județul Neamț, ar fi fost identificat un focar de infectare cu virusul SARS-CoV-2. Din materialul de presă nu a rezultat care este numărul persoanelor care beneficiază de serviciile oferite de unitate și nici dacă aceasta dispune de materialele de igienă și echipamentele necesare prevenirii infectării.

Biroul Teritorial Bacău a solicitat informații despre situația relatată în presă de la Primăria comunei Agapia, județul Neamț și de la Direcția de Sănătate Publică a Județului Neamț.

Autoritățile sesizate ne-au transmis informațiile solicitate, din coroborarea celor două răspunsuri rezultând următoarele:

1. în cadrul Căminului pentru Persoane Vârstnice Văratec sunt oferite servicii pentru 65 de beneficiari;

2. primul caz de infectare a fost înregistrat la data de 27.12.2021 la un salariat, asimptomatic, în cadrul activităților de supraveghere, prevenire și limitare a infectării cu virusul SARS-CoV-2. Ancheta epidemiologică a evidențiat infectarea a șapte beneficiari, dintre care patru au fost izolați în unitate, doi au fost internați în spital cu forme ușoare, iar unul a fost preluat de aparținători și izolat la domiciliul acestora;

3. odată cu depistarea primului caz de infectare, Direcția de Sănătate Publică a Județului Neamț a dispus măsurile corespunzătoare, printre care:

- asigurarea condițiilor de izolare/carantinare a beneficiarilor, prin separarea strictă a spațiilor destinate celor pozitivi, respectiv negativi;
- limitarea accesului aparținătorilor și unor noi beneficiari;
- monitorizarea stării de sănătate a beneficiarilor de către personalul sanitar al unității și medicii de familie ai beneficiarilor;
- efectuarea triajului clinic și epidemiologic al beneficiarilor și salariaților;
- asigurarea echipamentelor de protecție, a materialelor de curățenie, a substanțelor de dezinfectie în cantități suficiente și adecvate măsurilor de limitare a transmiterii virusului SARS-CoV-2;
- asigurarea continuității activităților;
- testarea cu teste rapide antigen a beneficiarilor și a salariaților o dată la două săptămâni și la nevoie;
- a fost recomandată vaccinarea împotriva COVID-19 atât a salariaților, cât și a beneficiarilor;

4. în cadrul unității sunt montate dozatoare manuale cu dezinfectant, la intrarea în centru, pe holuri, la cabinetul medical și în sala de kinetoterapie. De asemenea, s-au achiziționat covoare dezinfectante și materiale necesare întăririi măsurilor de igienă, în cantități suficiente;

5. unitatea are încheiat cu Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Neamț un contract pentru dezinfectie, dezinsecție și deratizare, cu termene de execuție la un interval de 90 de zile sau la nevoie;

6. focarul a fost declarat închis la data de 21 ianuarie 2022, deoarece nu au mai fost confirmate cazuri de infectare într-un interval de 14 zile.

Recomandări implementate cu succes:

Dosar nr. 15/2022 - Sesizare din oficiu. În articolul de presă a fost descrisă, inclusiv prin imagini, starea în care funcționează Autogara Bacău, în special sala de așteptare, ai cărei pereți erau plini cu igrasie, murdari, cu tencuiala gata să se desprindă, scaune rupte, pline de resturi alimentare și materii fecale.

Pentru verificarea veridicității celor prezentate de site-ul bzbc.ro, au fost întreprinse demersuri la Secretariatul General din cadrul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, în subordinea căruia funcționează Direcția Medicală, structură care are printre atribuțiile specifice și activitatea de inspecție sanitară, prin personalul abilitat, în domenii privind igiena alimentației, mediului, **transporturilor**, indiferent de forma de organizare.

Urmare demersului întreprins, Direcția Comunicare și Dialog din cadrul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii a comunicat că s-au solicitat structurilor competente precizări cu privire la cele sesizate și eventualele măsuri dispuse, făcând precizarea că din cauza stării de urgență, urmată de starea de alertă, precum și a restricțiilor de circulație la nivel național, a fost redusă mobilitatea echipelor de control, motiv pentru care, transportatorii, operatorii economici care își desfășoară activitatea în domeniul rutier, au fost informați cu privire la respectarea prevederilor Ordinului Ministerului Sănătății/Ministerului Transporturilor și Infrastructurii nr. 18/443/2008 privind aprobarea Normelor de igienă pentru transporturile de persoane.

Având în vedere răspunsul comunicat de autoritatea sesizată, văzând dispozițiile legale în vigoare referitoare la verificarea respectării normele de igienă pentru transporturile de persoane, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 50/2022**, către secretarul general al Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, solicitând comunicarea rezultatelor verificării din punct de vedere igienico-sanitar a autogării S.C. Transport Bistrița S.A. Bacău și a măsurilor legale dispuse.

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii și-a însușit Recomandarea, informându-ne cu privire la măsurile dispuse ca urmare a controlului efectuat la autogara S.C. Transport Bistrița S.A. Bacău, respectiv, sancționarea contravențională în baza prevederilor art. 36 lit. c) din Hotărârea Guvernului nr. 857/2011 și acordarea unui termen pentru remedierea deficiențelor constatate.

Dosar nr. 257/2022 - Sesizare din oficiu Prin Recomandarea nr. 126/2022, emisă de Avocatul Poporului, s-a solicitat Direcției Generale de Asistență socială și Protecția Copilului Bacău aplicarea prevederilor art. 84 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului în toate situațiile în care instituția este sesizată cu privire la săvârșirea de infracțiuni de către minori care nu răspund penal.

Solicitarea a fost generată de faptul că autoritatea sesizată nu adoptase nicio măsură din cele prevăzute în textul de lege amintit cu privire la zece minori care nu răspund penal, cu vârste cuprinse între 12 și 13 ani, autori ai unei infracțiuni de furt calificat.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău a comunicat că la sediul instituției a avut loc o întâlnire cu familiile minorilor în cauză și că s-a solicitat Direcției de Asistență Socială a Municipiului Bacău întocmirea anchetelor sociale, urmând ca după analizarea acestora, DGASPC Bacău să propună măsurile de protecție adecvate.

Dosar nr. 259/2022 Petentul și-a exprimat nemulțumirea cu privire la nesoluționarea de către Comisia locală pentru stabilirea dreptului de proprietate privată Valea Seacă, județul Bacău, a cererii privind reconstituirea dreptului de proprietate privată pentru suprafața de 1400 mp., formulată de defunctul I.N. și moștenitorii acestuia.

Din examinarea adresei nr. 1579/2021, emisă de Primăria Valea Seacă, anexată la petiție, rezulta că moștenitorilor autorului petentului li s-a propus reconstituirea dreptului de proprietate pe amplasamentul fostei Școli nr. 3, în intravilanul localității, acesta fiind singurul teren disponibil existent la dispoziția comisiei locale de fond funciar.

Urmare demersurilor scrise, prin adresa nr. 3143 din 19 septembrie 2022, autoritatea sesizată a comunicat următoarele:

- defunctul I.N. a depus la Legea nr. 18/1991 cererea nr. 3056 din 21 martie 1991, prin care a solicitat reconstituirea dreptului de proprietate pentru suprafața de 0,14 ha., teren situat în vatra satului Valea Seacă, făcând dovada dreptului de proprietate prin adeverința 9608/1991, eliberată de Primăria comunei Sascut;

- în baza cererii, Comisia Locală de Fond Funciar Valea Seacă a propus validarea cu suprafața de 0,13 ha. teren, dar din eroare, I.N. a fost înscris în Anexa nr. 3, ca moștenitor al defunctului I.I. Comisia Județeană pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Bacău a adoptat Hotărârea nr. 1866/1995, prin care se suplimenta suprafața validată cu 0,01 ha., dar eroarea s-a menținut, fiind trecut tot în Anexa 3;

- deoarece înainte de anul 1989 pe amplasamentul solicitat au fost construite o școală și un bloc de locuințe, Comisia Locală de Fond Funciar Valea Seacă a propus moștenitorilor defunctului I.N. reconstituirea dreptului de proprietate pentru cei 1400 mp. pe un alt amplasament, în punctul Steinești, oferta fiind refuzată, cu solicitarea de atribuire teren în intravilanul localității;

- în anul 2015, moștenitorilor le-a fost făcută o nouă ofertă, pe amplasamentul fostei școli din satul Valea Seacă, însă și această ofertă a fost refuzată, solicitând în schimb terenul pe care este amplasată clădirea fostei Primării Mândrișca, aflată în domeniul public al comunei Valea Seacă;

- întrucât Comisia Locală de Fond Funciar Valea Seacă nu dispune de niciun teren în intravilanul comunei, singura posibilitate ar fi demararea unei proceduri de acordare de despăgubiri.

Moștenitorii defunctului I.N. au formulat petiții la Biroul Teritorial Bacău, cu același obiect și în anii 2016 și 2018, răspunsurile autorității sesizate având conținut asemănător adresei nr. 3143/2022, ceea ce denotă faptul că se tergiversează soluționarea cererii de reconstituire a dreptului de proprietate, fiind încălcate prevederile legale referitoare la reconstituirea dreptului de proprietate privată.

Astfel, a fost emisă **Recomandarea nr. 144/2022**, prin care s-a solicitat primarului comunei Valea Seacă, județul Bacău, să dispună de îndată întocmirea documentațiilor necesare soluționării cererii de reconstituire a dreptului de proprietate nr. 3056/1991 și înaintarea acestora către Comisia județeană pentru stabilirea dreptului de proprietate Bacău.

Recomandarea a fost însușită, în acest sens, moștenitorii defunctului I.N. fiind invitați la sediul comisiei locale Valea Seacă, la data de 21 noiembrie 2022.

Biroul Teritorial Brașov

● **Biroul Teritorial Brașov:** a soluționat un număr de 200 de petiții, a acordat 301 de audiențe, a înregistrat 438 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 204 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 164 de cazuri, a efectuat 28 anchete și a formulat 24 de recomandări.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 842/2022 Petentul s-a adresat Biroului Teritorial Brașov și a reclamat faptul că Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților tergiversează soluționarea dosarului său de despăgubire, respectiv emiterea titlurilor de plată aferente Deciziei de actualizare, emisă în anul 2015.

De asemenea, petentul susținea că a solicitat, în scris, în datele de 2 mai 2022, 27 iunie 2022 și 26 iulie 2022 acordarea unei audiențe, însă aceste cereri nu au fost soluționate, nefiind

primit în audiență în cadrul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților. Totodată, petentul menționa că a depus toate documentele solicitate de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, însă în data de 26 iulie 2022, i s-a comunicat mandatarei sale, că documentele nu au ajuns la dosar.

În vederea soluționării acestei petiții au fost întreprinse demersuri la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, care ne-a informat că a emis un titlu de plată în valoare de 27.912,87 lei, aferent primei tranșe din despăgubirile cuvenite prin Decizia de actualizare emisă în 2015.

Acest titlu de plată i-a fost transmis petentului în data de 12 august 2022, prin intermediul Poștei Române, cu confirmare de primire. Petentul a confirmat primirea documentului, întrucât, în data de 23 august 2022, s-a prezentat la Biroul Teritorial Brașov și ne-a informat despre soluționarea favorabilă a petiției sale.

Dosar nr. 554/2022 Petentul s-a adresat Biroului Teritorial Brașov și a reclamat faptul că nu a primit niciun răspuns la cererea prin care a solicitat Primăriei comunei Părau, județul Brașov, eliberarea titlurilor de proprietate pentru terenurile înscrise în procesele-verbale de punere în posesie, emise încă din anul 2017.

În vederea verificării aspectelor reclamate, au fost întreprinse demersuri la Primăria comunei Părau, iar autoritatea sesizată ne-a informat că până la finele anului 2021 nu se încheiaseră măsurătorile și nu erau definitive planurile parcelare în satul Grid, iar dacă lucrurile decurg conform planificărilor, până la sfârșitul anului 2023, după semnarea proceselor-verbale de punere în posesie, terenurile vor fi înscrise în cartea funciară și integrate în cadastrul general, nemaifiind necesară emiterea de titluri de proprietate, care ar fi necesitat încă o perioadă lungă de timp.

Față de răspunsul primit, Biroul Teritorial Brașov s-a adresat Instituției Prefectului Județului Brașov și a solicitat un punct de vedere legat modul în care autoritatea locală întârzie înaintarea documentației în vederea emiterii titlurilor de proprietate pe numele petentului, motivat de faptul că nu s-au încheiat măsurătorile în satul Grid, iar petentul este pus în situația de a aștepta finalizarea procesului de înscriere a tuturor terenurilor în cartea funciară și de cadastru general.

Instituția Prefectului Județului Brașov ne-a informat că a solicitat Primăriei comunei Părau comunicarea stadiului întocmirii documentației ce urmează a fi înaintată Comisiei județene pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, în vederea eliberării titlului de proprietate.

Întrucât ulterior demersului nostru nu am primit niciun răspuns care să soluționeze situația reclamată de petent, a fost efectuată o **anchetă** la Primăria comunei Părau, județul Brașov.

La data efectuării anchetei, am fost informați că în ziua de 8 septembrie 2022, reprezentanții Comisiei Locale Părau au fost convocați la ședința Comisiei județene pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor în vederea prezentării stadiului aplicării legilor fondului funciar la nivelul unității administrativ-teritoriale.

Terenurile pentru care petentul solicită înaintarea documentației în vederea emiterii titlurilor de proprietate sunt situate în satul Grid, comuna Părau, iar pentru satul Grid măsurătorile topometrice sunt finalizate, urmând a se proceda la emiterea proceselor-verbale de punere în posesie.

Prin urmare, situația reclamată de petent se va soluționa prin înaintarea documentației în vederea emiterii titlului de proprietate, într-un termen de aproximativ 2 luni, și nu se va aștepta până la finalizarea procesului de înscriere a tuturor terenurilor în cartea funciară și de cadastru general.

Dosar nr. 581/2022 Petenta ne-a sesizat fiind nemulțumită de faptul că prin Dispoziția primarului comunei Racoș, a fost menționat că i-a încetat contractul de muncă de drept, în temeiul art. 55 lit. a) din Codul muncii, fapt care o pune în imposibilitate de a i se recunoaște dreptul la șomaj. Petenta menționa că a fost angajată în calitate de asistent personal al copilului cu dizabilități grave, însă a fost schimbat nivelul de încadrare al afecțiunii copilului, în grad accentuat.

Petenta preciza că se simte neîndreptățită și discriminată, întrucât încadrarea încetării raportului de muncă nu s-a întemeiat pe prevederile art. 65 din Codul muncii, conform cărora concedierea pentru motive care nu țin de persoana salariatului reprezintă încetarea contractului individual de muncă determinată de desființarea locului de muncă ocupat de salariat, din unul sau mai multe motive fără legătură cu persoana acestuia.

Față de aspectele prezentate, au fost efectuate demersuri la Primăria comunei Racoș, județul Brașov, Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă a Județului Brașov și Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități.

În urma acestor demersuri, Primăria comunei Racoș ne-a comunicat faptul că a fost completată Dispoziția Primarului emisă inițial, fiind inserate prevederile art. 56 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 53/2003 privind Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ca temei legal al încetării raporturilor de muncă pentru stabilirea dreptului petentei la indemnizație de șomaj.

Recomandări implementate cu succes:

Dosar nr. 810/2021 - Sesizare din oficiu după publicarea mai multor articole în presă în care erau prezentate informații legate de explozia puternică care a avut loc în seara zilei de 11 august 2021, la un depozit aflat în curtea uzinei de armament Tohan din orașul Zărnești, județul Brașov.

Conform informațiilor publicate de presă, explozia a avut loc la un depozit de artificii, aflat în operarea unei companii private, spațiul de lucru fiind situat pe platforma Uzinei Tohan (în prezent, Tohan S.A. Zărnești este persoană juridică română, constituită ca filială a ROMARM S.A.). Deflagrația s-a produs în timp ce trei muncitori pregăteau un transport de 800 de kilograme de produse pirotehnice, iar din primele informații rezultă că doi dintre bărbați, între care și cel decedat, nu aveau deloc contracte de muncă, al treilea având un contract de muncă valabil începând cu data de 12 august 2021 (dată ulterioară exploziei), și nu ar fi trebuit să se afle pe platforma industrială.

Ca urmare a problemelor identificate, a fost emisă **Recomandarea nr. 29/2022**, prin care Avocatul Poporului a solicitat ministrului economiei punerea în acord a dispozițiilor Ordinului ministrului economiei nr. 331/2020 cu prevederile Legii nr. 108/1999 pentru înființarea și organizarea Inspecției Muncii, astfel încât acest act normativ să fie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune. Or, în situația expusă printr-un act de nivel inferior se aduce atingere dispozițiilor art. 19 lit. a) din Legea nr. 108/1999 pentru înființarea și organizarea Inspecției Muncii, act normativ de nivel superior, și se derogă de la principiile și dispozițiile acestuia.

Ministerul Economiei ne-a comunicat următoarele:

- referatul de aprobare a modificării și completării Ordinului ministrului economiei, energiei și mediului de afaceri nr. 331/2020 în sensul corelării conținutului acestuia cu prevederile Legii 108/1999;

- proiectul de modificare a Ordinului ministrului economiei, energiei și mediului de afaceri nr. 331/2020 pentru care s-au obținut avizele necesare.

Ministerul Economiei a luat în considerare solicitările Avocatului Poporului, constatând că în actul normativ prin care sunt aprobate, în prezent, modelul și conținutul

formulelor utilizate în activitatea de control al accesului, respectiv Instrucțiunile privind accesul cetățenilor români și/sau străini în obiectivele, sectoarele și locurile care prezintă importanță deosebită pentru protecția informațiilor secrete de stat/ sectoarele speciale ale operatorilor economici aflați în subordinea, sub autoritatea sau în coordonarea Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, nu sunt prevăzute excepții și pentru personalul Inspecției Muncii, care, în temeiul legii, exercită activități de inspecție/control/verificare ori alte activități similare.

În consecință, Ministerul Economiei a modificat și completat Ordinul nr. 331/2020, luând în considerare faptul că acest act normativ cuprindea reglementări care nu erau în concordanță cu un act normativ de rang superior.

Dosar nr. 197/2022 - Sesizare din oficiu după publicarea unui articol din care reieșea că șeful Secției de chirurgie plastică și reconstructivă din cadrul Spitalului Clinic Județean de Urgență Brașov, medicul Dan Grigorescu, atenționează că unitatea de arși, dotată datorită unor sponsorizări consistente, este distrusă.

În vederea soluționării acestei sesizări din oficiu au fost întreprinse demersuri la Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov și la Consiliul Județean Brașov, iar ca urmare a problemelor identificate, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 40/2022**, prin care a solicitat managerului Spitalului Clinic Județean de Urgență Brașov:

- organizarea corespunzătoare, conform cerințelor legale a celor două tipuri de paturi, arsuri și chirurgie plastică, pe principiul circuitelor separate, având în vedere constatările din procesul-verbal încheiat la data de 23 februarie 2022, de către Direcția de Sănătate Publică Brașov, Serviciul de control în sănătate publică;

- menținerea și funcționarea celor două paturi TIIP, în scopul avizării funcționării Unității Funcționale pentru Arși și pentru menținerea funcționării programului național AP-ARSURI;

- soluționarea aspectelor semnalate de către coordonatorul local al programului național AP - Arsuri, prin petiții și rapoarte ce cuprind activitățile desfășurate în cadrul programului național AP - Arsuri.

Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov ne-a transmis dovada că a înaintat Ministerului Sănătății, în data de 24 iunie 2022, notificarea asistenței de specialitate.

Noul director medical al Spitalului Clinic Județean de Urgență Brașov ne-a precizat telefonic că a ținut cont de solicitările coordonatorului local al programului național AP - Arsuri.

Astfel, Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov a solicitat Ministerului Sănătății transformarea Compartimentului de Arși din cadrul Secției Clinice Chirurgie Plastică și Reparatrice în Unitate Funcțională de Arși.

Unitatea funcțională pentru arși este propusă cu un număr de 13 paturi pentru arși, 12 în cadrul Secției Chirurgie Plastică, Microchirurgie Reconstructivă și un pat în cadrul Secției ATI, organizat în rezerva individuală de izolare, conform Ordinului ministrului sănătății nr. 476/2017 și Raportului de inspecție al Ministerului Sănătății-Inspecția Sanitară de Stat din data de 26 mai 2021.

Dosar nr. 46/2021 - Sesizare din oficiu având în vedere articolul din presa scrisă, conform căruia prof.dr. Irinel Popescu, membru corespondent al Academiei Romane, trage un serios semnal de alarmă în ceea ce-i privește pe bolnavii cronici ținută acum la distanță de serviciile medicale din cauza pandemiei.

Cu privire la situația îngrijirilor paliative din România, instituția Avocatul Poporului a întreprins demersuri la Ministerul Sănătății și la Asociația Națională de Îngrijiri Paliative,

iar în urma răspunsurilor comunicate, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 95/2022**, prin care s-a dispus:

- ministrul sănătății va planifica și va lua măsuri adecvate în scopul îmbunătățirii accesului pacienților la serviciile de îngrijiri paliative, la domiciliu, ambulatoriu și în regim de internare;

- ministrul sănătății va comunica măsurile implementate în cadrul proiectului „Creșterea capacității instituționale pentru dezvoltarea națională coordonată a îngrijirilor paliative și a îngrijirilor la domiciliu”.

Ca atare, **Direcția Generală de Asistență Medicală - Serviciul de Asistență Medicală și Planificare Strategică din cadrul Ministerului Sănătății** ne-a comunicat următoarele:

- Direcția generală asistență medicală a inițiat Ordinul de modificare a Ordinului ministrului sănătății nr. 253/2018 pentru aprobarea Regulamentului de organizare, funcționare și autorizare a serviciilor de îngrijiri paliative. Prin proiectul menționat, se propune emiterea autorizațiilor de funcționare de către direcțiile de sănătate publică județene și a Municipiului București, în baza declarației pe proprie răspundere privind furnizarea serviciilor de îngrijiri paliative la domiciliu.

Referitor la măsurile implementate în cadrul proiectului „Creșterea capacității instituționale pentru dezvoltarea națională coordonată a îngrijirilor paliative și a îngrijirilor la domiciliu”, acestea sunt:

1. înființarea a 8 centre pilot pentru a dezvolta accesul la serviciile paliative în regim ambulatoriu și îngrijiri la domiciliu, regiuni selectate în baza necesității și a gradului actual de dezvoltare/inexistență a acestor servicii;

2. s-a inițiat pregătirea personalului medical din aceste zone în vederea facilitării și dezvoltării acestor servicii;

3. datele colectate la nivelul acestor centre pilot vor contribui la elaborarea strategiei naționale de îngrijiri paliative și îngrijiri la domiciliu bazat pe dovezi și vor permite armonizarea politicilor de sănătate și a unor proiecții bugetare realiste care vor sta la baza Programului Național de Îngrijiri Paliative, care va fi finalizat în anul 2024;

4. creșterea accesului pacienților la îngrijiri paliative și îngrijiri la domiciliu la nivelul țării.

În concluzie, Ministerul Sănătății și-a însușit Recomandarea nr. 95/2022, urmând ca în termen de 3 luni să fie analizată posibilitatea redeschiderii dosarului și a reluării demersurilor sub aspectul stadiului intrării în vigoare a modificărilor propuse ale Ordinului nr. 253/2018 pentru aprobarea și funcționarea Regulamentului de organizare, funcționare și autorizare a serviciilor de îngrijiri paliative.

Recomandări ignorate de autorități:

Dosar nr. 136/2022 - Sesizare din oficiu după publicarea unui articol din care reieșea că autoritățile au inventat o nouă hârtie fără de care angajații, care au trecut prin boala COVID-19, nu se pot întoarce la muncă în momentul în care ies din perioada de izolare.

Potrivit informațiilor publicate de presă, medicii de familie se revoltă și spun că hârtia este complet inutilă. În acest sens, președintele Federației Naționale a Patronatelor Medicilor de Familie, aprecia ca este vorba de încă o hârtie inutilă, iar persoana care a trecut prin boală este nevoită să treacă pe la medicul de familie înainte de a reveni la serviciu pentru a solicita această adeverință care atestă calitatea de persoană care a trecut prin boală. Or, această adeverință nu reprezintă altceva decât transcrierea unui document care deja se află în platforma Corona Forms.

Așadar, vorbim despre drumuri în plus pentru salariații care au nevoie de o astfel de adeverință, și, chiar mai mult, medicii ar putea cere o taxă pentru eliberarea adeverinței, deoarece serviciul nu este decontat din bugetul pentru asigurări de sănătate.

În vederea soluționării acestei sesizări din oficiu, au fost întreprinse demersuri la Ministerul Sănătății și la Ministerul Muncii și Solidarității Sociale.

Ministerul Sănătății ne-a informat că instituția nu a fost implicată în elaborarea dispozițiilor art. 11 alin. (3) teza finală din Anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 171/2022, motiv pentru care solicitarea noastră a fost redirecționată Institutului Național de Sănătate Publică.

Institutul Național de Sănătate Publică ne-a transmis că ne solicită comunicarea articolului la care facem referire, deși în adresa instituției Avocatul Poporului se redă în întregime conținutul art. 11 alin. (3) teza finală din Anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 171/2022.

Ca urmare a problemelor identificate, a fost emisă **Recomandarea nr. 27/2022**, prin care Avocatul Poporului a dispus:

- luarea măsurilor legale și identificarea unei soluții adecvate pentru salariatul confirmat pozitiv în urma infectării cu virusul SARS-CoV-2, astfel încât la reîntoarcerea la locul de muncă să nu i se impună prezentarea unor documente în care informațiile se suprapun (adeverință din care să reiasă că salariatul respectiv se află între sfârșitul perioadei de izolare și până la a 180-a zi ulterioară confirmării infectării cu virusul SARS-CoV-2, fapt ce poate fi dovedit cu certificatul de recuperare). În acest sens, se poate reține că deși starea de alertă a încetat la data de 8 martie 2022, în continuare, sunt persoane (inclusiv angajați) care se infectează cu virusul SARS-CoV-2 și care necesită tratament de specialitate și repaus medical (izolare/concediu medical);

- luarea măsurilor legale pentru înlăturarea actelor ce reprezintă doar birocrație excesivă, care conduc în final la expunerea salariatului la efectuarea unor demersuri nejustificate. Mai mult, faptul că salariatul respectiv nu mai beneficiază de concediu medical pentru incapacitate temporară de muncă, dovedește că medicul curant a apreciat că aceea persoană este aptă de reluarea activităților.

Ulterior, Institutul Național de Sănătate Publică ne-a comunicat următoarele: ținând cont de încetarea stării de alertă în 08.03.2022 (și implicit ieșirea din vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 171/2022, invocată în solicitarea instituției Avocatul Poporului), singurul act necesar la întoarcerea la locul de muncă după trecerea prin boala COVID-19, este certificatul de concediu medical.

Institutul Național de Sănătate Publică nu ne poate sprijini în aplicare recomandărilor formulate, întrucât nu are atribuții în emiterea, modificarea sau abrogarea actelor normative.

Cu toate acestea, prin adresa înregistrată cu nr. 232 din 4 martie 2022, **Ministerul Muncii și Solidarității Sociale** ne-a informat că a luat act de propunerile/observațiile formulate de instituția Avocatul Poporului, urmând ca, în procesul de elaborare a actelor normative în domeniu, să se țină seama de propunerile menționate.

În concluzie, **Recomandarea nr. 27/2022** a fost însușită de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale și neînsușită de Institutul Național de Sănătate Publică.

Dosar nr. 153/2022 Petenta ne-a sesizat cu privire la faptul că nu i s-a comunicat niciun răspuns de către Primăria Municipiului Brașov cu privire la solicitarea sa referitoare la cumpărarea locuinței, deși termenul legal de soluționare s-a împlinit.

Petenta menționa că în data de 12 octombrie 2021, s-a adresat SC RIAL SRL Brașov (societatea comercială aflată în subordinea Consiliului Local al Municipiului Brașov), cu solicitarea de a cumpăra apartamentul pe care această societate îl administrează (în numele

Municipiului Braşov, n.n.), şi în care locuieşte împreună cu soţul şi copiii minori, în calitate de chiriaşi, însă SC RIAL Braşov a direcţionat-o către Primăria Municipiului Braşov, iar cererea sa a rămas nesoluţionată.

În urma demersurilor întreprinse şi a **anchetei** efectuate la Primăria Municipiului Braşov de către reprezentanţii Biroului Teritorial Braşov, prin **Recomandarea nr. 68/2022**, adresată primarului Municipiului Braşov, Avocatul Poporului a dispus luarea măsurilor necesare pentru:

- comunicarea unui răspuns petentei;
- elaborarea cu celeritate a procedurii privind modul de soluţionare a cererilor de cumpărare de către chiriaşi persoane fizice a imobilelor din fondul locativ al UAT Braşov – în conformitate cu prevederile legale în vigoare şi a înaintării sale către Consiliul Local al Municipiului Braşov, în vederea adoptării unei hotărâri în acest sens;
- soluţionarea cererilor înregistrate care au ca obiect cumpărarea locuinţelor de către chiriaşi;
- informarea, în termen de 45 de zile, instituţia Avocatul Poporului, cu privire la însuşirea Recomandării, precum şi referitor la măsurile dispuse.

Ca urmare, **Primăria Municipiului Braşov** ne-a comunicat următoarele:

- în prezent, pe rolul instanţelor de judecată se află înregistrate dosare în care chiriaşii solicită obligarea Municipiului Braşov, a Statului român şi/sau a SC RIAL SRL, la vânzarea directă a spaţiilor ce le ocupă sau ca sentinţa să ţină loc de contract de vânzare-cumpărare;

- în legătură cu solicitarea petentei privind cumpărarea spaţiului în care locuieşte, situat în Municipiul Braşov, care, potrivit evidenţelor din cartea funciară, este în proprietatea Municipiului Braşov, Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ stipulează doar posibilitatea vânzării prin licitaţie publică, însă petenta solicită vânzarea direct în favoarea sa;

- **se consideră că se impune amânarea formulării unei propuneri către Consiliul Local al Municipiului Braşov până la pronunţarea definitivă a instanţelor de judecată**, hotărârile judecătoreşti constituind ulterior un criteriu de referinţă pentru soluţionarea unitară pe cale administrativă a cererilor de cumpărare a spaţiilor aflate în aceeaşi situaţie;

- potrivit evidenţei primăriei, Municipiul Braşov este chemat în judecată pentru a fi obligat să vândă direct, fără licitaţie publică, în 16 dosare deschise în anii 2020, 2021 şi 2022.

Aşadar, se constată că Primăria Municipiului Braşov nu a luat măsurile propuse chiar de către reprezentanţii acesteia, şi anume, de elaborare a procedurii referitoare la modul de soluţionarea cererilor de cumpărare de către chiriaşi persoane fizice a imobilelor din fondul locativ al UAT Braşov, fie în mod direct, fie prin licitaţie publică.

În concluzie, Primăria Municipiului Braşov *nu şi-a însușit* Recomandarea Avocatului Poporului.

Propuneri de modificări legislative:

- **Dosar nr. 271/2022. Solicitare adresată Inspectoratului General al Poliţiei Române de a lua măsuri în vederea elaborării unei proceduri de lucru prin care lucrătorii din cadrul poliţiei să aibă obligaţia de a înştiinţa rudele sau familiile victimelor accidentelor rutiere grave, accidente soldate cu persoane decedate sau rănite grav.**

Avocatul Poporului a constatat că nu există reglementată o procedură prin care primii lucrători de poliţie ajunşi la faţa locului sau cei care efectuează primele cercetări la faţa locului să fie obligaţi să anunţe rudele victimei despre producerea accidentului de circulaţie.

Inspectoratul General al Poliţiei Române ne-a comunicat rezultatele demersurilor întreprinse în vederea instituirii unui cadru procedural privind înştiinţarea rudelor victimelor accidentelor rutiere grave, astfel:

- în scopul preîntâmpinării unor situații cu impact negativ asupra rudelor victimelor unor evenimente ale căror consecințe aduc atingere integrității corporale sau sănătății persoanei și a căror producere este cercetată de structurile operative ale Poliției Române (inclusiv accidente rutiere grave), se va realiza formarea profesională a unor polițiști cu privire la modalitatea de înștiințare a acestor categorii de persoane, avându-se în vedere și impactul psihologic pe care îl generează astfel de evenimente.

• **Dosar nr. 640/2022 Avocatul Poporului a solicitat Ministerului Sănătății, prin Recomandarea nr. 171/2022, modificarea cadrului legal existent, prin inserarea unei excepții de la dispozițiile art. 22 din Legea nr. 46/2003, excepție care să reglementeze situația în care un pacient ajunge în unitatea sanitară într-o stare de imposibilitate absolută de a-și exprima consimțământul/acordul cu privire la desemnarea unei persoane care să aibă acces deplin, atât în timpul vieții sale, cât și după deces, la informațiile cu caracter confidențial din foaia de observație.**

• **Dosar nr. 363/2022 - Sesizare din oficiu** având în vedere dreptul pacienților de a beneficia de tratament adecvat pentru controlul durerii în bolile cronice grave sau incurabile, precum și deficiențele identificate în cadrul legislativ național, **fiind semnalată necesitatea corelării** Hotărârii Guvernului nr. 720/2008 cu dispozițiile art. 26 din normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1915/2006 și cele ale art. 38 din Legea nr. 339/2005, conform căreia medicul specialist, titular al autorizației de liberă practică poate prescrie tratamentul cu substanțe și preparate stupefiante și psihotrope.

Ministerul Sănătății ne-a comunicat faptul că prin **Hotărârea de Guvern nr. 1346/2022** privind modificarea și completarea anexei la Hotărârea de Guvern nr. 720/2008 pentru aprobarea Listei cuprinzând denumirile comune internaționale corespunzătoare medicamentelor de care beneficiază asigurații, cu sau fără contribuție personală, pe bază de prescripție medicală, în sistemul de asigurări sociale de sănătate, precum și denumirile comune internaționale corespunzătoare medicamentelor care se acordă în cadrul programelor naționale de sănătate, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 1069 din 3 noiembrie 2022, Partea I, **a fost modificat** titlul punctului G 10, respectiv „Medicamente de suport pentru afecțiuni oncologice, hematologice și pentru terapia durerii”, în vederea creșterii accesului bolnavilor la medicamentele din Lista medicamentelor esențiale pentru îngrijiri paliative și cuprinse în această categorie de boală, cu impact pozitiv asupra calității vieții acestora având în vedere propunerile experților din cadrul proiectului PAL PLAN „Creșterea capacității instituționale pentru dezvoltarea națională coordonată îngrijirilor paliative și îngrijirilor la domiciliu”.

De asemenea, Ministerul Sănătății ne-a comunicat faptul că a fost abrogată nota de subsol punctul G 10 și modificarea primului paragraf al Notei din subsolul secțiunii C1 și anume „Pentru medicamentele corespunzătoare acestei secțiuni, inițierea tratamentului se face de către medicul de specialitate, altul decât medicul de familie, excepție făcând medicamentele din G1 „Insuficiență cardiacă cronică” și medicamentele din G 10 „Medicamente de suport pentru afecțiuni oncologice, hematologice și pentru terapia durerii”, pozițiile 15-22, **pentru care inițierea tratamentului poate fi efectuată și de către medicul de familie.**

• **Dosar nr. 1179/2022 - Sesizare din oficiu** având în vedere informațiile din presă potrivit cărora echipele de intervenție Salvamont nu reușesc să ajungă rapid la locul unde este nevoie de ele, fiindcă nu au prioritate în trafic, așa cum au alte instituții.

Departamentul pentru Situații de Urgență ne-a comunicat faptul că **susține** propunerea legislativă de modificare a cadrului legislativ, având în vedere că acest demers va conduce la îmbunătățirea gradului de siguranță a echipajelor care intervin în misiuni de

stingere a incendiilor, urgențe medicale, misiuni de salvare în munți a persoanelor accidentate, a bolnavilor, precum și diminuarea timpului de răspuns la intervenții.

Propunerea legislativă pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice (P-L 601/2014), **aflată în procedură parlamentară, fiind înscrisă pe ordinea de zi a plenului Camerei Deputaților.**

Dintre autoritățile care au fost **deschise la colaborare**, amintim: Primăria Municipiului Brașov, Instituția Prefectului Județul Brașov; Instituția Prefectului Județul Covasna; Inspectoratul de Poliție Județean Brașov; Comisariatul Județean Brașov-Garda Națională de Mediu; Consiliul Județean Brașov; Inspectoratul de Poliție Județean Covasna; Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov; Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Covasna, Primăria comunei Racoș, județul Brașov; Primăria comunei Homorod, județul Brașov; Primăria comunei Cernat, județul Covasna.

Dintre autoritățile care **nu au acordat sprijinul** necesar în exercitarea atribuțiilor instituției Avocatul Poporului, s-au evidențiat: Spitalul Județean de Urgență „Dr. Fogolyán Kristóf” Sfântu Gheorghe, județul Covasna; Primăria comunei Moieciu, județul Brașov.

Biroul Teritorial Cluj-Napoca

• **Biroul Teritorial Cluj-Napoca:** a soluționat un număr de 124 de petiții, a acordat 244 de audiențe, a înregistrat 594 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 19 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 279 de cazuri, a efectuat 7 anchete și a formulat 29 recomandări.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 1146/2022 Petenta arăta că a întreprins demersuri în vederea obținerii actului de identitate, însă solicitarea sa a fost refuzată, motivul fiind unele pretense inadvertențe legate de numele acesteia.

În acest context, ne-am adresat către Serviciul de Stare Civilă din cadrul Direcției de Evidență a Persoanelor Cluj, cu următoarele solicitări:

- să procedeze la examinarea situației petentei. Petenta s-a născut în Municipiul Cluj-Napoca, unde s-a și căsătorit, în anul 1994, dobândind numele B. Ulterior, în anul 1998, în contextul în care petenta era stabilită pe teritoriul Statului canadian, căsătoria a fost desfăcută prin divorț în districtul Montreal, fiind emis în acest sens un document de autoritățile canadiene competente - Certificatul de divorț eliberat de Curtea Superioară - Camera Familiei Montreal - Canada. În acest document, petenta apare cu numele avut anterior căsătoriei. De altfel, pe toată durata șederii pe teritoriul canadian, toate actele petentei au fost întocmite pe numele avut anterior căsătoriei, aceasta întrucât, potrivit dispozițiilor art. 5 din Codul civil al Provinciei Quebec, *fiecare persoană își exercită drepturile civile sub numele atribuit la naștere*, iar potrivit dispozițiilor art. 393 din același act normativ, *în timpul căsătoriei, fiecare dintre soți își păstrează numele și își exercită drepturile civile sub respectivele nume.*

În anul 1999, petenta a obținut cetățenia canadiană și a revenit pe teritoriul Statului român în anul 2000. Ulterior, prin sentință civilă, pronunțată de Tribunalul Cluj-Napoca, s-a procedat la recunoașterea documentului emis de autoritățile canadiene competente, respectiv Certificatul de divorț eliberat de Curtea Superioară - Camera Familiei Montreal - Canada.

De la repatriere, autoritățile competente din Municipiul Cluj-Napoca i-au eliberat petentei pe numele de G. atât carte de identitate (în anii 2000, 2002, 2012), cât și pașaport (în anii 1999 și 2004). Mai mult, în anul 2016, petenta a obținut o adeverință care atestă faptul că

figurează în Registrul Național de Evidență a Persoanelor cu istoric de nume „B.”, până la data de 04.12.1998, când în urma desfacerii căsătoriei a revenit la numele dobândit la naștere, acela de „G”.

În anul 2022, urmare expirării cărții de identitate, petenta a întreprins demersurile în vederea obținerii noului act de identitate, însă solicitarea sa a fost refuzată, motivul fiind pretinsele inadvertențe legate de numele acesteia.

- să ne comunice temeiurile de drept care au stat la baza refuzului eliberării actului de identitate solicitat de petentă.

- să procedeze la identificarea unui mod de soluționare a problemei învederate de petentă, prin eliberarea actului de identitate.

Autoritatea sesizată ne-a comunicat că în urma adresei Avocatului Poporului, în data de 11.10.2022, petentei i-a fost eliberată cartea de identitate.

Recomandări implementate cu succes:

Dosar nr. 90/2022 Petenta arăta că este angajată la Primaria comunei Vultureni, județul Cluj, pe postul de asistent personal pentru îngrijirea fiicei sale, persoană cu handicap grav, începând din data de 25.01.2012, însă nu i s-a acordat concediul de odihnă, nici indemnizația de hrană și nici voucherele de vacanță.

Având în vedere cele menționate de petentă, ne-am adresat Primăriei comunei Vultureni pentru respectarea și apărarea drepturilor petentei, în calitate de asistent personal al minorei.

Autoritatea sesizată ne-a comunicat următoarele: cunoscând situația familiei, respectiv încadrarea minorei în grad de handicap grav cu asistent personal, autoritatea publică locală a avut în vedere respectarea, promovarea și garantarea drepturilor persoanei cu handicap, precum și respectarea drepturilor asistentului personal, astfel că petenta, în calitate de asistent personal angajat în baza contractului individual de muncă, beneficiază de salariu de bază în cuantum de 2681 lei, un program de lucru de 8 ore pe zi și 40 de ore pe săptămână și concediu anual de odihnă.

Referitor la acordarea indemnizației pentru perioada efectuării concediului de odihnă, a indemnizației de hrană și a voucherelor de vacanță, se precizează că datorită fondurilor financiare insuficiente, aceste drepturi bănești nu au putut fi asigurate din bugetul local, iar sumele repartizate din bugetul de stat nu au acoperit necesarul de cheltuieli prevăzute la acest capitol, urmând ca aceste drepturi să fie achitate retroactiv de îndată ce se vor suplimenta sumele repartizate cu aceasta destinație.

În completare, Primăria comunei Vultureni ne-a comunicat că neachitarea până la această dată a drepturilor salariale restante, la care este îndreptățită salariața se datorează lipsei fondurilor financiare având aceasta destinație. Potrivit bugetului inițial aferent anului 2021, la capitolul 68.10 a fost prevăzută suma de 537.000 lei, având în vedere numărul asistenților personali angajați, precum și numărul indemnizațiilor acordate în cazul persoanelor cu handicap grav care au optat pentru plata indemnizației în loc de asistent personal. Potrivit adresei nr.CJR-TRZ-955/3.03.2021, transmisă de Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Cluj-Napoca din sumele defalcate din TVA s-a repartizat pentru comuna Vultureni suma 502.000 lei. Constatând ca sumele din bugetul local nu acoperă necesarul de cheltuieli la capitolul asistență socială, astfel încât să se poată achita toate drepturile asistenților personali, pe parcursul anului 2021, s-a solicitat repartizarea de sume atât din bugetul județului Cluj, cât și din bugetul de stat, după cum urmează:

- prin adresa nr. 755/15.03.2021, s-a solicitat Consiliului Județean Cluj repartizarea sumei de 1 80.000 lei;

- prin adresa nr. 2733/26.07.2021, s-a solicitat Instituției Prefectului Județul Cluj necesarul de sume în vederea repartizării din bugetul de stat- rectificare 2021, respectiv suma de 50.000 lei;

- prin adresa nr. 3523/23.09.2021, s-a solicitat Instituției Prefectului Județul Cluj necesarul de sume în vederea repartizării din bugetul de stat - rectificare 2021, respectiv suma de 100.000 lei;

- prin adresa nr. 4339/09.12.2021, s-a solicitat Instituției Prefectului Județul Cluj necesarul de sume în vederea repartizării din bugetul de stat - din fondul de rezerva, respectiv suma de 119.000 lei. Deși s-a solicitat pe parcursul anului 2021 alocarea sumelor necesare capitolului 68.10, respectiv suplimentarea acestora, prin adresa nr.CJR-TRZ-3986/03.12.2021 transmisă de Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Cluj-Napoca s-a retras suma de 75.000 lei din sumele defalcate din TVA repartizate inițial pentru comuna Vultureni, respectiv din suma 502.000, astfel că din bugetul de stat s-a asigurat doar 427.000 lei.

Potrivit execuției bugetare la data de 31.12.2021, în anul 2021 s-a putut asigura doar suma de 469.859 lei, în loc de 537.000 lei cât a fost prevăzut în bugetul inițial pentru plata drepturilor asistenților personali și a indemnizațiilor acordate în cazul persoanelor cu handicap grav care au optat pentru plata indemnizației în loc de asistent personal.

Analizând informațiile și datele comunicate de către autoritatea locală, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 41/2022**, către primarul comunei Vultureni, cu solicitarea de a prevedea în bugetul local sumele necesare din care se suportă indemnizația persoanei cu handicap grav, pentru perioada în care asistentul personal este programat pentru efectuarea concediului de odihnă, precum și pentru indemnizația de hrană, respectiv acordarea voucherelor de vacanță; de a dispune toate măsurile legale pentru ca autoritățile abilitate să elibereze buletinele de determinare sau, după caz, de expertizare a locurilor de muncă din cadrul primăriei; de a aloca, prin bugetul local, suma necesară pentru efectuarea plății sporului de până la 15% pentru condiții vătămătoare sau periculoase tuturor asistenților personali.

Prin adresa de răspuns, primarul comunei Vultureni a arătat că a luat act de Recomandarea nr. 41/2022, fiind efectuate demersurile solicitate prin recomandare.

Dosar nr. 496/2022 - Sesizare din oficiu în vederea verificării modului în care autoritățile publice locale conlucrează în vederea prevenirii și combaterii excluziunii sociale, în special în comunitățile rurale, expuse riscului de sărăcie, cu accent pe cazurile minorilor care nu urmează nicio formă din învățământul general obligatoriu.

În vederea analizării situației expuse în presă, au fost solicitate date de la Instituția Prefectului Județul Cluj, toate unitățile administrativ teritoriale din județul Cluj, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj și Inspectoratul Școlar Județean Cluj, iar în urma analizării acestora, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 94/2022**, către Instituția Prefectului Județul Cluj, cu solicitarea de a dispune:

1. analizarea, în cadrul Colegiului prefectural, a datelor privind situația copiilor neșcolarizați din județ, în scopul identificării unor demersuri comune de prevenire și intervenție, în vederea asigurării accesului la educație pentru toți copiii din județ.

2. realizarea unei abordări intersectoriale, cu implicarea autorităților/instituțiilor cu atribuții în asigurarea accesului la educație al copiilor, în vederea detectării timpurii a copiilor aflați în risc de neșcolarizare și asigurării unei intervenții eficiente pentru aceștia.

3. promovarea în rândul autorităților administrativ-teritoriale din județ a necesității implicării colectivității locale, în virtutea prevederilor art. 114 alin. (1) din Legea nr. 272/2004, republicată, inclusiv prin examinarea oportunității constituirii Consiliului Comunitar Consultativ.

Instituția Prefectului Județul Cluj și-a însușit Recomandarea, **adoptând Hotărârea nr. 6 a Colegiului Prefectural Cluj**, care la art. 2 și 3 vizează problematica copiilor neșcolarizați, de la nivelul județului Cluj. Astfel, se dispune ca Inspectoratul Școlar Județean Cluj să solicite, cu regularitate, directorilor unităților de învățământ preuniversitar, informarea părinților/tutorilor legali/elevilor riscurilor neșcolarizării/ retragerii copiilor/elevilor din învățământul de stat sau din învățământul particular autorizat/ acreditat.

Instituția Prefectului Județul Cluj va solicita primarilor UAT-urilor din județ implicarea necesară pentru combaterea neșcolarizării și excluderii sociale și va monitoriza situația existentă la nivelul administrației publice locale din județ, identificând împreună cu autoritățile locale măsurile necesare pentru combaterea/diminuarea acestui fenomen cu consecințe negative majore.

Dosar nr. 508/2022 - Sesizare din oficiu în vederea analizării fenomenului violenței fizice asupra copiilor, în familie, la nivelul județului Bistrița-Năsăud, fiind solicitate informații de la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița-Năsăud și Inspectoratul de Poliție Județean Bistrița-Năsăud.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița-Năsăud a arătat că în ultimele 12 luni, au fost semnalate 7 cazuri de violență fizică asupra copiilor, în familie. Nu au fost sesizate cazuri de violență fizică asupra copilului, în familie, la Telefonul Copilului, număr unic național 119, destinat raportării cazurilor de abuz, neglijare, exploatare și orice altă formă de violență asupra copilului. Doi minori au fost plasați în regim de urgență în Centrul de Primire în Regim de Urgență pentru Copilul Abuzat, Neglijat, Exploatat și Telefonul Copilului din cadrul Centrului pentru Protecția Copilului Bistrița, ceilalți 5 au rămas în familie. Copiilor care au rămas în familie le-au fost oferite servicii de consiliere psihologică, care s-au adresat și potențialilor agresori.

Monitorizarea cazurilor de violență asupra copilului se face de către serviciile publice specializate din cadrul autorităților publice locale, însă cazurile de violență asupra copilului sunt mai greu de identificat atunci când acestea au loc în familie, iar potențialul agresor este unul dintre părinți, deoarece, de regulă, copilului îi este teamă să spună și semnele de abuz fizic nu pot fi depistate, întotdeauna, la timp.

Colaborarea interinstituțională se referă mai mult la sesizarea și intervenția primară în cazurile de violență asupra copilului, fiecare instituție acționează conform unor proceduri proprii, uneori este dificil de obținut informații (medicale, stadiul cercetărilor dacă s-a dispus urmărirea pe ală etc.) care ar facilita evaluare cazurilor.

În ultimele 12 luni, la nivelul Inspectoratului de Poliție Județean Bistrița-Năsăud, au fost înregistrate 33 de dosare penale, având ca obiect infracțiunea de „lovire sau alte violențe”, dintre care 12 au fost comise în mediul urban și 21 în mediul rural. Pe raza județului Bistrița-Năsăud au fost desfășurate activități, campanii, proiecte pentru prevenirea victimizării minorilor și în vederea prevenirii violenței domestice împotriva copiilor. Nu au fost întâmpinate dificultăți cu ocazia instrumentării cazurilor de violență domestică având ca victime copii.

În urma analizei informațiilor comunicate de instituțiile sesizate, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 85/2022**, către directorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița-Năsăud, având ca obiect:

a) analizarea demersurilor efective realizate în activitatea de prevenire și combatere a violenței domestice față de copii, la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale, în cadrul întâlnirilor semestriale organizate, în anul 2022, între asistenții sociali din cadrul direcției și asistenții sociali de la nivelul direcțiilor/serviciilor/ compartimentelor de asistență socială;

b) îndrumarea direcțiilor/serviciilor/compartimentelor/persoanelor cu atribuții de asistență socială de la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale din județ în sensul implicării active a structurii comunitare consultative în identificarea soluțiilor și investigarea nevoilor comunității în domeniul prevenirii violenței domestice față de copii;

c) prelucrarea dispozițiilor legale cuprinse Metodologia-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie, aprobată prin în Hotărârea Guvernului nr. 49/2011, cu accent pe rolul direcțiilor/serviciilor/ compartimentelor/persoanelor cu atribuții de asistență socială în cadrul procesului de semnalare și evaluare a situațiilor de violență domestică față de copii.

Recomandarea a fost însușită. Reprezentanții Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița-Năsăud au precizat că nu au fost realizate întâlniri între asistenții sociali din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița-Năsăud și asistenții sociali/persoanele cu atribuții de asistență socială de la nivelul serviciilor publice specializate din cadrul autorităților publice locale, datorită resurselor umane insuficiente și a multiplelor atribuții care revin ambelor categorii de personal, *dar urmează a fi organizate începând din semestrul al II-lea, din acest an.*

Cazurile de violență asupra copilului au fost permanent în atenția specialiștilor, suspiciunile fiind verificate în prima fază de către asistenții sociali/persoanele cu atribuții de asistență socială din primării, chiar și din surse neoficiale, aceștia acordând și servicii de consiliere familiilor respective. A fost subliniată colaborarea bună cu serviciile de asistență socială, cu care se discută permanent telefonic și/sau prin alte canale de comunicare, astfel se încearcă identificarea unor soluții care să prevină instituționalizarea copilului victimă.

Având în vedere faptul că, la nivelul instituției nu există un compartiment specializat în coordonarea și îndrumarea metodologică a activității serviciilor publice de asistență socială, *urmează ca în cel mai scurt timp să fie desemnate persoanele care să exercite atribuțiile de coordonare metodologică a activității serviciilor publice de asistență socială.*

Biroul Teritorial Constanța

● **Biroul Teritorial Constanța:** a soluționat un număr de 188 de petiții, a acordat 424 de audiențe, a înregistrat 794 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 47 de activități de mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 129 de cazuri, a efectuat 10 anchete și a formulat o recomandare.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 976/2022 Petentul a sesizat Biroul Teritorial Constanța, arătând că este persoană vulnerabilă, locuiește singur în mediul rural, nu are pensie, întrucât are stagiu de cotizare sub 15 ani, nu are surse de venit și ca urmare, s-a adresat mai multor autorități publice în vederea obținerii unui card social, însă l-au trimis de la o autoritate la alta, fără ca problema cu care se confruntă să fie rezolvată.

Față de aspectele sesizate, am efectuat demersuri către Agenția Județeană de Plăți și Inspecție Socială Constanța, prin care am solicitat verificarea aspectelor semnalate de petent și luarea măsurilor ce se impun, în concordanță cu legislația din domeniul asistenței sociale.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, Agenția Județeană de Plăți și Inspecție Socială, ne-a comunicat următoarele: *„pentru a verifica starea de vulnerabilitate a petentului și dacă acesta se află sau nu în risc de excluziune socială, o echipă de inspectori sociali s-a deplasat, în data de 08.12.2022, la domiciliul petentului, împreună cu asistentul social din cadrul*

compartimentului de asistență socială al UAT Mereni. Urmare anchetei sociale realizate la domiciliul acestuia, s-a constatat că petentul locuiește într-o casă care a aparținut părinților săi, succesiunea nefiind dezbătută. Locuința nu este racordată la utilități (energie electrică, apă etc.) și este în stare avansată de degradare. Petentul se încălzește cu deșeurile organice rezultate din vegetația din curtea sa. De asemenea, acesta are o stare de sănătate precară și are nevoie urgentă de investigații medicale de specialitate. Din acest motiv, prin ancheta socială realizată, s-a propus acordarea unor beneficii de asistență socială, astfel:

- venit minim garantat, în baza Legii nr. 416/2001, de la 1 ianuarie 2022 (beneficiarul va avea un venit stabil și va fi asigurat în sistemul public al asigurărilor de sănătate, putând beneficia astfel de investigațiile medicale impuse de starea sa de sănătate) va putea beneficia, din anul 2023, și de **cardul social** acordat acestei categorii sociale vulnerabile;

- ajutor pentru încălzirea locuinței și a suplimentului pentru energie pentru sezonul rece 2022- 2023, în baza Legii nr. 226/2021, a consumatorului vulnerabil, de la 1 decembrie 2022.

Fiind beneficiar de venit minim garantat, în baza Legii nr. 416/2001, petentul se încadrează în criteriile stabilite de OUG nr. 63/2022, articolul 3, litera e și va putea beneficia, din anul 2023, și de **cardul social acordat acestei categorii sociale vulnerabile**. De asemenea, prin acordarea acestor două beneficii de asistență socială, petentul va putea depăși starea de vulnerabilitate în care se află în acest moment.”

Dosar nr. 276/2022 Petentul a sesizat Biroul Teritorial Constanța în legătură cu faptul că a solicitat Casei Județene de Pensii Constanța, emiterea unei Decizii de acordare a pensiei anticipate parțiale, conform unei hotărâri civile, pronunțate de Tribunalul Constanța, însă nu a primit niciun răspuns.

Raportat la petiția depusă, inițial am solicitat Casei Județene de Pensii Constanța reanalizarea dosarului administrativ al petentului, cu luare în considerare a celor două hotărâri pronunțate de instanțele de judecată competente, astfel încât Casa Județeană de Pensii Constanța să pună în aplicare dispozitivul hotărârii civile, rămasă definitivă, prin emiterea unei Decizii privind acordarea pensiei anticipate parțiale, cu valorificarea, conform principiului contributivității, a salariilor expuse în adeverința nr. 680/27.06.2018, precum și plata către petent a diferențelor de drepturi de pensie rezultate din revizuire, începând cu data de 08.11.2019 și până la emiterea deciziei de revizuire.

Casa Județeană de Pensii Constanța, a precizat că „Decizia a fost pusă în executare, dispozitivul sentinței fiind respectat cu strictețe, în totalitate. Stabilirea drepturilor de pensie s-a făcut corect, conform dispozițiilor instanței și prevederilor legale în vigoare. Decizia administrativă a fost transmisă la domiciliul petentului prin poștă, cu confirmare de primire. Drepturile bănești cuvenite – în cuantum de 4.830 lei i-au fost achitate petentului în luna martie 2021.”

Potentul a revenit, manifestându-și nemulțumirea față de răspunsul primit din partea acestei instituții, susținând că Decizia Casei Județene de Pensii Constanța a fost emisă ca urmare a faptului că și-a încetat activitatea la acel moment, și nu ca urmare a punerii în aplicare a sentinței Tribunalului Constanța, deoarece autoritatea reclamată formulase apel împotriva deciziei de fond.

În vederea clarificării aspectelor sesizate, am efectuat o **anchetă** la Casa Județeană de Pensii Constanța. Cu ocazia verificărilor la Casa Județeană de Pensii Constanța, din analizarea dosarului administrativ al petentului, au rezultat următoarele:

- salariile brute dovedite prin Adeverința 680/2018 au fost luate în calcul, conform Deciziei administrative nr. 395785/08.12.2020, prin care s-a pus în aplicare sentința civilă pronunțată de Tribunalul Constanța și dispozițiile acesteia, aceasta fiind executorie din

momentul pronunțării, chiar dacă s-a depus apel. În acest sens, a fost prezentat Referatul intern nr. 6531/21.10.2020, privind punerea în executare a sentinței civile pronunțată de Tribunalul Constanța, întocmit de funcționarii Casei Județene de Pensii Constanța;

- întrucât, Decizia de încetare a contractului individual de muncă a fost înregistrată începând cu data de 16.11.2021 la Casa Județeană de Pensii Constanța, de la această dată s-au calculat diferențele de plată în cuantum de 4.830 lei, precum și pensia pentru luna martie 2021, în cuantum de 1.380 de lei, achitate prin mandat poștal în luna martie 2021;

- în urma reverificărilor bazei de date, la 15.07.2022, s-a emis Decizia de recalculare a drepturilor de pensie și acordarea pensiei pentru limită de vârstă, astfel punctajul crește de la 1,08229 la 1,13228, urmând ca pentru tranșa a doua a lunii august 2022, să fie achitată către dumneavoastră o diferență de 3.926 lei cupon gri, prin mandat poștal;

- începând cu luna septembrie 2022, drepturile de pensie ale petentului au fost stabilite la cuantumul de 1.796 de lei și vor fi achitate în contul bancar curent al petentului.

La momentul desfășurării anchetei am constatat, din analiza documentelor și a buletinului de calcul din dosarul administrativ, că în data de 15.07.2022 petentului i s-a emis decizia privind acordarea pensiei pentru limită de vârstă.

Dosar nr. 913/2022 Petenta ne-a sesizat în legătură faptul că la vârsta de 12 ani a fost diagnosticată cu diabet zaharat tip 1, insulino-dependent. Raportat la această afecțiune, a fost încadrată în grad de handicap grav cu asistent personal de către Comisia pentru protecția copilului.

Până la vârsta de 18 ani, pe fondul diabetului, aceasta a dezvoltat și o altă afecțiune, respectiv tiroidită. În ziua în care a împlinit vârsta de 18 ani, cu toate diagnosticele pe care le avea, doar pentru că a devenit majoră, raportat la dispozițiile Ordinului ministrului muncii, familiei și egalității de șanse nr. 762/2007, referitoare la aprobarea criteriilor medico-psiho-sociale pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad de handicap, **încadrarea petentei în grad de handicap a suferit o reducere, respectiv de la grav la accentuat.** Raportat la aceasta nouă încadrare, petenta a pierdut și „beneficiile” legale la care era îndreptățită.

Față de aceste aspecte, solicita revizuirea/modificarea ordinului de ministru, astfel încât condițiile de încadrare în astfel de situații să fie reapreciate.

Am solicitat informații de la **Ministerul Muncii și Solidarității Sociale și Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse.**

Ca urmare a demersurilor întreprinse, ne-au fost comunicate următoarele: din informațiile disponibile, ANPDPD derulează deja un proiect de revizuire a criteriilor de încadrare în grad de handicap a persoanelor adulte. Indiferent de afecțiune, copiii și adulții cu dizabilități nu pot fi tratați la fel. Criteriile de încadrare în grad de handicap a copiilor au fost armonizate cu cele pentru adulți încă din anul 2016, motiv pentru care nu se pune problema lipsei unei coerențe legislative.

Potrivit principiilor utilizate la nivel internațional în ceea ce privește protecția drepturilor persoanelor adulte cu dizabilități, un adult cu diabet tip I echilibrat și necomplicat poate duce o viață normală, iar criteriile medicale de încadrare a adulților în grad de handicap pentru această afecțiune corespund acestei situații de fapt. Spre deosebire de adultul cu diabet tip I, pentru copiii cu această afecțiune, comisia de diabet a Ministerului Sănătății a hotărât un singur criteriu - deficiență/afectare funcțională completă, care, indiferent de criteriul psihosocial cu care trebuie corelat, determină acordarea gradului de handicap grav. Pe de o parte, aplicarea criteriilor biopsihosociale de încadrare a copiilor în grad de handicap conduce în general la grade de handicap mai mari decât la adulți, din perspectiva potențialului de dezvoltare a copiilor, pe care adulții nu îl mai au, și a sprijinirii reabilitării cât mai mult posibil astfel încât să se asigure un grad de handicap cât mai mic atunci când trec la viața adultă.

Din perspectiva domeniului social, scopul drepturilor conferite de certificatul de încadrare nu este numai unul compensator, ci are în vedere încurajarea persoanelor cu dizabilități de a realiza reabilitarea și de a deveni membri activi la nivelul societății și comunității și nu doar beneficiari de facilități de natură financiară. Pe de altă parte, criteriul unic aprobat pentru copiii cu diabet tip I, indiferent de cât de avansată este afecțiunea, a introdus inegalități între copiii cu dizabilități, pe care nu ar trebui să le perpetuăm și la adulți.

Ministerul Muncii și Solidarității Sociale ne-a comunicat următoarele: în prezent, se derulează proiectul Ministerului Muncii și Solidarității Sociale (MMSS) „Modernizarea sistemului de evaluare a dizabilității din România”, finanțat de Uniunea Europeană, cu sprijinul Băncii Mondiale, cu termen de finalizare la sfârșitul anului 2023.

În cadrul proiectului, instituția este implicată ca partener al MMSS, iar obiectivul principal al proiectului este realizarea și implementarea, printr-o abordare în acord cu prevederile Convenției ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități, a unui set de criterii medico-psiho-sociale în vederea încadrării în grad de handicap a persoanelor cu dizabilități, mecanism ce devine etapa de bază pentru intervenții individualizate și dezvoltarea serviciilor necesare, precum și pentru utilizarea eficientă a resurselor financiare din cadrul sistemului de protecție.

Un aspect important care este luat în considerare în cadrul proiectului este armonizarea criteriilor de încadrare în grad de handicap a copilului cu handicap cu cele ale tânărului adult cu handicap, luând în considerare perioada de tranziție care poate dura până la vârsta de 26 de ani, respectiv până la finalizarea studiilor, această armonizare permițând tânărului să se adapteze la specificul vieții de adult.

Referitor la propunerea de modificare a cadrului legal în vederea instituirii unei măsuri tranzitorii de menținere a încadrării în grad de handicap la trecerea de la copil la adult pe o perioadă de 24 de luni, se precizează faptul că unul dintre obiectivele specifice ale proiectului este sistematizarea legislației și operaționalizarea unui cadru instituțional funcțional în sistemul de evaluare a dizabilității în România, bazat pe o abordare în acord cu obligațiile României ca stat parte la Convenția ONU pentru protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități.

Dosar nr. 413/2022 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Un individ din Pecineaga, violatorul unei fete de 6 ani, în urmă cu 19 ani, recidivează: a fost arestat la Mangalia pentru act sexual cu minor.*

Au fost întreprinse demersuri la Serviciul de Asistență Socială din cadrul Primăriei Pecineaga, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Constanța și Inspectoratul de Poliție Județean Constanța.

Urmare demersurilor efectuate, Serviciul de Asistență Socială din cadrul Primăriei Pecineaga, ne-a comunicat ancheta socială realizată la domiciliul reprezentantului minorei - victimă a infracțiunii de act sexual cu un minor.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Constanța, ne-a comunicat faptul că situația minorei în cauză se află în atenția Serviciului Intervenție în Situații de Abuz, Neglijare și Violență în Familie.

Referitor la evaluarea psihologică a minorei, se menționează faptul că a avut ca obiectiv identificarea anumitor elemente psihologice în urma expunerii acesteia la evenimentele petrecute, în sensul dacă prezintă elemente psihologice că minora ar fi fost agresată sexual și/ sau psihic sau emoțional. La finalul evaluării psihologice, mama minorei a fost consiliată în vederea conștientizării nevoilor fizice, psihice, psihologice și afective ale minorei în contextul particularităților vârstei și a situației psiho-sociale actuale, subliniindu-se importanța monitorizării atente a minorei în cadrul familiei.

Pentru o evaluare obiectivă a cazului, situația minorei a fost adusă la cunoștință Primăriei comunei Pecineaga, județul Constanța, Cabinetului Medical Individual doctor B. A., Liceului Tehnologic „Ion Bănescu”, Mangalia, județul Constanța, iar evoluția situației minorei în familie va fi monitorizată de către reprezentanții Primăriei comunei Pecineaga.

Inspectoratul de Poliție Județean Constanța ne-a comunicat următoarele: persoana vătămată, fiind însoțită de mama sa, a formulat plângere prealabilă, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de act sexual cu un minor.

În cauză s-a întocmit un dosar penal, înregistrat la Parchetul de pe lângă Judecătoria Mangalia.

Cercetările au fost efectuate sub îndrumarea procurorului de caz din cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria Mangalia, iar la data de 30.05.2022 a fost dispusă **trimiterea în judecată în stare de arest preventiv** a inculpatului, instanța dispunând arestarea preventivă a acestuia pentru o perioadă de 30 zile.

Potrivit portalului instanțelor de judecată, pe rolul Judecătoriei Mangalia a fost înregistrat la data de 31.05.2022 dosarul penal având ca obiect cercetarea săvârșirii infracțiunii de act sexual cu un minor, faptă prevăzută și pedepsită art. 220 Cod penal împotriva părții vătămate minore, **reținând astfel că nu a fost anonimizat numele părții vătămate minore.**

La data de 22.07.2022, s-a pronunțat sentința penală prin care inculpatul a fost condamnat la o pedeapsă rezultantă de 5 ani și 4 luni, ce urmează a fi executată în regim de detenție. A fost admisă acțiunea civilă a părții vătămate și obligat inculpatul la plata în favoarea acesteia a sumei de 50.000 lei cu titlu de daune morale.

Având în vedere Hotărârea nr. 600/13.05.2021, emisă de Consiliul Superior al Magistraturii prin care s-a stabilit în sarcina instanțelor judecătorești obligația de a utiliza funcția din aplicația ECRIS de anonimizare a numelor persoanelor vătămate în dosarele care au ca obiect infracțiunile prevăzute de Cap. VIII- infracțiuni contra libertății și integrității sexuale, a fost formulată o adresă către *Judecătoria Mangalia prin care am supus analizei modalitatea de implementare a Hotărârii nr. 600/2021 în cazul minorei.*

Ca atare, Judecătoria Mangalia a dat curs solicitării Avocatului Poporului de anonimizare a identității persoanei vătămate.

Recomandare implementată cu succes:

Dosar nr. 497/2022 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Trei minori au furat un cal și o căruță, însă au fost imediat depistați de jandarmii tulcenii.* În scopul verificării și clarificării situației expuse în articolul de presă, au fost întreprinse demersuri la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Tulcea, Serviciul de Asistență Socială din cadrul Primăriei Tulcea și Inspectoratul de Jandarmi Județean Tulcea.

Din analiza informațiilor transmise de către instituțiile sesizate, am putut concluziona faptul că minorii implicați în săvârșirea faptelor de sustragere a unor bunuri provin din familii vulnerabile, dezorganizate și care nu beneficiază de supraveghere permanentă. Minorii nu au conștientizat consecințele faptelor lor, sunt neșcolarizați și nu beneficiază de servicii medicale prin înscrierea pe listele unui medic de familie, fiindu-le astfel încălcate dreptul la educație și dreptul la sănătate. Am considerat faptul că în vederea prevenirii unor astfel de evenimente, nu sunt suficiente recomandările oferite de reprezentanții DGASPC Tulcea referitoare la creșterea, educarea și supravegherea minorilor.

Față de aceste aspecte, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 138/2022**, adresată directorului general al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Tulcea, ca în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, să dispună evaluarea situației celor 3 minori, cu analizarea oportunității dispunerii în favoarea minorilor a măsurii de supraveghere specializată.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Tulcea ne-a comunicat faptul că și-a însușit recomandarea emisă de Avocatul Poporului, și în acest sens, a dispus evaluarea situației minorilor în cadrul vizitelor efectuate la domiciliul acestora. Măsura supravegherii specializate va fi luată în considerare la finalizarea demersurilor legale, moment la care procurorul dispune prin ordonanță stabilirea faptelor și măsurile, inclusiv referirea către DGASPC Tulcea. Situația minorilor va rămâne în atenția direcției și a Serviciului Public de Asistență Socială de la nivelul Primăriei Municipiului Tulcea. Înscrierea la un medic de familie se va realiza prin corespondență cu Direcția de Sănătate Publică Tulcea, care prin atribuțiile sale va dispune acest lucru, în colaborare cu Centrul Județean de Resurse Educaționale Tulcea, și de asemenea se vor continua demersurile de integrare și menținere în sistemul de învățământ a acestor copii. La revenirea în țară a familiilor minorilor, li se vor oferi servicii de consiliere la nivelul DGASPC Tulcea.

În ceea ce privește autoritățile din competența teritorială a Biroului Constanța, respectiv județele Tulcea și Constanța, am constatat faptul că, **au fost deschise la colaborare**, au răspuns prompt solicitărilor instituției Avocatului Poporului, iar în situațiile în care au fost emise recomandări, acestea și le-au însușit și au comunicat măsurile dispuse.

Biroul Teritorial Craiova

● **Biroul Teritorial Craiova:** a soluționat un număr de 62 de petiții, a acordat 259 de audiențe, a înregistrat 353 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 2 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 67 de cazuri și a efectuat 8 anchete.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 170/2022 Petentul, arestat preventiv în Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Gorj, ne-a sesizat în legătură cu faptul că a fost supus la tortură și rele tratamente, solicitând să fie audiat de către un reprezentant al Instituției Avocatul Poporului.

Pentru soluționarea petiției a fost efectuată o **anchetă** la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Gorj, în vederea audierii petentului și obținerii de informații suplimentare privitoare la sesizările acestuia.

În cursul anchetei, a fost vizitată camera unde a fost cazat petentul pe perioada încarcerării în centru, respectiv, 04.02.2022-31.03.2022. În urma vizitării camerei de deținere, a documentelor studiate și a discuțiilor purtate au rezultat următoarele:

Cu privire la condițiile de cazare, s-a constatat că starea cazarmamentului din dotarea paturilor era corespunzătoare, fiind curat, camera de deținere era curată, nu s-a observat prezența mușgaiului, igrasiei sau insectelor, ultima dezinsecție fiind efectuată în luna ianuarie 2022, la fiecare pat existau două sertare metalice pentru depozitarea efectelor personale, iar pe holul centrului, fiecare deținut avea repartizat un dulap pentru depozitare.

Referitor la cererile depuse de petent, în perioada încarcerării la CRAP Gorj, respectiv 04.02.2022-31.03.2022, acesta a formulat 45 de cereri, soluționate conform documentelor prezentate de reprezentanții CRAP Gorj și studiate de reprezentanții Biroului Teritorial Craiova.

În intervalul 23.03.2022, orele 20.00 - 24.03.2022, orele 19.00, deținutul s-a aflat în forma de protest refuz de hrană, fiind declanșată procedura specifică, fiindu-i monitorizate

funcțiile vitale. Ulterior, după 23 de ore, acesta a formulat o declarație prin care a menționat că renunță la forma de protest refuz de hrană.

Cu privire la situația medicală a petentului, s-a studiat o copie a dosarului medical al acestuia, detaliile medicale de specialitate regăsindu-se în referatul medical întocmit de către un medic din cadrul Centrului Medical Județean Gorj, din care rezultă următoarele: la data de 05.02.2022, la sosirea în CRAP Gorj, s-a procedat la examinarea medicală a petentului, cu întocmirea fișei medicale și a consimțământului informat; înaintea examinării obiective, acesta a afirmat că este cunoscut cu hepatită cronică cu virus B, fără a prezenta documente medicale în acest sens; pe toată perioada custodierii în CRAP Gorj, pacientul a fost investigat clinic și paraclinic conform scrisorilor medicale existente la fișa medicală a acestuia, fiindu-i administrat tratamentul medicamentos recomandat pe toată perioada șederii în centru.

Ulterior, în data de 05.04.2022, petentul ne-a informat că este custodiat în Penitenciarul Craiova, solicitându-ne audierea sa. Având în vedere această situație, s-a propus **extinderea anchetei** și la Penitenciarul Craiova, având ca obiectiv audierea petentului pentru informații suplimentare și lămurirea aspectelor sesizate. În urma efectuării anchetei au fost obținute următoarele informații:

La data prezentării la Penitenciarul Craiova, deținutul se afla în unitatea penitenciară, fiind audiat și formulând o declarație scrisă în care a menționat că are nemulțumiri în legătură cu alocarea la regimul de hrană, tratamentul medicamentos și analizele medicale care i-au fost recomandate și nu i-au fost făcute.

Din studierea documentelor puse la dispoziție în cadrul anchetei, precum și a discuțiilor purtate cu șeful Serviciului asistență psihosocială, a rezultat faptul că deținutul a fost inclus în programul destinat deținuților aflați în perioada de carantină și observare „INSTAD”, în scopul pregătirii și adaptării deținuților la mediul carceral.

Dosar nr. 179/2022 Petenta, mama unui deținut custodiat în Penitenciarul Târgu Jiu, ne-a sesizat în legătură cu faptul că fiul său este nedreptățit deoarece nu mai este scos la muncă, în mod nejustificat și abuziv, fiind înlocuit cu un alt deținut care are relații, solicitând ca fiul său să fie audiat de către un reprezentant al instituției Avocatul Poporului.

În soluționarea petiției, s-a aprobat efectuarea unei **anchete** la Penitenciarul Târgu Jiu.

Din documentele studiate și discuțiile purtate au rezultat următoarele:

- deținutul a fost selecționat și a prestat activități lucrative în interiorul Penitenciarului Târgu Jiu, la spălătoria unității, în perioada 08.11.2021-05.04.2022, ulterior intervenind suspiciuni de posesie și comercializare de substanțe interzise în interiorul penitenciarului, privitor la persoana deținutului. În acest context, deoarece prin natura activității prestate acesta avea acces la toate camerele de deținere din interiorul unității, astfel fiind facilitat transportul substanțelor interzise, acesta a fost retras de la punctul de lucru interior-spălătorie, iar prin decizia comisiei de muncă din data de 05.04.2022, a fost selecționat și repartizat la punctul exterior de lucru Gospodărie agro-zootehnică.

- conform consemnărilor din procesul-verbal al comisiei de selecționare și repartizare la muncă rezultă că a refuzat să presteze muncă la această activitate (Gospodăria agro-zootehnică) din cadrul Penitenciarului Târgu Jiu, fiind retras de la muncă.

În cadrul anchetei, s-au purtat discuții și cu judecătorul delegat pentru supravegherea privării de libertate la Penitenciarul Târgu Jiu, care a menționat că în data de 12.04.2022, a audiat deținutul, la cererea acestuia, acesta reclamând faptul că dorește să lucreze în interiorul Penitenciarului Târgu Jiu, nu la un alt punct de lucru. În urma analizării aspectelor sesizate de deținut, judecătorul a decis că nu i s-au încălcat drepturi sau libertăți, dreptul acestuia la muncă nefiind încălcat, deoarece i s-a oferit un alt loc de muncă, pe care deținutul l-a refuzat.

Dosar nr. 22/2022 - Sesizare din oficiu în urma informațiilor apărute în mass-media, conform cărora o profesoară, care predă educație tehnologică în patru școli rurale din județul Olt, a trimis unor elevi pe WhatsApp, din greșală, fotografiile care o înfățișau în ipostaze indecente, ulterior acestea ajungând la dirigințele unei clase de la una dintre instituțiile de învățământ unde activa cadrul didactic.

Urmare demersului efectuat la Școala Gimnazială Valea Mare, județul Olt, am fost informați că au fost înregistrate sesizări scrise din partea unui profesor diriginte și a directorului, precum și din partea a doi părinți, cu privire la comportamentul necorespunzător al cadrului didactic, motiv pentru care a fost convocat Consiliul profesoral al unității de învățământ.

Prin decizia Consiliului de Administrație a fost aprobată Comisia de disciplină, urmând a fi întocmit raportul de cercetare în cauză. Cu ocazia efectuării cercetării disciplinare, cadrul didactic a recunoscut fapta săvârșită, menționând că pozele au apărut în spațiul public și implicit pe telefoanele copiilor, deoarece a neglijat să își paroleze mobilul, imaginile ajungând în posesia unui nepot care le-a postat în profilul de WhatsApp. Profesoara nu a considerat că imaginile respective au avut o influență asupra elevilor, dar a recunoscut că imaginea școlii a avut de suferit. În urma analizării cazului, comisia a întocmit raportul de cercetare disciplinară prealabilă și a propus sancționarea cadrului didactic cu avertisment, considerând că fapta a fost săvârșită accidental, persoana în cauză fiind vinovată de neglijență. Sancțiunea cu avertisment a fost aprobată prin decizia Consiliului de Administrație.

Urmare demersului efectuat la Inspectoratul Școlar Județean Olt, am fost înștiințați că aspectele relatate în presă erau cunoscute la nivelul instituției, în acest sens s-au efectuat verificări și au fost dispuse măsuri cu privire la comportamentul necorespunzător al cadrului didactic, acesta fiind sancționat cu avertisment prin decizia Consiliului de Administrație al unității de învățământ, conform prevederilor legale.

Dosar nr. 262/2022 Petenta a sesizat faptul că în perioada anilor 2017 - 2021, a lucrat ca sezonier în Marea Britanie, în agricultură, timp de 8 luni pe an, respectiv lunile februarie - septembrie. Susținea că a obținut statutul de rezident din luna februarie 2020. Totodată, aceasta a menționat că a întocmit dosarul în vederea acordării indemnizației pentru creșterea copilului în România (în condițiile în care a fost informată că este necesar să lucreze două luni în țară), însă reprezentanții Primăriei Segarcea și Agenției Județene pentru Plăți și Inspecție Socială Dolj au informat-o verbal că nu poate beneficia de această indemnizație, deoarece legislația s-a modificat, Marea Britanie nemaifiind parte a Uniunii Europene.

Ca urmare a demersului efectuat, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale ne-a informat că în condițiile în care petenta a desfășurat activitate în Marea Britanie și deține statutul de rezident înainte de data de 31 decembrie 2020, aceasta beneficiază de prevederile Acordului de retragere agreeat între Uniunea Europeană și Regatul Unit, și are dreptul la prestații familiale în baza principiilor prevăzute de regulamentele europene privind coordonarea sistemelor de securitate socială, respectiv Regulamentul (CE) nr. 883/2004 și Regulamentul (CE) nr. 987/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului.

Deoarece petenta a realizat activități profesionale în România, anterior datei nașterii copilului, se supune legislației române în vigoare, având dreptul la concediu și indemnizație pentru creșterea copilului în România, prin totalizarea perioadelor de activitate realizate în Marea Britanie, la care se adaugă perioada de activitate desfășurată pe teritoriul țării, primind răspuns favorabil din partea Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială.

În acest sens, dosarul a fost soluționat prin emiterea unei decizii de către Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Dolj, petenta beneficiind de indemnizația pentru creșterea copilului în România, începând cu luna iulie 2022.

Dosar nr. 300/2022 Petentul, cetățean bulgar, angajat ca șofer internațional, a sesizat faptul că timpul de așteptare la tranzitarea punctului de frontieră româno-bulgară de la Calafat este foarte mare, sute de tiruri așteaptă ore întregi, în condiții inumane, să treacă granița.

Ca urmare a demersului efectuat, Inspectoratul Teritorial al Poliției de Frontieră Giurgiu ne-a comunicat faptul că de la începutul anului 2022 și până în prezent s-a observat o creștere continuă a numărului de mijloace de transport și de persoane care s-au prezentat în vederea efectuării formalităților de trecere a frontierei Calafat - Vidin, atât pe sensul de intrare în țară, cât și pe sensul de ieșire din țară, aspect generat de factori externi, precum conflictul din Ucraina, închiderea temporară a liniei de feribot Bechet - Oreahovo, datorită nivelului scăzut al Dunării în punctul bulgar de trecere a frontierei, traficul fiind reluat începând cu data de 31.08.2022. Astfel, în perioada 01.01.2022 - 31.08.2022, comparativ cu aceeași perioadă a anului 2021, s-au înregistrat creșteri de aproximativ 20% la mijloacele de transport și persoane care tranzitează frontiera româno-bulgară.

În punctul de trecere a frontierei Calafat, în afară de Poliția de Frontieră Română și Bulgară, își desfășoară activitatea și reprezentanții altor instituții române și bulgare, cu atribuții în cântărirea mijloacelor de transport marfă și eliberarea autorizațiilor de tranzit, încasarea taxei de pod, verificarea și sigilarea compartimentelor de marfă ale mijloacelor de transport, verificarea autocamioanelor încărcate cu deșeuri. Activitatea acestor instituții generează creșterea timpilor de așteptare, atât pe sensul de ieșire, cât și pe sensul de intrare din/în țară.

În vederea fluidizării traficului în punctul de trecere a frontierei româno-bulgare de la Calafat, Inspectoratul Teritorial al Poliției de Frontieră Giurgiu a dispus o serie de măsuri: operaționalizarea arterei nr. 6, pe sensul de intrare în România, inițial aceasta fiind stabilită ca arteră de rezervă, obținerea unui acord, în luna august 2022, din partea Poliției de Frontieră Bulgară, cu privire la operaționalizarea arterei nr. 6 pe sensul de ieșire din România, organizarea de întâlniri de lucru cu autoritățile române și bulgare, în vederea stabilirii măsurilor pentru fluidizarea traficului de camioane pe sensul de intrare în România, fiind reduși timpii alocați schimbului de tură de către toate instituțiile participante, delegarea a 6 polițiști de frontieră din cadrul Sectorului Poliției de Frontieră Bechet la punctul de trecere a frontierei Calafat, pe perioada cât punctul de trecere a frontierei Bechet nu a fost operațional, dotarea punctului de trecere a frontierei Calafat cu aparatură performantă în descoperirea persoanelor ascunse în mijloacele de transport marfă, respectiv 5 detectoare multigaz CO₂ și două aparate pentru detectarea bătailor inimii, fapt ce determină efectuarea unui control eficient și scăderea timpilor de așteptare, verificarea autocamioanelor pe sensul de intrare în România, în perioadele cu trafic redus, pe 5 artere de control, încadrarea în luna septembrie 2022, din sursă externă, a 5 polițiști, aceștia fiind repartizați la Sectorul Poliției de Frontieră Calafat. Începând cu luna decembrie 2021, au fost încadrați la Sectorul Poliției de Frontieră Calafat 6 polițiști, efectivul fiind mărit cu 9 agenți și 2 ofițeri.

Toate autoritățile sesizate **au fost deschise la colaborare**, au dat curs demersurilor efectuate, în acest sens fiind de menționat cu titlu de exemplu, Penitenciarul Craiova Pelendava, Penitenciarul Târgu Jiu, Administrația Națională a Penitenciarelor, Inspectoratele Școlare Județene Dolj, Gorj, Olt și Mehedinți, Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Olt, Dolj, Gorj și Mehedinți, Direcțiile de Sănătate Publică Dolj, Olt, Gorj și Mehedinți, Spitalele Județene de Urgență Dolj, Gorj, Olt și Mehedinți, Inspectoratele de Poliție Județene Dolj, Gorj, Olt și Mehedinți, Primăria Craiova.

Cât privește **latura negativă** a activității de colaborare cu autoritățile, este de menționat faptul că, în continuare, este prezentă situația în care în cadrul primăriilor nu există personal de specialitate angajat la compartimentele de asistență socială, activitatea acestor

compartimente, care ar trebui, printre alte atribuții, să fie interfața dintre comunitățile locale și direcțiile județene de asistență socială și protecția copilului, este de cele mai multe ori disfuncțională, inefficientă și pur simbolică. În foarte multe situații, primăriile răspund demersurilor noastre cu întârziere sau nu răspund, fiind situații în care ni se comunică răspunsuri evazive, incomplete, pe lângă subiect, fără să fie comunicate informațiile solicitate.

Biroul Teritorial Galați

● **Biroul Teritorial Galați:** a soluționat un număr de 141 petiții, a acordat un număr de 176 de audiențe, a înregistrat un număr de 333 apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 84 activități de mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 109 de cazuri, a efectuat 1 anchetă și a formulat 4 recomandări.

Autorități deschise la colaborare:

- *Liceul de Artă „Hariclea Darclee” Brăila, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brăila, Inspectoratul Județean de Poliție Brăila*

Dosar nr. 122/2022 - Sesizare din oficiu în urma apariției unui articol potrivit căruia, o elevă a fost bătută în clasă de către două colege. Din răspunsurile primite în urma demersurilor efectuate în acest caz, s-a observat o bună colaborare între instituțiile publice și compartimentele care au competențe în gestionarea cazurilor de violență și bullying. Liceul a solicitat sprijinul organelor de poliție, dar și al DGASPC, au fost purtate discuții cu părinții tuturor elevilor implicați în conflict, au fost aplicate chestionare la clasa respectivă pentru a se observa riscurile de izbucnire a unui nou conflict, consilierul școlar a inclus toți elevii implicați în conflict în planul său de evaluare și consiliere, se fac demersuri pentru o colaborare pe viitor între Inspectoratul de Poliție Județean și unitatea de învățământ, prin desfășurarea unui proiect pentru reducerea violenței școlare și a bullyingului, ce presupune implicarea directă a elevilor liceului.

- *Direcția de Sănătate Publică Galați, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Sf. Ioan” Galați și Serviciul de Telecomunicații Speciale*

Dosar nr. 127/2022 - Sesizare din oficiu în urma publicării articolului *Mămică obligată să meargă 10 ore prin oraș și județ, cu fetița de mână, pentru a o vaccina*. Au fost efectuate demersuri la Direcția de Sănătate Publică Galați și Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Sf. Ioan” Galați, pentru a verifica dacă au fost luate măsuri pentru ca programul de vaccinare actual să fie adus la cunoștința persoanelor interesate să își vaccineze copiii.

Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Sf. Ioan” Galați a transmis că s-a luat decizia ca programul de lucru să fie extins, în același interval orar, și în cursul zilelor de sâmbătă și duminică. DSP Galați, la rândul ei, după demersurile realizate de Avocatul Poporului, a solicitat STS local să trimită SMS fiecărei persoane din platforma de programare, prin care să se precizeze că centrul de vaccinare la care erau programați este închis și că pot efectua vaccinarea în Ambulatoriu de Specialitate de la Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Sf. Ioan” Galați, precum și programul centrului de vaccinare.

De asemenea, DSP Galați a trimis către STS-DJTS Galați adrese prin care anunța închiderea unor centre de vaccinare din Galați și a solicitat actualizarea programului tuturor centrelor de vaccinare.

STS a modificat programul de funcționare al centrelor de vaccinare în platforma de programare. Și DSP Galați a actualizat pe site-ul propriu programul de funcționare al centrelor

de vaccinare. În acest mod, persoanele care doresc să se vaccineze sau să-și vaccineze copiii pot accesa informații actuale și corecte atât de pe site-ul DSP Galați, cât și din platforma de programare pentru vaccinare.

Dosar nr. 350/2022 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Un funcționar din cadrul Primăriei Focșani este acuzat de o fată de liceu că i-a făcut propuneri indecente, chiar în incinta unității de învățământ pe care fata o frecventează.* Au fost efectuate demersuri la Inspectoratul de Poliție Județean Vrancea, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vrancea, Parchetul de pe lângă Judecătoria Focșani și Primăria Municipiului Focșani, pentru a constata dacă drepturile tinerei agresate în incinta școlii au fost respectate și dacă au fost luate măsuri pentru ca aceste abuzuri să înceteze.

S-a constatat că a existat o colaborare foarte bună între cadrele didactice și reprezentanții DGASPC Vrancea, care au sesizat imediat abuzul atât la angajator (Primăria Municipiului Focșani), cât și la poliție.

Primăria Municipiului Focșani a făcut plângere împotriva angajatului la organele de cercetare penală și a demarat procedura de cercetare disciplinară a acestuia. În cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria Focșani au fost constituite două dosare penale, care apoi au fost conexeate. În prezent, se efectuează cercetări amănunțite privind activitatea infracțională a abuzatorului, cu respectarea prevederilor Codului penal și a Codului de procedură penală.

Minora beneficiază de consiliere psihologică în cadrul DGASPC Vrancea, pentru a depăși evenimentele negative care au marcat-o.

Dosar nr. 777/2022 Petenta era nemulțumită de lipsa răspunsului la o petiție pe care a trimis-o Casei Județene de Pensii Vrancea în data de 22.03.2022, conform documentelor poștale atașate. În conținutul acesteia solicita revizuirea pensiei, conform celor stabilite de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 670/2021. A atașat un răspuns anterior, în conținutul căruia se regăsește precizarea că cererea va fi soluționată favorabil, după implementarea programului informatic, dar acest lucru nu s-a întâmplat nici până la data sesizării instituției noastre.

Ca rezultat al demersului întreprins, Casa Județeană de Pensii Vrancea ne-a transmis o adresă, din conținutul căreia rezulta că a fost emisă o decizie privind recalcularea pensiei de limită de vârstă, acordându-se un indice de corecție de 1.12. De asemenea, se precizează că petenta are de încasat suma de 2.574 lei, reprezentând diferențe pentru perioada 06.12.2021-31.10.2022, ce urmează a fi virată în cont bancar, în perioada 1-15 ianuarie 2023.

Dosar nr. 512/2022 Petentul, în calitate de delegat al locatarilor unui bloc din Galați, ne-a adus la cunoștință situația în care se află din cauza unui vecin, al cărui imobil este plin de gunoaie care emană un miros greu pentru întreaga scară. De asemenea, din susținerile petentului, mizeria de nedescris în care locuiește familia de la acest apartament pune grav în pericol sănătatea tuturor vecinilor. Asociația de proprietari a făcut numeroase sesizări la Direcția de Sănătate Publică a Județului Galați, Poliția Locală Galați și la Poliția Municipiului Galați.

Ca rezultat al demersurilor întreprinse, Poliția Locală Galați ne-a comunicat faptul că au constatat că cele semnalate se confirmă, procedând în repetate rânduri la sancționarea contravențională a proprietarului apartamentului în care se depozitează deșeuri și ale cărui condiții de locuit sunt insalubre.

DSP Galați a înaintat adrese către Asociația de proprietari și către domnul respectiv, solicitându-le acestora respectarea obligațiilor care le revin fiecăruia pentru a nu pune în pericol sănătatea publică a comunității.

Direcția de Asistență Socială a Municipiului Galați a trimis în luna august 2022 o echipă formată dintr-un asistent social și un consilier din cadrul instituției la apartamentul în discuție, echipă care a constatat faptul că familia (tată și fiu) locuiește în condiții greu de imaginat, depozitând zilnic în apartament gunoi și dezafectând toaleta. DAS Galați a înaintat Serviciului Juridic și Legalitate din cadrul Primăriei Municipiului Galați toate documentele întocmite cu prilejul efectuării anchetei sociale la adresa în discuție, cu rugămintea de a proceda la punerea în aplicare a dispozițiilor HCL nr. 339/24.06.2021.

Primăria Municipiului Galați ne-a adus la cunoștință faptul că o comisie din cadrul instituției s-a deplasat, împreună cu lucrători de la Serviciul Public ECOSAL Galați, la domiciliul persoanei în cauză, în vederea înlăturării deșeurilor și a igienizării imobilului, proprietarul refuzând însă accesul în locuință. Pentru aceste motive, Serviciul Juridic și Legalitate a procedat la sesizarea instanței de judecată, solicitând, pe cale de ordonanță președințială, autorizarea administrației publice locale pentru realizarea lucrărilor de igienizare a apartamentului în cauză, urmând să procedeze apoi la curățarea și eliminarea tuturor gunoaielor din imobil, precum și la igienizarea acestuia.

Dosar nr. 654/2022 Petenta își exprima nemulțumirea față de refuzul Casei Județene de Pensii Galați de a-i acorda tichete sociale emise pe suport electronic, motivat de susținerea că veniturile realizate depășesc pragul de 1.500 de lei. Petenta a precizat că veniturile sale nu depășesc această sumă nici pentru anul 2021, nici pentru 2022, iar pentru dovedirea celor invocate a atașat copii ale adeverințelor de venit emise de Administrația Județeană a Finanțelor Publice Galați pentru anii menționați, precum și copia cuponului de pensie.

Ca urmare a demersului întreprins, Casa Județeană de Pensii ne-a transmis un răspuns în conținutul căruia au fost indicate prevederile legale incidente în domeniul acordării tichetelor sociale. În finalul acestuia s-a precizat că urmare verificării situației centralizatoare transmise de către Casa Națională de Pensii Publice în luna septembrie 2022, petenta figurează ca persoană eligibilă pentru a primi voucher social prin programul guvernamental „Sprijin pentru România”, pentru tranșa a III-a. Pentru a intra în posesia cardului, i-au fost oferite datele de contact necesare.

Recomandări implementate cu succes:

Dosar nr. 492/2021 Petenta ne-a solicitat sprijinul în ceea ce privește încălcarea dreptului la educație al celor doi copii ai dânzei de către Grădinița cu program prelungit nr. 48 din Brăila, și în ceea ce privește încălcarea dreptului său de petiționare, tot de către unitatea de învățământ.

Au fost efectuate demersuri la această grădiniță, aducându-le la cunoștință prevederile legislative aplicabile acestui caz, însă răspunsul de la această unitate de învățământ a fost primit după două luni, după ce a fost sesizat și Inspectoratul Școlar Județean Brăila asupra faptului că reprezentanții grădiniței nu răspund la solicitările primite.

S-a constatat că la nivelul Inspectoratului Școlar Județean Brăila nu există o procedură privind modul în care unitățile de învățământ preșcolar ar trebui să intervină pentru a combate absenteismul copiilor de la grădiniță, dar există Strategia de combatere a abandonului și absenteismului școlar, document publicat pe site-ul instituției.

Având în vedere faptul că strategia județeană de prevenire a absenteismului școlar ar trebui să vizeze și preșcolarii din grupa mare de grădiniță, potrivit legislației în vigoare, a fost emisă **Recomandarea nr. 83/2022**, către Inspectoratul Școlar Județean Brăila, care prevedea următoarele:

- aprobarea la nivelul Inspectoratului Școlar Județean Brăila a unei proceduri privind modalitatea în care vor trebui să acționeze conducătorii unităților de învățământ preșcolar și școlar, în situația în care se constată că anumiți preșcolari din grupa mare sau elevi nu

frecventează cursurile, iar această procedură să fie adusă la cunoștința tuturor celor care au atribuții și responsabilități în acest sens;

- instruirea tuturor conducătorilor de unități de învățământ preșcolar și școlar din județul Brăila în ceea ce privește obligația de a răspunde în termenul legal la petiții, potrivit prevederilor din Ordonanța de Guvern nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, cu modificările și completările ulterioare.

Recomandarea fost însușită, lucrându-se la actualizarea Strategiei privind abandonul și absenteismul școlar, ținându-se cont de aspectele menționate de Avocatul Poporului. De asemenea, toate unitățile de învățământ preuniversitar din județul Brăila au fost notificate privind obligația respectării prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor.

Dosar nr. 179/2022 - Sesizare din oficiu privind situația unui elev de clasa a VI-a în cadrul Colegiului Național „Costache Negri” din Galați, care a fost bătut în școală de către colegi de clasă, ajungând acasă cu vânătăi pe față. Părinții copilului au solicitat eliberarea unui certificat medico-legal și au fost nemulțumiți de modul în care a acționat conducerea instituției de învățământ, pe care o acuzau că a dorit să minimizeze gravitatea faptelor, în detrimentul copilului lor.

S-a efectuat o **anchetă** la Colegiul Național „Costache Negri” Galați, purtându-se discuții cu reprezentanții conducerii unității școlare, dirigintele clasei unde a avut loc incidentul și consilierii școlari. Au fost efectuate demersuri și la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Galați, Inspectoratul de Poliție Județean Galați și Inspectoratul Școlar Județean Galați. S-a constatat o insuficientă colaborare între instituțiile care au rol în protejarea drepturilor copiilor, reprezentanții unității școlare considerând că nu este necesar să solicite sprijinul DGASPC Galați și al Biroului de Siguranță Școlară din cadrul IPJ Galați, deși Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului stabilește cum ar trebui să se procedeze în astfel de cazuri.

În consecință, a fost emisă **Recomandarea nr. 52/2022**, către conducerea Colegiului Național „Costache Negri” Galați, privind necesitatea respectării de către cadrele didactice și conducerea instituției școlare a prevederilor Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului.

Această Recomandare a fost însușită de către conducerea Colegiului, personalul instituției școlare fiind instruit în legătură cu modalitatea în care trebuie să reacționeze și să colaboreze dacă apar situații de violență între copii.

Dosar nr. 504/2021 - Sesizare din oficiu ca urmare a informațiilor apărute în presă potrivit cărora, o femeie a acuzat că soțul ei, diagnosticat cu pneumonie, a fost ținut în frig în curtea Spitalului Clinic Județean de Urgență „Sf. Apostol Andrei” Galați, fără să fie văzut de un medic și a decedat, deși bărbatul era vaccinat împotriva COVID-19 cu schema completă.

Din analiza răspunsurilor primite de la instituțiile către care s-au efectuat demersuri (Serviciul de Ambulanță Județean Galați, Spitalul de Pneumoftiziologie Galați, Colegiul Medicilor Galați, Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sf. Apostol Andrei” Galați, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Galați), Avocatul Poporului a constatat existența unei încălcări a drepturilor persoanei prin sistarea cercetării interne/disciplinare pentru soluționarea plângerii familiei, de către conducerea unității sanitare în care s-a produs tragedia, motivat de ancheta penală în curs.

Astfel, a fost emisă **Recomandarea nr. 35/2022**, către managerul Spitalului Clinic Județean de Urgență „Sf. Apostol Andrei” Galați, având ca obiect reluarea verificărilor la nivelul unității sanitare pentru soluționarea sesizării soției, motivat de lipsa temeiului legal al suspendării acestora în cazul unei cercetări penale în desfășurare și informarea petentei în

legătură cu rezultatele acestei acțiuni, cu inițierea unei eventuale proceduri disciplinare în temeiul dispozițiilor Codului muncii, precum și cu privire la măsurile dispuse.

Managerul unității sanitare și-a însușit Recomandarea Avocatului Poporului, și a hotărât reluarea verificărilor la nivelul spitalului pentru soluționarea plângerii formulate de către soția pacientului decedat, dispunând întrunirea Comisiei de analiză a deceselor intraspitalicești și comunicarea rezultatelor acestei acțiuni atât petentei, cât și Biroului Teritorial Galați.

Majoritatea autorităților și instituțiilor sesizate **au fost deschise la colaborare**, au dat curs demersurilor efectuate, în acest sens fiind de menționat cu titlu de exemplu, Primăria Municipiului Galați, Direcția de Asistență Socială Galați, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Galați, Casa Județeană de Pensii Galați, Casa Județeană de Pensii Vrancea.

Biroul Teritorial Iași

● **Biroul Teritorial Iași:** a soluționat un număr de 328 petiții, a acordat 299 de audiențe, a înregistrat 274 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 38 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 112 de cazuri, a efectuat 25 anchete și a formulat 14 recomandări.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 207/2022 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Războiul dintre Primăria Bârlad și Unistil face victime: 1300 de elevi au rămas fără abonamente gratuite!*, în care erau prezentate dificultățile cu care se confruntă elevii din învățământul preuniversitar din Municipiul Bârlad, în ceea ce privește asigurarea gratuității la servicii publice de transport local.

Urmare demersurilor întreprinse, Consiliul Local al Municipiului Bârlad, județul Vaslui, a revocat Hotărârea nr. 74/28.02.2022 pentru aprobarea Regulamentului de acordare a abonamentelor de transport gratuite pentru elevii din învățământul preuniversitar acreditat/autorizat de pe raza Municipiului Bârlad, hotărâre ce limita numărul de călătorii lunare gratuite, respectiv la 24, prin Hotărârea nr. 121/31.03.2022, fiind respectate astfel dispozițiile art. 84 alin. (1) din Legea nr. 1/2011 a educației naționale.

Dosar nr. 484/2022 - Sesizare din oficiu privind o situație contradictorie pentru participanții la traficul rutier, respectiv lipsa unor indicatoare, care să stabilească în mod concret sensul de mers pe una din străzile din Municipiul Iași (Strada Gheorghe Săulescu), aspect care poate conduce la încălcarea drepturilor conducătorilor auto.

În urma demersurilor întreprinse, au fost constatate următoarele aspecte: Primăria Municipiului Iași a avut o reacție pro-activă urmare sesizării noastre; au fost efectuate verificări și demersuri în vederea clarificării regimului circulației rutiere în zona indicată, asigurându-se de posibilitatea circulației autovehiculelor speciale pentru colectarea deșeurilor și statutul parcarilor din zona respectivă și a fost solicitat avizul Poliției Rutiere pentru instituirea prelungirii sensului unic.

Dosar nr. 795/2022 Petentul s-a adresat Biroului Teritorial Iași, precizând că prin Decizia nr. 670/2021, Curtea Constituțională a constatat că sintagma „la înscrierea inițială la pensie” este constituțională în măsura în care beneficiază de indicele de corecție și titularii pensiilor pentru limită de vârstă care au fost stabilite după 1 ianuarie 2011 și care au fost transformate din pensii anticipate parțiale stabilite anterior acestei date.

Ca efect al acestei decizii, Casa Județeană de Pensii Iași a revizuit pensia pentru limită de vârstă a petentului, iar prin aplicarea indicelui de corecție de 1,06 a rezultat un punctaj mediu anual superior și, deci, un quantum al pensiei mai mare. Însă, deși prin decizia de revizuire s-a dispus ca plata drepturilor se va face începând cu data de 06.12.2021 (data publicării în Monitorul Oficial a deciziei Curții Constituționale), petentul încasa în continuare valoarea pensiei calculată anterior revizuirii.

Urmare demersului întreprins pe lângă Casa Județene de Pensii Iași, în luna noiembrie 2022, a fost achitată petentului pensia la valoarea stabilită prin revizuire, dar și diferența între pensia cuvenită și pensia încasată în perioada 06.12.2021- 01.11.2022.

Recomandări implementate cu succes:

Dosar nr. 122/2022 Sesizare din oficiu în urma publicării în presa locală a unui articol în care se relata despre instituirea unei măsuri de protecție specială - plasament în regim de urgență, ca urmare a neglijării, în favoarea copilului unei minore din județul Vaslui, abuzată sexual de către un vecin. Au fost efectuate demersuri la Primăria comunei Perieni, județul Vaslui, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) Vaslui, Inspectoratul de Poliție Județean (IPJ) Vaslui și Judecătoria Bârlad.

Din analiza răspunsurilor primite, a rezultat că minora la care se făcea referire în presă provine dintr-o familie cu opt copii, dintre care două minore în întreținere. DGASPC Vaslui a intervenit potrivit competențelor legale, atât în sprijinul minorei abuzate sexual, prin acompanierea acesteia în procedură judiciară și acordarea serviciilor de evaluare, asistență și consiliere, cât și în ocrotirea nou-născutului, prin instituirea unei măsuri de protecție specială.

Însă, la nivelul primăriei de domiciliu am constatat carențe în ceea ce privește depistarea precoce a situației de risc în care s-au aflat cele două minore din familie, întocmirea planului de servicii, monitorizarea situației acestora, respectiv acordarea serviciilor specifice. Astfel, deși în răspunsul transmis se preciza că cele două minore „sunt de 3 ani repetente”, situația acestora nu a fost monitorizată până la data sesizării organelor de cercetare penală, ceea ce a relevat că neglijarea educațională a fost cunoscută și acceptată tacit pe plan local. În consecință, minorele din familie au fost expuse unui cumul de factori de risc, având în vedere situația de repetenție, abandon școlar, istoric familial în săvârșirea faptelor cu caracter penal, violență în familie și consum excesiv de alcool.

În acest context, a fost emisă **Recomandarea nr. 65/2022**, care a fost însușită de către de către primarul comunei Perieni, județul Vaslui. Pe de o parte, recomandarea a vizat luarea măsurilor legale pentru identificarea tuturor copiilor din comunitate aflați în situație de risc, cu precădere prin implicarea membrilor Consiliului Comunitar Consultativ și prin conlucrarea eficientă cu instituțiile publice și private locale care, prin natura profesiei, intră în contact cu copilul (școala, poliția, biserica, medicul de familie). Pe de altă parte, s-a urmărit eficientizarea monitorizării copiilor din localitate aflați în situație de risc, prin completarea fișei de identificare a riscurilor, întocmirea planului de servicii în termenul legal și acordarea serviciilor aprobate.

În cauză, a fost întocmit un dosar penal, inițial sub aspectul săvârșirii infracțiunii de act sexual cu un minor, fiind efectuate o serie de expertize, ulterior, dispunându-se trimiterea în judecată a autorului faptelor pentru săvârșirea infracțiunii de viol în formă continuată. În urma verificării pe portalul instanțelor de judecată a stadiului dosarului penal întocmit, am constatat că numele minorei victimă era publicat, deși în sarcina instanțelor judecătorești a fost stabilită obligația de anonimizare a numelui persoanelor vătămate în dosarele penale având ca obiect infracțiuni contra libertății și integrității sexuale.

În acest sens, ne-am adresat Judecătorei Bârlad, care a procedat de îndată la îndepărtarea numelui și a prenumelui persoanei vătămate minore în aplicația informatizată ECRIS.

Recomandarea nr. 120/2022 a fost adresată primarului comunei Arsura, județul Vaslui. Recomandarea a vizat asigurarea unei conlucrări eficiente cu membrii comunității locale în procesul de identificare a copiilor de pe raza unității administrativ-teritoriale aflați în situație de risc, așa cum prevede art. 6 din Metodologia aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 691/2015; completarea fișei de identificare a riscurilor pentru toți copiii din comunitate aflați în situație de risc, potrivit art. 13 alin. (1) din Metodologia aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 691/2015 și solicitare sprijinului de specialitate al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Vaslui privind coordonarea și îndrumarea metodologică a activității compartimentului de asistență socială, în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului, în conformitate cu dispozițiile art. 14 din Metodologia aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 691/2015.

Recomandarea a fost însușită de autoritatea locală, care a luat următoarele măsuri: începând cu data de 01.09.2022, a fost angajat un asistent social calificat cu atribuții depline în cadrul SPAS Arsura; au fost efectuate demersurile necesare și în ședința Consiliului Local din data de 23.09.2022, fiind constituit Consiliul Comunitar Consultativ prin Hotărârea de Consiliu Local nr. 41/23.09.2022, informațiile fiind diseminate tuturor membrilor; procesul de identificare a copiilor aflați în situații de risc din comunitate se află în curs, urmând a fi întocmite fișele de identificare a riscurilor pentru toți copiii din comunitate, potrivit art. 13 alin. (1) din Metodologia aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 691/2015.

Recomandarea nr. 34/2022, emisă de Avocatul Poporului cu privire la situația unui elev de la Școala Gimnazială „Ionel Teodoreanu” Iași, supus unor diferite acte de violență, abuz emoțional și bullying, care a primit o mustrare scrisă pentru comportamentul manifestat atunci când a întârziat la oră și a fost invitat de către dirigintele clasei să rămână pe hol până la pauză.

În urma **anchetei** efectuate, situația de violență, abuz emoțional și bullying sesizată nu s-a confirmat, însă s-a constatat încălcarea prevederilor privind interzicerea măsurilor care pot limita accesul la educație al elevilor, respectiv dispozițiile art. 187 alin. (2) din Regulamentul-Cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, cu completările și modificările ulterioare, aprobat prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 5447/2020.

Recomandarea a fost însușită de directorul unității de învățământ, care a procedat atât la completarea Regulamentului de organizare și funcționare al școlii, în sensul în care orice elev care întârzie la oră va primi «absent», dar va fi primit în sala de curs, cât și la informarea cadrelor didactice cu privire la interzicerea aplicării oricăror măsuri care pot limita participarea la cursuri a elevilor.

Recomandarea nr. 11/2022 a fost adresată directorului Liceului Special „Moldova” Târgu Frumos, județul Iași. Recomandarea a vizat: respectarea dispozițiilor Legii nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, Ordinului nr. 5.338/2021 pentru aprobarea măsurilor de organizare a activității în cadrul unităților/instituțiilor de învățământ în condiții de siguranță epidemiologică pentru prevenirea îmbolnăvirilor cu virusul SARS-CoV-2 și ținând cont de deficiențele de vedere ale elevilor școlarizați, în situația confirmării unui caz de infectare, să se ia măsurile necesare pentru supravegherea elevului până la preluarea de către părinți sau reprezentanți legali, să existe o colaborare eficientă cu toate autoritățile administrației publice competente în vederea susținerii și monitorizării modului în care se va desfășura transportul elevilor infectați către

adresa de domiciliu, în condiții de maximă siguranță epidemiologică și să identifice soluții concrete pentru elevii nevăzători diagnosticați pozitiv în vederea prevenirii unor cazuri similare.

Recomandarea a fost însușită de directorul Liceului Special „Moldova”, care a luat următoarele măsuri: au fost diseminate prevederile legale menționate, iar în situația confirmării unui caz de infectare cu virusul SARS-CoV-2 se vor lua toate măsurile necesare pentru supravegherea respectivului elev până la preluarea de către părinți sau reprezentanți legali și se va colabora cu toate autoritățile administrației publice competente în vederea susținerii și monitorizării modului în care se va desfășura transportul elevilor infectați către adresa de domiciliu, în condiții de maximă siguranță epidemiologică.

Biroul Teritorial Oradea

● **Biroul Teritorial Oradea:** a soluționat un număr de 90 de petiții, a acordat 250 de audiențe, a înregistrat 442 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 5 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 89 de cazuri, a efectuat 2 anchete și a formulat 1 recomandare.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 523/2022 Biroul Teritorial Oradea a fost sesizat de către un petent care, în calitate de chiriaș al unei locuințe ANL, a solicitat Primăriei Orașului Ștei să îi comunice modalitatea de calcul a chiriei, dar răspunsul primit îl nemulțumea.

Petentul menționa faptul că nu sunt respectate aspectele informării publice a chiriașilor prin afișarea metodei de calcul a acesteia.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, Primăria Orașului Ștei ne-a comunicat metoda de calcul a chiriei pentru locuințele ANL din Orașul Ștei și modalitatea de calcul a chiriei pentru petent.

În ceea ce privește informarea publică a chiriașilor, prin afișarea chiriei: metoda de calcul a fost afișată, având în vedere prevederile legale, fără ca instituția să prezinte datele chiriașilor, acestea fiind date cu caracter personal. Comunicarea cuantumului chiriei, se face la cererea personală a chiriașilor.

Transmiterea facturii lunare către petent s-a făcut prin poșta electronică. Este menționat faptul că situația financiară a fiecărui chiriaș se poate solicita la casieria unității și vizualiza prin sistemele de plată online.

Dosar nr. 503/2022 Petentul s-a adresat Biroului Teritorial Oradea și a reclamat faptul că, în luna noiembrie 2021, a solicitat Casei Județene de Pensii Bihor, emiterea unei decizii privind stabilirea calității de beneficiar al Ordonanței Guvernului nr. 105/2009, în calitate de urmaș al tatălui său refugiat. Acesta făcea mențiunea că toată documentația depusă a fost corectă și completă.

Deoarece nu a primit răspuns la cererea inițială, petentul a revenit cu o adresă la aceeași instituție, în luna iunie 2022, solicitând emiterea unui răspuns, respectiv a unei decizii la cererea depusă în luna noiembrie 2021.

Până la sesizarea instituției Avocatul Poporului, petentul nu a primit răspuns de la Casa Județeană de Pensii Bihor.

Ca urmare a demersurilor efectuate, Casa Județeană de Pensii Bihor ne-a comunicat faptul că în urma analizării dosarului, Comisia pentru aplicare a Ordonanței Guvernului nr. 105/2009 din cadrul acestei instituții a admis cererea petentului și a stabilit, prin Hotărâre,

calitatea sa de beneficiar al drepturilor prevăzute de Ordonanța Guvernului nr. 105/1999. Hotărârea a fost comunicată petentului.

Dosar nr. 513/2022 Petentul arata că în luna iunie 2022, a transmis Arhivelor Naționale CFR Turnu Roșu o cerere, confirmată de primire, prin care a solicitat eliberarea unei adeverințe din care să rezulte drepturile salariale și sporurile de care acesta a beneficiat pe perioada în care a fost angajat al CFR. Adeverința era necesară pentru stabilirea drepturilor de pensie.

Întrucât nu a primit răspuns de la Arhivele Naționale CFR Turnu Roșu, petentul a solicitat sprijinul instituției Avocatul Poporului

Ca urmare a demersurilor întreprinse, Compania Națională de Căi Ferate CFR SA, Sucursala Regională Căi Ferate Cluj ne-a transmis adeverința solicitată de petent.

Dosar nr. 306/2022 - Sesizare din oficiu referitoare la informațiile apărute în presă conform cărora *două lacuri toxice băltesc lângă Oradea, iar autoritățile nu fac nimic pentru ecologizarea zonei.*

În cauza C-301/17 (Comisia Europeană împotriva României), s-a constatat faptul că România nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul art. 14 lit. (b), coroborat cu art. 13 din Directiva 1999/31 a Consiliului din 26 aprilie 1999 privind depozitele de deșeuri.

Referitor la stadiul procedurii de închidere a depozitelor de deșeuri periculoase, precum și măsurile dispuse Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, ne-a comunicat următoarele:

- au fost declarate de utilitate publică lucrările de închidere și ecologizare a depozitelor de deșeuri, efectuate de stat prin autoritățile publice centrale.

- pentru asigurarea finanțării lucrării de închidere a depozitelor neconforme de deșeuri și ca urmare a solicitărilor Administrației Fondului pentru Mediu, Ministerul Fondurilor Europene a aprobat Ghidul Solicitantului - condiții specifice de accesare a fondurilor pentru Apelurile de proiecte noi pentru dezvoltarea infrastructurii de management integrat al deșeurilor pentru POIM 2014-2020.

- pentru unele dintre depozitele neconforme de deșeuri industriale, AFM a inițiat o procedură de tip analiză diagnostic (due diligence), prin care va fi evaluată situația fiecărui depozit neconform.

- după finalizarea procedurii de expropriere, vor fi stabilite costurile aferente lucrărilor de închidere și se vor stabili informațiile de ordin tehnic necesare lansării procedurilor de achiziție pentru întocmirea studiilor de fezabilitate.

- s-a semnat contractul de servicii de consultanță cu asocierea câștigătoare, urmând ca până în decembrie 2022 să fie furnizat ultimul livrabil care va sta la baza întocmirii Studiilor de fezabilitate.

- au fost înscrise în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și date în administrarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, prin AFM, o parte din terenurile pe care sunt situate aceste depozite, iar pentru alte suprafețe de teren, este în curs de elaborare proiectul de Hotărâre a Guvernului privind înscrierea în domeniul public al statului și constituirea dreptului de administrare în favoarea MMAP, prin AFM, în scopul efectuării lucrărilor de închidere și ecologizare.

În acest context, este subliniat faptul că **Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor a întreprins demersurile necesare în vederea urgentării închiderii depozitelor neconforme.**

Dosar nr. 492/2022 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Autoritățile se laudă că le-au trimis tuturor românilor sărmani, bihoreni se plâng că nu le-au primit.*

Au fost întreprinse demersuri la Ministerul Muncii și Solidarității Sociale și Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene. Am solicitat informații privind procedura de

urmat în situația în care o persoană eligibilă pentru sprijinul material nu se regăsește pe lista beneficiarilor de tichete sociale, respectiv **dacă se vor acorda tichete sociale și persoanelor eligibile, care nu se regăsesc pe listele beneficiarilor și termenul preconizat pentru acordarea tichetelor sociale persoanelor eligibile care nu se regăsesc pe liste și modalitatea în care aceste persoane vor intra în posesia lor.**

Atât Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, cât și Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene ne-au comunicat informațiile solicitate.

Recomandare implementată cu succes:

Dosar nr. 22/2022 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Sătmărenii la bătrânețe se pot baza doar pe cămine private. Statul e falimentar.*

Au fost întreprinse demersuri la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Satu Mare, pentru a ne comunica informații privind situația persoanelor vârstnice din județ.

Autoritatea ne-a comunicat faptul că în vederea identificării nevoii dezvoltării unor servicii sociale de tip cămin pentru persoanele vârstnice, această instituție a emis adrese către toate UAT-urile din județ. Astfel, au fost identificate un număr de **127 persoane vârstnice aflate în nevoie**, dintre care un număr de **39 de persoane necesită instituționalizare**.

Având în vedere numărul de persoane vârstnice identificate pe raza județului Satu Mare, care necesită instituționalizare și rolul DGASPC Satu Mare de coordonare și de sprijinire a autorităților administrației publice locale din județ în domeniul asistenței sociale, protecției familiei și a drepturilor copilului, a drepturilor persoanelor cu dizabilități, persoanelor vârstnice, prevenirii și combaterii violenței domestice, s-a emis **Recomandarea nr. 58/2022**, către directorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Satu Mare, pentru ca acesta să examineze oportunitatea înființării pe raza teritorială a județului Satu Mare a unor cămine pentru persoane vârstnice, care să acorde servicii sociale corespunzătoare nevoilor acestei categorii de persoane defavorizate.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Satu Mare ne-a comunicat că va asigura permanent sprijin pentru dezvoltarea de servicii în comunitate pentru vârstnici, iar ca furnizor public de servicii sociale, se axează pe susținerea alternativelor la instituționalizare prin servicii de îngrijire la domiciliu, cantine sociale, centre de zi, servicii, acest demers fiind consecvent politicilor europene de dezinstituționalizare și dezvoltare de alternative în comunitate.

Pe parcursul anului 2022, am avut o **bună colaborare** cu autoritățile din județele arondate, Bihor și Satu Mare, în special cu Direcția Generală de Asistență Socială Bihor, Inspectoratul de Poliție Județean Bihor și Inspectoratul de Poliție Județean Satu Mare, Inspectoratul Școlar Județean Bihor și Inspectoratul Școlar Județean Satu Mare, Casa Județeană de Pensii Bihor, respectiv cu Inspectoratul Teritorial de Muncă Bihor.

În cursul anului 2022, **nu am avut colaborare deficitară** cu niciuna dintre autoritățile cărora ne-am adresat.

Biroul Teritorial Pitești

- **Biroul Teritorial Pitești:** a soluționat un număr de 131 de petiții, a acordat 272 audiențe, a înregistrat 233 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 35 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 57 de cazuri, a efectuat 4 anchete și a formulat 5 recomandări.

Colaborarea cu autoritățile locale din județele Argeș și Vâlcea a fost bună, în sensul că acestea au răspuns în termenul legal la demersurile întreprinse de către Biroul Teritorial

Pitești, iar pentru un număr semnificativ, soluționările au fost favorabile. În mod similar, au procedat și unele autorități centrale.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 448/2022 - Sesizare din oficiu în cazul unei fete care a fost supusă unor agresiuni sexuale la vârsta de 11 ani, dar faptele au fost dovedite de procurori după cinci ani de la comiterea lor. Procurorii anchetatori care au avut dosarul în curs de investigare susțin că adunarea probelor și dovedirea faptelor a durat atât de mult pentru că, **deși au solicitat expertize judiciare în caz, acestea au fost realizate tardiv. Au fost solicitate expertize genetice, iar obținerea rezultatelor durează foarte mult timp.** Realizarea tardivă a unei expertize judiciare cerută de organul de urmărire penală, a fost posibilă deoarece termenul rezonabil a fost inexistent în contextul celor cinci ani de tergiversare a soluționării cauzei.

În acest context, Biroul Teritorial Pitești a solicitat Inspecției Judiciare a Consiliului Superior al Magistraturii: efectuarea unor verificări cu privire la dosarele ale căror termene de finalizare au fost/sunt afectate de întârzierea rezultatelor la expertizele judiciare solicitate la unitățile de medicină legală sau la Institutul de Medicină Legală „Mina Minovici”; o analiză a impedimentelor care generează întârzieri în finalizarea expertizelor judiciare și furnizarea rezultatelor/concluziilor; identificarea tipurilor de expertize judiciare în care s-a tergiversat finalizarea; o analiză cu privire la aplicarea dispozițiilor legale și a măsurilor dispuse în cazul nerespectării termenelor dispuse pentru efectuarea expertizei.

Inspecția Judiciară a răspuns solicitării noastre și ne-a comunicat că **aspectele semnalate vor fi avute în vedere la planificarea controalelor.**

Dosar nr. 10/2022 - Sesizare din oficiu după ce un site specializat a publicat o analiză a beneficiilor și drepturilor pe care angajatorii sunt obligați să le asigure salariaților care urmează să devină mame. Liniile directoare legislative sunt Directiva 92/85/CEE privind introducerea de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și a sănătății la locul de muncă în cazul lucrătoarelor gravide, care au născut de curând sau alăptează, Legea nr. 25/2004 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 96/2003 privind protecția maternității la locul de muncă și Codul muncii (art. 50, art. 60 și art. 128).

Având în vedere situația prezentată și cadrul legal de reglementare, Biroul Teritorial Pitești a solicitat la Inspectoratele Teritoriale de Muncă Argeș/Vâlcea, Direcțiile de Sănătate Publică Argeș/Vâlcea și Instituțiile Prefectului Județelor Argeș/Vâlcea date relevante referitoare la problematica analizată.

Răspunsurile provenite de la autoritățile chestionate au scos în evidență două aspecte de interes: *nu toți operatorii economici și nu toate instituțiile publice active pe raza celor două județe informează Direcțiile de Sănătate Publică cu privire la salariile însărcinate și modul de aplicare a legislației de protecție a maternității la locul de muncă; există un număr semnificativ, raportat în cursul unui singur an calendaristic, de gravide cu probleme sociale, minore sau neînscrise la medicul de familie.*

Urmare solicitărilor noastre, au fost prezentate, în cadrul ședințelor ordinare a Comisiilor de Dialog Social Argeș/Vâlcea, informări privind aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 96/2003 privind protecția maternității la locurile de muncă, modificată și completată, precum și o sinteză a drepturilor pe ce trebuie să le acorde la locul de muncă salariaților gravide și/sau mame, lăuze sau care alăptează. Rezultatele controalelor efectuate în perioada 01.01.2021-20.05.2022 au evidențiat neconformități pentru care au fost aplicate sancțiuni contravenționale.

În perioada de referință, Direcția de Sănătate Publică Argeș a înregistrat 390 de dosare privind protecția maternității la locul de muncă provenind de la un număr mic de unități

industriale, unități sanitare și unități comerciale din județ, situație ce relevă necunoașterea, de către angajatori, a obligațiilor ce le revin cu privire la întocmirea rapoartelor de evaluare a condițiilor de muncă pentru salariați însărcinați sau lăuză.

Instituția Prefectului Județul Argeș a solicitat Inspectoratului Teritorial de Muncă Argeș și Direcției de Sănătate Publică dispunerea de măsuri ferme și aplicate în ceea ce privește cunoașterea și punerea în practică a dispozițiilor legale în materia respectării drepturilor maternității la locul de muncă, precum și de control și sancționare a încălcării normelor în vigoare.

Dosar nr. 37/2022 - Sesizare din oficiu cu privire la incidentul armat, produs prin folosirea unui pistol tip airsoft, în care au fost implicați doi tineri, în seara zilei de 10.01.2022, în centrul Municipiului Râmnicu Vâlcea. În acest sens, au fost solicitate informații, de la Direcția de Asistență Socială Râmnicu Vâlcea, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea și Inspectoratul de Poliție Județean Vâlcea.

Inspectoratul de Poliție Județean a precizat că la nivelul instituției se derulează în baza Priorităților Poliției Române, programe, proiecte și campanii de prevenire a criminalității. Programul de prevenire a delinvenței juvenile și victimizării minorilor în anul 2021 a debutat în luna februarie, acest program urmând a fi implementat și pentru anul 2022, în baza căruia vor fi organizate activități de educație antiinfracțională și antivictimală, în vederea prevenirii și combaterii actelor de violență între tineri.

La nivelul Biroului Siguranță Școlară din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Vâlcea, au fost dispuse măsuri de identificare și consiliere a elevilor care fac parte din categoriile de risc criminogen, fiind desfășurate activități în funcție de fiecare situație, atât în cazurile semnalate de reprezentanții unităților de învățământ sau în zona adiacentă acestora.

În urma corespondenței purtate cu cele două autorități publice (Direcția de Asistență Socială Râmnicu Vâlcea și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea), am solicitat Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea, să ni se comunice care este modalitatea de transmitere a informațiilor referitoare la minorii asistați de către reprezentanții Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea la audieri, în calitate de victime, agresori sau martori), către autoritățile locale (serviciile publice de asistență socială locale din județul Vâlcea), pentru ca acestea să poată interveni și să dispună măsurile necesare conform legislației în vigoare, pentru copii aflați în situații de risc, prin asigurarea monitorizării, consilierii psihologice și sociale a minorilor. În ceea ce privește situația minorilor audiați de către organele de poliție, în calitate de victime, agresori sau martori, în prezența reprezentanților Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea, aceasta este adusă la cunoștința serviciilor publice de asistență socială locală din județul Vâlcea, prin adrese scrise.

De asemenea, am solicitat Direcției de Asistență Socială Râmnicu Vâlcea, să ne informeze cu privire la stadiul monitorizării situației minorului agresat în incidentul armat, produs prin folosirea unui pistol tip airsoft, în seara zilei de 10.01.2022, în centrul Municipiului Râmnicu Vâlcea, în vederea consilierii și informării familiei cu copii în întreținere, asupra drepturilor și obligațiilor acestora, asupra drepturilor copilului și asupra serviciilor disponibile pe plan local. Direcția de Asistență Socială Râmnicu Vâlcea a efectuat o anchetă socială cu privire la situația minorului agresat, la solicitarea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea. Au fost purtate discuții atât cu minorul, cât și cu mama acestuia, fiind efectuată și o vizită la domiciliul celor doi.

Direcția de Asistență Socială Râmnicu Vâlcea a respectat permanent prevederile Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituția preocupându-se în mod constant de identificarea copiilor

aflați în situație de risc din municipiu, la fel cum a procedat și la informarea familiilor cu copii în întreținere și nu numai a acestora, cu privire la drepturile și obligațiile ce le revin, precum și cu privire la serviciile sociale disponibile pe plan local.

Recomandări implementate cu succes:

Dosar nr. 143/2022 - Sesizare din oficiu cu privire la accidentul petrecut în data de 09.02.2022, când un conducător al unui autoturism a accidentat mortal, o femeie, care se angajase în traversarea unei treceri de pietoni, pe DN 73, în localitatea Mărăcineni.

În aceste sens, Biroul Teritorial Pitești s-a adresat Secției de Drumuri Naționale Pitești, din cadrul Direcției Regionale de Drumuri și Poduri București și Serviciului Rutier Argeș, din cadrul Inspectoratului Județean de Poliție Argeș.

Având în vedere răspunsurile transmise de către autoritățile publice sesizate, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 61/2022**, adresată administratorului drumului, respectiv Secției de Drumuri Naționale Pitești.

Totodată, ne-am adresat și Direcției Regionale de Drumuri și Poduri București, în legătură cu modalitatea de însușire a acestei recomandări emise.

Direcția Regională de Drumuri și Poduri București a precizat că pentru prevenirea și combaterea accidentelor rutiere, în care sunt implicați pietoni, a propus spre analiză către Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere, demararea unei campanii de informare și responsabilizare a participanților la trafic, cu privire la astfel de accidente rutiere. În acest sens, au fost solicitate clarificări în legătură cu stadiul de punere în aplicare a propunerii făcute de către Direcția Regională de Drumuri și Poduri București, în ceea ce privește stadiul de realizare al acestei campanii.

Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere ne-a informat printre altele că, în calitate de instituție care participă la consolidarea unui sistem național de transport echilibrat și modern, este parte implicată activ pentru creșterea gradului de siguranță rutieră atât pentru participanții la traficul rutier, cât și pentru utilizatorii vulnerabili, prin acțiuni de recunoaștere a sectoarelor de drum periculoase și implementarea de măsuri viabile pentru crearea unui climat de circulație civilizat și sigur, ***motiv pentru care a considerat necesară demararea unei campanii de siguranță rutieră, în scopul gestionării inteligente a riscului rutier.***

Conform Strategiei Naționale pentru Siguranță Rutieră 2013-2020, precum și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia și a Programului prioritar pentru siguranța rutieră 2022-2024, CNAIR S.A.³, menționează că în perioada 2021-2027, se derulează Planul Național de Redresare și Reziliență al României (PNRR), care are ca obiectiv dezvoltarea României, prin realizarea unor programe și proiecte esențiale, care să sprijine reziliența, nivelul de pregătire pentru situații de criză, capacitatea de adaptare și potențialul de creștere, prin reforme majore și investiții cheie cu fonduri din Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Prin acțiunile adresate creșterii siguranței rutiere, se numără și realizarea **unei Campanii de Siguranță rutieră adresată categoriilor vulnerabile de participanți la trafic.**

Totodată, CNAIR, verifică și realizează pe teren, activitățile de siguranță rutieră pe rețeaua de drumuri naționale și autostrăzi din administrare, având încheiate contracte în baza unor acorduri cadru. În funcție de bugetul companiei, de caracteristicile fiecărui sector de drum și a deficiențelor constatate, sunt luate măsuri permanente pentru îmbunătățirea semnalizării verticale și orizontale, menținând astfel, infrastructura lizibilă, pentru a asigura fluiditatea traficului și pentru a menține în același timp, un grad crescut al siguranței rutiere.

³ Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere S.A

Dosar nr. 5/2022 - Sesizare din oficiu în legătură cu depozitarea și aprinderea vegetației uscate și a deșeurilor depozitate necontrolat pe raza UAT Pitești. Au fost obținute răspunsuri de la mai multe autorități locale competente în gestionarea acestei situații, printre care și cele ale Primăriei Municipiului Pitești. Având în vedere răspunsurile primăriei și prevederile legale în materie, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 82/2022**, prin care s-a recomandat întreprinderea măsurilor legale pentru eficientizarea intervențiilor asupra depozitelor de deșeuri abandonate/neautorizate.

Primăria Municipiului Pitești a răspuns, în sinteză, că deși autoritatea locală caută să rezolve problemele legate de salubritate în termene scurte, **identificarea proprietarilor terenurilor neîngrijite, precum și comunicarea somațiilor către aceștia sunt uneori dificil de realizat pentru că la nivelul UAT Pitești nu există documentație cadastrală de înregistrare sistematică a imobilelor care să asigure informațiile necesare.** Aspectele recomandate Primăriei Municipiului Pitești de către Avocatul Poporului sunt analizate și în eventualitatea modificării Regulamentului va fi avută în vedere Recomandarea nr. 82/2022. În continuare, se vor lua toate măsurile posibile pentru a preveni depozitarea necontrolată a deșeurilor. Faptul că, la nivelul UAT Pitești nu au fost realizate lucrările de înregistrare sistematică a imobilelor constituie un motiv întemeiat pentru care autoritatea locală nu și-a putut însuși Recomandarea nr. 82/2022 a Avocatului Poporului.

Biroul Teritorial Ploiești

● **Biroul Teritorial Ploiești:** a soluționat un număr de 270 petiții, a acordat un număr de 768 de audiențe, a înregistrat un număr de 934 apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 156 activități de mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 86 de cazuri, a efectuat 20 anchete, a formulat 8 recomandări și a elaborat, împreună cu Domeniul drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale *Raportul special – Prevenție și informare în domeniul medical din România*.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 37/2022 Petenta a solicitat sprijinul Biroului Teritorial Ploiești, arătând că deși s-a adresat Casei Județene de Pensii Prahova pentru a se lămuri cu privire la cuantumul pensiei de doar 859 lei, primit în luna ianuarie 2022, nu i s-au oferit explicații pentru a înțelege motivul potrivit căruia nu i s-a majorat cuantumul pensiei, fiind îndreptățită să beneficieze de pensia minim garantată de 1.000 lei. Totodată, petenta menționa că nu a primit nici ajutorul financiar pentru pensionarii cu pensii mai mici sau egale cu 1.600 lei, astfel încât în luna ianuarie 2022 să aibă un venit de 2.200 lei.

Pentru clarificarea aspectelor sesizate și luarea măsurilor legale ce se impuneau, ne-am adresat Casei Județene de Pensii Prahova, care ne-a comunicat că s-a procedat la recalcularea și plata drepturilor cuvenite. Totodată, în luna martie 2022, petenta a încasat pe lângă drepturile aferente lunii martie 2022 și suma de 1.200 lei reprezentând ajutorul financiar acordat de stat pentru pensionarii cu pensii mai mici sau egale cu 1.600 lei, ajutor calculat ca diferență între valoarea de 2.200 lei și venitul din pensie.

Dosar nr. 204/2022 - Sesizare din oficiu ca urmare a articolului din presă referitor la situația unei familii sărmene, cu cinci copii, din comuna Balta Albă, care a fost debransată de la curent, după ce ultimele facturi au adunat o restanță de 4.000 de lei.

Au fost întreprinse demersuri la Primăria comunei Balta Albă, județul Buzău, iar conform informațiilor primite, familia respectivă se încadrează în categoria familiilor cu risc de excluziune socială, situația membrilor acestei familii aflându-se în atenția asistentului social al primăriei, fiind efectuate periodic anchete sociale, rapoarte de monitorizare, mamei celor cinci copii acordându-i-se ajutor social, copiii beneficiind de stimulent educațional sub formă de tichete sociale, dar și de decontarea cheltuielilor de transport către liceul din Municipiul Râmnicu Sărat, iar copiii mai mici au beneficiat de masa de prânz, dar și de sprijin în efectuarea temelor în cadrul „Centrul de zi pentru copii 7-14 ani” Amara din comuna Balta Albă.

Având în vedere situația financiară delicată a acestei familii, Consiliul Local al comunei Balta Albă, județul Buzău a aprobat acordarea unui ajutor de urgență în cuantum de 5.000 lei pentru plata facturilor și rebransarea la rețeaua de distribuție a energiei electrice. În prezent, familia beneficiază de curent electric, primind și sprijinul financiar al unei fundații.

Dosar nr. 958/2022 Petenta a solicitat sprijinul Biroul Teritorial Ploiești, arătând că în calitate de chiriaș al apartamentului în care domiciliază, a solicitat Primăriei Municipiului Ploiești (autoritatea locală administrând locuințele ANL), demararea formalităților specifice cumpărării acestui apartament, conform prevederilor Legii nr. 152/1998 privind înființarea Agenției Naționale pentru locuințe, republicată, însă se tergiversează soluționarea acestei cereri.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, Primăria Municipiului Ploiești ne-a precizat că în urma depunerii dosarului de cumpărare, petenta a fost informată că au fost demarate o serie de verificări, constatându-se că era necesară completarea dosarului cu Actul adițional de prelungire a contractului de închiriere și cu informații privind Fișa de calcul a prețului de vânzare. La momentul întocmirii Fișei de calcul a prețului de vânzare, a fost publicată **Ordonanța Guvernului nr. 22/2022 prin care s-a aprobat modificarea art. 10 alin. (2), lit. d)¹ din Legea nr. 152/1998** privind înființarea Agenției Naționale pentru Locuințe, **articol în baza căruia se stabilește prețul de vânzare al locuințelor ANL.**

Din discuțiile telefonice purtate cu reprezentanții Primăriei Municipiului Ploiești, a reieșit că **deși a fost depășit termenul de 30 de zile de la data intrării în vigoare a Ordonanței Guvernului nr. 22/2022, Normele metodologice nu au fost modificate ceea ce face imposibilă realizarea fișei de calcul pentru stabilirea prețului de vânzare a locuințelor A.N.L.**

Luând în considerare dificultățile întâmpinate de petentă și implicit de ceilalți chiriași ai locuințelor A.N.L care se regăsesc în imposibilitatea de a lua act de prețul de vânzare al acestor locuințe pe care intenționează a le achiziționa, în baza ofertelor de preț calculate de primărie, am considerat oportun să ne adresăm Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, cu solicitarea de a ne informa cu privire la stadiul adoptării unui act normativ cu caracter general care să modifice Normele metodologice mai sus amintite.

În urma demersurilor întreprinse, am fost informați că s-a dat curs solicitărilor noastre, elaborându-se **proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru modificarea și completarea Normelor metodologice pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 152/1998 privind înființarea Agenției Naționale pentru Locuințe, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 962/2001, cu modificările și completările ulterioare, pentru ca prevederile Normelor metodologice să fie corelate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 22/2022 în ceea ce privește stabilirea valorii de vânzare pentru locuințele pentru tineri.**

Proiectul de act normativ menționat a fost postat pe site-ul Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, în data de 11.11.2022, la secțiunea: Transparență decizională/ Consultări publice/ Proiecte de acte normative cu caracter general:

<https://www.mdlpa.ro/pages/proiecthgmodificarecompletarenormeaplicarelegea1521998anlhg9622001>, în vederea consultării cetățenilor și a societății civile, potrivit prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

La data redactării răspunsului către instituția noastră (12.12.2022), Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației a specificat faptul că proiectul de hotărâre a Guvernului anterior amintit se află în consultare la ministerele avizatoare urmând a se obține avizele/punctele de vedere. **După obținerea tuturor avizelor necesare, proiectul de act normativ va fi înaintat Secretariatului General al Guvernului în vederea includerii pe agenda de lucru a ședinței Guvernului și va intra în vigoare după ce va fi adoptat de Guvern și publicat în Monitorul Oficial al României.** După aprobarea proiectului de act normativ, autoritățile administrației publice locale în a căror administrare se află imobilele vor putea stabili prețurile de vânzare a locuințelor și vor putea demara procedura de vânzare a acestor locuințe.

Dosar nr. 1275/2022 Petenta a solicitat sprijinul Biroul Teritorial Ploiești, arătând că este angajată a Primăriei comunei Păulești, județul Prahova, ca asistent personal al fiului, persoană cu handicap grav, și deși încă din anul 2019 a solicitat în repetate rânduri acordarea indemnizației de hrană de care beneficiază și ceilalți angajați ai primăriei, i se refuză acordarea acestui drept, creându-se o situație inechitabilă de către angajator, în cazul său nefiind respectat principiul consacrat constituțional al egalității în drepturi și nici cel al protecției sociale a muncii.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, Primăria comunei Păulești a procedat la verificarea aspectelor sesizate, informându-ne că s-a emis Dispoziția primarului din data de 14.12.2022, prin care s-a aprobat plata drepturilor neacordate reprezentând indemnizația de hrană cuvenită asistenților personali, dispunându-se și plata retroactivă a acestei indemnizații lunare de hrană în cuantum de 347 lei brut, cuvenită și neacordată, aferentă perioadei 2020-2022. Drept urmare, petenta va primi plata pe 3 ani a drepturilor salariale neacordate reprezentând indemnizația de hrană cuvenită, aferentă perioadei 2020-2022.

Dosar nr. 234/2022 Petenta a semnalat faptul că, deși a transmis Casei Județene de Pensii Dâmbovița documentele necesare în vederea încasării drepturilor de pensie (stabilite începând cu data de 18.05.2015, conform Deciziei nr. XXX/10.04.2017 privind acordarea unor drepturi de pensie comunitară - Pensie pentru limită de vârstă), aceste drepturi nu i-au fost acordate.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, Casa Județeană de Pensii Dâmbovița a procedat la verificarea și analizarea aspectelor semnalate de petentă și ne-a informat că în luna mai 2022, petenta va încasa drepturile de pensie aferente perioadei 18.05.2015-01.04.2022.

Recomandări implementate cu succes:

Dosar nr. 55/2022 - Sesizare din oficiu privind aspectele prezentate în presă, referitoare la faptul că un elev de la Școala Gimnazială „Profesor Nicolae Simache” din Ploiești, a ajuns la Spitalul de Pediatrie Ploiești.

Pentru clarificarea aspectelor prezentate în mass-media, a fost efectuată o **anchetă** la Școala Gimnazială „Profesor Nicolae Simache” din Ploiești.

În urma verificărilor întreprinse, s-a constatat faptul că a fost convocată Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței care a analizat incidentul și a stabilit măsuri.

Incidentul a avut loc înainte de începerea cursurilor școlare, când doi elevi al clasei a III-a s-au îmbrâncit. Imediat, elevul lovit în zona nasului și-a anunțat mama și i s-a acordat primul ajutor la cabinetul medical al școlii, unde asistenta medicală, în prezența mamei acestui elev, a solicitat, prin Serviciul 112, prezența ambulanței. Elevul respectiv, împreună cu mama

sa, au fost transportați la Secția O.R.L a Spitalului Județean de Urgență Ploiești, unde elevul a fost consultat, neimpunându-se internarea.

În urma anchetei efectuate, s-a constatat că în elaborarea Regulamentului de organizare și funcționare al școlii/Regulamentului intern nu au fost avute în vedere și prevederile Ordinului ministrului educației nr. 4343/2020 privind aprobarea Normelor Metodologice de aplicare a prevederilor art. 7 alin. (1¹), art. 56¹ și ale pct. 6¹ din anexa la Legea educației naționale nr. 1/2011, privind violența psihologică - bullying nefiind introdus obiectivul „școală cu toleranță zero la violență” și nefiind creat un grup de acțiune anti-bullying a cărui înființare și funcționare sunt detaliate în Anexa 3 a acestor norme.

Față de cele expuse anterior, s-a impus emiterea **Recomandării nr. 59/2022**, către directorul Școlii Gimnaziale „Profesor Nicolae Simache” din Ploiești.

Recomandarea a fost însușită integral de către conducerea Școlii Gimnaziale „Profesor Nicolae Simache” din Ploiești, fiind revizuit Regulamentul de Organizare și Funcționare al școlii, înființat grupul de acțiune anti-bullying, difuzată procedura operațională specifică prevenirii și combaterii violenței în școală, derulându-se activități cu caracter educativ-preventiv.

Dosar nr. 540/2022 - Sesizare din oficiu ca urmare a difuzării în mass-media, în perioada 14 - 16 mai 2022, a unor articole cu privire la cazul unui pacient care în noaptea de 13 mai 2022, s-a aruncat pe geam la Spitalul Județean de Urgență Ploiești.

În urma demersurilor efectuate, s-a concluzionat că la nivelul Spitalului Județean de Urgență Ploiești nu exista o procedură operațională referitoare la evaluarea psihologică/psihiatrică, monitorizare și intervenție pentru pacienții care sunt internați în orice secție a spitalului ca urmare a unor situații de risc (alcoolici, cu tentative de suicid/automutilare, consum de substanțe interzise etc.), nefiind astfel respectate art. 34 și art. 22 din Constituție, prevederile art. 166 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările ulterioare și ale Ordinului Secretariatului General al Guvernului nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice.

Pentru remedierea acestei deficiențe, Avocatul Poporul a emis **Recomandarea nr. 145/2022**, care a fost însușită integral de către conducerea Spitalului Județean de Urgență Ploiești.

Recomandare ignorată de autorități:

Dosar nr. 770/2022 Petenta s-a adresat Biroului Teritorial Ploiești, sesizând posibila încălcare a art. 50 și art. 52 din Constituție, referitoare la protecția persoanelor cu handicap, respectiv dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică.

În acest sens, petenta a sesizat faptul că a depus la Primăria Municipiului Ploiești o cerere prin care a solicitat atribuirea unui loc de parcare pentru persoană cu dizabilități, însă cererea sa nu a fost soluționată, deși termenul de soluționare a fost depășit. Petentei i s-a comunicat faptul că a fost amânată soluționarea cererii sale de către Comisia Municipală pentru Transport și Siguranța Circulației din cadrul Primăriei Municipiului Ploiești, până la implementarea Regulamentului de înființare, atribuire, folosire, organizare și funcționare a locurilor de parcare, în parcurile de reședință și de domiciliu în Municipiul Ploiești, nefiind precizat un termen în acest sens.

Pentru clarificarea situației au fost efectuate demersuri la Primăria Municipiului Ploiești, însă aceasta și-a menținut punctul de vedere cu privire la amânarea soluționării cererii petentei, precizând că Proiectul de hotărâre privind acordarea și semnalizarea locurilor de parcare pentru persoane cu dizabilități s-a aflat pe ordinea de zi a ședinței ordinare din luna august 2022 a Consiliului Local al Municipiului Ploiești, dar *a fost prorogată*, urmând a fi

reintrodus pe ordinea de zi a Consiliului Local al Municipiului Ploiești, *la o dată care încă nu a fost stabilită*.

Având în vedere că cererea petentei privind atribuirea unui loc de parcare în baza art. 65 alin. 5, din Legea nr. 448/2006 privind protecția persoanelor cu handicap nu a fost soluționată și nu i-a fost atribuit acesteia un loc de parcare, fiind depășit termenul legal (cererea fiind depusă în data de 22.03.2022), nu există previzionat un termen pentru aprobarea și punerea în aplicare a unui regulament de organizare și funcționare a sistemului de parcare în Municipiul Ploiești, iar demersurile scrise nu au condus la rezolvarea situației reclamate de petentă, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 142/2022**, către primarul Municipiului Ploiești, pentru ca în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, să dispună luarea măsurilor legale în vederea soluționării cererii formulate de petentă și informarea acesteia cu privire la atribuirea locului de parcare solicitat.

Recomandarea emisă de Avocatul Poporului **nu a fost însușită** de către Primăria Municipiului Ploiești.

Drept urmare, instituția Avocatul Poporului s-a adresat Agenției Județene pentru Plăți și Inspecție Socială Prahova și Autorității Naționale pentru Protecția Persoanelor cu Dizabilități.

Dintre autoritățile care au fost **deschise la colaborare** amintim: Inspectoratele Școlare Județene Prahova și Dâmbovița, Direcțiile de Sănătate Publică Prahova, Buzău și Dâmbovița, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Prahova, Casa Județeană de Pensii Prahova, Casa Județeană de Pensii Dâmbovița, Instituția Prefectului Județul Prahova, Instituția Prefectului Buzău, Instituția Prefectului Județul Dâmbovița, Consiliul Județean Prahova, Consiliul Județean Buzău și Consiliul Județean Dâmbovița, Primăria comunei Berceni, județul Prahova, Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Neron Lupașcu” al județului Buzău, Primăria Municipiului Târgoviște, Școala Gimnazială „Ion Creangă” din Buzău, Primăria comunei Măgurele, județul Prahova și Spitalul Județean de Urgență Buzău, Primăria comunei Păulești, județul Prahova, Școala Gimnazială „Al. I. Bassarabescu” Ploiești, Școala Gimnazială „Sfânta Vineri” Ploiești, Colegiul Național Vălenii de Munte, județul Prahova, Primăria comunei Gura Ocniței, județul Dâmbovița.

Biroul Teritorial Slobozia

● **Biroul Teritorial Slobozia:** a soluționat un număr de 59 de petiții, a acordat 103 audiențe, a înregistrat 107 apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 41 de activități mediatizare/colaborare cu alte autorități și s-a sesizat din oficiu cu privire la 181 de cazuri, au fost desfășurate 11 activități de promovare a atribuțiilor Avocatului Copilului și ale reprezentantului acestuia în teritoriu, a efectuat 3 anchete și a formulat 7 recomandări.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 743/2022 Petenta s-a adresat Biroului Teritorial Slobozia, din cauza faptului că Ministerul Sănătății întârzie în a se constitui într-o comisie mixtă în vederea analizării unei plângeri referitoare la o expertiză medico-legală și nu a primit răspuns în termenul prevăzut de lege. De concluziile acestei comisii depindea redeschiderea urmăririi penale într-un dosar de malpraxis.

În urma demersurilor specifice întreprinse și a corespondenței interinstituționale, s-a reușit întrunirea comisiei, analizarea cazului petentei, ocazie cu care s-a ajuns la concluzia că expertiza medico-legală fusese întocmită cu nerespectarea dispozițiilor legale în materie. Prin

urmare, a fost infirmat actul medico-legal și a fost sesizat parchetul, în vederea dispunerii măsurilor ce se impun.

Dosar nr. 561/2022 Petenta s-a adresat Biroului Teritorial Slobozia, învederând faptul că a încheiat o promisiune bilaterală de vânzare-cumpărare pentru un apartament achiziționat de către promitentul vânzător prin programul denumit „Prima Casă”, urmând să achite suma restantă din credit.

Cu toate că petenta a îndeplinit obligațiile stabilite în antecontract, achitând către Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii, iar restul sumei a fost achitat Băncii Comerciale Române, în calitate de finanțator, nu s-a dispus radierea ipotecii în urma tuturor demersurilor efectuate de către aceasta.

Urmare demersurilor întreprinse, autoritățile competente, Administrația Județeană a Finanțelor Publice Ialomița și Ministerul Finanțelor Publice prin Direcția Generală de Trezorerie și Datorie Publică, au dispus identificarea creanțelor recuperate, dar și emiterea acordului de radiere al ipotecii și a interdicțiilor înscrise în cartea funciară în favoarea statului român.

Dosar nr. 43/2022 Petentul s-a adresat Biroului Teritorial Slobozia, arătând că soția sa, nevăzătoare, încadrată în grad de handicap accentuat, conform Certificatului de handicap prezentat, nu beneficiază de scutirea de la plata impozitului pe locuința folosită ca domiciliu și pe terenul ce o împrejmuește, facilitate prevăzută de art. 456 alin. (1), lit. t) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal. Mai mult decât atât, petentul (care suferă la rândul său de un handicap mediu conform certificatului prezentat) explică faptul că până în acest an nu a datorat sume cu titlu de impozit, tocmai datorită acestei scutiri, la dosarul fiscal fiind depuse toate documentele doveditoare.

Urmare demersurilor întreprinse, Primăria Municipiului Fetești ne-a comunicat că petentul împreună cu soția vor beneficia de scutirea de la plata impozitului - locuința fiind coproprietatea acestora, transmițând totodată documente doveditoare (cont fiscal detaliat pe matricolă), din care reiese faptul că la momentul actual nu există sume datorate cu titlu de impozit.

Dosar nr. 775/2022 - Sesizare din oficiu privind un accident rutier petrecut pe raza localității Orbeasca de Jos, județul Teleorman, în care a fost implicată o familie cu doi minori. Din răspunsurile primite de la autorități, a reieșit că unul dintre copii și mama acestora au decedat în urma impactului autovehiculului cu podețul.

Fratele minorului decedat urmează ședințe de consiliere psihologică, fiind înscris și la grădinița din localitate. Comisia de anchetă socială de la nivelul Primăriei comunei Fundeni apreciază că familia unchiului patern îndeplinește condițiile morale și materiale pentru a asigura minorului un climat familial adecvat.

Referitor la tronsonul de drum (DJ 504) unde s-a petrecut accidentul, Avocatul Poporului a sesizat către Consiliul Județean Teleorman faptul că marcajul aplicat pe carosabil nu corespunde cu semnalizarea rutieră prevăzută de „Planul de semnalizare orizontală și verticală”.

Autoritatea sus-menționată a confirmat această neconcordanță dintre Plan și realitatea din teren, fiind încheiat un contract în acest sens - de trasare a marcajului longitudinal continuu în zona de acțiune a indicatorului „Depășirea interzisă”, iar nu discontinuu (așa cum este în prezent), pentru sporirea siguranței rutiere.

Dosar nr. 817/2022 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Cum a reacționat eleva premiantă după ce a primit adidașii albi pe care i-a visat mereu, dar nu i-a avut niciodată*, care relatează situația materială precară a familiei unei minore din comuna Gostinari, județul Giurgiu. Mama acesteia nu deține sumele necesare pentru a o pregăti pe adolescentă pentru

noul an școlar. De asemenea, se arata că fereastra camerei unde locuiește copila este acoperită cu două bucăți de placaj.

Din răspunsurile furnizate de către Primăria comunei Gostinari și Școala Gimnazială nr. 3 Comana, a reieșit că familia minorei se află în atenția autorităților locale, beneficiind de anumite prestații sociale.

Cu privire la fereastra acoperită cu o placă de lemn, autoritatea locală a comunicat că problema a fost rezolvată, fiind montată o fereastră tip PVC cu geam termopan. Totodată, familia a fost informată cu privire la acordarea ajutorului pentru încălzirea locuinței și a suplimentului de energie. Minora are o situație școlară bună, fiind depuse documente pentru obținerea bursei școlare. Mama acesteia a fost informată despre tichetele sociale pe suport electronic pentru sprijin educațional. De asemenea, eleva beneficiază de transport școlar gratuit asigurat de către unitatea de învățământ.

Recomandări implementate cu succes:

Dosar nr. 140/2022 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Minor cercetat pentru furt calificat*, care relatează faptul că un adolescent din comuna Putineiu, județul Giurgiu, ar fi sustras o sumă de bani dintr-o locuință, context în care reprezentanții Poliției efectuează cercetări sub aspectul săvârșirii infracțiunii de furt calificat.

Prin urmare, au fost solicitate informații de la Inspectoratul de Poliție Județean Giurgiu, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Giurgiu și Primăria comunei Putineiu, județul Giurgiu.

Primăria comunei Putineiu a considerat că *„nu poate lua măsurile necesare pentru evitarea unor situații asemănătoare în viitor, inclusiv cele care privesc consilierea familiei și a minorului, deoarece Primăria nu are atribuții în acest sens, mai mult decât atât (...minorul vizat – s.n.) a împlinit vârsta de 14 ani și din acest motiv, nu se mai află nici în atenția DGASPC Giurgiu, nici în atenția Primăriei comunei Putineiu, ci a organelor de poliție.”*

Independent de stabilirea răspunderii penale a minorului, considerăm că este necesar ca situația adolescentului să fie monitorizată prin Compartimentul de Asistență Socială din cadrul Primăriei comunei Putineiu. Aceasta, cu atât mai mult cu cât, cu ocazia anchetei sociale, s-a constatat că părinții nu se pot ocupa în mod eficient de creșterea minorului și nu știu cum să gestioneze această responsabilitate, pentru a-i oferi adolescentului posibilitatea unei dezvoltări armonioase.

Pe cale de consecință, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 55/2022**, către primarul comunei Putineiu, județul Giurgiu. Autoritatea ne-a transmis că în scopul însușirii recomandării, a fost efectuată o nouă anchetă socială la domiciliul minorului, iar situația acestuia va fi monitorizată de reprezentanții primăriei. Persoana desemnată cu atribuții de asistență socială a luat cunoștință despre prevederile Hotărârilor de Guvern nr. 797/2017, respectiv nr. 691/2015 referitoare la organizarea serviciilor de asistență socială și la procedura de colaborare dintre serviciul de asistență socială și direcția generală de asistență socială și protecția copilului.

Dosar nr. 172/2021 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Frații Ș. și R. au murit din cauza unei căruțe neșemnalizate, în Teleorman. Rudelor li s-a făcut rău când i-au văzut răniți, după impact.*

A fost emisă **Recomandarea nr. 7/2022**, adresată Companiei Naționale de Administrare a Infrastructurii Rutiere, pentru a se dispune *cu celeritate măsuri pentru amplasarea indicatoarelor rutiere privind interdicția accesului și deplasării vehiculelor cu tracțiune animală, a mașinilor și utilajelor autopropulsate utilizate în lucrări de construcții, agricole și forestiere, a animalelor de povară, de tracțiune sau de călărie, precum și a*

animalelor izolate sau în turmă pe drumul național DN 65A, sectorul de drum din dreptul localității Putineiu, județ Teleorman.

Pentru a preîntâmpina alte asemenea probleme, CNAIR și-a însușit recomandarea și a transmis Avocatului Poporului că vor achiziționa și monta în regim de urgență indicatoarele necesare semnalizării rutiere pe sectorul de drum în cauză.

Dosar nr. 232/2022 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Acuze dure la adresa ANP! Norma de hrană, strict pe hârtie! Gândaci în mâncare și produse cu preț triplu la magazinul închisorii!*

Ca urmare a sesizării din oficiu, a fost emisă **Recomandarea nr. 43/2022**, către directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor, pentru a se dispune cu celeritate măsuri în vederea auditării fondurilor destinate hranei deținuților de la Penitenciarele Slobozia, Giurgiu și Jilava.

În vederea însușirii Recomandării nr. 43/2022, Administrația Națională a Penitenciarelor a realizat trei misiuni de audit intern cu tema *Evaluarea fondurilor destinate hranei deținuților din punct de vedere a asigurării hranei corespunzătoare și suficientă pentru deținuți.*

În privința hranei deținuților, echipa de audit a constatat că nu este respectat aportul actual de calorii provenind din lipide/glucide/proteine din totalul aportului caloric zilnic, deținuții au o hrană ușor hipoproteică, nu este diversificată suficient hrana deținuților, nu au fost întocmite meniuri zilnice separat pentru fiecare normă de hrană, nu au fost întocmite rețetare pentru fiecare fel de mâncare și precizând că *Nerespectarea proporției optime a calorilor provenite din proteine/lipide/glucide din aportul caloric zilnic are drept consecință riscul de afectare a proceselor de regenerare a organismului, a sistemului endocrin, enzimatic, imunitar, creșterea senzație de foame, apariția obezității, diabetului zaharat, al hipertensiunii arteriale, bolilor cardiovasculare etc.*

Dosar nr. 351/2021 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Se întâmplă la Căzănești. Tânără cu probleme psihice, lăsată fără drepturi pentru că a mers la școală.*

În vederea soluționării sesizării din oficiu, a fost emisă **Recomandarea nr. 6/2022**, adresată Comisiei Județene de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap Ialomița, în vederea dispunerii cu celeritate de măsuri pentru reevaluarea efectivă a persoanei în cauză, asigurându-se prezența fizică a acesteia, pentru a se putea constata în mod direct dacă suferă de vreo afecțiune psihiatrică susceptibilă a fi încadrată în grad de handicap.

Comisia Județeană de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap Ialomița și-a însușit recomandarea, persoana în cauză a fost evaluată, iar în urma evaluării s-a hotărât încadrarea în grad accentuat de handicap, cu valabilitate 24 de luni.

Recomandare ignorată de autorități:

Dosar nr. 351/2022 - Sesizare din oficiu în cadrul căreia a fost emisă **Recomandarea nr. 130/2022**, adresată primarului Municipiului Slobozia, pentru a dispune toate măsurile necesare în vederea expertizării locurilor de muncă ale asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav în vederea acordării sporului pentru condiții periculoase sau vătămătoare de până la 15% din salariul de bază conform prevederilor art. 14 alin. (1), lit. d) de la capitolul II din Anexa la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice.

Recomandarea a fost ignorată de către autoritate, întrucât aceasta susține că sunt respectate prevederile legale în vigoare. În trecut, a fost solicitată expertizarea acestor locuri de muncă, aspect care nu s-a concretizat fie din cauza lipsei unui medic de specialitate la Direcția de Sănătate Publică Ialomița, fie din cauza faptului că Direcția de Sănătate Publică București apreciază faptul că locurile de muncă ale asistenților nu se încadrează în condițiile

prevăzute în anexele Hotărârii Guvernului nr. 153/2018, motiv pentru care nu pot fi expertizate.

Dintre autoritățile care **au fost deschise la colaborare** și care au acordat sprijinul lor în exercitarea atribuțiilor noastre legale amintim: Inspectoratul de Poliție Județean Ialomița, cu precădere Biroul Siguranță Școlară, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Ialomița, Consiliul Județean Ialomița, Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Barbu Catargiu” al județului Ialomița, Primăria Municipiului Giurgiu, Administrația Județeană a Finanțelor Publice Teleorman, Școala Gimnazială nr. 1 Ulmu Călărași, Direcția de Asistență Socială a Municipiului Călărași, Inspectoratul de Poliție Județean Teleorman - Biroul Siguranță Școlară, Primăria comunei Balaci, județul Teleorman, Primăria comunei Drăgănești-Vlașca, județul Teleorman, care au răspuns la obiect, cu promptitudine și profesionalism tuturor solicitărilor adresate.

În activitatea Biroului Teritorial Slobozia **nu au fost întâmpinate dificultăți** sau reticențe din partea autorităților.

Biroul Teritorial Suceava

● **Biroul Teritorial Suceava:** a soluționat un număr de 266 de petiții, a acordat 189 de audiențe, a înregistrat 151 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 26 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 179 de cazuri, a efectuat 2 anchete și a formulat 13 recomandări.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 433/2022 - Sesizare din oficiu în urma discuțiilor informale purtate în Parcul Central al Sucevei, în data 10 mai 2022, de reprezentantul Avocatului Copilului, cu un grup de elevi care învață în Municipiul Suceava, cu ocazia cărora a fost semnalat faptul că în perioada vacanței aceștia nu vor mai beneficia de abonament gratuit la transportul local asigurat de Primăria Municipiului Suceava, aspect ce le limitează posibilitatea de a participa la activitățile recreative, culturale, artistice și sportive ale comunității.

Nemulțumirea elevilor era justificată întrucât, modificând dispozițiile anterioare, favorabile acestora, prin Hotărârea Consiliului Local Suceava nr. 146 din 30 iunie 2021 s-a stabilit ca elevilor cu domiciliul în Municipiul Suceava din învățământul preuniversitar acreditat/autorizat care studiază în unități de învățământ din Municipiul Suceava să li se asigure gratuitate prin abonament pentru transportul public local de călători prin curse regulate, numai pe durata cursurilor școlare, argumentul principal fiind acela că modificările sunt impuse de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2021 pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011.

Analizând modificările și completările aduse de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2021 art. 84 din Legea educației naționale nr. 1/2011, se poate lesne constata faptul că acestea vizează numai transportul asigurat gratuit elevilor care nu învață în localitatea în care își au domiciliul, cărora li se decontează cheltuielile de transport între localitatea de domiciliu și localitatea unde sunt școlarizați numai pe durata cursurilor școlare. Așadar, pentru elevii care sunt școlarizați în localitatea de domiciliu nu a intervenit nicio modificare, rămânând în continuare incidente dispozițiile art. 84 alin. (1) din Legea educației naționale nr. 1/2011, potrivit cărora aceștia beneficiază de gratuitate la servicii publice de transport local pe tot parcursul anului calendaristic.

În urma demersurilor efectuate, Primăria Municipiului Suceava a soluționat cu celeritate situația semnalată, comunicând faptul că **prin Hotărârea Consiliului Local Suceava nr. 189 din 26 mai 2022, elevilor cu domiciliul sau reședința în Municipiul Suceava din învățământul preuniversitar acreditat/autorizat care studiază la unități de învățământ din municipiul Suceava li s-a stabilit dreptul de a beneficia de gratuitate la abonamentul lunar nominal integral general valabil pe toate liniile, pentru transportul public local de călători prin curse regulate, pe tot parcursul anului calendaristic.**

Dosar nr. 376/2022 - Sesizare din oficiu în urma incidentului privind blocarea telescaunului, aflat în mișcare și care transporta un număr de 51 de persoane, din stațiunea Vatra Dornei, județul Suceava, care a avut loc în prima zi de Paște și a fost nevoie de intervenția a numeroase forțe de la Inspectoratul pentru Situații de Urgență, Salvamont și Inspectoratul de Jandarmi Județean Suceava, pentru coborârea în siguranță a celor 51 de turiști, pentru că un localnic din Vatra Dornei se deplasa pe un drum unde era acces interzis cu o mașină de teren.

Biroul Teritorial Suceava a înaintat adrese către Primăria Municipiului Vatra Dornei, Inspecția Teritorială ISCIR Iași, Inspectoratul de Jandarmi Județean Suceava și Inspectoratul de Poliție Județean Suceava, răspunsurile comunicate fiind analizate în cele ce urmează.

Primăria Municipiului Vatra Dornei (UATM) a confirmat incidentul din ziua de 24.04.2022 la telescaunul din Municipiul Vatra Dornei, soldat cu blocarea instalației de telescaun.

UATM Vatra Dornei nu are competență pentru a lua măsuri în vederea protejării persoanelor care utilizează această instalație de transport pe cablu, motivat de faptul că instalația de telescaun se află în proprietate privată și nu are desemnată o comisie care se ocupă cu monitorizarea instalațiilor de transport pe cablu, **dar urmează să se constituie un corp de control al Primarului, care va acționa în limitele impuse de legislația în vigoare pentru a încerca să colaboreze cu agenții economici în vederea prevenirii unor astfel de situații incomode pentru turiști.**

Inspecția Teritorială ISCIR Iași ne-a comunicat că instalația telescaun, tip TCMM România este autorizată, fiind înregistrată la Inspecția Teritorială IT ISCIR Iași cu nr. SVI și având ultimii parametri tehnici de funcționare: capacitate de transport: 240 persoane/oră, L = 2735 m, H = 240 m, v = 2.30 m/s. La ultima verificare tehnică, conform Raportului de Inspecție nr. 37-313 din 22.11.2021 s-a dispus autorizarea funcționării în continuare a instalației, stabilind data următoarei scadențe la verificare pentru 21.11.2022, cu respectarea prevederilor Legii nr. 64/2008, privind funcționarea în condiții de siguranță a instalațiilor sub presiune, instalațiilor de ridicat și a aparatelor consumatoare de combustibil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și a prescripțiilor tehnice aplicabile.

În data de 24.05.2022, a efectuat un control inopinat în urma căruia s-a întocmit procesul-verbal de verificare tehnică nr. 40C-270/24.05.2022, prin care a fost dispusă măsura de oprire din funcționare a instalației și efectuarea unei revizii generale, conform prevederilor prescripției tehnice PT R9-2003.

Inspectoratul de Jandarmi Județean Suceava ne-a comunicat că în anul 2022 nu au fost înregistrate sesizări ale administratorului Telescaun Vatra Dornei sau ale U.A.T. Vatra Dornei cu privire la încălcări ale prevederilor Legii nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice.

Urmare intervenției, la solicitarea prin S.N.U.A.U. 112, din data de 24.04.2022 privind incidentul produs în zona Telescaunului din Vatra Dornei, efectivele IJJ Suceava au procedat la sancționarea contravențională a 3 persoane, conform prevederilor art. 9 lit. f) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice și art. 14 alin. 1 lit. d)

din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente.

Personalul operativ al IJJ Suceava desfășoară în permanență pe timpul executării misiunilor în zona montană, pârtiilor de schi și a traseelor turistice, activități de prevenire a faptelor antisociale și de informare a cetățenilor cu privire la respectarea prevederilor legale.

Inspectoratul de Poliție Județean Suceava ne-a comunicat că la fața locului au intervenit de urgență echipaje cu efective mărite din cadrul ISU Bucovina, IJJ Suceava, Serviciul Salvamont Suceava și Serviciul Salvamont Vatra Dornei, care, după o operațiune de aproximativ 4 ore, au reușit coborârea în siguranță a celor 51 de persoane blocate în telescaun, fără a fi înregistrate victime.

Recomandări implementate cu succes:

Dosar nr. 438/2022 Petenta ne-a sesizat motivat de faptul că are calitatea de beneficiar a dreptului prevăzut de art. 5 alin. (7) din Decretul-lege nr. 118/1990 cu modificările și completările ulterioare, în calitate de fiică a tatălui decedat și care s-a aflat în situația prevăzută la art. 1 alin. (2), lit. b) din legea sus menționată, calitate stabilită prin Decizia nr. 519/2021 a Agenției Județene pentru Plăți și Inspecție Socială Botoșani, sens în care a solicitat Primăriei comunei Curtești, județul Botoșani, scutirea de la plata impozitului pentru clădirea folosită ca domiciliu și a terenului aferent.

Prin răspunsul transmis, Primăria comunei Curtești, județul Botoșani nu a identificat soluții în vederea scutirii de la plata impozitelor și taxelor persoanelor îndreptățite potrivit Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat cu modificările și completările ulterioare și pentru deficiențe în organizarea și funcționarea activității de primire - înregistrare și soluționare a petițiilor.

Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 104/2022**, prin care a propus primarului comunei Curtești, județul Botoșani, ca în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, să dispună:

- scutirea petentei de la plata impozitului și taxelor prin efectul legii, precum și a altor persoanelor îndreptățite potrivit Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat cu modificările și completările ulterioare;

- organizarea și funcționarea corespunzătoare a activității de primire - înregistrare și soluționare a petițiilor în cadrul Primăriei comunei Curtești - Managementul documentelor.

Prin răspunsul transmis, autoritatea ne-a comunicat că *Primarul comunei Curtești, își însușește Recomandarea nr. 104/2022, emisă de Avocatul Poporului, dispunând trimiterea de invitație către petentă, precum și către toate persoanele îndreptățite privind Decretul-lege nr. 118/1990, republicat, spre a se prezenta la sediul Primăriei - Biroul impozite și taxe locale - pentru acordarea scutirii de la plata impozitelor și taxelor locale, prin efectul legii, art. 456, 464 și 469 din Legea nr. 227/2015, privind Codul fiscal, ceea ce reprezintă însușirea recomandării în integralitate.*

Dosar nr. 337/2022 Petenta, mama unei minore, semnala posibila îngrădire a dreptului copilului de a avea legături personale cu ea, precum și necomunicarea în termenul legal a răspunsului la sesizarea înregistrată cu nr. 70942/22.02.2022 la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Suceava.

Sesizarea adresată DGASPC Suceava semnala posibila comitere a unor fapte de abuz fizic/emoțional asupra copilului, dar și aspecte referitoare la încălcarea normelor legale în

vigoare la plecarea în străinătate a tatălui, în grija căruia a rămas copilul, în urma stabilirii filiației prin hotărârea pronunțată de Judecătoria Rădăuți în luna iulie 2021.

Concluziile verificărilor efectuate în acest caz, reținute după analizarea răspunsurilor comunicate de către Primăria comunei Slatina, județul Suceava și DGASPC Suceava nu au confirmat susținerile petentei privind atingerea dreptului copilului de a menține relații personale cu mama sa, ci mai degrabă o lipsă de preocupare a acesteia de a contacta copilul, având în vedere că până la data răspunsului transmis de către DGASPC Suceava (29 aprilie 2022), petenta nu a mai luat în niciun fel legătura cu minora, după data de 22 martie 2022. De altfel, în vederea menținerii relațiilor personale și contactelor directe cu mama sa, copilul a fost inclus într-un program de consiliere psihologică în cadrul DGASPC Suceava, ședințele fiind respectate cu regularitate.

Totodată, nu au fost identificate nici elemente privind existența vreunei forme de abuz la care ar fi fost supusă minora și care ar fi impus instituirea unei măsuri speciale de protecție în regim de urgență pentru copil.

Mai mult decât atât, toate aceste aspecte au fost comunicate petentei de DGASPC Suceava, răspuns pe care însă petenta nu l-a ridicat de la Poștă din vina acesteia, așa cum rezultă din înscrisurile puse la dispoziție în copie de instituția reclamată.

Pe de altă parte, a rezultat faptul că tatăl minorei a plecat în străinătate la muncă, perioadă în care a lăsat copilul în grija familiei extinse a acestuia, însă nu s-a prezentat anterior la primăria de domiciliu pentru a notifica acest fapt și pentru a respecta celelalte obligații instituite în sarcina părinților prin Legea nr. 272/2004, invocând ulterior că nu a cunoscut legislația în vigoare.

În acest context, s-a reținut că, în vederea informării părinților asupra obligațiilor ce le revin, în situația în care intenționează să plece la muncă în străinătate și pentru conștientizarea acestora cu privire la riscurile asumate atunci când pleacă lăsându-și copii minori în țară, se impune o implicare activă a Primăriei comunei Slatina, prin adoptarea unor măsuri în acest sens.

Drept urmare, prin **Recomandarea nr. 73/2022**, Avocatul Poporului a recomandat primarului comunei Slatina, județul Suceava, inițierea unor campanii de informare a părinților din această comunitate în scopul conștientizării acestora asupra riscurilor pe care și le asumă atunci când părăsesc țara pentru a pleca la muncă în străinătate, dar și asupra obligațiilor ce le revin în situația în care intenționează să plece în străinătate, prevăzute în art. 104 și 105 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Recomandarea a fost însușită, adresa transmisă în acest sens de Primăria comunei Slatina fiind însoțită de un ghid de informare asupra obligațiilor ce le revin părinților care intenționează să părăsească țara pentru a pleca la muncă în străinătate.

Dosar nr. 291/2022 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Soț și soție cercetați penal pentru violență asupra copilului pe care-l aveau în plasament*.

Activitatea infracțională a celor doi soți a fost descoperită în noaptea de 23 iunie 2021, atunci când minora a fost agresată fizic, iar strigătele și plânsul acesteia, ca și zgomotele produse de cureaua cu care era lovită, au fost auzite de un copil, fiind înregistrate, ceea ce a condus la semnalarea cazului de către un părinte, Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Suceava, ulterior cei doi soți fiind trimiși în judecată.

Verificările efectuate de instituția Avocatul Poporului în acest caz au reliefat atingeri aduse principiului interesului superior al copilului, atunci când a fost înlocuită (în anul 2019) măsura plasamentului sub care se afla copilul, împreună cu fratele său, încă din anul 2013, în cadrul Centrului de Plasament al Fundației „Hand of Help” Botoșani. DGASPC Botoșani

cunoscând faptul că cei doi frați se aflau în Centrul de plasament „Hand of Help” Botoșani nu putea să solicite schimbarea măsurii plasamentului numai pentru unul dintre aceștia, iar DGASPC Suceava, luând act de această împrejurare cu ocazia verificărilor efectuate, nu trebuia să-și dea acceptul înlocuirii măsurii plasamentului numai pentru unul dintre cei doi frați.

Pentru deficiențele constatate, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 88/2022**, adresată directorilor executivi ai DGASPC Suceava, respectiv DGASPC Botoșani, privind necesitatea instituirii unor măsuri în scopul respectării cu prioritate a principiului interesului superior al copilului. Astfel, recomandările adresate vizează:

1. urmărirea respectării de către managerii de caz, în cadrul activității de monitorizare a măsurilor speciale de protecție, a următoarelor standarde:

- a) identificarea cu prioritate a cazurilor de abuz, neglijare, exploatare sau orice altă formă de violență asupra copilului îngrijit în serviciile sociale de tip familial;
- b) încurajarea și sprijinirea copiilor îngrijiți în cadrul serviciilor sociale de tip familial pentru a sesiza orice formă de abuz, neglijare, exploatare sau orice altă formă de violență, inclusiv tratamente inumane sau degradante la care pot fi supuși de persoanele cu care vin în contact;

2. instruirea personalului din cadrul serviciilor sociale de tip familial pentru prevenirea și combaterea oricărei forme de abuz/neglijare/exploatare a copiilor;

3. respectarea obligației de a menține frații împreună la stabilirea măsurii plasamentului, dar și în cazul în care se propune înlocuirea acestei măsuri cu o măsură de același tip, în conformitate cu dispozițiile art. 64 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 272/2004, privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Prin răspunsurile transmise, Recomandarea Avocatului Poporului a fost însușită integral de către directorii executivi ai DGASPC Suceava și DGASPC Botoșani.

Pot fi menționate, pentru **modul deosebit de colaborare**, Parchetul de pe lângă Judecătoria Botoșani, Parchetul de pe lângă Judecătoria Suceava, Parchetul de pe lângă Judecătoria Fălticeni, Parchetul de pe lângă Tribunalul Botoșani, Inspectoratul de Poliție Județean Botoșani și Inspectoratul de Poliție Județean Suceava, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Suceava, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Botoșani, pentru celeritatea și acuratețea informațiilor comunicate la solicitarea Biroului Teritorial Suceava.

Exemple unde ne-am lovit de opoziția autorităților:

Pe parcursul anului 2022, Biroul Teritorial Suceava a întâlnit și autorități/instituții reticente în a comunica informațiile solicitate în soluționarea dosarelor aflate în lucru. Astfel, la capitolul **colaborare defectuoasă**, pot fi menționate următoarele autorități: Spitalul Județean de Urgență „Sfântul Ioan cel Nou” Suceava, Direcția de Asistență Socială din cadrul Primăriei Municipiului Botoșani, Primăria comunei Durnești, județul Botoșani, Primăria comunei Grănicești, județul Suceava, Primăria Mitocu Dragomirnei, județul Suceava, Primăria comunei Șaru Dornei, județul Suceava, Primăria comunei Mihai Eminescu, județul Botoșani.

Biroul Teritorial Târgu-Mureș

● **Biroul Teritorial Târgu-Mureș:** a soluționat un număr de 150 de petiții, a acordat 389 de audiențe, a înregistrat 521 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 29 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 53 de cazuri, a efectuat 4 anchete și a formulat 2 recomandări.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 309/2022 Petentul, persoană privată de libertate, încarcerat în Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Mureș susținea că nu îi este respectat dreptul la asistență medicală, tratament și îngrijire.

Petentul arata faptul că a fost transportat de urgență la Spitalul Clinic Județean Mureș, în urma unei tentative repetate autolitice prin veneseecție – 27, 29, 30 și 31.07.2022, 1 și 3.08.2022. Recomandarea medicului vizează administrarea de tratament medicamentos, precum și internarea în spital penitenciar pentru supraveghere și tratament de specialitate. De asemenea, petentul, susține că „*doctorul IPJ a trimis actele să fiu primit și internat (în spital penitenciar) însă mi s-a refuzat.*”

Astfel, s-au realizat demersuri la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Mureș.

Instituția sesizată ne-a comunicat că petentul a fost prezentat în repetate rânduri la SMURD Târgu-Mureș în perioada 27.07.2022-11.08.2022, iar în data de 16.08.2022 a fost depus la Spitalul Penitenciar București-Jilava. De asemenea, se mai arata faptul că asistența medicală pentru persoana în cauză a fost asigurată de către Centrul Medical Județean Mureș, iar internarea persoanei private de libertate se face prin intermediul acestui centru și cu aprobarea directorului unității medicale solicitate.

Dosar nr. 222/2022 - Sesizare din oficiu în legătură cu faptul că la nivelul județului Mureș se înregistrează întârzieri în distribuirea senzorilor care monitorizează nivelul glicemiei în sânge la copiii cu diabet.

Demersurile realizate la Casa de Asigurări de Sănătate Mureș au vizat următoarele aspecte: întocmirea și depunerea documentației necesare obținerii dispozitivului medical-senzor de glicemie; cauzele care au determinat apariția sincopelor în distribuirea senzorilor de glicemie; măsurile imediate întreprinse pentru depășirea situației prezentate și distribuirea de îndată către pacienți a senzorilor de glicemie.

Instituția sesizată ne-a comunicat că dispozitivele medicale specifice se acordă de către toate unitățile sanitare nominalizate să deruleze acest program conform Ordinului CNAS nr. 180/2022 pentru aprobarea normelor tehnice de realizare a programelor naționale de sănătate curative pentru anii 2022 și 2023, iar materialele consumabile aferente acestor dispozitive medicale se asigură de către unitățile sanitare cu farmacii cu circuit închis, care au în structură secții/compartimente de specialitate de diabet, nutriție și boli metabolice/spitalizare de zi/ambulatoriu de specialitate, aflate în relație contractuală cu casa de asigurări de sănătate.

Casa de Asigurări de Sănătate Mureș a alocat Spitalului Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș pentru materialele consumabile aferente dispozitivelor medicale specifice din cadrul Programului Național de diabet zaharat, până în prezent, sumele repartizate de către Casa Națională de Asigurări de Sănătate, iar toate solicitările Spitalului Clinic Județean de Urgență Târgu-Mureș referitoare la suplimentarea creditelor de angajament alocate pentru aceste consumabile au fost transmise spre aprobare și soluționare Casei Naționale de Asigurări de Sănătate.

La nivelul Casei Județene de Asigurări de Sănătate Mureș nu au fost semnalate sesizări referitoare la discontinuități și sincope în derularea acestui program, procedurile de achiziție a materialelor sanitare ținând de competența Spitalului Clinic Județean de Urgență Târgu-Mureș.

Dosar nr. 250/2022 - Sesizare din oficiu în urma situației semnalate de mass-media, potrivit căreia, un medic rezident a fost arestat pentru agresiune sexuală asupra unui minor din județul Mureș, provenit dintr-o comunitate de copii săraci din Iernut.

În scopul clarificării situației expuse în presă, au fost întreprinse demersuri la Inspectoratul de Poliție Județean Mureș, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș și Primăria Orașului Iernut.

Inspectoratul de Poliție Județean Mureș - Serviciul Investigații Criminale ne-a comunicat că în cauză a fost înregistrat un dosar penal pentru săvârșirea infracțiunilor de agresiune sexuală, coruperea sexuală a minorilor și ultraj contra bunelor moravuri, dosarul se află în faza de urmărire penală, în cauză fiind luate măsuri de protecție a minorilor prin sesizarea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș, în vederea demarării demersurilor specifice.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș ne-a informat că situația minorilor - victime ale infracțiunii de agresiune sexuală, a intrat în atenția acestei instituții, în data de 11 iunie 2022, urmare solicitării telefonice din partea Poliției Orașului Iernut, în vederea desemnării unui psiholog pentru asistarea acestora în procedura de audiere, desfășurată în baza unui dosar de cercetare penală la Parchetul de pe lângă Judecătoria Luduș, unui dintre minori având calitatea de martori, și un alt minor în calitate de victimă.

Cazul minorilor a fost transmis către Direcția de Asistență Socială Iernut, fiind solicitată evaluarea inițială a cazului, acordarea sistematică a serviciilor și prestațiilor prevăzute de lege, cu accent deosebit pe informarea corespunzătoare a părinților, consilierea acestora, terapie sau mediere. Situația de abuz asupra minorilor nu a fost cunoscută de către părinți sau alte persoane, starea de fapt a fost observată de mama unui minor, întrucât fiul ei dispunea de anumite sume de bani și a întrebat copilul despre proveniența banilor, imediat fiind sesizate organele de poliție pentru denunțarea infracțiunii.

Demersurile noastre au fost extinse la Parchetul de pe lângă Judecătoria Luduș, sub a cărui supraveghere se derulează cercetările în dosarul penal și la Colegiul Medicilor Cluj, având în vedere calitatea de medic a inculpatului.

Colegiul Medicilor Cluj ne-a informat că medicul nu este membru al Colegiului Medicilor Cluj, motiv pentru care nu a putut fi demarată o anchetă disciplinară din oficiu pentru cercetarea situației semnalate.

Parchetul de pe lângă Judecătoria Luduș a confirmat faptul că în cauza penală se efectuează cercetări față de o persoană de sex masculin, în stare de arest preventiv, cu privire la săvârșirea mai multor infracțiuni. De asemenea, se mai preciza că *„faza procesuală a urmăririi penale este în curs, motiv pentru care la finalizarea cercetărilor urmează să vă comunicăm în ce constă efectiv agresiunea sexuală, sub aspectul elementului material al infracțiunii”*.

Ulterior, Parchetul de pe lângă Judecătoria Luduș a revenit la instituția noastră, comunicând faptul că prin rechizitoriul din data de 28.10.2022, inculpatul a fost trimis în judecată pentru săvârșirea următoarelor infracțiuni: ultraj contra bunelor moravuri, corupere sexuală a minorilor și agresiune sexuală, fiind prezentate actele și faptele inculpatului sub aspectul laturii materiale a infracțiunilor săvârșite.

Totodată, prin rechizitoriu s-a dispus disjungerea și declinarea cauzei în ceea ce privește săvârșirea infracțiunilor de ultraj contra bunelor moravuri și corupere sexuală a minorilor în favoarea altor 10 Parchete de pe lângă Judecătoriile Zalău, Turda, Târgu-Mureș, Târgu-Lăpuș, Satu Mare, Jibou, Gherla, Baia Mare, Cluj-Napoca, Dej, precum și pentru săvârșirea infracțiunii de pornografie infantilă în favoarea DIICOT - Structura Teritorială Târgu-Mureș. Pentru fapte de aceeași natură, presupus săvârșite pe raza localităților arondate Parchetului de lângă Judecătoria Luduș, s-a dispus disjungerea și înaintarea dosarului Poliției Orașului Iernut, în vederea efectuării cercetărilor.

Dosar nr. 458/2022 - Sesizare din oficiu cu privire la cazul prezentat în presă din care rezultă faptul că un elev de clasa a XI-a și-a rănit doi colegi de clasă la o petrecere organizată într-un club din Târgu-Mureș, după Balul Bobocilor.

În scopul clarificării situației expuse în presă, au fost întreprinse demersuri la Inspectoratul de Poliție Județean Mureș și Inspectoratul Școlar Județean Mureș.

Inspectoratul Școlar Județean Mureș ne-a comunicat faptul că a fost convocată de îndată conducerea Liceului Teoretic „Bolyai Farkas” Târgu-Mureș, iar concluziile întâlnirii au fost că unitatea de învățământ nu a organizat după Balul Bobocilor, niciun alt eveniment, iar părinții au fost informați despre acest lucru, această petrecere a fost organizată de către elevi, la care au participat și cadre didactice, fără a se stabili cu certitudine, în ce calitate.

Referitor la incidentul produs, există anchete în curs, care vor stabili circumstanțele ce au generat conflictul, respectiv vinovăția părților implicate. Se mai menționează faptul că Inspectoratul Școlar Județean Mureș a convocat directorii unităților de învățământ din județul Mureș, fiind invitat și șeful Poliției Municipiului Târgu-Mureș, în cadrul ședinței fiind expusă poziția acestei instituții, în sensul că nu încurajează organizarea de petreceri after party după Balul Bobocilor, însă dacă totuși aceste de evenimente se organizează, se cere cu fermitate ca organizarea acestora să fie asumată de către școli, asociațiile de părinți sau alți adulți, cu implicarea autorităților statului responsabile de asigurarea ordinii publice, pentru ca siguranța elevilor să primeze.

Inspectoratul de Poliție Județean Mureș - Poliția Municipiului Târgu Mureș arată faptul că organele de cercetare ale poliției judiciare s-au sesizat din oficiu cu privire la săvârșirea infracțiunii de lovire sau alte violențe, dosarul penal aflându-se în supravegherea unui procuror din cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria Târgu-Mureș.

Din primele verificări, s-a constatat că în curtea unei societăți comerciale a avut loc un scandal între mai multe persoane, din care a rezultat exercitarea unor acte de violență asupra unui număr de trei persoane. În interiorul societății comerciale respective se desfășura o petrecere cu ocazia Balului Bobocilor, participanții fiind elevi ai Liceului Teoretic „Bolyai Farkas” din Municipiul Târgu-Mureș. Pe parcursul cercetărilor, au fost audiați mai mulți minori în prezența reprezentantului legal și avocatului care reprezintă una dintre persoanele vătămate, fapt pentru care nu a fost sesizată Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș.

Recomandare implementată cu succes:

Dosar nr. 56/2022 Biroul Teritorial Târgu-Mureș a fost sesizat de către un petent în legătură cu tergiversarea de către Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Mureș în analizarea și soluționarea cererii de acordare a indemnizației cuvenite în calitate de beneficiar (urmaș al persoanei - titular al persecuției, și anume, luarea în prizonierat de către partea sovietică după data de 23 august 1944).

În acest context, Biroul Teritorial Târgu-Mureș a realizat demersuri repetate în scris către Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială și s-a emis **Recomandarea nr. 47/2022**, prin care s-au dispus măsuri pentru respectarea drepturilor petiționarului, în sensul soluționării cererii formulate pentru acordarea drepturilor cuvenite și comunicarea către acesta a deciziei emise potrivit celor de mai sus.

Urmare demersurilor întreprinse, instituția sesizată arată faptul că a fost emisă decizia privind admiterea cererii de acordare a drepturilor prevăzute de Decretul-lege nr. 118/1990 republicat, cu modificările ulterioare, stabilindu-se cuantumul indemnizației lunare și data de la care se acordă această indemnizație, actul administrativ în discuție fiind comunicat persoanei interesate.

Pentru anul 2022, o parte semnificativă a activității Biroului Teritorial Târgu-Mureș a fost reprezentată de demersuri realizate în perioada stării de alertă pentru situații excepționale create de pandemia cu virusul SARS-CoV-2. Pentru situații care au făcut obiectul sesizărilor din oficiu, autoritățile publice vizate și cu care am derulat **o colaborare interinstituțională bună**, în unele cazuri, chiar cu maximă celeritate, au fost: Direcția de Sănătate Publică Mureș, Direcția de Sănătate Publică Harghita, Penitenciarul Miercurea Ciuc și unități sanitare - Spitalul Municipal Odorheiu Secuiesc, Spitalul de Psihiatrie Tulgheș.

Exemple unde ne-am lovit de opoziția autorităților:

În anul 2022, au fost cazuri în care unele autorități publice nu au respectat prevederile Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, astfel că s-a revenit cu adrese scrise la aceste autorități, fie ne-am adresat instituțiilor ierarhic superioare, pentru a ne comunica un răspuns la demersurile realizate, pe cale de consecință, termenul de soluționare a dosarelor s-a prelungit. Exemplu: Primăria comunei Pogăceaua, județul Mureș, Primăria comunei Fărăgău, județul Mureș și Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Mureș.

Biroul Teritorial Timișoara

● **Biroul Teritorial Timișoara:** a soluționat un număr de 282 de petiții, a acordat 177 de audiențe, a înregistrat 365 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 44 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 71 de cazuri, a efectuat 21 de anchete și a formulat 5 recomandări.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 517/2022 Petentul s-a adresat Biroului Teritorial Timișoara, relatând faptul că, în anul 2001, antecesorul său, a depus la Primăria Municipiului Arad o notificare în baza Legii nr. 10/2001 privind restituirea unui teren în suprafață de 403 mp., situat în Arad, pentru care s-a emis Dispoziția Primarului Municipiului Arad nr. 1625/21.06.2013, iar ulterior, la data de 30.12.2015, dosarul a fost înregistrat la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților.

Având în vedere decesul antecesorului său în anul 2022, petentul a transmis către ANRP o copie a certificatului de moștenitor, solicitând totodată informații privind stadiul dosarului și procedura de acordare a măsurilor compensatorii. Petentul preciza că a transmis solicitarea sa prin scrisoare recomandată, a cărei primire a fost confirmată în data de 25.08.2022, însă nu a primit niciun răspuns.

Urmare demersurilor întreprinse la ANRP, a reieșit faptul că dosarul petentului a fost supus atenției Comisiei Naționale pentru Compensarea imobilelor, care dispus emiterea Deciziei de compensare nr. 49540/16.06.2022. Această decizie a fost ulterior comunicată petentului în vederea continuării procedurii de acordare a măsurilor compensatorii.

Dosar nr. 368/2022 Petentul arăta că soția sa este beneficiară directă a Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicată, iar în această calitate a solicitat Primăriei Orașului Lipova, scutirea de la plata impozitului pe clădiri, conform prevederilor Codului fiscal.

Prin răspunsul autorității publice locale i s-a respins însă solicitarea, în baza unei interpretări limitative a prevederilor legale, deși din textul indicat nu reiese impunerea vreunei limite doar la clădirile moștenite, ci dimpotrivă, legiuitorul a extins aplicarea prevederii respective și asupra clădirilor moștenite.

Față de aspectele sesizate, am solicitat Primăriei Orașului Lipova să ne comunice măsurile legale luate în vederea soluționării aspectelor sesizate de petent, respectării și aplicării prevederilor legale în vigoare, prin acordarea scutirii prevăzute de lege.

În urma demersurilor noastre, am fost informați că Primăria Orașului Lipova și-a reconsiderat poziția în ceea ce privește acordarea scutirii de impozit asupra clădirii, folosită ca domiciliu de beneficiara Decretului-lege nr. 118/1990, astfel că, începând cu data de 01.06.2022, soția petentului va beneficia de scutirea de la plata impozitului pe clădiri, prevăzută de lege, pentru imobilul de domiciliu.

Dosar nr. 565/2022 Petentul arăta că a depus la Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Timiș, o cerere, însoțită de actele doveditoare, pentru a beneficia de prevederile Decretului-lege nr. 118/1990, modificat și completat prin Legea nr. 232/2020, însă cererea sa nu a fost soluționată.

De asemenea, petentul susținea că deși în luna septembrie a fost informat prin poșta electronică asupra faptului că solicitarea sa a fost analizată, iar decizia de încadrare urmează fi transmisă către Casa Județeană de Pensii Timiș, în data de 24.10.2022, reprezentantul legal al petentului a fost invitat la sediul instituției pentru a i se solicita acte suplimentare privind perioada de prizonierat.

Potentul mai arăta că o cerere similară, depusă la AJPIS Timiș de fratele său, întemeiată pe aceleași acte doveditoare depuse de petent, a fost soluționată deja, în sensul admiterii sale și transmiterii deciziei AJPIS Casei de pensii pentru a fi pusă în plată.

Față de aspectele sesizate, am solicitat Agenției Județene pentru Plăți și Inspecție Socială Timiș să ne comunice măsurile legale luate în vederea soluționării situației sesizate de petent.

În urma demersurilor noastre, Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Timiș ne-a informat că cererea petentului privind stabilirea calității de beneficiar al drepturilor prevăzute de Decretul-lege nr. 118/1990, republicat, a fost admisă. Astfel, a fost emisă Decizia nr. 13/16.11.2022, prin care petentului i s-a stabilit calitatea de beneficiar al prevederilor art. 5 alin. (5) și alin. (7) din Decretul-Lege nr. 118/1990, republicat, iar plata indemnizației se va realiza de către Casa Județeană de Pensii Timiș, începând cu 01.02.2022.

Recomandări implementate cu succes:

Dosar nr. 166/2022 - Sesizare din oficiu cu privire la un material apărut în presa online, prin care s-a relatat faptul că mai mulți pacienți planificați în data de 7 aprilie 2022 la Ambulatoriul de specialitate din cadrul Spitalul Județean de Urgență Arad pentru intervenții chirurgicale sau consultații nu au mai fost primiți de medici, întrucât aceștia și-au luat liber de Ziua Mondială a Sănătății, fără a anunța în prealabil pacienții programați.

Urmare **anchetei** desfășurate de reprezentanții Biroului Teritorial Timișoara, s-a constatat că programul de lucru al cabinetelor de specialitate din cadrul Ambulatoriului nu este adus la cunoștința pacienților prin afișare la intrarea în spital sau prin publicarea pe site-ul instituției, și nu este respectat cu strictețe de toți medicii specialiști, existând o suprapunere a activității din Ambulatoriu cu cea desfășurată în spital pe secții, motiv pentru care Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 62/2022**, către directorul medical al Spitalului Clinic Județean de Urgență Arad.

Urmare însușirii Recomandării, la nivelul spitalului au fost luate măsuri pentru afișarea programului la intrarea în Ambulatoriul de specialitate și pe site-ul instituției. De asemenea, a fost modificat orarul Ambulatoriului pentru toate specializările începând cu 1 iulie 2022, urmând ca intervalul orar în care se vor efectua consultații să fie 8:00 -15:00 în fiecare zi, de luni până vineri, nemaiacceptându-se întârzieri sau amânări de la acest program.

Dosar nr. 69/2022 Petenta a sesizat Biroul Teritorial Timișoara cu privire la tergiversarea soluționării cererii sale privind exercitarea dreptului de preempțiune al statului român pentru imobilele monumente, potrivit prevederilor art. 4 din Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice.

Deși a transmis în luna ianuarie 2022, prin poșta electronică, Direcției Județene pentru Cultură Timiș cererea pentru exercitarea dreptului de preempțiune, nu a primit niciun răspuns în termenul legal, fiind informată în urma revenirii că cererea sa a fost transmisă prin e-mail Departamentului Patrimoniu din cadrul Ministerului Culturii. Petenta s-a adresat Ministerului Culturii, însă i s-a comunicat că dosarul său nu a ajuns la București.

În urma intervenției noastre, situația reclamată de petentă a fost soluționată cu celeritate în mod favorabil, iar avizul solicitat a fost emis de instituția abilitată.

De asemenea, în urma demersurilor instituției noastre, s-a constatat existența unor deficiențe de comunicare între Departamentul Patrimoniu din cadrul Ministerului Culturii și Direcția Județeană pentru Cultură Timiș, emițându-se **Recomandarea nr. 39/2022**, privind respectarea și aplicarea prevederilor Ordinului nr. 3143/2019 privind Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor art. 4 din Legea nr. 422/2001, prin transmiterea documentațiilor referitoare la exercitarea dreptului de preempțiune al statului român în cazul vânzării de monumente istorice aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat, prin Ministerul Culturii, în format letric în termen de 5 zile de la înregistrare.

Direcția Județeană pentru Cultură Timiș ne-a informat că și-a însușit Recomandarea și că a luat măsuri în vederea asigurării respectării prevederilor legale.

Dosar nr. 249/2022 Petentul susținea că este împiedicat să mențină legătura cu soția sa, deținută în alt penitenciar și solicita să fie audiat de către un reprezentant al Instituției Avocatul Poporului.

În data de 7 iunie 2022, reprezentanții Biroului Teritorial Timișoara s-au deplasat la Penitenciarul Arad pentru efectuarea unei **anchete** și verificarea aspectelor sesizate. În cadrul audienței desfășurate la Penitenciarul Arad în luna iunie 2022, petentul a reiterat aspectele din petiție, detaliind și susținându-și punctul de vedere.

Din analiza actelor prezentate de Penitenciarul Arad și de petent, am constatat că deși conform prevederilor legale acesta are dreptul la 4 vizite intime anual, frecvența acestora este aleatorie, iar termenele de soluționare a cererilor par depășite uneori, deținutul beneficiind în medie doar de 2 vizite intime anual: în anul 2020 - 2 vizite în lunile ianuarie și august; în 2021 - 3 vizite în lunile februarie, mai și septembrie; în 2022 - 1 vizită în luna martie, aprobată în urma unei cereri depuse în 2021.

Așadar, deși situația sa și a soției este cunoscută la nivelul celor două penitenciare unde execută pedepsele - Penitenciarul Arad, respectiv Penitenciarul Gherla - dar și la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor, perioada de prelucrare și aprobare a solicitărilor petentului privind respectarea dreptului la vizită intimă, face imposibilă respectarea prevederilor legale referitoare la numărul de vizite intime la care are dreptul un deținut, respectiv o vizită/trimestru.

De asemenea, și în ceea ce privește dreptul la convorbiri on-line, se poate constata cu ușurință faptul că deși Penitenciarul Arad susține că deținutul a beneficiat în cele aproximativ 33 de luni de când se află în custodia acestui penitenciar (septembrie 2019 - martie 2022, data extrasului din dosar) de 47 de convorbiri on-line, în urma unui simplu calcul reiese că susținerea penitenciarului este nefondată, acesta beneficiind în medie de maximum 2 întâlniri on-line/lună.

Având în vedere aspectele constatate în urma anchetei desfășurate la Penitenciarul Arad, a fost emisă **Recomandarea nr. 112/2022**, către Administrația Națională a

Penitenciarelor, prin care s-a solicitat respectarea și aplicarea prevederilor privind periodicitatea vizitelor intime și a comunicărilor on-line.

Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a comunicat că a supus atenției conducerilor unităților penitenciare subordonate situația prezentată în cuprinsul Recomandării, astfel încât soluționarea cererilor persoanelor aflate în detenție să se efectueze în timp util, fără ca drepturile prevăzute de legislația execuțional-penală să fie afectate, iar persoanele interesate să aibă posibilitatea de a beneficia de vizite intime și comunicări on-line în limita maximă instituită, respectând totodată condițiile legale prevăzute în sarcina acestora.

Totodată, se mai arată că prin Decizia directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 838/06.08.2021, au fost aprobate instrucțiunile privind acordarea dreptului la comunicări on-line, cu aplicabilitate la nivelul sistemului penitenciar, cu scopul facilitării acordării acestui drept.

Exemple unde ne-am lovit de opoziția autorităților:

Dosar nr. 29/2022 - Sesizare din oficiu în legătură cu numeroasele articole de presă referitoare la completarea Formularului digital la intrarea în România, care relatează faptul că Direcțiile de Sănătate Publică apelează la voluntari pentru a putea face față numărului mare de amenzi pe care trebuie să le emită pe numele celor care nu au completat formularul digital, datorită unor erori la încărcarea datelor pe platforma SII-FDIR.

Din analiza răspunsurilor primite de la instituțiile implicate în dezvoltarea, implementarea și administrarea operațională a SII-FDIR, rezulta faptul că au existat sincopă și disfuncționalități ale sistemului încă de la intrarea în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 129/2021, unele Direcții de Sănătate Publică Județene semnalând Direcțiilor Județene de Telecomunicații Speciale faptul că există erori la încărcarea datelor și informațiilor pe platforma www.plf.gov.ro.

Colaborarea instituțională a fost deficitară atât în cadrul aceleiași instituții (din răspunsul formulat către Avocatul Poporului, rezultă că Direcția Generală de Asistență Medicală, Medicină de Urgență și Programe de Sănătate Publică din cadrul Ministerului Sănătății nu a sprijinit în niciun mod rezolvarea problemelor apărute la nivelul Direcțiilor de Sănătate Publică Județene), cât și la nivel interinstituțional între STS și instituțiile din subordinea Ministerului Sănătății.

Ca urmare, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 28/2022**, către ministrul sănătății, pentru a lua în considerare și a dispune prin structurile specializate din minister, identificarea pe viitor a unor soluții tehnice la aspectele sesizate de Direcțiile de sănătate publică județene și Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București, în vederea înlăturării deficiențelor constatate în activitatea structurilor din teritoriu, în timp util.

Recomandarea **nu a fost însoțită** de autoritatea centrală.

Dosar nr. 459/2022 Petenta arăta că este succesoarea unei persoane și nici în prezent situația juridică terenurilor agricole deținute în localitatea Bazoșu Vechi nu a fost clarificată, în ciuda demersurilor repetate, dar și a intervențiilor instituției Avocatul Poporului.

Autoarea a solicitat Primăriei Orașului Recaș compensarea cu o suprafață de teren echivalentă cu zona de protecție adiacentă canalului de irigație care mărginește proprietatea sa, în condițiile în care Administrația Națională de Îmbunătățiri Funciare a arătat că, potrivit prevederilor legale (Ordinul nr. 227/31.03.2006), canalele de desecare necesită o zonă de protecție de 2 m. față de partea superioară a taluzului canalului. Însă, solicitările sale au fost ignorate, așa cum au fost ignorate veniturile petentei, în calitatea de succesoare a acesteia.

Față de cele expuse de petentă, am solicitat Primăriei Orașului Recaș să ne comunice măsurile legale luate în vederea soluționării aspectelor sesizate de petentă.

În urma demersurilor noastre, Primăria Oraşului Recaş ne-a informat că la Tribunalul Timiş se află pe rol un dosar având ca obiect „comunicare informaţii de interes public (Legea nr. 544/2001)”, iar acest dosar se referă la speţa care face obiectul sesizării adresate Avocatului Poporului, astfel că autoritatea locală se află în imposibilitatea comunicării informaţiilor solicitate, până la soluţionarea dosarului aflat pe rolul Tribunalului Timiş.

CAPITOLUL VIII

SERVICIUL CONTENCIOS CONSTITUȚIONAL, RECURS ÎN INTERESUL LEGII, CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI JURIDIC, ANALIZĂ ACTE NORMATIVE, RELAȚII EXTERNE ȘI COMUNICARE

Avocatul Poporului coordonează direct activitatea în domeniul controlului de constituționalitate al legilor și ordonanțelor Guvernului (simple sau de urgență), al unificării practicii judiciare și al contenciosului administrativ, care se realizează prin intermediul Biroului contencios constituțional, recurs în interesul legii și al Biroului contencios administrativ și juridic.

De asemenea, Avocatul Poporului își realizează competențele în domeniul relațiilor externe, al mass-media, al comunicării etc. cu sprijinul Biroului analiză acte normative, relații externe și comunicare.

Secțiunea 1. Activitatea Biroului contencios constituțional și recurs în interesul legii

1.1. Sesizarea directă a Curții Constituționale

Pe parcursul anului 2022, Avocatul Poporului a formulat un număr **de 14 sesizări ale Curții Constituționale** atât în vederea declanșării controlului prealabil de constituționalitate (10 obiecții), cât și în vederea realizării controlului ulterior de constituționalitate (4 excepții).

În ceea ce privește controlul de constituționalitate prealabil, numărul de sesizări ale Curții Constituționale a cunoscut o creștere semnificativă în anul 2022. Această creștere poate fi explicată cu 2 argumente: pe de o parte, creșterea gradului de încredere în instituție datorată personalității și intervențiilor publice ale Avocatului Poporului, iar pe de altă parte, din păcate, din cauza scăderii calității actului de legiferare.

Compatibilitatea cu normele Constituției este analizată din punct de vedere **extrinsec** (respectarea procedurii parlamentare, a normelor de tehnică legislativă din perspectiva respectării principiului securității juridice) și **intrinsec**, care presupune verificarea, de regulă, a încălcării prevederilor constituționale privind drepturile și libertățile.

Din totalul de **14 sesizări de neconstituționalitate** (obiecții și excepții) ridicate direct de Avocatul Poporului, **4 sesizări au fost admise, 4 sesizări au fost respinse**, restul de **6 sesizări fiind în fază de raport**.

1.1.1. Controlul anterior de constituționalitate

În cadrul **controlului anterior promulgării**, au fost formulate **10 obiecții de neconstituționalitate**:

✓ **Sesizarea de neconstituționalitate referitoare la prevederile Legii privind securitatea și apărarea cibernetică a României precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.** Avocatul Poporului a observat că sintagma prevăzută în art. 3 alin. (1) lit. c) teza finală din legea precitată relevă un grad sporit de generalitate, întrucât nu sunt identificate și definite în mod clar și previzibil persoanele fizice și juridice care furnizează servicii publice ori de interes public, în contextul în care acestea sunt altele decât persoanele fizice și juridice de drept privat care dețin rețelele și sistemele informatice pe care le utilizează în vederea furnizării de servicii de comunicații electronice către autoritățile și instituțiile

administrației publice centrale și locale. Ca atare, în această categorie pot fi cuprinse, după caz, orice fel de persoane fizice și juridice care furnizează servicii publice ori de interes public fără a face vreo distincție, fiind așadar imposibil să fie identificate cu exactitate persoanele cărora le incumbă obligațiile prevăzute de actul normativ criticat. Legiuitorul primar sau, cu caracter excepțional, legiuitorul delegat este cel care trebuie să reglementeze modul concret de aplicare al legii. Faptul că legiuitorul are o marjă largă de apreciere nu înseamnă că se poate degreva de atributul său de legiferare, cu atât mai mult cu cât doar acesta are dreptul suveran de a aprecia întinderea și amploarea măsurilor pe care le stabilește prin lege, iar domeniul de reglementare în cauză nu aparține actelor cu caracter infralegal. În fapt, legiuitorul lăsa în sarcina Guvernului, în calitate de putere executivă, ca printr-un act infralegal să identifice destinatarii legii criticate.

O altă critică de neconstituționalitate a vizat sintagma „*campanii de propagandă sau dezinformare*”, Avocatul Poporului considerând că, din modul vag și general de reglementare al sintagmei analizate, rezultă că se poate circumscrie unei amenințări la adresa securității naționale orice faptă/acțiune cu sau fără conotație de campanie de propagandă sau dezinformare. Cu alte cuvinte, sfera de aplicare a dispoziției criticate este atât de largă, încât față de orice persoană se poate reține exercitarea unei acțiuni care constituie amenințare la adresa securității naționale.

O ultimă critică formulată s-a referit la faptul că, prin noile dispoziții, legiuitorul primar impune anumite obligații persoanelor fizice și juridice, care sunt disproporționate și contrare **pct. 53 din Directiva (UE) 2016/1148** a Parlamentului European și a Consiliului din 6 iulie 2016 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și a sistemelor informatice în Uniune, directivă transpusă la nivel național prin Legea nr. 362/2018.

Soluția Curții Constituționale: Obiecția de neconstituționalitate se află în curs de soluționare, pe rolul Curții Constituționale, având termen de judecată stabilit pentru data de 15 februarie 2023.

✓ *Sesizarea de neconstituționalitate referitoare la prevederile art. 2 punctul 27, cu referire la art. 102, prin care s-a modificat Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, cu modificările și completările ulterioare, cele ale art. 10, prin care s-a modificat Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și cele ale art. 13 cu referire la prevederile Legii nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, republicată cu modificările și completările ulterioare, și cele ale art. 48 cu referire la art. 71 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, modificată, din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul comunicațiilor electronice și pentru stabilirea unor măsuri de facilitare a dezvoltării rețelelor de comunicații electronice.*

Prin sesizarea formulată, Avocatul Poporului a contribuit la **respectarea drepturilor persoanelor supuse măsurilor de supraveghere tehnică, insistând asupra adoptării unei legislații în conformitate cu exigențele constituționale, legislație care să nu permită amestecul organelor de securitate în procedurile judiciare.** Analizând soluția legislativă care conferea ofițerilor de informații dreptul de a efectua acte de urmărire penală, din dispoziția procurorului, aceștia putând fi desemnați organe de cercetare penală specială, Avocatul Poporului a apreciat că a fost transpusă în dreptul pozitiv o normă care conservă viciul de neconstituționalitate reținut în considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 51 din 16 februarie 2016, prin care aceasta a declarat neconstituțională o dispoziție legală tocmai

pentru că permitea serviciilor de informații, care nu sunt organe judiciare, să efectueze acte de urmărire penală.

Prin decizia pronunțată ca urmare a sesizării formulate de Avocatul Poporului, Curtea a reținut că sunt **prohibite din punct de vedere constituțional atribuțiile ce țin de activitatea procesual penală**, activitate destinată constatării existenței sau inexistenței unei infracțiuni, identificării persoanei care a săvârșit-o, cunoașterii împrejurărilor care contribuie la aflarea adevărului în procesul penal, necesare pentru justa soluționare a cauzei, având ca scop tragerea la răspundere penală a persoanei vinovate. Așa fiind, Curtea a constatat că scopul în care sunt utilizate activitățile întreprinse în domeniul securității naționale este diferit de cel al activității procesual penale.

Soluția Curții Constituționale: Curtea Constituțională a admis sesizarea Avocatului Poporului și a constatat că legea este neconstituțională.

✓ *Sesizarea de neconstituționalitate referitoare la prevederile Legii pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor.* Avocatul Poporului a susținut că legea criticată afectează liberul acces la justiție, arătând că legiuitorul a dispus în sarcina contravenientului sancționat prin aplicarea avertismentului sau cu amendă care nu depășește 3.000 de lei obligativitatea de a completa formularul de plângere contravențională. Din cauza neclarității normei, se observă că, în adoptarea acestei legi, s-a plecat de la o premisă greșită, aceea că toate procesele-verbale de constatare și sancționare a contravenției prin care s-a aplicat avertismentul sau amendă care nu depășește 3.000 de lei sunt nelegale, contrar jurisprudenței Curții Constituționale. Prin reglementarea obligativității de a completa formularul de plângere contravențională se deturneză prezumția de veridicitate a procesului-verbal contravențional, considerându-se că cele prin care s-a aplicat avertisment sau o amendă de valoare redusă sunt nelegale, în timp ce, pentru aplicarea unor amenzi mai mari, contravenientului i se păstrează libertatea, dreptul de a alege dacă formulează sau nu plângere în fața instanței de judecată competente. De asemenea, Avocatul Poporului a reținut că legea încalcă dreptul la un proces echitabil și dreptul la apărare, întrucât nu prevede o cale de atac împotriva hotărârii pronunțate de instanță.

Soluția Curții Constituționale: Curtea Constituțională a admis sesizarea Avocatului Poporului și a constatat că legea este neconstituțională.

✓ *Sesizarea de neconstituționalitate referitoare la dispozițiile legii pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal.* Din examinarea prevederilor art. 287 alin. (1) lit. h) din Codul penal, în forma nou-adoptată, Avocatul Poporului a observat că obiectul material al infracțiunii este nerespectarea unei hotărâri judecătorești săvârșită prin neexecutarea hotărârii judecătorești prin care contravenientul a fost obligat la prestarea unei activități în folosul comunității în temeiul art. 391 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, într-un interval de 90 de zile de la comunicarea mandatului de executare emis ca urmare a rămânerii definitive a sancțiunii. Deși suntem în prezența aceleiași fapte - neachitarea unei amenzi contravenționale -, răspunderea penală pare a fi atrasă în urma parcurgerii procedurii reglementate la art. 391, iar nu și a celei prevăzute de art. 9, fără a exista criterii clare de departajare între cele două proceduri, criterii care să justifice diferența de regim juridic. În continuare, Avocatul Poporului s-a referit la exigențele de claritate și predictibilitate a legii impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție, iar, cât privește normele de incriminare, la exigențele impuse de art. 23 alin. (12) din Constituție, potrivit

căroră „*Nicio pedeapsă nu poate fi stabilită sau aplicată decât în condițiile și în temeiul legii*”, precum și de art. 73 alin. (3) lit. h), care reglementează competența legiuitorului de a stabili infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora, cu raportare la consistenta jurisprudență în materie deopotrivă a Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului. Raportând soluția legislativă criticată la art. 1 alin. (5) din Constituție, iar, cât privește normele de incriminare, la exigențele impuse de art. 23 alin. (12) și art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituție, Avocatul Poporului a apreciat că **legiuitorul și-a respectat numai din punct de vedere formal competența constituțională de a legifera, fără ca prin conținutul normativ al textului incriminator să stabilească cu claritate și precizie condițiile atragerii răspunderii penale în cazul neexecutării unei sancțiuni contravenționale**, ceea ce determină o lipsă de previzibilitate a acestuia.

Soluția Curții Constituționale: Curtea Constituțională a admis sesizarea Avocatului Poporului și a constatat că legea este neconstituțională.

✓ *Sesizarea de neconstituționalitate referitoare la dispozițiile legii privind transmiterea unor bunuri imobile destinate activităților de asistență sanitar-veterinară, aflate în proprietatea privată a statului, din administrarea Agenției Domeniilor Statului în administrarea consiliilor locale, precum și pentru abrogarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 89/2004 privind vânzarea bunurilor imobile în care se desfășoară activități de asistență sanitar veterinară.* Avocatul Poporului a susținut încălcarea principiului prevăzut de art. 1 alin. (5) din Constituție, cu referire la cerințele de previzibilitate a legii. Impunerea de reguli noi fără reglementarea unei soluții legislative pentru situația tranzitorie și a unui termen adecvat și rezonabil care să permită destinatarilor normei să răspundă noilor cerințe legislative demonstrează lipsa de previzibilitate și de coerență legislativă și este contrară principiului securității raporturilor juridice civile care constituie o dimensiune fundamentală a statului de drept.

Soluția Curții Constituționale: Curtea Constituțională a admis sesizarea Avocatului Poporului și a constatat neconstituționalitatea legii.

✓ *Sesizarea de neconstituționalitate referitoare la dispozițiile Legii privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 16/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, abrogarea unor acte normative și alte măsuri financiar-fiscale.* Avocatul Poporului a apreciat că soluția legislativă care nu prevede o limită maximă a cotei de impozitare, ci doar o limită minimă, lăsând la latitudinea autorităților publice locale reglementarea cotei maxime de impozitare, contravine dispozițiilor constituționale privind legalitatea și proporționalitatea fiscalității.

Soluția Curții Constituționale: Curtea Constituțională a respins sesizarea formulată de Avocatul Poporului și a constatat constituționalitatea actului normativ criticat.

✓ *Sesizarea de neconstituționalitate referitoare la dispozițiile art. 206, art. 228 alin. (5), (6) și (7), art. 234 alin. (2) și art. 271 din Legea privind statutul judecătorilor și procurorilor.* Avocatul Poporului a argumentat că, prin extinderea sferei activităților desfășurate de magistrați în afara actului de înfăptuire a justiției și/sau de apărare a intereselor generale ale societății, a ordinii de drept, precum și a drepturilor și a libertăților cetățenilor, se încalcă în mod direct, pe de o parte, principiul independenței judecătorului și dispozițiile referitoare la rolul și incompatibilitățile judecătorului [art. 125 alin. (3) din Constituție], iar, pe de altă parte, dispozițiile constituționale referitoare la rolul și incompatibilitățile care însoțesc statutul procurorului (art. 132 din Constituție). O altă critică de neconstituționalitate

a vizat faptul că excluderea de la controlul judecătoresc a actelor care conțin rezultatul verificărilor realizate de Consiliul Suprem de Apărare a Țării cu privire la veridicitatea declarațiilor din care să rezulte că persoanele prevăzute la art. (1) din același articol nu au fost și nu sunt lucrători operativi, inclusiv acoperiți, informatori sau colaboratori ai vreunui serviciu de informații este de natură să aducă atingere substanței dreptului de acces liber la justiție consacrat de art. 21 din Constituție. În fine, Avocatul Poporului a susținut că dispozițiile art. 271 din Legea privind statutul judecătorilor și procurorilor contravin prevederilor art. 1 alin. (5), ale art. 124 alin. (3), ale art. 126 alin. (3), ale art. 132 alin. (1) și ale art. 147 alin. (4) din Constituție prin omisiunea de a reglementa răspunderea judecătorilor și a procurorilor pentru nerespectarea deciziilor Curții Constituționale și ale Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Soluția Curții Constituționale: Curtea Constituțională a respins sesizarea formulată de Avocatul Poporului și a constatat constituționalitatea actului normativ criticat.

✓ ***Sesizarea de neconstituționalitate referitoare la prevederile art. 15 alin (1) și (3) cu referire la sintagma „adunare generală” și art. 33 alin. (3) și (4) din Legea tineretului.*** Avocatul Poporului a observat că există un paralelism legislativ în privința organelor de conducere ale fundațiilor pentru tineret, nefiind clar care anume sunt organele de conducere ale fundațiilor pentru tineret: adunările generale sau consiliile. În măsura în care, intenția legiuitorului ar fi fost ca adunările generale să fie organele de conducere ale fundațiilor pentru tineret, pentru a integra organic legea criticată în sistemul normativ și pentru a evita paralelismul legislativ, acesta ar fi trebuit să abroge expres textele din Decretul-lege nr. 115/1990 și Legea nr. 146/2002, modificată și completată, care vin în conflict cu cele din legea criticată. Însă, întrucât legiuitorul nu a realizat această modificare, s-a creat o situație de incoerență legislativă concretizată în dublarea, în dreptul pozitiv, a unei reglementări referitoare la organele de conducere ale fundațiilor de tineret, ceea ce demonstrează existența unui paralelism legislativ.

Soluția Curții Constituționale: Termenul stabilit de Curtea Constituțională pentru soluționarea obiecției a fost amânat succesiv, până la data de 31.01.2023.

✓ ***Sesizarea de neconstituționalitate referitoare la dispozițiile Legii privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 18/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și pentru modificarea unor acte normative în domeniul sănătății precum și pentru abrogarea art. 4 din Legea nr. 584/2002 privind măsurile de prevenire a răspândirii maladiei SIDA în România și de protecție a persoanelor infectate cu HIV sau bolnave de SIDA, precum și ale art. V din Ordonanța Guvernului nr. 18/2021.*** Avocatul Poporului a considerat că desființarea Comisiei naționale pentru supravegherea, controlul și prevenirea cazurilor de infecție HIV/SIDA conduce la o stare de insecuritate juridică în ceea ce privește exercitarea dreptului la sănătate al persoanelor infectate cu HIV sau bolnave de SIDA, atât din perspectiva desființării comisiei care avea ca atribuții reglementarea cadrului legal necesar exercitării drepturilor acestei categorii de persoane, cât și din perspectiva inexistenței unor dispoziții tranzitorii cu privire la preluarea de către o altă autoritate a atribuțiilor prevăzute de Legea nr. 584/2002.

Soluția Curții Constituționale: Curtea Constituțională a respins obiecția formulată de Avocatul Poporului și a constatat constituționalitatea actului normativ criticat.

✓ ***Sesizarea de neconstituționalitate referitoare la sintagma „opinie (...) politică” din cuprinsul prevederilor art. I din Legea pentru modificarea art. 369 din Legea nr.***

286/2009 privind Codul penal. Avocatul Poporului a arătat că incriminarea faptei de incitare a publicului, prin orice mijloace, la violență, ură sau discriminare împotriva unei categorii de persoane sau împotriva unei persoane pe motiv că face parte dintr-o anumită categorie de persoane definită pe criteriul opiniei politice îngrădește libertatea de exprimare, fragilizează pluralismul ideilor și concepțiilor, constituind o veritabilă cenzură a opiniilor.

Soluția Curții Constituționale: Curtea Constituțională a respins sesizarea formulată de Avocatul Poporului și a constatat constituționalitatea actului normativ criticat.

1.1.2. Controlul ulterior de constituționalitate

În cadrul **controlului ulterior**, Avocatul Poporului a formulat **4 excepții de neconstituționalitate**, după cum urmează:

✓ *Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 36 alin. (3) din Legea nr. 335/2007 a camerelor de comerț din România, cu modificările și completările ulterioare.* În opinia Avocatului Poporului, dispozițiile privind mandatul de 5 ani al președintelui Camerei de Comerț și Industrie nu întrunesc cerințele de previzibilitate specifice legii, în sensul că destinatarii normei nu pot determina în mod predictibil dacă mandatul președintelui și vicepreședinților este considerat efectuat când se împlinește termenul de 5 ani prevăzut de lege sau prin realizarea unui rest de mandat pe care persoana desemnată îl aduce la îndeplinire pentru o durată mai mică de cei 5 ani prevăzuți de lege, în situații speciale.

Soluția Curții Constituționale: Curtea Constituțională a **admis sesizarea Avocatului Poporului** și a constatat că legea este neconstituțională.

✓ *Excepția de neconstituționalitate cu privire la dispozițiile art. 393 alin. (3) și ale art. 488 alin. (3) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată și modificată, față de art. 1 alin. (5), art. 21 alin. (3), art. 131 și art. 132 din Constituție - Dosarul se află în fază de raport;*

✓ *Excepția de neconstituționalitate cu privire la prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 16/2022 pentru modificarea art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică - Dosarul se află în fază de raport;*

✓ *Excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 148 alin. (7) din Codul de procedură penală.* Avocatul Poporului a apreciat că sintagma „orice înscrisuri ori obiecte necesare pentru desfășurarea activității autorizate” cuprinsă în soluția legislativă care prevede că organele judiciare pot folosi sau pune la dispoziția investigatorului sub acoperire orice înscrisuri ori obiecte necesare pentru desfășurarea activității autorizate este lipsită de claritate, precizie și previzibilitate - **Dosarul se află în fază de raport.**

1.1.3 Decizii de admitere pronunțate în anul 2022 de Curtea Constituțională cu privire la sesizări formulate anterior anului de referință

✓ *Decizia nr. 368 din 5 iulie 2022 referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „în mediul urban” din cuprinsul art. 2 pct. 27) din Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice;*

✓ *Decizia nr. 215 din 7 aprilie 2022 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 36 alin. (4) și (5) din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române;*

✓ *Decizia nr. 55 din 16 februarie 2022 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2016 privind unele măsuri pentru punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică dispuse în procesul penal, precum și a dispozițiilor art. I pct. 1 fraza a doua, ale art. II pct. 1, ale art.*

IV pct. 1 fraza a treia și ale art. IV pct. 2 fraza a doua din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/2016 privind unele măsuri pentru punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică dispuse în procesul penal;

✓ Decizia nr. 369 din 5 iulie 2022 referitoare la excepția de neconstituționalitate a Legii nr. 136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic, în ansamblu, și a sintagmei „în termen de 5 zile de la data publicării actului administrativ” din cuprinsul art. 15 alin. (4) din această lege, în special.

1.1.4. Soluționarea petițiilor prin care se solicită sesizarea Curții Constituționale

În anul 2022, **a fost analizat și soluționat un număr de 962 de petiții** prin care a fost solicitată sesizarea Curții Constituționale în privința actelor normative apreciate de petenți ca fiind neconstituționale. În plus față de acestea, un număr de 31 de petiții au fost soluționate în urma colaborării cu domeniile de activitate.

Soluționarea petițiilor adresate Biroului contencios constituțional prin care se solicită sesizarea Curții Constituționale presupune realizarea analizei de constituționalitate a actelor normative invocate de petenți, prin raportare la textele constituționale pretins încălcate, astfel cum au fost acestea dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale, a Curții Europene a Drepturilor Omului, a Înaltei Curți de Casație și Justiție și în doctrină.

Urmare analizei de constituționalitate, petenții care solicită sprijinul Avocatului Poporului primesc un răspuns detaliat cuprinzând argumentele care întemeiază decizia Avocatului Poporului de a sesiza sau nu Curtea Constituțională. Mai mult, în anul 2022, pentru a veni în sprijinul persoanelor care solicită sesizarea Curții Constituționale, am postat pe site-ul instituției un model orientativ de petiție.

1.1.5. Sesizarea unor autorități publice

În anumite situații, în vederea soluționării petițiilor s-a impus sesizarea autorităților publice competente pentru că au fost identificate fie necorelări legislative, fie necesitatea unor intervenții legislative, după cum urmează:

a) Comisiile pentru învățământ din cadrul Senatului și ale Camerei Deputaților, precum și ministrul Educației, în sensul de a avea în vedere introducerea unui amendament la art. 6 alin. (3) din Proiectul privind Legea învățământului preuniversitar, proiect aflat în procedură legislativă, în sensul reglementării unei sancțiuni a faptelor de fraudare a examenului de bacalaureat, prin lege ca act formal al Parlamentului, act normativ care să îndeplinească cerințele constituționale de previzibilitate și de proporționalitate față de scopul urmărit. În opinia Avocatului Poporului, **sancțiunea ce prevede interdicția participării la două sesiuni de examen de bacalaureat este disproporționată, cu atât mai mult cu cât obligația organizării concursului de bacalaureat în condiții de legalitate incumbă autorităților statului român.**

b) Comisia pentru politică economică, reformă și privatizare; Comisia pentru industrii și servicii; Comisia pentru buget, finanțe și bănci; Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale și Comisia juridică, de disciplină și imunități, pentru a se avea în vedere, în procesul legislativ, următoarele situații:

1. Folosirea energiei electrice pentru încălzirea locuințelor din cauza lipsei conductelor de gaze naturale din anumite zone.

2. Sprijinul din partea statului pentru familiile care conviețuiesc într-o singură locuință.

3. Introducerea unui amendament la art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2022, prin care sunt modificate prevederile art. 1 alin. (5)-(7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022, care să cuprindă și situația consumatorilor ce locuiesc în două unități individuale separate racordate la o instalație comună cu un singur contor de măsurare.

4. Modificarea bazei de calcul pentru plafonarea prețului final facturat, astfel încât acesta să nu mai fie raportat la consumul mediu lunar realizat la locul de consum în anul 2021, ci raportat la consumul curent al consumatorului.

c) Președintei Senatului, cu scopul ca, în proiectul legii de modificare a Codului fiscal să se aibă în vedere revenirea la soluția anterioară din Codul fiscal care prevedea limite minime și maxime pentru cotele de impozitare, indiferent de cuantumul ales de legiuitor.

În opinia Avocatului Poporului, reglementarea unor limite minime și maxime între care autoritățile administrației publice să aibă libertatea de a stabili cotele de impozitare, cu respectarea principiului autonomiei locale, este de natură să răspundă exigențelor constituționale ale principiului legalității impunerii, precum și ale principiului securității juridice.

1.1.6. Verificarea naturii informațiilor solicitate în baza Legii privind protecția informațiilor de interes public

În contextul soluționării petițiilor referitoare la controlul de constituționalitate, la nivelul Serviciului contencios a fost verificată natura informațiilor solicitate într-un număr de **10 solicitări** formulate în temeiul Legii nr. 544/2001 privind protecția informațiilor de interes public.

1.2. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu recursul în interesul legii

La începutul anului 2022, Înalta Curte de Casație și Justiție **a admis recursul în interesul legii** formulat de Avocatul Poporului și a stabilit că în **interpretarea și aplicarea sintagmei „până la soluționarea contestației la executare” din cuprinsul art. 719 alin. (1) din Codul de procedură civilă, suspendarea executării silite este limitată în timp până la soluționarea în primă instanță a contestației la executare.** (Decizia nr. 2/2021 pronunțată în interesul legii)

În cursul anul 2022, în exercitarea atribuției sale privind unificarea practicii judiciare, Avocatul Poporului a formulat **1 recurs în interesul legii**, având ca obiect **interpretarea și aplicarea dispozițiilor** pct. 3 coroborat cu pct. 6-8 și pct. 12 raportat la anexa nr. 2 din Ordinul Ministerului Muncii și Ocrotirilor Sociale, Ministerului Sănătății și Comisiei Naționale pentru Protecția Muncii nr. 50/1990 pentru precizarea locurilor de muncă, activităților și categoriilor profesionale cu condiții deosebite care se încadrează în grupele I și II de muncă în vederea pensionării, cu completările ulterioare, și dispozițiilor pct. 1-5 din Ordinul Ministerului Muncii și Ocrotirilor Sociale, Ministerului Sănătății și Comisiei Naționale pentru Protecția Muncii nr. 125/1990 pentru precizarea locurilor de muncă, activităților și categoriilor profesionale cu condiții deosebite care se încadrează în grupele I și II de muncă în vederea pensionării, pentru perioada lucrată după 1 martie 1990, în sensul de a se stabili dacă activitatea desfășurată în cadrul fostelor centre teritoriale de calcul poate fi încadrată în grupa a II-a de muncă.

Soluția Înaltei Curți de Casație și Justiție: Prin Decizia nr. 17/2022 din 3 octombrie 2022, Înalta Curte de Casație și Justiție a respins ca inadmisibil recursul în interesul legii promovat de Avocatul Poporului.

1.2.1 Soluționarea petițiilor prin care se solicită sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea unificării practicii judiciare neunitare

În perioada analizată, a fost soluționat un număr de **85 petiții** prin care petenții au solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Soluționarea petițiilor din analiza cărora se conturează sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție presupune: (i) identificarea dispozițiilor legale a căror interpretare și aplicare a determinat practica judiciară neunitară; (ii) identificarea aceleiași probleme de drept care a primit o soluționare diferită; (iii) sesizarea celor 15 curți de apel.

Din cele 85 de petiții, în **6 dosare** s-a impus formularea solicitărilor către curțile de apel de la nivelul întregii țări, în vederea comunicării hotărârilor judecătorești privind practica judiciară neunitară. În urma analizării hotărârilor judecătorești transmise, în cinci dintre dosare a reieșit că nu au fost întrunite condițiile legale pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu un recurs în interesul legii, iar într-un dosar a fost sesizată instanța supremă, așa cum am reținut mai sus.

Secțiunea a 2-a Activitatea Biroului contencios administrativ și juridic

Pentru perioada de referință, activitatea acestui birou poate fi sintetizată astfel:

2.1. Formularea a 2 acțiuni în contencios administrativ

a) *Anularea integrală a Hotărârii Consiliului Local al Comunei Blejoi nr. 14/30.01.2020, privind aprobarea strategiei tarifare privind apa potabilă și canalizare în comuna Blejoi;*

b) *Acțiune în anularea parțială a unor hotărâri ale Consiliului Local al comunei Băleni, județul Dâmbovița și ale Asociației de Dezvoltare Intercomunitară „Management Integrat al Deșeurilor în județul Dâmbovița”.*

2.2. Soluționarea petițiilor prin care se solicită sesizarea instanței de contencios administrativ

A fost soluționat un număr de 8 lucrări având ca obiect solicitarea de sesizare a instanței de contencios administrativ în privința nelegalității unor acte administrative.

2.3. Soluționarea plângerilor prealabile

Biroul contencios administrativ și juridic a soluționat un număr de 4 plângeri prealabile.

2.4. Dosare în care Avocatul Poporului are calitatea de pârât/intimat; acte procedurale întocmite:

În anul 2022, la nivelul Biroului contencios administrativ și juridic au fost gestionate **53 de dosare** (dosare nou înregistrate și dosare din anii precedenți, care se află în diferite faze procesuale) pentru s-au întocmit actele de procedură necesare: **a) 26 întâmpinări; b) 10 puncte de vedere la solicitarea instanțelor; c) 10 răspunsuri la întâmpinări; d) 12 note/concluzii scrise; e) 2 adrese** întocmite la solicitarea organelor de cercetare/urmărire penală în vederea soluționării unor plângeri penale formulate față de instituția Avocatul Poporului.

Până la data întocmirii prezentului raport, **nu a fost pierdut** niciunul dintre dosarele în care Avocatul Poporului a avut calitatea de pârât/intimat, astfel încât putem evidenția o rată de succes de 100%.

2.5. Cazuri soluționate prin dialog instituțional

Prin intervenția pe cale administrativă, prealabilă declanșării procedurii judiciare, Avocatul Poporului, prin Biroul contencios administrativ și juridic, a determinat revizuirea unei decizii de acordare a drepturilor cuvenite în baza Decretului-lege nr. 118/1990. Astfel, Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Cluj **a dat curs solicitării formulate de Avocatul Poporului** și a emis **Decizia nr. 439/R/05.10.2022 de revizuire a drepturilor prevăzute de Decretul-lege nr. 118/1990 republicat, cu modificările și completările ulterioare**, în sensul că s-a modificat, începând cu 1.10.2021, perioada de prizonierat în URSS a părintelui ca fiind **23.08.1944-2.12.1948**, în conformitate cu mențiunile din livretul militar, iar nu de la data **de 12 septembrie 1944**, cum fusese acordată inițial. În plus, petentei i-au fost acordate retroactiv drepturile.

2.6. Alte activități

Pe lângă activitățile de reprezentare a intereselor instituției în fața instanțelor, au fost realizate și alte activități juridice specifice: **a)** Întocmire sau revizuire, după caz, și viză de legalitate pentru toate ordinele și regulamentele emise de Avocatul Poporului; **b)** formularea unor puncte de vedere cu privire la diverse acte sau fapte administrative, la solicitarea Avocatului Poporului; **c)** avizarea juridică a tuturor contractelor și a actelor adiționale încheiate de instituția Avocatul Poporului.

2.7. Informări zilnice privind actele normative cu incidență în materia drepturilor omului, publicate în Monitorul Oficial

În contextul fluctuației legislative datorată situației sanitare, în scopul informării publice, în timp real, a cetățenilor, dar și a personalului instituției Avocatul Poporului, au fost întocmite la nivelul Biroului contencios administrativ și juridic **230 de informări zilnice**.

Secțiunea a 3-a Activitatea Biroului analizează acte normative, relații externe și comunicare

Chiar dacă starea de alertă pe teritoriul României s-a încheiat în luna martie 2022, activitatea specifică a continuat într-un ritm foarte alert și deși nu au mai existat provocările despre care vorbeam în anul precedent, au apărut altele noi, cărora am încercat să le facem față cu succes.

După doi ani marcați de restricții, în care am fost obligați să derulăm anumite activități numai în format online, în 2022, am revenit într-un ritm intensiv la formatul tradițional și am observat o creștere semnificativă în ceea ce privește invitațiile transmise instituției noastre în vederea participării la conferințe, seminarii, mese rotunde.

De asemenea, în cursul anului 2022, instituția Avocatul Poporului a organizat două evenimente importante pentru activitatea instituției, evenimente care au subsumat 3 grupuri de lucru referitoare la recunoașterea juridică a genului și trei mese rotunde dedicate discursului instigator la ură și manifestărilor antisemite și rasiste în mediul online.

3.1. Pentru perioada de referință, activitatea poate fi sintetizată astfel:

✓ Demersuri la nivelul autorităților din România:

- întocmirea răspunsului instituției Avocatul Poporului la solicitările Ministerului Afacerilor Externe pe marginea concluziilor Raportului anual al Departamentului de Stat SUA privind drepturile omului pentru anul 2021;

- întocmirea răspunsului instituției Avocatul Poporului la solicitarea Direcției Drepturile Omului, Protecția Minorităților și Consiliul Europei, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe, cu privire la oportunitatea colaborării cu Ombudsmanul pentru Drepturile Pacienților din Polonia;

- întocmirea răspunsurilor instituției Avocatul Poporului la solicitările Secretariatului General al Guvernului pe marginea Anexei privind rezultatele monitorizării respectării standardelor reglementate prin Legea nr. 544/2001 privind accesul liber la informațiile de interes public, la nivelul instituției Avocatul Poporului;

- întocmirea răspunsului instituției Avocatul Poporului la solicitările unor organizații neguvernamentale;

✓ **Demersuri la nivelul instituțiilor Ombudsman din Europa, dar și al altor autorități de la nivel european:**

- întocmirea răspunsurilor la diverse solicitări/chestionare primite din partea instituțiilor Ombudsman din Europa/ asociațiilor și organizațiilor din care face parte instituția Avocatul Poporului;

- corespondență cu Ombudsmanul din Turcia în vederea detașării a doi reprezentanți ai acestei instituții pentru o perioadă de o lună, în cursul anului 2022, în cadrul instituției Avocatul Poporului din România, conform Proiectului de Asistență Tehnică privind „Sporirea Rolului Instituției Ombudsmanului în Protecția și Promovarea Drepturilor Omului”, derulat de instituția Ombudsman din Turcia.

✓ Alte activități specifice la nivelul Biroului analiză acte normative, relații externe și comunicare: întocmirea Raportului de activitate al instituției Avocatul Poporului pentru anul 2021; primirea, analizarea și verificarea rezumatelor elaborate de domeniile de activitate și cele 15 birouri teritoriale, în legătură cu demersuri relevante ale instituției și transmiterea pentru postarea pe site-ul instituției; verificarea, corectarea, elaborarea, documentarea, expedierea rapoartelor speciale; gestionarea documentelor primite/transmise prin Poșta specială; traducerea tuturor invitațiilor și solicitărilor primite de la Ombudsmani sau alte organizații cu care colaborează instituția Avocatul Poporului; întocmirea comunicatelor de presă; răspunsuri la solicitările primite din partea mass-media/ONG-uri; gestionarea rubricilor: *Acțiuni ale Avocatului Poporului legate de deciziile privind starea de alertă; Noutăți, Știri, Documente adoptate de organisme internaționale, Monitorizarea respectării drepturilor refugiaților din Ucraina*, prin transmiterea pentru postare pe site-ul instituției/actualizare a tuturor demersurilor Avocatului Poporului, respectiv răspunsurilor primite, precum și a documentelor adoptate de organisme internaționale în care instituția Avocatul Poporului este membră/colaborează.

De asemenea, șeful Biroului analiză acte normative, relații externe și comunicare este și secretarul Comisiei de monitorizare din cadrul instituției Avocatul Poporului, realizând o serie de activități în acest sens: pregătirea ședințelor Comisiei, întocmirea proceselor-verbale ale ședințelor, întocmirea Situației centralizatoare anuale privind stadiul implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial la data de 31 decembrie 2021, precum și Raportul asupra sistemului de control intern managerial la data de 31 decembrie 2021, documentele întocmite în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice.

3.2. Informări privind actele normative referitoare la drepturile omului adoptate/emise în perioada stării de alertă

În contextul fluctuației legislative, datorate situației sanitare, în scopul informării publice, în timp real, a cetățenilor, dar și a personalului instituției Avocatul Poporului, au fost întocmite la nivelul biroului, **30 de informări**.

3.3. Pe *plan extern* și în anul 2022, în continuare o mare parte din evenimentele organizate s-au derulat în sistem online, însă s-a revenit, treptat și la evenimente organizate în format clasic. Reprezentanții instituției Avocatul Poporului au participat la reuniuni internaționale, organizate de: Ombudsmanul European, Institutul European al Ombudsmanului, Institutul Internațional al Ombudsmanului, Asociația Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni, Consiliul Europei, Comisarul pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei, alte instituții europene cu care colaborăm.

- webinarul cu tema *Impactul măsurilor privind COVID-19 asupra persoanelor cu dizabilități*, organizat de Apărătorul Public din Georgia și Rețeaua Europeană a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului;

- conferința organizată de Fundația Terre des Hommes Ungaria în cadrul Proiectului CLEAR RIGHTS, Budapesta - Ungaria;

- discuțiile bilaterale online, cu experții Comisiei Europene, pe marginea noului Mecanism european privind statul de drept;

- conferința Rețelei Europene a Ombudsmanilor, cu tema *Rolul ombudsmanilor în vremuri de criză*, organizată de Ombudsmanul European, Stasbourg - Franța;

- webinarul cu tema *Promoting the effective protection of LGBTI and persons deprived of liberty*, organizat de Asociația pentru Prevenirea Torturii;

- conferința online a Institutului Internațional al Ombudsmanului Regiunea Europeană, cu tema *Ombudsmanul reîncărcat: mandat și cadru operațional în era post-modernă*, organizată de Ombudsmanul Grec;

- webinarul cu tema *Rolul MNP-urilor în monitorizarea locurilor unde migranții sunt privați de libertate*, organizat de Subcomitetul pentru Prevenirea Torturii;

- întâlnirea MNP-urilor din cadrul Rețelei MNP-urilor Sud-Est Europene, cu tema *Nevoile speciale ale persoanelor în vârstă și cu dizabilități în locurile de detenție*, Viena - Austria;

- webinarul cu tema *Preventing torture in the context of public assemblies*, organizat de Asociația pentru Prevenirea Torturii, în colaborare cu ODIHR;

- ședința de lucru a doamnei Renate Weber, Avocatul Poporului din România, cu domnul Ceslav Panico, Avocatul Poporului din Republica Moldova și doamna Maia Bănărescu, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului din Republica Moldova.

În cadrul întâlnirii au fost discutate aspecte cu privire la: rolul instituțiilor Ombudsmanului în asigurarea protecției și promovării drepturilor omului în România și Republica Moldova; un eventual schimb de experiență, cu deplasarea delegației din Republica Moldova la Instituția Avocatului Poporului din România; monitorizarea respectării drepturilor refugiaților din Ucraina și modul în care ar putea colabora ambele instituții.

- conferința internațională în format hybrid *Drepturile persoanelor în vârstă și rolul instituțiilor Ombudsmanului și Mediatorului*, organizată de Apărătorul Public (Ombudsman) din Georgia și Asociația Ombudsmanilor Mediteraneeni;

- conferința științifică internațională cu tema *Interesul superior al copilului: abordare socio-culturală, normativă și jurisprudențială*, organizată de Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului din Republica Moldova, Chișinău - Republica Moldova;

- webinarul *Accesibilitatea site-urilor web și procedura de chestionare ENO*, organizat de Rețeaua Europeană a Ombudsmanilor;
- conferința online cu tema *Bătălia pentru drepturile omului. Crimeea. Ucraina. Lume*, organizată de Ombudsmanul din Ucraina și Ombudsmanul din Croația;
- *Conferința tinerilor ONU privind Schimbările Climatice*, organizată de YOUNGO – Grupul Oficial al Copiilor și Tinerilor, înființat în contextul aplicării Convenției-cadru a Națiunilor Unite privind schimbările climatice, Sharm El Sheikh - Republica Arabă Egipt;
- conferința online *despre încălcarea drepturilor copilului în condiții de război pe scară largă*, organizată de Biroul Președintelui Ucrainei;
- *vizita de studiu referitoare la cauzele X. (8961R) și Y. (8962R)*, organizată de Consiliul Europei în parteneriat cu Asociația ACCEPT, Lisabona - Republica Portugheză.

În cadrul bunelor relații de colaborare cu alte instituții Ombudsman, se cuvine să amintim **schimbul de experiență** la care au participat pe parcursul a 4 săptămâni, doi experți din cadrul Instituției Ombudsman din Turcia, în cadrul Proiectului de Asistență Tehnică privind „Sporirea Rolului Instituției Ombudsmanului în Protecția și Promovarea Drepturilor Omului”, derulat de Instituția Ombudsman din Turcia. Pe parcursul celor 4 săptămâni, au avut loc întrevederi cu Avocatul Poporului, adjuncții Avocatului Poporului, consilierii și experții din cadrul domeniilor de activitate, precum și vizitarea Birourilor Teritoriale Ploiești și Brașov.

3.4. Din manifestările care au avut loc pe **plan intern**, amintim:

- întrevederea Avocatului Poporului cu reprezentanții Consiliului Național al Elevilor;
- dezbaterile cu tema *Salariul minim și dinamica raporturilor de muncă*, organizată de Institutul European din România;
- dezbaterile on-line *Etica medicală și drepturile pacientului*, organizată de Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate;
- conferința de lansare a Proiectului Consolidarea serviciilor medicale și de sănătate mintală în penitenciarele din România;
- întâlnirea online a Avocatului Poporului, cu Ombudsmanul Grec, în contextul conflictului din Ucraina;
- reuniunea Comitetului interministerial pentru monitorizarea implementării Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea antisemitismului, xenofobiei, radicalizării și discursului instigator la ură, aferentă perioadei 2021-2023;
- întrevederea Avocatului Poporului, cu vice-directorul Biroului Comisarului pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei, în contextul conflictului din Ucraina;
- evenimentul cu tema *Curtea Constituțională – garant al supremației Constituției, factor de echilibru și stabilitate și fundament al democrației și al statului de drept*, organizat cu prilejul a 30 de ani de existență a Curții Constituționale;
- întâlnirea Avocatului Poporului cu o delegație a Consiliului Europei, având ca obiect procesul de executare a hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului;
- întâlnirea de lucru cu reprezentantul Special al Secretariatului General al ONU pentru violența împotriva copiilor;
- conferința internațională privind *accesibilitatea justiției penale pentru persoanele cu dizabilități (minori și adulți)*, organizată de Centrul de Resurse Juridice;
- conferința internațională *Comportamentul uman în siguranța rutieră*, organizată sub egida Camerei Deputaților;

- întâlnirea cu reprezentanții OCDE, în cadrul workshop-urilor organizate în contextul implementării Proiectului Dezvoltarea capacității administrative în domeniul guvernării publice - o abordare coordonată a Centrului Guvernului României;
- întâlnirea Avocatului Poporului, cu co-raportorii Comisiei pentru respectarea obligațiilor și angajamentelor asumate de statele membre ale Consiliului Europei din cadrul APCE;
- participarea Avocatului Poporului la Conferința internațională *Statul de drept după pandemie, în vremuri de război și criză economică*, organizată de Facultatea de Drept din cadrul Universității „Titu Maiorescu” din București;
- participarea Avocatului Poporului la Conferința națională *Criza procesului legislativ și a calității legii în România*, organizată de Facultatea de Drept și Științe Administrative a Universității „Ovidius” din Constanța și Secția de drept internațional și drept comparat a Academiei de Științe Juridice din România;
- întâlnirea cu o delegație a Comisiei pentru Protecția Împotriva Discriminării din Bulgaria;
- întâlnirea cu o delegație de monitorizare a Congresului Autorităților Locale și Regionale;
- întâlnirea online cu reprezentanții OCDE, privind starea actuală a Evaluării Guvernării Deschise - constatările și recomandările preliminare ale acesteia;
- vizita raportorului Comisiei pentru afaceri juridice și drepturile omului din cadrul APCE, pentru documentarea în vederea elaborării raportului cu privire la implementarea hotărârilor CEDO;
- *Dezbaterea privind obligația Guvernului României de a executa hotărârile CEDO în materia drepturilor persoanelor cu dizabilități psihosociale și intelectuale prin elaborarea Planului Național de Acțiune pentru prevenirea rețelilor de tratament în spitale de psihiatrie și în centre rezidențiale*, organizată de Centrul de Resurse Juridice;
- reuniunea Platformei de cooperare a autorităților independente și a instituțiilor anticorupție.

*

Pentru a veni în sprijinul studenților care au solicitat efectuarea unor *stagii de practică* în cadrul instituției Avocatul Poporului, acestea au fost derulate online, prin intermediul Platformei Zoom, dar și în format hybrid:

Astfel, de-a lungul anului au fost efectuate 2 stagii de practică online/hybrid, de către **27 de studenți** din cadrul Facultății de Drept - Universitatea din București, Facultății de Drept - Universitatea „Titu Maiorescu” din București, Facultății de Drept din cadrul Universității Româno-Americane din București și Facultății de Drept din cadrul Academiei de Studii Economice.

De asemenea, au fost semnate acorduri/convenții de practică cu mai multe universități, în vederea efectuării stagiilor de practică în cadrul programelor de studii universitare de licență sau masterat:

► Convenție cadru privind efectuarea stagiului de practică în cadrul programelor de studii universitare de licență sau masterat, încheiată între Instituția Avocatul Poporului și Academia de Studii Economice din București. Urmare convenției încheiate, o studentă a Facultății de Administrație și Management Public din cadrul Academiei de Studii Superioare din București a fost coordonată de șeful biroului pe o perioadă de 4 luni, în vederea elaborării lucrării de licență.

- Convenție cadru de practică, încheiată între Instituția Avocatul Poporului și Universitatea „Titu Maiorescu” din București.
- Convenție cadru privind efectuarea stagiului de practică în cadrul programelor de studii universitare de licență sau masterat, încheiată între Instituția Avocatul Poporului și Școala Națională de Studii Politice și Administrative - Facultatea de Administrație Publică.
- Convenție pentru practica de specialitate, încheiată între Instituția Avocatul Poporului și Universitatea Româno-Americană - Facultatea de Drept.
- Convenție cadru privind efectuarea stagiului de practică, încheiată între Instituția Avocatul Poporului și Universitatea Națională de Apărare „Carol I” - Facultatea de Securitate și Apărare.
- Convenție de colaborare pentru practica studenților/masteranzilor, încheiată între Instituția Avocatul Poporului și Universitatea „Nicolae Titulescu” din București.

*

În ceea ce privește *pregătirea profesională*, la nivelul Biroului analiză acte normative, relații externe și comunicare, au fost derulate 6 activități:

- 21-26 februarie 2022, cursul de formare cu tema *Introducere în Afaceri Europene*, organizat de Institutul European din România;
- 10 martie 2022, Biroul analiză acte normative, relații externe și comunicare, în colaborare cu Biroul Teritorial Pitești, au organizat o sesiune de pregătire profesională cu tema *E-learning și efectele în mediul școlar*, susținută de prof. univ.dr. Florina Pânzaru și la care au participat 52 de colegi din cadrul birourilor teritoriale și al domeniilor de activitate;
- 24 martie 2022, Biroul analiză acte normative, relații externe și comunicare, în colaborare cu Biroul Teritorial Pitești, au organizat o sesiune de pregătire profesională cu tema *Scurtă incursiune în lumea digitală*, susținută de prof. univ. dr. Vasile Baltac și la care au participat 52 de colegi din cadrul birourilor teritoriale și al domeniilor de activitate;
- 14 aprilie 2022, Biroul analiză acte normative, relații externe și comunicare, în colaborare cu Biroul Teritorial Pitești, au organizat o sesiune de pregătire profesională cu tema *Gândirea strategică*, susținută de prof. univ.dr. Constantin Brătianu și la care au participat 43 de colegi din cadrul birourilor teritoriale și al domeniilor de activitate;
- 19-21 mai 2022, sesiunea de formare profesională, organizată de instituția Avocatul Poporului, la Albac, județul Alba, la care a participat personalul următoarelor structuri: Avocatul Copilului (sediul central și birourile teritoriale); Serviciul Contencios Constituțional; coordonatorii tuturor birourilor teritoriale; Biroul financiar, salarizare și resurse umane; Biroul administrativ; Audit.
- 21-23 septembrie 2022, sesiunea de formare profesională, organizată de instituția Avocatul Poporului, la Albac, județul Alba, la care a participat personalul din cadrul următoarelor structuri: Domeniul drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale; Domeniul drepturile familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap; Avocatul Copilului; Domeniul armată, justiție, poliție, penitenciare; Domeniul proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe; MNP; Serviciul Contencios Constituțional; Biroul financiar, salarizare și resurse umane; Biroul administrativ; Birourile teritoriale.

Pentru a veni în sprijinul cetățenilor interesați de activitatea domeniilor de activitate și a birourilor teritoriale, în anul 2022, au fost create rubrici dedicate pe site-ul instituției - *Activitate* - unde sunt postate, săptămânal, exemple din cazuistica relevantă.

3.5. Comunicarea și relațiile instituției Avocatul Poporului cu mass-media

În anul 2022, în contextul de după eliminarea restricțiilor generate de pandemia COVID-19, Avocatul Poporului a intensificat, în special activitatea de observare a presei locale, principalul rezultat constituindu-l o creștere semnificativă a numărului de sesizări din oficiu, ca urmare a analizării știrilor legate de posibile încălcări ale drepturilor și libertăților, precum și diverse fenomene reflectate de către mass-media. Așadar, Avocatul Poporului a continuat să fie un observator pro-activ în relația cu presa, societatea civilă și autoritățile și a continuat să aibă numeroase luări de poziție.

În contextul **aniversării a 25 de ani** de la înființarea instituției Avocatul Poporului, în perioada 10-14 octombrie 2022, au fost organizate, la sediul central și la sediile birourilor teritoriale, **Zilele porților deschise**, eveniment care a marcat o nouă etapă în procesul de transparentizare a activității Avocatului Poporului, fiind invitați: jurnaliști, studenți la științe juridice, științe sociale, jurnalism și comunicare, administrație publică, precum și elevi de gimnaziu și liceu.

La nivelul sediului central, proiectul a presupus primirea vizitei a **64 de studenți** ai Facultății de Drept a Universității din București (anii I, al II-lea și al III-lea).

Programul vizitelor a inclus întâlnirea studenților cu Avocatul Poporului, precum și cu experții și consilierii din cadrul fiecărui domeniu și al Serviciului contencios constituțional, recurs în interesul legii, contencios administrativ și juridic, analiză acte normative, relații externe și comunicare.

În anul 2023, ne dorim să continuăm evenimentul **Zilele porților deschise** și se mențin câteva obiective punctuale, cum ar fi realizarea unor campanii de informare, în mediul liceal și universitar, asupra competențelor Avocatului Poporului și asupra aspectelor legate de apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În anul 2022, activitatea instituției Avocatul Poporului a fost reflectată în **166 emisiuni radio-TV, 1923 articole în presa centrală și locală, 5 comunicate de presă**. De asemenea, au fost organizate **3 conferințe de presă**:

- 26 ianuarie 2022, în cadrul căreia au fost prezentate concluziile *Raportului special privind respectarea dreptului la muncă și protecția socială a muncii*;
- 19 octombrie 2022, în cadrul căreia au fost prezentate concluziile *Raportului special privind respectarea dreptului de proprietate în procesul de reconstituire/constituire a dreptului de proprietate privată asupra terenurilor agricole și forestiere*;
- 23 noiembrie 2022, în cadrul căreia au fost prezentate concluziile *Raportului special prevenție și informare în domeniul medical din România*.

Comunicarea și relațiile birourilor teritoriale cu mass-media s-a concretizat în publicarea în presa locală a **416 de articole**, referitoare la activitatea birourilor teritoriale, iar reprezentanții acestora au participat la **86 de emisiuni de radio și televiziune**. Totodată, reprezentanții birourilor teritoriale au continuat să manifeste o atitudine deschisă și activă, menținând legătura cu mass-media locale, prin participarea la emisiuni, acordarea de interviuri sau declarații.

CAPITOLUL IX

RESURSE UMANE, MATERIALE ȘI BUGETARE

Secțiunea 1 – Resurse umane

Instituția este condusă de Avocatul Poporului, asistat de 6 adjuncți, specializați pe următoarele domenii de activitate:

- a) drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale;
- b) drepturile familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap;
- c) apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului;
- d) armată, justiție, poliție, penitenciare;
- e) proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe;
- f) prevenirea torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante în locurile de detenție, prin Mecanismul Național de Prevenire.

Funcția de adjunct al Avocatului Poporului este asimilată ca rang, salarizare și condiții de pensionare cu funcția de secretar de stat, beneficiind în mod corespunzător de toate drepturile acestora.

Pe lângă cele 6 domenii de activitate, în cadrul instituției Avocatul Poporului este organizat, Serviciul contencios constituțional, recurs în interesul legii, contencios administrativ și juridic, analizează acte normative, relații externe și comunicare. Acesta este compus din trei birouri, fiecare având competențe bine delimitate: Biroul contencios constituțional și recurs în interesul legii, Biroul contencios administrativ și juridic și Biroul analizează acte normative, relații externe și comunicare. Serviciul contencios se află în subordinea directă a Avocatului Poporului.

În teritoriu, activitatea instituției se desfășoară prin intermediul celor 15 birouri teritoriale, organizate pe criteriul geografic al curților de apel, precum și celor 4 centre zonale ale Mecanismului Național de Prevenire.

Numărul personalului existent în instituție este de 144 salariați (95 sunt femei și 49 sunt bărbați), cuprinzând următoarele funcții: 7 demnitari; 1 director coordonator; 1 șef serviciu; 3 șefi de birou; 108 consilieri; 5 experți; 4 referenți; 1 lșofer; 4 consilieri la cabinetul Avocatului Poporului.

Structura organizatorică a instituției Avocatul Poporului este prevăzută în Regulamentul de organizare și funcționare a instituției și reflectă domeniile de specializare, astfel cum sunt stabilite prin lege.

Activitatea economico-financiară și administrativă a instituției este condusă de directorul coordonator.

În cadrul instituției funcționează Consiliul Consultativ, compus din Avocatul Poporului, adjuncții acestuia, directorul coordonator, precum și alte persoane desemnate de Avocatul Poporului. Consiliul se întrunește o dată pe săptămână, sau ori de câte ori se consideră necesar, fiind convocat de Avocatul Poporului.

În anul 2022, instituția Avocatul Poporului și-a desfășurat activitatea cu o schemă de personal cuprinzând un număr de 165 de posturi finanțate, dintre care 157 de posturi repartizate la sediul central și birourile teritoriale/centrele zonale, iar 8 posturi la cabinetul Avocatului Poporului.

La începutul anului 2022, au fost înregistrați 141 salariați și 24 posturi vacante, dintre care 3 posturi de conducere și 21 posturi de execuție. În cursul anului, în perioada ianuarie -

decembrie 2022, au fost încheiate 6 contracte noi de muncă, iar 4 contracte de muncă au încetat.

La sfârșitul anului 2022, au fost înregistrate 22 posturi vacante, formate din 2 posturi de conducere și 20 posturi de execuție, dintre care 4 posturi la cabinetul Avocatului Poporului.

Funcțiile de conducere și de execuție de specialitate sunt asimilate cu cele din aparatul Parlamentului.

Secțiunea a 2-a – Resurse materiale și bugetare

Prezenta secțiune tratează resursele financiare ale instituției și modul în care au fost consumate, baza legală și modificările legislative privind creditele puse la dispoziție prin bugetul instituției.

Situația creditelor bugetare și de angajament alocate și consumate de instituția Avocatul Poporului în anul 2022 este prezentată în tabelul următor:

Titlul	Buget inițial Legea nr. 317/2021	Influențe virări conform art.47 din Legea nr. 500/2002	Influențe rectificare bugetară conform OUG nr. 19/2022	Influențe rectificare bugetară conform OUG nr. 160/2022	Buget diminuat rămas de executat	Buget consumat la data de 31.12.2022	Realizat %
Total, din care:	24.864.000	-	-1.480.000	-250.000	23.134.000	22.981.640	99,34
Cheltuieli personal	19.715.000	-	-1.000.000	-250.000	18.465.000	18.411.010	99,71
Bunuri și servicii	4.803.000	+6.000	-480.000	-	4.329.000	4.231.664	97,75
Alte transferuri	16.000	-	-	-	16.000	15.263	95,40
Alte cheltuieli	170.000	-6.000	-	-	164.000	163.798	99,88
Capital	160.000	-	-	-	160.000	159.904	99,94
<i>Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent</i>	-	-	-	-	-	-426.260	-

În anul 2022, instituției Avocatul Poporului i s-au alocat credite bugetare și de angajament în valoare de **24.864.000 lei, aprobate prin Legea nr. 317/2021 a bugetului de stat pe anul 2022.**

Instituția Avocatul Poporului a realizat, pe parcursul anului 2022, economii în valoare de **1.730.000 lei**, sumă pe care a restituit-o bugetului de stat, cu ocazia rectificărilor bugetare, rămânând astfel de executat credite bugetare și de angajament de **23.134.000 lei.**

Execuția bugetară aferentă anului 2022 s-a realizat în proporție de **99,34%** din bugetul alocat.

Ponderea cea mai mare în totalul creditelor bugetare au avut-o **cheltuielile de personal, respectiv 18.465.000 lei, reprezentând un procent de 79,82% din total buget.**

La finele anului 2022, cheltuielile cu salariile au fost în valoare de **18.411.010 lei**, rezultând o execuție bugetară de **99,71%.**

Economiile înregistrate la cheltuielile de personal s-au datorat, în principal, blocării ocupării posturilor vacante, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2022 privind reglementarea unor măsuri în domeniul ocupării posturilor în sectorul bugetar, dar și ieșirilor din activitate în această perioadă.

Consumarea fondurilor privind cheltuielile de personal s-a făcut cu respectarea prevederilor Legii nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fondurile publice.

Instituția Avocatul Poporului nu înregistrează datorii și nici întârzieri la plata salariilor sau a contribuțiilor la bugetul de stat.

La **Titlul II „Bunuri și servicii”**, bugetul executat a fost de **4.231.664 lei**, reprezentând un procent de **97,75%** din total credite bugetare pentru acest titlu.

Utilizarea creditelor bugetare s-a efectuat în baza Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice, reprezentând atât achiziții directe, efectuate prin intermediul SEAP, cât și contracte de furnizare/prestări servicii atribuite de Oficiul Național pentru Achiziții Centralizate (ONAC), ca urmare a desfășurării procedurilor de achiziții.

În cadrul cheltuielilor cu bunurile și serviciile, ponderea cea mai mare o dețin cheltuielile cu închirierea spațiilor pentru desfășurarea activității curente, rezultate din încheierea:

- Acordului-cadru nr. 3920 din 02 martie 2020 cu GENERALCOM SA pentru sediul central;

- Acordului-cadru nr. 12759 din 24 mai 2022 cu LIMAR PREST SRL, pentru sediul Biroului Teritorial Oradea.

În anul 2022, cheltuielile cu chiria au însumat 2.926.990 lei, reprezentând 69,17% din totalul creditelor bugetare consumate la Titlul II „Bunuri și servicii”.

Sumele rămase neconsumate la Titlul II „Bunuri și servicii” la finele anului, în valoare de 97.336 lei, se datorează, în principal, nefacturării de către furnizori a energiei electrice, atât pentru sediul central, cât și pentru birourile teritoriale/centrele zonale.

La **Titlul VII „Alte transferuri”** s-au alocat, prin Legea bugetului de stat nr. 317/2021, credite bugetare și de angajament în sumă de **16.000 lei**.

Instituția Avocatul Poporului este afiliată la o serie de organisme internaționale fiind obligată prin lege să achite cotizații anuale, astfel:

1. Legea nr. 170/1999 pentru aprobarea afilierii instituției Avocatul Poporului la Asociația Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni (1.100 euro/an);

2. Legea nr. 206/1998 pentru aprobarea afilierii instituției Avocatul Poporului la Institutul Internațional al Ombudsmanului (1.500 euro/an) și la Institutul European al Ombudsmanului (350 euro/an).

În cursul anului 2022, au fost efectuate plăți în sumă de **15.263 lei**, suma fiind în totalitate destinată achitării contribuției de membru al instituției Avocatul Poporului la organismele internaționale la care aceasta este afiliată. Execuția bugetară a fost în procent de **95,40 %**.

La **Titlul XI „Alte cheltuieli”** s-au alocat, prin Legea bugetului de stat nr. 317/2021 credite bugetare și de angajament în sumă de **170.000 lei**, pentru plata fondului aferent persoanelor cu handicap neîncadrate.

Bugetul de executat în anul 2022, rezultat în urma virărilor efectuate conform art. 47 din Legea finanțelor publice a fost de **164.000 lei**, cheltuielile pentru plata fondului aferent persoanelor cu handicap neîncadrate fiind, la finele anului 2022, în valoare de **163.798 lei**, rezultând o execuție bugetară în procent de **99,88%**.

La **Titlul XIII „Active nefinanciare”** ponderea cea mai mare a cheltuielilor efectuate, în procent de **68,16%**, o reprezintă achiziționarea de sisteme All in One și a unui

server de mail, în valoare totală de **108.992 lei**; echipamentele au fost necesare pentru înlocuirea celor existente, care prezentau un grad mare de uzură fizică și morală. Achiziționarea computerelor a implicat și achiziționarea licențelor/softwarelor aferente, în valoare de **50.912 lei**.

La finele anului 2022, cheltuielile totale realizate au fost, în valoare de **159.904 lei**, execuția bugetară fiind în procent de **99,94 %**.

În cursul anului 2022, au fost recuperate **sume** în valoare de **426.260 lei, provenite din finanțarea bugetară a anilor precedenți**, astfel:

- 173.680 lei - sume recuperate de la FNUASS, reprezentând concedii medicale aferente perioadei februarie - decembrie 2020;

- 245.362 lei - sume recuperate de la FNUASS, reprezentând concedii medicale aferente perioadei ianuarie - august 2021;

- 7.218 lei - sume recuperate pentru voucherele de vacanță emise în perioada 1 ianuarie 2019-31 decembrie 2020, expirate la 30 iunie 2022, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 131/2021, neutilizate de către salariați.

Toate aceste sume au fost vărsate bugetelor anilor precedenți, conform prevederilor legale.

CAPITOLUL X

AUDIT ȘI MANAGEMENTUL RISCURILOR

În anul 2022, ca și în anii precedenți, activitatea de planificare a misiunilor de audit efectuate în instituția Avocatul Poporului a ținut cont de principiul ciclicității, care presupune includerea în programul multianual a tuturor ariilor auditabile, cel târziu odată la trei ani.

Astfel, au fost efectuate misiuni de audit privitoare la:

a) Auditul de sistem, adică o evaluare de profunzime a sistemelor de conducere și control intern, cu scopul de a stabili dacă acestea funcționează economic, eficace și eficient, pentru identificarea deficiențelor și formularea de recomandări pentru corectarea acestora.

Temele alese au fost:

- Evaluarea procesului și stadiului de implementare a sistemelor de control managerial sub prisma standardelor din Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 600/2018 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice;

- Auditul sistemului contabil al instituției Avocatul Poporului și al sistemului de control financiar preventiv propriu.

b) Auditul de regularitate/conformitate, care reprezintă examinarea acțiunilor asupra efectelor financiare pe seama fondurilor publice sau a patrimoniului public, sub aspectul respectării ansamblului principiilor, regulilor procedurale și metodologice, conform normelor legale.

Temele alese au fost:

- Auditul cheltuielilor de personal și plății drepturilor aferente, a impozitelor și contribuțiilor;

- Auditul Birourilor Teritoriale Galați și Bacău (Analiza asigurării funcționalității birourilor teritoriale prin: confruntarea dintre situația patrimonială scriptică cu cea faptică, analiza sistemului de tehnologie a informației, evaluarea gradului de îndeplinire a cerințelor minime de securitate și sănătate în muncă).

c) Auditul de performanță, care examinează dacă criteriile stabilite pentru implementarea obiectivelor și sarcinilor entității publice au fost corecte pentru evaluarea rezultatelor și apreciază dacă rezultatele sunt conforme cu obiectivele.

Temele alese au fost:

- Auditul Birourilor Teritoriale Galați și Bacău (pentru aspecte legate de evaluarea rezultatelor birourilor teritoriale în raport cu obiectivele);

- Auditul domeniilor de activitate ale instituției Avocatul Poporului (Domeniul proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe și Domeniul privind prevenirea torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante în locurile de detenție. Analiza performanțelor Centrelor Zonale București și Bacău).

Demersurile activității de audit public intern din anul 2022 au vizat îmbunătățirea eficacității, eficienței și economicității operațiunilor, respectarea regulilor și regulamentelor, încrederea în informațiile financiare, protejarea bunurilor, prevenirea și descoperirea eventualelor iregularități.

În rapoartele de audit întocmite s-a constatat fiabilitatea sistemelor auditate, funcționalitatea controlului intern și a proceselor de guvernare și au fost propuse îmbunătățiri atât din punct de vedere procedural, organizatoric, cât și al resurselor umane implicate.

A fost întocmit și raportul anual în legătură cu activitatea de audit public intern referitoare la anul precedent. Acesta a fost transmis în termenul legal Curții de Conturi și

Unității Centrale de Armonizare pentru Auditul Public Intern din cadrul Ministerului Finanțelor Publice.

Rapoartele de audit au relevat faptul că în anul 2022, instituția Avocatul Poporului a înregistrat progrese, atât din punct de vedere procedural, organizatoric, cât și al resurselor umane implicate, necesare pentru atingerea obiectivelor.

În cadrul sistemului de control intern al instituției Avocatul Poporului, un rol foarte important l-a avut controlul financiar preventiv; monitorizarea efectuată de către controlorul delegat și evaluarea făcută prin auditul intern au fost de natură să ofere o bază de asigurare rezonabilă că procedurile de control intern operează eficient în practică.

Recomandările auditului public intern s-au referit în special la continuarea bunelor practici actuale privind:

- planificarea activităților, dezvoltarea sistemului de proceduri operaționale interne, revizuirea indicatorilor de performanță pentru a corespunde progreselor instituționale;
- angajarea și utilizarea creditelor bugetare, pe baza bunei gestiuni financiare (aplicarea principiului economicității, eficienței și eficacității), în urma unor analize periodice a gradului de angajare a creditelor bugetare raportat la necesitățile reale, pe termen scurt și mediu al instituției;
- urmărirea planului de pregătire profesională anuală astfel încât fiecare angajat să participe la forme de pregătire profesională sub forma unor seminarii, studii de caz, conferințe, webinarii;
- scanarea și încărcarea documentelor în format electronic în aplicația dedicată, pentru posibilitatea accesării lor on-line;
- monitorizarea respectării Codului de etică de către toți angajații instituției Avocatul Poporului;
- exploatarea rațională și întreținerea corespunzătoare a bunurilor aflate în patrimoniu;
- perfecționarea sistemului procedural referitor la documentele și fluxurile de date și informații care circulă în interiorul și exteriorul instituției Avocatul Poporului;
- asigurarea unei bune comunicări cu publicul, inclusiv în domeniul accesului la informații de interes public;
- mediatizarea activităților în vederea creșterii adresabilității către instituția Avocatul Poporului și monitorizarea presei pentru a găsi cazuri cu implicații sociale deosebite, care să conducă la sesizări din oficiu sau efectuarea de anchete.

Instituția Avocatul Poporului dispune de o structură specializată, constituită în scopul monitorizării, coordonării și îndrumării metodologice a sistemului propriu de control managerial, respectiv **Comisia de monitorizare**.

În anul 2022, membrii Comisiei de monitorizare s-a întrunit periodic, în scopul elaborării de noi proceduri și pentru revizuirea celor existente. De asemenea, s-a desfășurat activitatea de autoevaluare a stadiului implementării standardelor de control intern în instituția Avocatul Poporului, fapt care a stat la baza întocmirii Raportului anual asupra sistemului de control intern.

Analiza riscurilor s-a efectuat la nivelul fiecărui compartiment și s-a completat registrul riscurilor la nivelul instituției, pentru a se monitoriza expunerea la risc, indicator calculat în funcție de două componente:

- probabilitatea manifestării riscurilor;
- impactul riscurilor asupra realizării obiectivelor instituției.

Managementul riscului a reprezentat pe parcursul anului 2022 un proces continuu bazat pe activități de control și monitorizare permanentă, care a presupus: identificarea riscurilor care pot afecta realizarea obiectivelor, respectarea regulilor și regulamentelor,

evaluarea riscurilor inerente, a riscurilor rezidual și a apetitului pentru risc, evaluarea probabilității ca riscul să se materializeze și a mărimii impactului acestuia, monitorizarea și evaluarea riscurilor. Strategia majoră de atenuare a riscului a fost prevenția, în vederea atingerii obiectivelor fără evenimente perturbatoare.